

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”

Catedra Farmacologie și farmacie clinică

V. GONCIAR, DIANA OBRIJANU, A. NISTREANU

ELEMENTE DE FITOFARMACOLOGIE

61010-15/
3-03

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

Catedra Farmacologie și farmacie clinică

V.GONCIAR, DIANA OBRIJANU, A.NISTREANU

ELEMENTE DE FITOFARMACOLOGIE

*Sub redacția profesorului universitar
CONSTANTIN MATCOVSCHI*

706855

Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”
Biblioteca Științifică Medicală

CHIȘINĂU, 2012

CZU 615.83(075.8)

G 69

Aprobat de Consiliul metodic central
al USMF „Nicolae Testemițanu”, proces-verbal nr. 3
din 21 decembrie 2011

Autori: **Veaceslav Gonciar**, doctor habilitat în medicină, profesor universitar,
șef catedră Farmacologie și farmacie clinică

Diana Obrijanu, asistent universitar

Anatolie Nistreanu, doctor în farmacie, profesor universitar,
șef catedră Farmacognozie și botanică farmaceutică

Recenzenți: **Eugen Diug**, profesor universitar, doctor habilitat în farmacie,
șef catedră Tehnologia medicamentelor

Pavel Boțolin, conferențiar universitar, doctor în medicină

În manual sunt expuse acțiunile farmacologice ale principalelor substanțe biologice active, care determină proprietățile curative ale plantelor medicinale, cu descrierea ulterioară a efectelor de bază și a utilizării lor în diferite maladii și stări patologice.

Lucrarea este elaborată în conformitate cu programa de studii la specialitatea „Farmacie” și este destinată studenților și rezidenților facultăților Farmacie, Medicină, farmaciștilor practicieni și medicilor.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Gonciar, V.

Elemente de fitofarmacologie / V. Gonciar, D. Obrijanu, A. Nistreanu; sub red. Constantin Matcovschi ; Univ. de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Catedra Farmacologie și farmacie clinică. – Ch. : S. n., 2012 (I.S. F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 248 p.

Bibliogr.: p. 247 (11 tit.). – 300 ex.

ISBN 978-9975-53-075-0.

615.83(075.8)

G 69

CUPRINS

Indexul plantelor cuprinse în text	5
Lista plantelor utilizate în diferite afecțiuni	10
Lista abrevierilor	18
Prefață	19
PARTEA I. GENERALITĂȚI	20
I.1. Vitamine.....	21
I.1.1. Vitamine liposolubile.....	22
I.1.2. Vitamine hidrosolubile	24
I.2. Glucide.....	25
I.2.1. Amidon	26
I.2.2. Celuloză.....	26
I.2.3. Inulină.....	26
I.2.4. Pectine	26
I.2.5. Gume	27
I.2.6. Mucilagii.....	27
I.3. Uleiuri volatile.....	27
I.4. Rezine. Rășini.....	31
I.5. Substanțe amare.....	31
I.6. Heterozide.....	32
I.6.1. Tioheterozide	32
I.6.2. Heterozide cianogenetice.....	32
I.6.3. Heterozide cardiotonice	33
I.6.4. Antracenozide	34
I.6.5. Saponozide.....	35
I.7. Alcaloizi.....	36
I.8. Compuși fenolici.....	40
I.8.1. Flavonoide	40
I.8.2. Fenolglicozide	40
I.8.3. Taninuri.....	41
I.8.4. Cumarine	41
I.9. Pigmenți, fitoecdizone, fitoncide, acizi organici.....	42
I.10. Săruri minerale	43
I.11. Principii active de origine animală	46
PARTEA A II-A. FITOTERAPIA	49
II.1. Fitoterapia hipertensiunii arteriale	49
II.2. Fitoterapia hipotensiunii arteriale.....	70
II.3. Fitoterapia cardiopatiei ischemice.....	75

II.4. Fitoterapia insuficienței cardiace.....	87
II.5. Fitoterapia hiperlipidemiilor și a aterosclerozei.....	95
II.6. Fitoterapia afecțiunilor bronhopulmonare.....	99
II.7. Fitoterapia gastritelor și a ulcerului gastroduodenal.....	121
II.8. Fitoterapia hepatitelor și a cirozei hepatice.....	144
II.9. Fitoterapia colecistitelor și a pancreatitelor.....	157
II.10. Fitoterapia sindromului de malabsorbție, a diareei și a constipațiilor.....	160
II.11. Fitoterapia afecțiunilor sistemului nervos central.....	168
II.11.1. Plante medicinale aplicate în stimularea SNC.....	168
II.11.2. Plante medicinale cu efect sedativ.....	173
II.11.3. Plante medicinale cu efect analgezic.....	174
II.12. Fitoterapia bolilor alergice.....	177
II.13. Fitoterapia afecțiunilor reumatismale.....	179
II.14. Fitoterapia bolilor aparatului uroexcretor.....	182
II.15. Fitoterapia afecțiunilor endocrine și metabolice.....	192
II.16. Fitoterapia afecțiunilor sanguine.....	197
II.16.1. Plante cu efect antianemic.....	197
II.16.2. Plante cu efect hemostatic.....	202
II.17. Fitoterapia infecțiilor intestinale.....	205
II.18. Fitoterapia afecțiunilor dermatologice.....	208
II.19. Fitoterapia bolilor oftalmologice.....	212
II.20. Fitoterapia bolilor otorinolaringologice.....	213
II.21. Fitoterapia bolilor ginecologice.....	217
II.22. Fitoterapia în pediatrie.....	219
II.23. Fitoterapia în geriatrie.....	224
Anexa 1. Lista plantelor medicinale utilizate în Republica Moldova.....	226
Anexa 2. Indexul ATC al plantelor medicinale utilizate în Republica Moldova.....	229
Bibliografie.....	247

INDEXUL PLANTELOR CUPRINSE ÎN TEXT

Denumirea plantei			Pagina
Limba română	Limba latină	Limba rusă	
Afin	<i>Vaccinium myrthillus L.</i>	Черника обыкновенная	67
Albăstrele	<i>Centaurea cyanus L.</i>	Василек синий	145, 191
Albumeală	<i>Gnaphalium uliginosum L.</i>	Сушеница топяная	62
Aloe	<i>Aloe arborescens Mill.</i>	Алоэ	70
Ananas	<i>Ananas comosus Merr.</i>	Ананас настоящий	194
Anason	<i>Anisum vulgare Gaertn.</i> (<i>Pimpinella anisum L.</i>)	Анис обыкновенный	114
Angelică	<i>Angelica archangelica L.</i>	Дягиль лекарственный (дудник)	159
Anghinare	<i>Cynara scolymus L.</i>	Артишок посевной	155
Aralie	<i>Aralia mandshurica L.</i>	Аралия маньчжурская	168
Armurariu	<i>Silybum marianum L.</i>	Расторопша пятнистая (Остро-пестро)	154
Arnica, carul zânelor	<i>Arnica montana L.</i>	Арника горная	55
Aronie	<i>Aronia melanocarpa Elliott</i>	Рябина черноплодная	178
Brad de Siberia	<i>Abies sibirica L.</i>	Пихта сибирская	220
Brebenoc	<i>Vinca minor L.</i>	Барвинок малый	57
Brusture	<i>Arctium lappa L.</i>	Лопух большой	141
Bujor	<i>Paeonia anomala L.</i>	Пион уклоняющийся	173
Cais	<i>Armeniaca vulgaris L.</i>	Абрикос обыкновенный	162
Cartof	<i>Solanum tuberosum L.</i>	Картофель	177
Castan	<i>Aesculus hippocastanum L.</i>	Каштан конский	179
Călin	<i>Viburnum opulus L.</i>	Калина обыкновенная	202
Cătină albă	<i>Hippophae rhamnoides L.</i>	Облепиха крушиновидная	197
Ceai	<i>Thea sinensis L.</i>	Чай китайский	170
Ceapă	<i>Allium cepa L.</i>	Лук репчатый	208
Cerențel	<i>Geum urbanum L.</i>	Гравилат городской	122
Chimen	<i>Carum carvi L.</i>	Тмин обыкновенный	158
Cicoare	<i>Cichorium inthybus L.</i>	Цикорий обыкновенный	146
Cimbrisor	<i>Thymus serpyllum L.</i>	Тимьян ползучий (чабрец)	222
Cimbru	<i>Thymus vulgaris L.</i>	Тимьян обыкновенный	112
Cimbru de casă	<i>Lagochilus inebrians Bunge</i>	Зайцегуб опьяняющий	202
Ciuboțica-cucului	<i>Primula veris L.</i>	Первоцвет весенний	110
Coacăz negru	<i>Ribes nigrum L.</i>	Смородина черная	198

Coadă-calului	<i>Equisetum arvense L.</i>	Хвощ полевой	184
Coadă-caprei	<i>Scutellaria baicalensis Georgi</i>	Шлемник байкальский	58
Coadă-mielului	<i>Filipendula hexapetala Gilib.</i>	Лабазник шестилепестный (Таволга)	124
Crețușcă	<i>Filipendula ulmaria L.</i>	Лабазник	69
Coadă-șoricelului	<i>Achillea millefolium L.</i>	Тысячелистник обыкновенный	136
Coarne	<i>Cornus mas L.</i>	Кизил мужской	199
Coriandru	<i>Coriandrum sativum L.</i>	Кориандр посевной	123
Coșaci	<i>Astragalus dasyanthus Pall.</i>	Астрагал шерстисто-цветковый	224
Crăciuniță	<i>Bergenia crassifolia L.</i>	Бадан толстолистный	160
Crușin	<i>Rhamnus frangula L.</i>	Крушина ольховидная	163
Dafin	<i>Laurus nobilis L.</i>	Лавр благородный	194
Degețel lânos	<i>Digitalis lanata L.</i>	Наперстянка шерстистая	89
Degețel roșu	<i>Digitalis purpurea L.</i>	Наперстянка пурпурная	87
Degețel ruginiu	<i>Digitalis ferruginea L.</i>	Наперстянка ржавая	89
Dentiță	<i>Bidens tripartita L.</i>	Черда трехраздельная	200
Dioscoree	<i>Dioscorea caucasica Lipsky</i>	Диоскорея nipпонская	95
Dovleac	<i>Cucurbita pepo L.</i>	Тыква обыкновенная	167
Drăcilă	<i>Berberis vulgaris L.</i>	Барбарис обыкновенный	156
Echinopanax	<i>Echinopanax elatus Nakai.</i>	Заманиха высокая	170
Eleuterococ	<i>Eleutherococcus senticosus Maxim.</i>	Элеутерококк колючий	169
Eucalipt	<i>Eucalyptus globulus L.</i>	Эвкалипт шариковый	105
Fasole	<i>Phaseolus vulgaris L.</i>	Фасоль обыкновенная	192
Fenicul	<i>Foeniculum vulgare Mill.</i>	Фенхель обыкновенный	139
Floarea-suferinței	<i>Passiflora incarnata L.</i>	Пассифлора инкарнатная	176
Fragi	<i>Fragaria vesca Coville</i>	Земляника лесная	98
Fumăriță	<i>Fumaria officinalis L.</i>	Дымянка лекарственная	205
Gălbenele	<i>Calendula officinalis L.</i>	Календула лекарственная	129
Ghimbir	<i>Zingiber officinale Roscoe</i>	Имбирь лекарственный	193
Ginseng	<i>Panax ginseng L.</i>	Женшень обыкновенный	73
Glădiță (conduraș)	<i>Gleditsia triacanthos L.</i>	Гледичия трехколючковая	86
Gutuie	<i>Cydonia oblonga Mill. (C. vulgaris)</i>	Айва продолговатая	118
Hamei	<i>Humulus lupulus L.</i>	Хмель обыкновенный	53
Iarba-fecioarelor	<i>Herniaria glabra L.</i>	Грыжник гладкий	183
Iarbă-mare	<i>Inula helenium L.</i>	Девясил высокий	101
Iarbă-roșie	<i>Polygonum persicaria L. (Persicaria maculosa)</i>	Горец почечуйный	217

Ienupăr	<i>Juniperus communis L.</i>	Можжевельник обыкновенный	120
Imortelă (siminoc)	<i>Helichrysum arenarium L.</i>	Бессмертник песчаный	145
In de cultură	<i>Linum usitatissimum L.</i>	Лен обыкновенный	97
Izmă bună	<i>Mentha piperita L.</i>	Мята перечная	76
Jaleș	<i>Salvia officinalis L.</i>	Шалфей лекарственный	213
Lăcrimioară	<i>Convallaria majalis L.</i>	Ландыш майский	92
Lămâi chinezesc	<i>Schizandra chinensis (Turcz.)</i>	Лимонник китайский	74
Lămâle	<i>Citrus limon Burm.f.</i>	Лимон	119
Lâsnicior	<i>Solanum dulcamara L.</i>	Паслен сладко-горький	118
Lemn dulce	<i>Glycyrrhiza glabra L.</i>	Солодка голая	102
Leurdă	<i>Allium ursinum L.</i>	Черемша (Чеснок медвежий)	69
Leuștean	<i>Levisticum officinale L.Koch.</i>	Любисток лекарственный	71
Leuzee	<i>Leuzea carthamoides DC.</i>	Левзея сафлоровидная	172
Limba-mielului	<i>Borago officinalis L.</i>	Огуречная трава	182
Linăriță	<i>Linaria vulgaris Mill.</i>	Льнянка обыкновенная	147
Linte lanceolată	<i>Thermopsis lanceolata R.BR.</i>	Термопсис ланцетный	100
Lumânărica	<i>Verbascum thapsiforme Schrad.</i>	Коровяк скипетровидный	105
Mac de grădină	<i>Papaver somniferum L.</i>	Мак снотворный	174
Mac galben	<i>Glaucium flavum Crantz</i>	Мачек желтый	175
Magnolie	<i>Magnolia grandiflora L.</i>	Магнолия крупно-цветковая	63
Mazăre	<i>Pisum sativum L.</i>	Горох посевной	192
Măceș	<i>Rosa canina L.</i>	Шиповник собачий	95
Măr pădureț	<i>Malus sylvestris Mill.</i>	Яблоня лесная	195
Mărar	<i>Anethum graveolens L.</i>	Укроп пахучий	143
Mărăriță	<i>Ammi visnaga L.</i>	Амми зубная	75
Măselăriță	<i>Hyoscyamus niger L.</i>	Белена черная	150
Mătrăgună	<i>Atropa belladonna L.</i>	Красавка обыкновенная	147
Merișor	<i>Vaccinium vitis idaea L.</i>	Брусника обыкновенная	190
Mesteacăn	<i>Betula verrucosa Roth.</i>	Береза бородавчатая	115
Micsandă sălbatică	<i>Erysimum diffusum L.</i>	Желтушник серый	93
Mierea-ursului	<i>Pulmonaria officinalis L.</i>	Медуница лекарственная	199
Molid	<i>Picea abies L.</i>	Ель обыкновенная	223
Morcov	<i>Daucus carota L.</i>	Морковь посевная	212
Mur de pădure (mur negru)	<i>Rubus fruticosus L.</i>	Ежевика	198
Mure de miriște	<i>Rubus caesius L.</i>	Ежевика сизая	161
Mușețel	<i>Chamomila recutita L.</i>	Ромашка аптечная	126
Nalbă mare	<i>Althaea officinalis L.</i>	Алтей лекарственный	99

Nuc	<i>Juglans regia L.</i>	Орех грецкий	207
Obligeană	<i>Acorus calamus L.</i>	Аир болотный	133
Odolean	<i>Valeriana officinalis L.</i>	Валериана лекарственная	50
Osul-iepurelui	<i>Ononis arvensis L.</i>	Стальник полевой	66
Păducel	<i>Crataegus sanguinea Pall.</i>	Боярышник кроваво-красный	58
Păpădie	<i>Taraxacum officinalis L.</i>	Одуванчик лекарственный	151
Păstârnac	<i>Pastinaca sativa L.</i>	Пастернак посевной	76
Pătlagină	<i>Plantago major L.</i>	Подорожник большой	124
Pătrunjel	<i>Petroselinum sativum Hoffm.</i>	Петрушка кудрявая	186
Pelin amar	<i>Artemisia absinthium L.</i>	Полынь горькая	136
Pepene galben (Zemos)	<i>Cucumis melo L.</i>	Дыня обыкновенная	165
Pepene verde (harbuz)	<i>Citrullus vulgaris Matsumura&Nakai</i>	Арбуз обыкновенный	185
Piersic	<i>Persica vulgaris Mill.</i>	Персик обыкновенный	220
Pin	<i>Pinus silvestris L.</i>	Сосна обыкновенная	109
Podbal	<i>Tussilago farfara L.</i>	Мать-и-мачеха	142
Portocală	<i>Citrus sinensis Osbeck. (C. Aurantium)</i>	Апельсин	142
Porumb	<i>Zea mays L.</i>	Кукуруза	144
Porumbar	<i>Prunus spinosa L.</i>	Терн колючий (колючая слива)	162
Rauwolfie	<i>Rauwolfia serpentina Benth.</i>	Раувольфия змеиная	67
Răchitică	<i>Chamaenerium angustifolium L.</i>	Кипрей узколистный (Иван-чай)	122
Răculeț	<i>Polygonum bistorta Samp. (Persicaria bistorta)</i>	Горец змеиный	219
Revent	<i>Rheum palmatum L.</i>	Ревень пальчатый	166
Ricin	<i>Ricinus communis L.</i>	Клещевина обыкновенная	165
Ridiche	<i>Raphanus sativus L.</i>	Редька посевная	189
Ridiche de iarnă	<i>Raphanus nigra L.</i>	Редька черная	196
Rodiolă	<i>Rhodiola rosea L.</i>	Родиола розовая	72
Roibă	<i>Rubia tinctorum L.</i>	Марена красильная	187
Roiniță	<i>Melissa officinalis L.</i>	Мелисса лекарственная	84
Rostopască	<i>Chelidonium majus L.</i>	Чистотел большой	152
Roua cerului	<i>Drosera rotundifolia L.</i>	Росянка круглолистная	217
Rozmarin	<i>Rosmarinus officinalis L.</i>	Розмарин лекарственный	188
Ruscuță de primăvară	<i>Adonis vernalis L.</i>	Горицвет весенний	91
Rută	<i>Ruta graveolens L.</i>	Рута душистая	86
Rutișor	<i>Thalictrum flavum L.</i>	Василистник желтый	225
Salcie	<i>Salix alba L.</i>	Ива белая	205

Scara-Domnului	<i>Polemonium coeruleum L.</i>	Синюха голубая	173
Scîlpeți	<i>Potentilla erecta L.</i>	Лапчатка прямостоячая (калган)	206
Scoruș	<i>Sorbus aucuparia L.</i>	Рябина обыкновенная	63
Silnic	<i>Glechoma hederacea L.</i>	Будра плющевидная	182
Soc	<i>Sambucus nigra L.</i>	Бузина черная	210
Soponel	<i>Ledum palustre L.</i>	Багульник болотный	61
Sorbestrea	<i>Sanguisorba officinalis L.</i>	Кровохлебка лекарственная	203
Sovârf	<i>Origanum vulgare L.</i>	Душица обыкновенная	135
Spânz	<i>Helleborus odoratus L.</i>	Морозник душистый	93
Stejar	<i>Quercus robur L.</i>	Дуб обыкновенный	215
Sterculie	<i>Sterculia platanifolia L.</i>	Стеркулия платанолистная	171
Strofant	<i>Strophanthus Kombe Oliv.</i>	Строфант комбе	90
Strugurii-ursului	<i>Arctostaphylos uva-ursi Spreng.</i>	Толокнянка обыкновенная	183
Sulfină	<i>Melilotus officinalis L.</i>	Донник лекарственный	84
Sunătoare	<i>Hypericum perforatum L.</i>	Зверобой продырявленный	64
Talpa-gâștei	<i>Leonurus cardiaca L.</i>	Пустырник сердечный	49
Tătăneasă	<i>Symphytum officinalis L.</i>	Окопник лекарственный	150
Tei	<i>Tilia cordata Mill.</i>	Липа сердцевидная	117
Traista-ciobanului	<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.</i>	Пастушья сумка обыкновенная	62
Troscot	<i>Polygonum aviculare L.</i>	Горец птичий	121
Țelină	<i>Apium graveolens L.</i>	Сельдерей душистый	187
Țintaură	<i>Centaurium umbellatum Gilib.</i>	Золототысячник зонтичный	157
Urechea-iepurelui	<i>Bupleurum aureum Fisch.</i>	Володушка золотистая	157
Urzică	<i>Urtica dioica L.</i>	Крапива двудомная	180
Usturoi	<i>Allium sativum L.</i>	Чеснок посевной	209
Varză albă	<i>Brassica oleracea L.</i>	Капуста белокочанная	132
Varză de mare	<i>Laminaria saccharina (L.) J.V. Lamour</i>	Ламинария сахаристая	97
Vâsc alb	<i>Viscum album L.</i>	Омела белая	56
Ventrilică	<i>Veronica officinalis L.</i>	Вероника лекарственная	70
Vetrice	<i>Tanacetum vulgare L.</i>	Пижма обыкновенная	158
Vindecuță (crețișor)	<i>Betonica officinalis L.</i>	Буквица лекарственная	204
Vioarea (Trei frați pătați)	<i>Viola tricolor L.</i>	Фиалка трехцветная	111
Vișin	<i>Cerasus vulgaris Mill.</i>	Вишня обыкновенная	160
Zmeură	<i>Rubus idaeus L.</i>	Малина обыкновенная	200

LISTA PLANTELOR UTILIZATE ÎN TRATAMENTUL DIFERITOR AFECȚIUNI

1.1. FITOTERAPIA HIPERTENSIUNII ARTERIALE

Talpa-gâștei <i>Leonurus cardiaca</i> L.	Albumeală <i>Gnaphalium uliginosum</i> L.
Odolean <i>Valeriana officinalis</i> L.	Scoruș <i>Sorbus aucuparia</i> L.
Hamei <i>Humulus lupulus</i> L.	Magnolie <i>Magnolia grandiflora</i> L.
Arnica, podbal de munte <i>Arnica montana</i> L.	Sunătoare <i>Hypericum perforatum</i> L.
Vâsc alb <i>Viscum album</i> L.	Osul-iepurelui <i>Ononis arvensis</i> L.
Brebenoc <i>Vinca minor</i> L.	Afin <i>Vaccinium myrthillus</i> L.
Coadă-caprei <i>Scutellaria baicalensis</i> Georgi	Rauwolfie <i>Rauwolfia serpentina</i> Benth.
Păducel <i>Crataegus sanguinea</i> Pall.	Coadă-mielului, Crețușca <i>Filipendula ulmaria</i> L.
Soponel <i>Ledum palustre</i> L.	Leurdă <i>Allium ursinum</i> L.
Traista-ciobanului <i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	

1.2. FITOTERAPIA HIPOTENSIUNII ARTERIALE

Aloe <i>Aloe arborescens</i> Mill.	Ginseng <i>Panax ginseng</i> L.
Ventrilică <i>Veronica officinalis</i> L.	Lămâi chinezesc <i>Schizandra chinensis</i> (Turcz.)
Leuștean <i>Levisticum officinale</i> L.Koch.	
Rodiolă <i>Rhodiola rosea</i> L.	

1.3. FITOTERAPIA CARDIOPATIEI ISCHEMICE

Mărăriță <i>Ammi visnaga</i> L.	Rută <i>Ruta graveolens</i> L.
Păstârnac <i>Pastinaca sativa</i> L.	Odolean <i>Valeriana officinalis</i> L.
Izmă bună <i>Mentha piperita</i> L.	Păducel <i>Crataegus sanguinea</i> Pall.
Sulfină <i>Melilotus officinalis</i> L.	Talpa-gâștei <i>Leonurus cardiaca</i> L.
Roiniță (melisă) <i>Melissa officinalis</i> L.	Drăcilă <i>Berberis vulgaris</i> L.
Glădiță (conduraș) <i>Gleditsia triacanthos</i> L.	

1.4. FITOTERAPIA INSUFICIENȚEI CARDIACE

Degețel roșu <i>Digitalis purpurea</i> L.	Lăcrimioară <i>Convallaria majalis</i> L.
Degețel ruginiu <i>Digitalis ferruginea</i> L.	Micsandre sălbatice <i>Erysimum diffusum</i> L.
Degețel lănos <i>Digitalis lanata</i> L.	Spânz <i>Helleborus odoratus</i> L.
Strofant <i>Strophanthus Kombe</i> Oliv.	Păducel <i>Crataegus sanguinea</i> Pall.
Ruscuță de primăvară <i>Adonis vernalis</i> L.	

1.5. FITOTERAPIA HIPERLIPIDEMIILOR ȘI ATEROSCLEROZEI

Dioscorea <i>Dioscorea caucasica</i> Lipsky	Varză de mare <i>Laminaria saccharina</i> (L.) J.V. Lamour
Măceș <i>Rosa canina</i> L.	Fragi <i>Fragaria vesca</i> Coville
In de cultură <i>Linum usitatissimum</i> L.	Păducel <i>Crataegus sanguinea</i> Pall.

1.6. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR BRONHOPULMONARE

Nalbă mare <i>Althaea officinalis</i> L.	Ciuboțica-cucului <i>Primula veris</i> L.
Linte lanceolată <i>Thermopsis lanceolata</i> R.Br.	Viorea (Trei frați pătași) <i>Viola tricolor</i> L.
Iarbă mare <i>Inula helenium</i> L.	Cimbru <i>Thymus vulgaris</i> L.
Lemn dulce <i>Glycyrrhiza glabra</i> L.	Anason <i>Anisum vulgare</i> Gaertn.
Lumânărița <i>Verbascum thapsiforme</i> Schrad.	Mesteacăn <i>Betula verrucosa</i> Roth.
Eucalipt <i>Eucalyptus globulus</i> L.	Tei <i>Tilia cordata</i> Mill.
Pin <i>Pinus silvestris</i> L.	Zărnă <i>Solanum dulcamara</i> L.
Lămâie <i>Citrus limon</i> Burm.f.	Gutuie <i>Cydonia oblonga</i> Mill. (C.vulgaris)
Ienupăr <i>Juniperus communis</i> L.	Sulfină <i>Melilotus officinalis</i> L.
Soponel <i>Ledum palustre</i> L.	Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.
Soc <i>Sambucus nigra</i> L.	Ventrilică <i>Veronica officinalis</i> L.
	Podbal <i>Tussilago farfara</i> L.

1.7. FITOTERAPIA GASTRITELOR ȘI A ULCERULUI GASTRODUODENAL

Troscot <i>Polygonum aviculare</i> L.	Coadă-șoricelului <i>Achillea millefolium</i> L.
Cerențel <i>Geum urbanum</i> L.	Fenicul <i>Foeniculum vulgare</i> Mill.
Răchițiță <i>Chamaenerium angustifolium</i> L.	Brusture <i>Arctium lappa</i> L.
Coriandru <i>Coriandrum sativum</i> L.	Podbal <i>Tussilago farfara</i> L.
Coadă-mielului <i>Filipendula hexapetala</i> Gilib.	Portocală <i>Citrus sinensis</i> Osbeck. (C. Aurantium)
Pătlagină <i>Plantago major</i> L.	Mărar <i>Anethum graveolens</i> L.
Mușețel <i>Chamomilla recutita</i> L. L.	Sunătoare <i>Hypericum perforatum</i> L.
Gâlbenele <i>Calendula officinalis</i> L.	Nalbă mare <i>Althaea officinalis</i> L.
Varză albă <i>Brassica oleracea</i> L.	Cartof <i>Solanum tuberosum</i> L.
Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.	Albumeală <i>Gnaphalium uliginosum</i> L.
Sovârf <i>Origanum vulgare</i> L.	Izmă bună <i>Mentha piperita</i> L.
Pelin amar <i>Artemisia absinthium</i> L.	Anason <i>Anisum vulgare</i> Gaertn.

1.8. FITOTERAPIA HEPATITELOR ȘI A CIROZEI HEPATICE

Porumb Zea <i>mays</i> L.	Rostopască <i>Chelidonium majus</i> L.
Imortelă <i>Helichrysum arenarium</i> L.	Armurariu <i>Silybum marianum</i> L.
Albăstriță <i>Centaurea cyanus</i> L.	Anghinare <i>Cynara scolymus</i> L.
Cicoare <i>Cichorium inthybus</i> L.	Drăcilă <i>Berberis vulgaris</i> L.
Linăriță <i>Linaria vulgaris</i> Mill.	Măceș <i>Rosa canina</i> L.
Mătrăgună <i>Atropa belladonna</i> L.	Gălbenele <i>Calendula officinalis</i> L.
Măselăriță <i>Hyoscyamus niger</i> L.	Fenicul <i>Foeniculum vulgare</i> Mill.
Tătăneasă <i>Symphytum officinalis</i> L.	Coadă-șoricelului <i>Achillea millefolium</i> L.
Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L.	Crușin <i>Rhamnus frangula</i> L.

1.9. FITOTERAPIA COLECISTITELOR ȘI A PANCREATITELOR

Urechea-iepurelui <i>Bupleurum aureum</i> Fisch.	Gălbenele <i>Calendula officinalis</i> L.
Țintaură <i>Centaurium umbellatum</i> Gilib.	Păducel <i>Crataegus sanguinea</i> Pall.
Vetrică <i>Tanacetum vulgare</i> L.	Mătrăgună <i>Atropa belladonna</i> L.
Chimen <i>Carum carvi</i> L.	Drăcilă <i>Berberis vulgaris</i> L.
Angelica <i>Angelica archangelica</i> L.	Mesteacăn <i>Betula verrucosa</i> Roth.
Măceș <i>Rosa canina</i> L.	Coadă-calului <i>Equisetum arvense</i> L.
Siminoc <i>Gnaphalium uliginosum</i> L.	Imortelă <i>Helichrysum arenarium</i> L.
In <i>Linum usitatissimum</i> L.	Salvie <i>Salvia officinalis</i> L.

1.10. FITOTERAPIA SINDROMULUI DE MALABSORBȚIE, A DIAREEI ȘI A CONSTIPAȚIEI

Crăciuniță <i>Bergenia crassifolia</i> L.	Revent <i>Rheum palmatum</i> L.
Vișin <i>Cerasus vulgaris</i> Mill.	Dovleac <i>Cucurbita pepo</i> L.
Mure de miriște <i>Rubus caesius</i> L.	Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.
Porumbar <i>Prunus spinosa</i> L.	Sunătoare <i>Hypericum perforatum</i> L.
Cais <i>Armeniaca vulgaris</i> L.	Osul-iepurelui <i>Ononis arvensis</i> L.
Crușin <i>Rhamnus frangula</i> L.	Soc <i>Sambucus nigra</i> L.
Pepene galben (Zemos) <i>Cucumis melo</i> L.	Fenicul <i>Foeniculum vulgare</i> Mill.
Ricin <i>Ricinus communis</i> L.	Anason <i>Anisum vulgare</i> Gaertn.

1.11. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR SISTEMULUI NERVOS CENTRAL

1.11.1. Plante medicinale aplicate în scopul stimulării SNC

Aralie <i>Aralia mandshurica</i> L.	Leuzee <i>Leuzea carthamoides</i> DC.
Eleuterococ <i>Eleutherococcus senticosus</i> Maxim.	Pelin <i>Artemisia absinthium</i> L.
	Ginseng <i>Panax ginseng</i> L.

Echinopanax <i>Echinopanax elatus</i> Nakai.	Rodiola <i>Rhodiola rosea</i> L.
Ceai <i>Thea sinensis</i> L.	Lămâi chineze <i>Schizandra chinensis</i> (Turcz.)
Sterculie <i>Sterculia platanifolia</i> L.	

1.11.2. Plante medicinale cu efect sedativ

Scara-Domnului <i>Polemonium caeruleum</i> L.	Hamei <i>Humulus lupulus</i> L.
Bujor <i>Paeonia anomala</i> L.	Odolean <i>Valeriana officinalis</i> L.
Sovârf <i>Origanum vulgare</i> L.	Talpa-gâștei <i>Leonurus cardiaca</i> L.
Rauwolfie <i>Rauwolfia serpentina</i> Benth.	

1.11.13. Plante medicinale cu efect analgezic

Mac de grădină <i>Papaver somniferum</i> L.	Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.
Mac galben <i>Glaucium flavum</i> Crantz	Nalbă mare <i>Althaea officinalis</i> L.
Floarea suferinței <i>Passiflora incarnata</i> L.	Rostopască <i>Chelidonium majus</i> L.

1.12. FITOTERAPIA BOLILOR ALERGICE

Cartof <i>Solanum tuberosum</i> L.	Cicoare <i>Cichorium inthybus</i> L.
Aronie <i>Aronia melanocarpa</i> Elliott	Scoruș <i>Sorbus aucuparia</i> L.
Măceș <i>Rosa canina</i> L.	Troscot <i>Polygonum aviculare</i> L.
Mesteacăn verucos <i>Betula verrucosa</i> Roth.	Imortelă <i>Helichrysum arenarium</i> L.
Aloe <i>Aloe arborescens</i> Mill.	Brebenos <i>Vinca minor</i> L.
Afin <i>Vaccinium myrthillus</i> L.	Drăcilă <i>Berberis vulgaris</i> L.

1.13. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR REUMATISMALE

Castan <i>Aesculus hippocastanum</i> L.	Cicoare <i>Cichorium inthybus</i> L.
Urzică <i>Urtica dioica</i> L.	Izmă bună <i>Mentha piperita</i> L.
Merișor <i>Vaccinium vitis idaea</i> L.	Păducel <i>Crataegus sanguinea</i> Pall.
Arnica <i>Arnica montana</i> L.	Mesteacăn <i>Betula verrucosa</i> Roth.
Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.	Drăcilă <i>Berberis vulgaris</i> L.
Fragi <i>Fragaria vesca</i> Coville	

1.14. FITOTERAPIA BOLILOR APARATULUI UROEXCRETOR

Silnic <i>Glechoma hederacea</i> L.	Merișor <i>Vaccinium vitis idaea</i> L.
Limba-mielului <i>Borago officinalis</i> L.	Albăstrele <i>Centaurea cyanus</i> L.
Iarba-fecioarelor <i>Herniaria glabra</i> L.	Mesteacăn <i>Betula verrucosa</i> Roth.
Strugurii ursului <i>Arctostaphylos uva-ursi</i> Spreng.	Leuștean <i>Levisticum officinalis</i> L. Koch.
Coadă-calului <i>Equisetum arvense</i> L.	Ienupăr <i>Juniperus communis</i> L.

- Pepene verde (harbuz) *Citrullus vulgaris* Matsumura&Nakai
Pătrunjel *Petroselinum sativum* Hoffm.
Țelină *Apium graveolens* L.
Roibă *Rubia tinctorum* L.
Rozmarin *Rosmarinus officinalis* L.
Ridiche *Raphanus sativus* L.
- Vioarea *Viola tricolor* L.
Păpădie *Taraxacum officinalis* L.
Osul-iepurelui *Ononis arvensis*
Troscot *Polygonum aviculare* L.
Sunătoare *Hypericum perforatum* L.
Urzică *Urtica dioica* L.
Măceș *Rosa canina* L.

1.15. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR ENDOCRINE ȘI METABOLICE

- Mazăre *Pisum sativum* L.
Fasole *Phaseolus vulgaris* L.
Ghimbir *Zingiber officinale* Roscoe
Dafin *Laurus nobilis* L.
Ananas *Ananas comosus* Merr.
Măr pădureț *Malus sylvestris* Mill.
Ridiche de iarnă *Raphanus nigra* L.
Arnica *Arnica montana* L.
Troscot *Polygonum aviculare* L.
Salvie *Salvia officinalis* L.
Afin *Vaccinium myrthillus* L.
Crușin *Rhamnus frangula* L.
Pelin amar *Artemisia absinthium* L.
Pătrunjel *Petroselinum sativum* Hoffm.
Leuștean *Levisticum officinale* L.Koch.
- Anason *Anisum vulgare* Gaertn.
Leuzee *Leuzea carthamoides* DC.
Mușețel *Chamomilla recutita* L.
Rostopască *Chelidonium majus* L.
Sunătoare *Hypericum perforatum* L.
Ienupăr *Juniperus communis* L.
Iarbă mare *Inula helenium* L.
Talpa-gâștei *Leonurus cardiaca* L.
Păducel *Crataegus sanguinea* Pall.
Odolean *Valeriana officinalis* L.
Melisă *Melissa officinalis* L.
Lemn dulce *Glycyrrhiza glabra* L.
Păpădie *Taraxacum officinalis* L.
Cicoare *Cichorium inthybus* L.

1.16. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR SANGVINE

1.16.1. Plante cu efect antianemic

- Cătină albă *Hippophae rhamnoides* L.
Mur de pădure (mur negru) *Rubus fruticosus* L.
Coacăz negru *Ribes nigrum* L.
Mierea-ursului *Pulmonaria officinalis* L.
Coarne *Cornus mas* L.
Zmeură *Rubus idaeus* L.
Dentiță *Bidens tripartita* L.
Varză albă *Brassica oleracea* L.
Cais *Armeniaca vulgaris* L.
Fragi *Fragaria vesca* Coville
Rostopască *Chelidonium majus* L.
Urzică *Urtica dioica* L.
Păducel *Crataegus sanguinea* Pall.
- Scoruș *Sorbus aucuparia* L.
Pătlagină *Plantago major* L.
Sunătoare *Hypericum perforatum* L.
Roiniță *Melissa officinalis* L.
Sorbestrea *Sanguisorba officinalis*
Măceș *Rosa canina* L.
Afin *Vaccinium myrthillus* L.
Mure de miriște *Rubus caesius* L.
Osul-iepurelui *Ononis arvensis*
Drăcilă *Berberis vulgaris* L.
Traista-ciobanului *Capsella bursa pastoris* (L.) Medik.
Cartof *Solanum tuberosum* L.

1.16.2. Plante cu efect hemostatic

Cimbru de casă *Lagochilus inebrians*
Bunge
 Călin *Viburnum opulus* L.
 Sorbestrea *Sanguisorba officinalis* L.
 Vindecuță (crețișor) *Betonica officina-*
lis L.

Drăcilă *Berberis vulgaris* L.
 Traista-ciobanului *Capsella bursa pas-*
toris (L.) Medik.
 Podbal de munte *Arnica montana* L.

1.17. FITOTERAPIA INFECȚIILOR INTESTINALE

Fumăriță *Fumaria officinalis* L.
 Salcie *Salix alba* L.
 Sclipeți *Potentilla erecta* L.
 Nuc *Juglans regia* L.
 Obligeană *Acorus calamus* L.
 Anason *Anisum vulgare* Gaertn.
 Eucalipt *Eucalyptus globulus* L.
 Cimbru *Thymus vulgaris* L.
 Sunătoare *Hypericum perforatum* L.
 Pelin *Artemisia absinthium* L.

Vetrică *Tanacetum vulgare* L.
 Leurdă *Allium ursinum* L.
 Crăciuniță *Bergenia crassifolia* L.
 Gălbenele *Calendula officinalis* L.
 Țintaură *Centaurea umbellatum* Gilib.
 Sovârf *Origanum vulgare* L.
 Zmeură *Rubus idaeus* L.
 Mușețel *Chamomilla recutita* L.
 Merișor *Vaccinium vitis idaea* L.

1.18. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR DERMATOLOGICE

Ceapă *Allium cepa* L.
 Usturoi *Allium sativum* L.
 Soc *Sambucus nigra* L.
 Lemn dulce *Glycyrrhiza glabra* L.
 Sunătoare *Hypericum perforatum* L.
 Rostopască *Chelidonium majus* L.
 Dentiță *Bidens tripartita* L.
 Brebenoc *Vinca minor* L.
 Gălbenele *Calendula officinalis* L.

Coadă-șoricelului *Achillea millefolium* L.
 Mușețel *Chamomilla recutita* L.
 Mesteacăn *Betula verrucosa* Roth.
 Păpădie *Taraxacum officinalis* L.
 Albăstrele *Centaurea cyanus* L.
 Urzică *Urtica dioica* L.
 Aloe *Aloe arberescens*
 Măceș *Rosa canina* L.

1.19. FITOTERAPIA BOLILOR OFTALMOLOGICE

Morcov *Daucus carota* L.
 Chimen *Carum carvi* L.
 Soc *Sambucus nigra* L.
 Troscot *Polygonum aviculare* L.
 Soponel *Ledum palustre* L.
 Dentiță *Bidens tripartita* L.
 Scoruș *Sorbus aucuparia* L.
 Pătrunjel *Petroselinum sativum*
 Lăcrimioară *Convallaria majalis* L.

Urzică *Urtica dioica* L.
 Mușețel *Chamomilla recutita* L.
 Gălbenele *Calendula officinalis* L.
 Pătlagină *Plantago major* L.
 Mesteacăn *Betula verrucosa* Roth.
 Lămâi chinezesc *Schizandra chinensis*
 (Turcz.)
 Obligeană *Acorus calamus* L.

1.20. FITOTERAPIA BOLILOR OTORINOLARINGOLOGICE

Salvie <i>Salvia officinalis</i> L.	Sovârf <i>Origanum vulgare</i> L.
Stejar <i>Quercus robur</i> L.	Merișor <i>Vaccinium vitis idaea</i> L.
Ciuboțica-cucului <i>Primula veris</i> L.	Brebenoc <i>Vinca minor</i> L.
Coada-șoricelului <i>Achillea millefolium</i> L.	Nalbă mare <i>Althaea officinalis</i> L.
Coacăz negru și roșu <i>Ribes nigrum</i> L., <i>Ribes rubrum</i> L.	Gălbenele <i>Calendula officinalis</i> L.
Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.	Aloe <i>Aloe arborescens</i> Mill.
Anason <i>Anisum vulgare</i> Gaertn.	Sunătoare <i>Hypericum perforatum</i> L.
Soponel <i>Ledum palustre</i> L.	Tei <i>Tilia cordata</i> Mill.
Călin <i>Viburnum opulus</i> L.	Mușețel <i>Chamomilla recutita</i> L.
Salcie <i>Salix alba</i> L.	Zmeură <i>Rubus idaeus</i> L.
Eucalipt <i>Eucalyptus globulus</i> L.	Pin <i>Pinus sylvestris</i> L.
Afin <i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Iarbă-mare <i>Inula helenium</i> L.

1.21. FITOTERAPIA BOLILOR GINECOLOGICE

Roua-cerului <i>Drosera rotundifolia</i> L.	Stejar <i>Quercus robur</i> L.
Iarbă-roșie <i>Polygonum persicaria</i> L. (<i>Persicaria maculosa</i>)	Chimen <i>Carum carvi</i> L.
Iarbă-mare <i>Inula helenium</i> L.	Troscot <i>Polygonum aviculare</i> L.
Coada-șoricelului <i>Achillea millefolium</i> L.	Vâsc <i>Viscum album</i> L.
Mesteacăn <i>Betula verrucosa</i> Roth.	Anason <i>Anisum vulgare</i> Gaertn.
Imortelă <i>Helichrysum arenarium</i> L.	Rostopască <i>Chelidonium majus</i> L.
Sunătoare <i>Hypericum perforatum</i> L.	Salvie <i>Salvia officinalis</i> L.
Urzică <i>Urtica dioica</i> L.	Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.
Sovârf <i>Origanum vulgare</i> L.	Fenicul <i>Foeniculum vulgare</i> Mill.
	Mărar <i>Anethum graveolens</i> L.

1.22. FITOTERAPIA ÎN PEDIATRIE

Răculeț <i>Polygonum bistorta</i> Samp. (<i>Persicaria bistorta</i>)	Cătină albă <i>Hippophaes rhamnoides</i> L.
Piersic <i>Persica vulgaris</i> Mill.	Gălbenele <i>Calendula officinalis</i> L.
Brad de Siberia <i>Abies sibirica</i> L.	Usturoi <i>Allium sativum</i> L.
Cimbrisor <i>Thymus serpyllum</i> L.	Ceapă <i>Allium cepa</i> L.
Molid <i>Picea abies</i> L.	Obligeană <i>Acorus calamus</i> L.
Măceș <i>Rosa canina</i> L.	Pătăgină <i>Plantago major</i> L.
Pelin <i>Artemisia absinthium</i> L.	Mesteacăn alb <i>Betula verrucosa</i> Roth.
Podbal <i>Tussilago farfara</i> L.	Pin <i>Pinus sylvestris</i> L.
Mușețel <i>Chamomilla recutita</i> L.	Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L.

Eucalipt *Eucalyptus globulus* L.
 Cais *Armeniaca vulgaris* L.
 Salvie *Salvia officinalis* L.

Ienupăr *Juniperus communis* L.
 Morcov *Daucus carota* L.
 Sovârf *Origanum vulgare* L.
 Sunătoare *Hypericum perforatum* L. ill.
 Mărar *Anethum graveolens* L.

1.23. FITOTERAPIA ÎN GERIATRIE

Coșaci *Astragalus dasyanthus* Pall.
 Rutișor *Thalictrum flavum* L.
 Magnolie *Magnolia grandiflora* L.
 Talpa-gâștei *Leonurus cardiaca* L.
 Imortelă *Helichrysum arenarium* L.
 Păducel *Crataegus sanguinea* Pall.
 Cimbrisor *Thymus serpyllum* L.
 Nalbă mare *Althaea officinalis* L.
 Sunătoare *Hypericum perforatum* L.

Sovârf *Origanum vulgare* L.
 Măceș *Rosa canina* L.
 Mușețel *Chamomilla recutita* L.
 Coadă-caprei *Scutellaria baicalensis*
 Georgi
 Rauwolfie *Rauwolfia serpentina* Benth.
 Scoruș *Sorbus aucuparia* L.
 Linte lanceolată *Thermopsis lanceolata* R. BR.

706855

Universitatea de Stat de
 Medicină și Farmacie
 «Nicolae Testemițanu»

Biblioteca Științifică Medicală

LISTA ABREVIERILOR

AD	Afecțiuni dermatologice
AR	Afecțiuni reumatismale
AS	Afecțiuni sangvine
BA	Boli alergice
Ca	Calciu
CH	Ciroză hepatică
Cl	Clor
Cu	Cupru
EA	Efecte adverse
FCC	Frecvența contracțiilor cardiace
Fe	Fier
HTA	Hipertensiune arterială
I	Iod
IC	Insuficiență cardiacă
K	Potasiu
Mg	Magneziu
Na	Sodiu
ORL	Otorinolaringologie
P	Fosfor
S	Sulf
SBA	Substanțe biologice active
Si	Siliciu
SNC	Sistemul nervos central
SNV	Sistemul nervos vegetativ
TBC	Tuberculoză
TGI	Tractul gastrointestinal
UGD	Ulcer gastroduodenal
UV	Raze ultraviolete

PREFAȚĂ

Obiectivul lucrării de față este familiarizarea cititorilor cu cele mai utilizate plante medicinale, care constituie obiectul fitofarmacologiei. Termenul *fitofarmacologie* provine de la trei cuvinte grecești: *phyton* – plantă, *pharmacion* – leac, medicament și *logos* – cuvânt, știință, adică „știința despre plantele de leac”.

Tratamentul cu plante este utilizat de om încă din timpurile străvechi, posibil preistorice. Cel mai vechi text cunoscut, care vizează plantele medicinale, este gravat de sumerieni pe o tablă de argilă cu circa 3000 de ani înaintea erei noastre, în el se descriu mirtul, cânepa, cimbrul, salcia, din care se obțineau decocturi.

Un alt document important este Papirusul Ebers, datat cu sec. al XVI-lea înainte de Hristos. El poate fi considerat drept farmacopee sau manual despre plantele medicinale, deoarece descrie câteva zeci de plante de leac, precum și modul de utilizare a acestora. Majoritatea plantelor menționate în papirus se aplică și în zilele noastre.

Fitofarmacologia a cunoscut și perioade de recesiune, în special pe parcursul secolului al XX-lea, când și-au luat un deosebit avânt substanțele sintetice, foarte valoroase și ele.

În prezent, fitofarmacologia cunoaște un nou val de popularitate, fiind și sursă de obținere pentru numeroase substanțe medicamentoase pure, cum ar fi heterozidele cardiotonice, alcaloizii și alte principii active. Din produse vegetale se prepară tincturi, extracte și alte forme farmaceutice, care se deosebesc de plantele din care se obțin prin precizia dozelor principiilor active administrate.

Actualmente, arsenalul plantelor medicinale este destul de bogat. În monografia de față se descriu peste 170 de plante mai frecvent utilizate atât în medicina științifică, cât și în cea populară.

Suntem convinși că fitofarmacologia va cunoaște o utilizare largă și în viitor, deoarece ea permite efectuarea unui tratament mai blând, mai ieftin și, de cele mai multe ori, lipsit de efecte adverse. Totuși trebuie să ținem cont de toxicitatea unor SBA, fapt care ne determină să studiem, să identificăm și să utilizăm corect plantele medicinale.

Autorii

PARTEA I. GENERALITĂȚI

Substanțe farmacologic active.

Principii active, substanțe însoțitoare și de balast

Plantele medicinale, indiferent de originea și poziția lor sistematică, își datorează acțiunea terapeutică uneia sau mai multor substanțe chimice elaborate de celulele lor.

Substanțe farmacologic active sunt, de regulă, produsele metabolismului secundar (alcaloizi, saponozide, heterozide cardiotonice, flavonozide, cumarine etc.), dar pot fi și produse ale metabolismului primar – vitamine, lipide, glucide.

Deoarece produsele vegetale conțin un complex întreg de substanțe farmacologic active, este oportun să deosebim una sau câteva substanțe farmacologic active, care determină activitatea terapeutică a plantei. Aceste substanțe farmacologic active de bază se numesc **principii active**.

Toate celelalte substanțe, care se conțin împreună cu principiile active, se consideră **însoțitoare**. Rolul și valoarea lor pot fi diferite. Unele dintre ele sunt folositoare, manifestând o acțiune favorabilă pentru organism, așa ca vitaminele, acizii organici, substanțele minerale etc. Alte substanțe însoțitoare pot acționa într-o anumită măsură asupra eficacității manifestării efectului farmacologic al principiilor active de bază. De exemplu, saponozidele, care se conțin în frunzele de degețel, contribuie la dizolvarea și la asimilarea heterozidelor cardiotonice, accelerându-le acțiunea. Poliholozidele solubile și substanțele tanante, invers, contribuie la prolongarea efectului curativ al principiilor active.

Pe lângă substanțele însoțitoare utile, în unele plante se atestă și substanțe nedorite (de exemplu: derivații antranolului din scoarța proaspătă de crușin, toxalbumina în semințele de ricin etc.), pe care trebuie să-i luăm în calcul.

În complexul de substanțe, care se conțin în plante, sunt și asemenea substanțe, a căror prezență nu se reflectă asupra acțiunii principiilor active și care sunt farmacologic neutre. Astfel de substanțe se numesc *de balast*. Totuși trebuie de accentuat că noțiunea *substanță de balast* este convențională, mai ales în prezent, când se pune problema folosirii raționale și totale a plantelor medicinale, adică, în afară de principiile active, din produsul vegetal să fie extrase toate celelalte substanțe utile, iar celuloza lignificată să se întrebuițeze la fabricarea cartonului.

I.1. VITAMINE

Vitaminele reprezintă substanțe organice complexe, indispensabile desfășurării normale a proceselor vitale în organismul uman. Ele rezultă din metabolismul vegetal secundar în cantități mici și fac parte din grupul catalizatorilor biologici, adică mici cantități de substanțe active intervin în reglarea și stimularea proceselor metabolice normale. Substanțele cu structură apropiată, care posedă funcții biologice identice și a căror carență determină aceeași avitaminoză, se numesc *vitamere* (de ex.: piridoxalul și piridoxamina sunt vitaminele B₆, iar tocoferolii – vitaminele E). Inițial, vitaminele și-au primit denumirea de la o amină indispensabilă vieții animale, izolată de C. Funk din tărâțele de orez (1912).

Organismul uman necesită un aport zilnic de 13 vitamine indispensabile: A, B₁, B₂, B₆, B₁₂, C, D, D₁, D₃, E, H, K, K₁, K₂, PP, acid pantotenic și acid folic.

Vitaminele sunt identificate în unele produse de origine vegetală sau animală. Carența lor din organism induce stări patologice specifice (hipo- și avitaminoze).

Structură chimică și clasificare. Vitaminele posedă structuri complexe și variate. Din punctul de vedere al structurii chimice, vitaminele sunt grupate în 4 categorii.

1. Alifatic:

a) derivații lactonelor nesaturate ale acizilor polioxicarboxilici (acid ascorbic – vitamina C);

b) acizi alifatici nesaturați (acizi grași de tip linolic și linoleic – vitamina F).

2. Aliciclice: retinoli (compuși ciclohexenici – vitamina A, A₁ sau carotenoide).

3. Aromatic: naftochinone (vitamina K₁ – filochinona, K₂ – farnachinona).

4. Heterociclice:

a) cromanice (tocoferoli – vitamina E);

b) fenilcromanice (bioflavonoide – vitamina P);

c) piridincarbonice (acidul nicotinic – vitamina PP);

d) piridoxinice (piridoxina – vitamina B₆);

e) pirimidintiazolice (tiamina – vitamina B₁);

f) pterinice (acidul folic – vitamina Bc);

g) izoaloxazinice (riboflavina – vitamina B₂);

h) cobalaminice (cianocobalamină – vitamina B₁₂).

Acțiunea și indicațiile vitaminelor sunt, evident, foarte variate, în funcție de structura lor chimică.

Totuși clasificarea cea mai accesibilă o prezintă grupul de vitamine *liposolubile* (vitaminele A, D, E, F, K) și *hidrosolubile* (complexul B, vitamina C, vitaminele P).

I.1.1. VITAMINE LIPOSOLUBILE

Carotenoide (Provitamine A)

Carotenoidele reprezintă pigmenți terpenoidici (având ca monomer izoprenul), de culoare galbenă, portocalie sau roșie, care constituie sursa principală de vitamina A pentru regnul animal (sunt provitamine), fiind biosintetizate doar în plante.

Acțiune. Carotenoidele sunt recunoscute pentru acțiunea lor benefică asupra vederii, îndeosebi a celei crepusculare (intervin în elaborarea pigmentului fotosensibil rodopsina), previn bolile degenerative ale pielii și ale mucoaselor (reglează diviziunea celulelor), stimulează sinteza anticorpilor, se implică în activitatea tiroidei și a glandelor sexuale, are acțiune antioxidantă (β -carotenul). De asemenea, i se atribuie o potențială acțiune anticanceroasă, sinergică vitaminei E. Carotenoidele sunt introduse în organismul animal cu alimentele, sub formă de **provitamina A**, care se metabolizează la nivel intestinal și hepatic în vitamina A₁ (retinol) sau A₂ (dehidroretinal).

Cele mai bogate produse naturale în caroten sunt: rădăcinile de morcov (*Daucus carota*), uleiul de palmier (*Elaeis guineensis*), părțile aeriene de *Urtica dioica*. Metodele biotehnologice de sinteză a carotenoidelor utilizează culturi de alge, drojdii, ciuperci și recombinarea sistemului ADN, precum și microorganismele *Torula rubra*, *Rhodotorula rubra*, *R. glutinis*, *R. mucilaginosa*.

Activitatea vitaminică a β -carotenului este de 1.600.000 U.I./g (1 U.I. de vitamina A corespunde la 0,3 μ g de retinol și la 0,6 μ g de β -caroten).

Indicații. Hemeralopie (metabolizate până la vitamina A, carotenoidele intervin în sinteza chemoreceptorului rodopsina, care asigură vederea crepusculară), xeroftalmie (normalizează secreția lacrimilor), patologii dermatologice (prin stimularea multiplicării celulelor tinere și facilitarea cicatrizării), maladii infecțioase (prin implicarea în sinteza de anticorpi).

Calitățile colorante și antioxidante ale carotenoidelor au aplicare în industria alimentară și în cosmetică. Carotenoidele nu oferă protecție contra razelor ultraviolete. Carotenoidele colorează pielea din regiunile prin care se elimină (inclusiv mucoasa oculară), efect pentru care sunt incluși în formule „pentru bronzat”.

Administrarea carotenoidelor se efectuează numai sub supraveghere medicală și nu mai mult de două luni pe an. Doza zilnică pentru majoritatea carotenoidelor admite o cantitate de 5 mg/kg/zi.

Carotenoidele prezintă interes în porfirie și fotodermatoze (fotosensibilitate medicamentoasă, urticarie solară, puseu estival de lupus eritematos), întrucât intervin în procesele de fotooxidare.

Toxicitate. Bolile retiniene, cauzate de cataractă și de glaucom, reprezintă contraindicații pentru administrarea carotenoidelor (risc de cristalizare). Nivelul plasmatic crescut al carotenoidelor poate semnala prezența unor forme de cancer.

Provitamine D

Provitaminele D (ergosterolul și 7-dehidroolesterolul) generează vitamina D₂ (ergocalciferol) și, respectiv, colecalciferolul (vitamina D₃) la iradiere în razele ultraviolete.

Acțiune. Provitaminele D sunt apreciate pentru capacitatea de a preveni rahitismul, fiind implicate în reglarea echilibrului calcio-fosforic (prin intermediul metabolitului celui mai activ al vitaminei D₃ – hormonul calcitriol). Vitaminele D sunt considerate prohormoni steroidici.

Indicații. Profilaxia și tratamentul rahitismului, rahitismului hipofosfatic vitaminorezistent (diabet fosfatidic), osteomalaciei carentiale (în subalimentație și în gastrectomie), osteodistrofiei, osteoporozei, hipocalcemiei, hiperfosfatemiei, insuficienței hepatice grave, steatoreei idiopatice sau secundare și tulburărilor hidroxilării hepatice a vitaminei D₃ (produse de tratamente antiepileptice), hipoparatiroidiei, psoriazisului, tuberculozei cutanate.

Toxicitate. Hipervitaminoza D se manifestă prin vomă, stoparea creșterii la sugari, hipercalcemie, astenie, somnolență, cefalee, anorexie, hiposalivație, dureri abdominale, musculare și osoase, calciferi în rinichi, plămâni, vase sanguine, diaree, hipertensiune arterială.

Vitamina E (Tocoferoli)

Tocoferolii (din greacă, „tokos” – naștere și „pherein” – a purta) reprezintă un grup de patru vitamine (α -, β -, γ -, δ -tocoferolul) cu rol important în funcția fertilă. Carența vitaminei E determină la animale sterilitatea. Surse importante de tocoferoli sunt uleiul de germeni de grâu și de porumb, uleiul de măsline sau de soia, arahidele.

Acțiune. Tocoferolii posedă efect terapeutic antioxidant (pot întrerupe reacțiile înlănțuite ale radicalilor liberi ai oxigenului), de asemenea, protejează eritrocitele de acțiunea toxinelor, previn oxidarea unor hormoni hipofizari și suprarenalieni, a acizilor grași esențiali și a vitaminelor A. Se implică în echilibrul colesterolului, sinteza nucleoproteinelor, activitatea glandelor sexuale (asigură desfășurarea normală a proceselor de reproducere) și în funcția normală a hipofizei. Participă la sinteza glicogenului și la integritatea mușchilor. Tocoferolii sunt sinergici carotenoidelor.

Indicații. Avitaminoză E, sterilitate, avort spontan, distrofii musculare, hepatită cronică, stres oxidativ. În practica medicală se utilizează doar α -tocoferolul.

Vitamina K. Fitomenadiona. Filochinona

Vitamina K (din engleză – “coagulation’s factor”, “antihaemorrhagic vitamin”) întrunește mai multe vitamine cu structură naftochinonică, dintre care două sunt naturale: vitamina K₁ (α -filochinona), izolată din plante, și vitamina K₂, izolată din țesuturile animale și din bacteriile intestinale. Vitamina K₃ (menadiona) este biosintetizată.

Acțiune. Angajate în sinteza protrombinei (factorul II) și a factorilor coagulării VII, IX, X, vitaminele K se implică în procesele de coagulare a sângelui. Carența în vitamine K se manifestă prin hemoragii.

Indicații. Hipovitaminoză K, diateză hemoragică, purpură, antidot în supra-dozare cu anticoagulante cumarinice.

Contraindicații. Hipercoagulabilitate sanguină, tromboembolie, tromboflebită.

1.1.2. VITAMINE HIDROSOLUBILE

Grupul de vitamine B

Grupul de vitamine B include cel puțin 8 vitamine hidrosolubile: tiamina (vitamina B₁), riboflavinele (vitamina B₂), piridoxina (vitamina B₆), cobalaminele (vitamina B₁₂), niacina (vitamina PP), acidul folic, biotina (vitamina H) și acidul pantotenic (vitamina Bc), atestate frecvent împreună și interacționând intens.

Acțiune biologică. *Vitamina B₁* intervine în activitatea normală a SNC (participă la sinteza acetilcolinei și astfel favorizează transmiterea impulsurilor nervoase) și a sistemului cardiovascular. Carența acesteia determină procese patologice la nivelul sistemului nervos.

Vitamina B₂ se implică în creșterea și în menținerea integrității epiteliale. De asemenea, manifestă acțiune protectoare asupra hepatocitelor.

Vitamina B₆ intervine în procesele metabolismului proteic, în hematopoieză (posedă efect favorabil în unele anemii) și în dezvoltarea celulelor tumorale.

Vitamina PP și coenzimele nicotinamidice previn pelagra, se implică în metabolismul glucidic și lipidic. Ameliorează trofica la nivelul sistemului nervos și digestiv. Eliberează histamină. Cu toate acestea, aportul neechilibrat de vitamina PP poate conduce la anumite efecte secundare: vasodilatație cutanată în partea superioară a corpului, senzație de căldură, prurit, grețuri, erupții cutanate, favorizarea steatozei hepatice, agravarea astmului.

Biotina se implică în metabolismul lipidic și glucidic în calitate de coenzimă.

Vitamina B₁₂ prezintă un factor antianemic și stimulator al creșterii. Carența de vitamina B₁₂ (și cea de acid folic) cauzează anemie megaloblastică.

Indicații. *Vitamina B₁*: hipovitaminoză B₁, nevrite, nevralgii, diabet, tulburări de absorbție în bolile gastrointestinale, hipertiroidie, alcoolism.

Vitamina B₂: hipo- și avitaminoza B₂, keratite, conjunctivite, irite, glosite, stomatite, enterocolite, dereglări de creștere la copii, insuficiență hepatică, dermatite, eczeme.

Vitamina B₁₂, împreună cu acidul folic: anemie (pentru corectarea aspectului hematologic și a modificărilor neurologice), ulcerații ale mucoaselor și ale pielii, anemii, boala de iradiere, pelagră (în asociere cu vitaminele B₁, B₂, PP). Tratatamentul prelungit cu vitamina B₁₂ poate cauza anumite neuropatii periferice severe (ataxie, parestezie periorală, parestezii și greutate în mâini și picioare), pierderea reflexelor membrelor, pierderea simțului tactil.

Vitamina PP: pelagră, enterocolite, boala de iradiere, tulburări ale mucoaselor și ale pielii. Dozele mari sporesc uricemia (pot produce artrită gutoasă).

Acidul pantotenic: stomatite, glosite, colite, hepatite cronice, combustii, dermite.

Vitamina C (Acidul ascorbic)

Vitamina C (acidul L-(+)-ascorbic) a fost izolată pentru prima dată de Szent-Gyorgyi (1928) și a fost obținută ulterior prin sinteză. Se conține în fructele citrice (lămâie, portocală, grepfrut), tomate, cartofi, papaya, broccoli, varză de Bruxelles, coacăză, căpșuni, conopidă, spanac, pepene galben și kiwi. De asemenea, merișoarele și ardeii iuți sunt surse bogate în vitamina C.

Acțiune. Vitamina C majorează capacitatea de protecție a organismului față de infecții (stimulează activitatea fagocitară a leucocitelor și intensifică procesele imune), stimulează sinteza corticoizilor, favorizează depunerea de calciu în oase (efect favorabil în fracturi) și absorbția fierului din tubul digestiv, precum și stimulează formarea hemoglobinei. Posedă acțiune antialergică.

Indicații. Anemie, diateze hemoragice (prin diminuarea permeabilității capilarelor), gingivite, fracturi, osteoporoză, infecții, intoxicații, plăgi, combustii.

I.2. GLUCIDE

Glucidele sunt compuși ternari naturali ce prezintă o varietate de structuri – de la cele mai simple forme până la cele mai complexe – și care fac parte din grupul substanțelor fundamentale, absolut necesare vieții.

Compușii cei mai simpli sunt caracterizați ca polihidroxialdehide sau polihidroxiketone cu gruparea carbonilică transformată într-un hidroxil heterozidic foarte activ, printr-o combinație semiacetalică cu formarea unui heterociclu.

Aceste substanțe, cunoscute în trecut sub denumirea improprie de *hidrați de carbon* (Schmidt, 1844), au fost numite glucide (*glikis* – dulce), termen de asemenea neadecvat, întrucât nu toate glucidele au gust dulce (amidonul, celuloza etc.), totuși rămas până astăzi în vigoare.

După gradul de complexitate, glucidele se clasifică în: simple (monozaharide) și superioare (poliholozide sau polizaharide).

Poliholozidele pot fi omogene (amidon, celuloză, inulină) sau neomogene (pectine, gume, mucilagii).

Acțiune. Polizaharidele posedă proprietăți mucilaginoase, emoliente, antiinflamatoare și regeneratoare.

Indicații. Patologie otorinolaringologică, bronșite, patologie intestinală. S-a constatat că unele polizaharide posedă capacitatea de a stimula imunitatea și activitatea hematopoietică. Deseori, se administrează în combinație cu alte preparate medicamentoase. Gumele se utilizează în calitate de emulgatori. Sunt cercetate intens glucidele cu mase moleculare mari, care sunt potențiali agenți antitumorali, antiulceroși și antivirali.

I. 2.1. AMIDON

Amidonul reprezintă rezerva de polizaharide cea mai însemnată din plantele verzi și constituie principala sursă de glucide (sau „oze”) pentru alimentația omului și hrana animalelor. Amidonul, rezultat în urma procesului de fotosinteză, se depozitează în semințe, bulbi și tuberculi sub formă de granule de mărimi diverse, cu structură și aspect caracteristic pentru diferite specii vegetale. Granulele de amidon conțin, pe lângă polizaharide, și apă, fosfați, lipide, acizi grași etc. Este insolubil în apă rece, dar în apă caldă formează o soluție coloidală (Amyli mucilago) insolubilă în solvenți organici.

Amidonul se indică extern sub formă de pudre (împreună cu oxidul de zinc, talcul etc.), intern – sub formă de Amyli mucilago – ca emolient, sub formă de clisme pentru protejarea terminațiilor nervoase senzitive de acțiunea iritantă a substanțelor și pentru încetinirea absorbției medicamentelor.

I. 2.2. CELULOZĂ

Celuloza este un polizaharid ce constituie principalul component al membranei celulei vegetale. În plante, celuloza este asociată cu alte substanțe: lignina, pectina, hemiceluloza, diferite rășini, lipide, heterozide, taninuri etc.

Celuloza deține un rol important în activitatea tubului digestiv, prin stimularea peristaltismului intestinal.

I. 2.3. INULINĂ

Inulina este o fructozană macromoleculară, solubilă în apă, care realizează, ca și amidonul, funcția de substanță de rezervă.

I. 2.4. PECTINE

Substanțele pectinice reprezintă niște polimeri glucidici, constituiți din resturi de acizi poliuronicici și de monozaharide. Pectinele sunt substanțe hidrofile, care, prin îmbibare cu apă, se transformă în mucilagii. Sunt utilizate în industria alimentară – la producerea marmeladei, zefirului. Bogate în pectine sunt răchițelele, coacăza neagră, măceșul, merele etc.

Pectinele nu sunt digerate practic în TGI, ci formează complexe insolubile și se elimină din organism. Această proprietate explică acțiunile lor radioprotectoare, importante mai ales în zonele cu fundal radioactiv sporit. Pectinele inhibă microflora de putrefacție din intestin, încetinesc absorbția colesterolului și contribuie la eliminarea lui din organism. Posedă și acțiune coagulantă, probabil prin modificarea presiunii osmotice, în tratamentul hemoptiziilor și al hemoragiilor.

În practica farmaceutică, pectinele sunt aplicate în calitate de agent adjuvant la prepararea formelor farmaceutice (în emulsii – ca emulgator). Se administrează în soluții injectabile; acțiunea pectinelor este favorizată de prezența de calciu (clorură).

I. 2.5. GUME

Gumele sunt poliglucide complexe, formate din acizi uronici și oze (galactoză, manoză, glucoză, ramnoză, xiloză și alte monoze). Ele au proprietatea de a reține apa – formând cleiuri, soluții mucilaginoase și geluri. Se atestă în semințele plantelor din familiile Fabacee, Liliaceae și în tuberculii plantelor din familia Araceae, sub formă de substanțe de rezervă.

În conformitate cu solubilitatea în apă, gumele se clasifică în:

- a) solubile – guma de caise, guma arabică;
- b) parțial solubile – guma de vișine și de prune;
- c) insolubile – guma tragacant.

Gumele au proprietăți emoliente. Se utilizează în calitate de agenți de emulgare. Sunt emoliente topice, modifică fenomenele osmotice la nivelul mucoaselor inflamate, menținând apa la suprafața pielii. Sunt medii bune de cultură, motiv pentru care se aplică în bacteriologie.

I. 2.6. MUCILAGII

Mucilagiile se găsesc în scoarțele unor copaci, în cotiledoanele multor semințe, unde au rol de a reține apa, preîntâmpinând procesul de deshidratare. Produsele vegetale cu conținut de mucilagii sunt semințele de in, rădăcinile și frunzele de nalbă mare, frunzele de podbal, florile de tei ș.a.

Mucilagiile au diverse roluri. Sunt indicate în catarul tractului gastrointestinal, în iritațiile căilor respiratorii superioare de proveniență reflexă. Mucilagiile sunt utilizate pe larg pentru mascarea și diminuarea acțiunii iritante a unor preparate. Dau rezultate bune în constipații, măbind bolul fecal. Sunt analeptice și reconstituante. Își găsesc aplicare în bacteriologie.

I.3. ULEIURI VOLATILE

Terpenele reprezintă niște compuși cu formula generală $(C_5H_8)_n$, iar derivații oxigenați ai acestora se numesc *terpenoide*, termen mai general, făcându-se analogie cu denumirea "steroid". La baza formulelor lor chimice stă izoprenul și, în funcție de numărul lanțurilor izoprenice, terpenoidele pot fi clasificate în următoarele grupe:

1. $C_{10}H_{16}$ – monoterpenoide ce formează fracțiile ușor volatile ale uleiurilor volatile;
2. $C_{15}H_{24}$ – sesquiterpenoide ce reprezintă fracțiile greu volatile ale uleiurilor volatile (deseori nu se antrenează cu vaporii de apă);
3. $C_{30}H_{48}$ – diterpenoide ce intră în componența unui șir de rășini;
4. $C_{30}H_{48}$ – triterpenoide ce constituie agliconii saponozidelor;
5. $C_{40}H_{64}$ – tetraterpenoide ce formează diverși pigmenți, inclusiv carotenoidele;
6. $(C_5H_8)_n$ – politerpenoide (cauciucul și gutaperca).

Uleiurile volatile reprezintă lichide aromate de componență organică complexă. Ele se sintetizează în plante și reprezintă ca atare terpenoidele.

Terpenoidele, conținute în uleiurile volatile, sunt reprezentate de aldehide, cetone, alcooli, fenoli, eteri, acizi și alți compuși.

Denumirea de „ulei volatil” este datorată capacității substanțelor date de a se volatiliza la temperatura mediului, grație tensiunii de vapori crescute. Depozitate în plante, în interiorul vacuolelor, pungilor, canalelor secretorii sau în perii glandulari, uleiurile volatile constituie lichide uleioase, volatile, cu miros plăcut, aromat. Utilizarea uleiurilor volatile stă la baza unei metode tradiționale de tratament, numită *aromoterapie*.

La scară mondială, uleiul de citronelă deține primele locuri după cantitatea fabricată, fiind urmat de uleiul de izmă bună, camfor, citrice, eucalipt, garoafe și de levănțică. Alți autori plasează pe primele locuri uleiul de terebentină, salvie și de garoafe.

Acțiune. Varietatea componenței uleiurilor volatile determină, în mod evident, acțiuni farmacologice foarte diversificate.

După modul de acțiune, uleiurile volatile se clasifică în grupele cu:

- *proprietăți antiinfecțioase* (antiseptice, antivirale, antimicotice, antiparazitare), *insecticide*, *insectifuge și cicatrizante*;
- *influență asupra unor funcții fiziologice* (stomahice, hepatoprotectoare, colecistochinetice), *hormonale* (estrogene, antitiroidiene, antisuprarenale, antigonadotrope), *ale diviziunii celulare și ale imunității*;
- *un anumit tropism* (neurotrop, musculotrop, vasculotrop, hemotrop).

Uleiurile volatile posedă acțiune exocrinostimulatoare asupra mucoaselor respiratorii, digestive și genitale feminine. Uleiurile de izmă bună, eucalipt și de isop au efecte expectorant, antiinflamator (anticataral) și antiviral.

La nivelul TGI, unii compuși acționează eupeptic (stimulează digestia), stomahic (intensifică secreția glandelor salivare, gastrice, intestinale și pancreatice), carminativ (înlătură procesele de fermentație în intestin), coleretic (măresc secreția biliară), colecistochinetic sau colagog (grăbesc eliminarea bilei). Aldehidele (neral, geranial, cuminal) și fenol-metil-eterii (anetol, estragol, azarona) posedă acțiune stomahică, iar anetolul acționează și carminativ.

Unele cetone (carvona din *Carum carvi* și *Anethum graveolens*, mentona din *Mentha piperita*) și lactone (alantolactona, izoalantolactona din *Inula helenium*) posedă proprietăți mucolitice sau lipolitice, fiind administrate în maladii ORL, ale căilor respiratorii și genitale feminine.

Activitatea hepatocitelor este stimulată de către unele aldehide, activând mecanismele de detoxifiere și biosinteză, iar ftalidele sunt implicate în detoxifiere hepatică și în eliminarea renală.

Produsele vegetale cu conținut de uleiuri volatile sunt recomandate în unele patologii metabolice (gută, celulită, obezitate), de exemplu: ienupărul mărește

excreția de acid uric, leușteanul acționează asupra hepatocitelor, iar izma bună conduce la rezultate benefice în cazurile de obezitate la tineri, eucaliptul este un antiinflamator utilizat în artrită, sunătoarea este hipocolesterolemiantă etc.

Benzaldehida, unele lactone și cetone sesquiterpenice sunt antimitotice (*Geranium macrorrhizum* și *Myrica gale*).

Alcoolii monoterpenici (terpineolul din *Melaleuca alternifolia*), aldehidele monoterpenice (citralii din *Melissa officinalis*), unii oxizi (piperiton-oxidul din *Mentha piperita*, care mai acționează și ca anti-alergic și antiinflamator) posedă activitate imunomodulatoare.

Compoziții sesquiterpenici din *Matricaria recutita* (bisabololul, bisabolol-oxidul, chamazulena) au acțiune antiinflamatoare și antihistaminică.

Reglarea sistemului endocrin al organismului este determinată de următoarele acțiuni: estrogenică (sclareolul, trans-anetolul, β -azarona); cortizonică (esterii din *Abies sibirica*, α - și β -pinenul); antitiroidiană (*Calamintha nepeta*), antisuprarenală (*Angelica archangelica*); de reglare a suprarenalelor suprasolicitate după infecții grave (*Ocimum basilicum*); gonadotropă (metil-esterul din *Matricaria recutita*).

Acțiunea uleiurilor volatile asupra sistemului nervos și muscular este reflectată în următoarele proprietăți:

- analgezice și anestezice (eugenolul, eugenol metil-eterul din *Eugenia caryophyllus*, mentolul din *Mentha piperita*);
- antispastice și analgezice (anetolul, timol metil-eterul, carvacrol metil-eterul; acetatul de mirtenil din *Myrtus communis*);
- antiaritmice (acetatul de bornil din *Inula odorata*, izovalerianatul de bornil din *Valeriana officinalis*);
- tonice și stimulente (analeptice) (miristicina din *Myristica fragrans*);
- calmante, hipnotice și anxiolitice, facilitează instalarea somnului (neral, geranial din *Melissa officinalis*, acetat de linalil din *Lavandula sp.*, izovalerianat de bornil din *Valeriana officinalis*).

Acțiunea uleiurilor volatile asupra sistemului cardiovascular și asupra sângelui se manifestă prin efectele:

- cardiotonice (santalolii din *Santalum album*);
- antihipertensive (nerolul, geraniolul, cumarinele și esterii din *Lavandula sp.*);
- hipertensive (daucolul din *Daucus carota*);
- coronarodilatatoare (furanocromonele din *Ammi visnaga*);
- hiperemiantă (aldehidele, salicilatul de metil și senevolii volatili);
- vasoconstrictoare (mentolul din *Mentha sp.*);
- flebotonice și limfotonice (cedrenul și cedrolul din *Cupressus sempervirens*, semperviroliul din *Pistacia lentiscus*);

- anticoagulante și fibrinolitice (cumarinele din uleiul volatil din *Lavandula sp.*, italidionele din *Helichrysum arenarium*);
- hemostatice (sesqui- și diterpenele din *Pelargonium asperum*).

Mecanismul de acțiune al uleiurilor volatile asupra organismului se manifestă fie în mod direct – asupra microorganismelor patogene, metabolismului sau funcțiilor fiziologice, fie indirect – prin influențarea unor procese fiziologice, cu repercusiuni asupra întregului organism. Anumiți componenți ai uleiurilor volatile prezintă asemănări structurale cu unele substanțe biologice (sclareolul din salvie și estradiolul uman), acțiunea asupra organismului fiind, evident, identică (emagogă, în cazul dat). Alți componenți acționează asupra receptorilor și transmițătorilor nervoși (miristicina din *Myristica fragrans* se metabolizează până la compuși analogi adrenalinei și noradrenalinei).

Indicații. Uleiurile volatile se întrebuințează în aromoterapie, în industria cosmetică și a parfumurilor, în industria alimentară, arta culinară etc.

Aplicarea medicinală a uleiurilor volatile (aromoterapia) este deosebit de vastă, acestea fiind utilizate ca tratament și profilaxie în: boli infectocontagioase (gripe, viroze), parazitoze intestinale (oxiurază, helmintiază, teniază), mici insuficiențe hepatorenale, convalescențe, dermatite bacteriene și micotice (candidoze), stări inflamatorii (gingivite, stomatite, enterite, colite, nefrite, pielonefrite, cistite, faringite, laringite, bronșite, artrite, boli reumatice), tulburări nervoase (anxietate, neliniște, stări depresive), tulburări ale secreției glandelor exocrine (gastrite hipoacide, pancreatite) și hepatobiliare (dischinezii biliare, colecistite, hepatite), tulburări ale sistemului endocrin (amenoree, tulburări climacterice, hipertiroidism, pubertate retardată), atonii sau stări spastice (colici de diferite etiologii), insuficiență cardiacă, aritmii cardiace (tahicardie), hipertensiune arterială, angină pectorală, insuficiență circulatorie periferică, artroze, sciatică, entorse, flebite, hemoragii, astm bronșic, celulita, gută etc.

Toxicitate. Unii constituenți ai uleiurilor volatile pot cauza intoxicații acute, prin urmare solicită o administrare precaută, de exemplu, cetonele (tuiona din *Tanacetum sp.* sau pinocamfona din *Hyssopus officinalis*).

Alți constituenți sunt toxici numai în doze mari: mentolul (risc de spasm glosic la nou-născuți), camforul, cineolul, cisanetolul.

Unele lactone sesquiterpenice (alantolactona, izoalantolactona etc.) sunt alergizante; alil-senevolul din *Sinapis aetheroleum* poate determina eriteme și chiar necroza țesuturilor; cumarinele determină apariția fotosensibilității. Unele uleiuri (ienupăr) devin necrotice la administrare de lungă durată.

Toxicitatea cronică prezintă proprietăți mutagene, teratogene sau cancerigene (uleiurile cu furanocumarine, β -azaronă, safrol, dihidrosafrol).

I. 4. REZINE. RĂȘINI

Rășinile sunt produși de excreție ai plantelor, compuși din amestecuri heterogene de substanțe organice cu greutate moleculară mare (acizi rezinici, alcooli rezinici, compuși insaponifiabili etc). Rezinele sunt structuri complexe și variate, lipsite de azot, în majoritatea cazurilor posedând miros.

Acțiune. Rezinele prezintă proprietăți farmacologice diverse: rubefiante, revulsive (Terebentinele), antibacteriene (*Guajaci resina*), antiseptice (*Pix Liquida*, *Balsamum Peruvianum*), expectorante (*Balsamum Tolutanum*), cicatrizante (*Benzoe*, *Balsamum Peruvianum*, *Oleum Cadini*) și paraziticide (*Balsamum Peruvianum*, *Oleum Cadini*). Altele au proprietăți antimitotice, antipapilomatoase (*Podophyllum*), purgative (*Jalapae resina* și *Scammoniae resina*) sau posedă acțiune psihotropă (sedativă – *Olibanum* ori halucinogenă – hașiș), antioxidantă (*Benzoe*).

Indicații. Aplicarea proprietăților rezinelor este variată, în conformitate cu proprietățile expuse mai sus.

I.5. SUBSTANȚE AMARE

Substanțele amare reprezintă substanțe ternare, netoxice, cu gust amar intens ce determină majorarea reflexă a secreției gastrice (la administrare orală, cu 30 de minute înaintea mesei). Gustul amar este caracteristic și altor clase de compuși ca: heterozide cardiotonice, alcaloizi, unele antibiotice.

Produsele vegetale cu principii amare pot fi grupate în următoarele categorii:

- produse cu principii amare pure – Amara pura – *Gentianae radicibus*, *Centaurei herba*, *Menyanthidis folia*;
- produse cu principii amare aromatice, care conțin și uleiuri volatile – Amara aromatica – *Absinthii herba*, *Aurantii pericarpium*, *Citri pericarpium*;
- produse amare astringente, care conțin și mucilagii – Amara mucilagiosa – *Taraxaci radicibus*;
- produse amar-astringente, care conțin și taninuri – *Chinae cortex*.

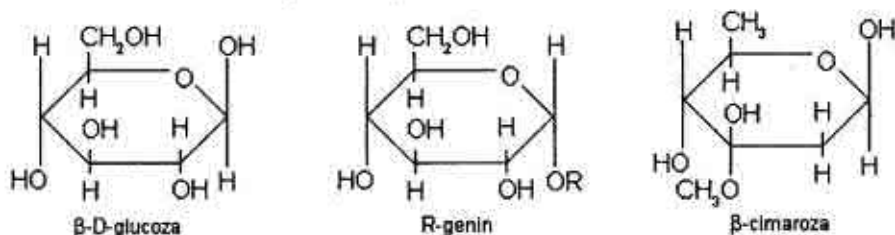
Acțiune. Orexigenă (majorează secreția glandelor digestive – gastrice, pancreatice, biliare), stomahică. La administrare orală, cu 30 de minute înaintea mesei, principiile amare acționează ca tonic-aperitive. La ingerare, împreună cu alimentele, conduc la diminuarea secreției gastrice, deoarece nu se mai declanșează mecanismele reflexe.

Indicații. Anorexii, gastrite cronice hipoacide, ulcere gastrice hipoacide. Substanțele amare nu se indică în secreția gastrică mărită, ulcer gastric și duodenal.

I.6. HETEROZIDE

Heterozidele sunt compuși organici vegetali, cu acțiune diversă, alcătuiți dintr-o componentă glucidică și una neglucidică, denumită aglicon (genină), a cărei structură chimică poate fi foarte diferită. Agliconul conferă heterozidelor proprietăți fizice, chimice și farmacologice specifice, condiționând în cea mai mare măsură utilizarea lor ca substanțe terapeutice. Partea glucidică este, de obicei, prezentată de monozaharide, îndeosebi glucoza, ramnoza, galactoza etc. În componența heterozidelor cardiotonice se conțin glucide specifice – cimaroză, digitoxoză, oleandroză etc.

Formula heterozidelor poate fi prezentată în modul următor:

Clasificare. În funcție de structura chimică a agliconului heterozidelor, se atestă:

- tioheterozide sau glucosinulate (sinigrozida în semințe de muștar);
- cianoheterozide sau heterozide cianogenetice (amigdalozida în migdale amare);
- heterozide cardiotonice (purpura, heterozidele în degețelul roșu etc.);
- antracenozide (senozidele în siminichie etc.);
- saponozide:
 - triterpenice (glicirizina în lemn dulce etc.);
 - steroidice (dioscina în dioscoree etc.);

I. 6.1. TIOHETEROZIDE

Tioheterozidele (S-heterozide) prezintă compuși la care legătura glicozidică se stabilește prin intermediul atomului de sulf. Se găsesc predominant în speciile genului *Brassica*. Senevolii, rezultați prin hidroliza tioheterozidelor, au proprietăți rubefiante și vezicante. Se utilizează sub formă de cataplasme în tratamentul reumatismului. Sub acțiunea aliisenevolului, irigarea sanguină a vaselor periferice este mărită considerabil. Unii senevoli prezintă proprietăți citostatice (aliisenevolul are acțiune C-mitotică).

I. 6.2. HETEROZIDE CIANOGENETICE

Heterozidele cianogenetice sunt compuși naturali, care prin hidroliză eliberează acid cianhidric (substanță toxică). Acesta din urmă acționează asupra citocromilor și blochează respirația tisulară, fapt ce determină pericolul asfixiei la nivel celular. Se înregistrează în cantități mici în plantele din familiile Rosaceae și Fabaceae.

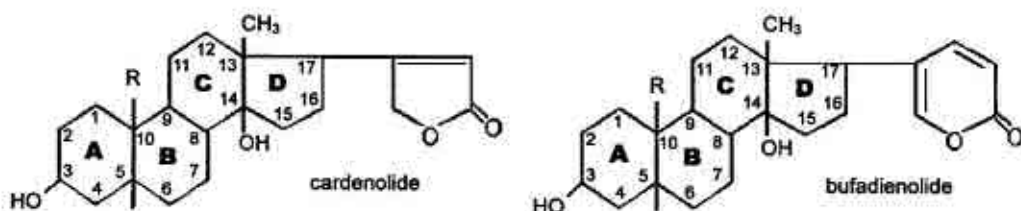
Datorită heterozidelor cianogenetice din *Amygdalus communis*, care au acțiune antitusivă, din migdale amare se prepară *Aqua amygdalarum* – care servește la prepararea picăturilor contra tusei, precum și în calitate de calmant și analgezic.

I. 6.3. HETEROZIDE CARDIOTONICE

Heterozidele cardiotonice reprezintă un grup de SBA cu acțiune cardi tonică specifică. Având în vedere incidența înaltă a patologieilor cardiovasculare în lume, aceasta grupă de substanțe posedă o importanță deosebită. Agliconul acestor compuși determină acțiunea cardi tonică și este derivat de ciclopentanperhidrofenantrenă, cu un ciclu penta- sau hexaatomic nesaturat în poziția 17. Glucidele sunt atașate în poziția 3, iar lungimea lanțului glucidic numără până la 30 de componenți. Dintre acestea, mai des fac parte digitoxoză și cimaroza. Activitatea biologică a cardi heterozidelor depinde de numărul grupelor CH_3 și, mai ales, OH în „schelet”; cu majorarea numărului de grupe hidroxilice se mărește și hidrosolubilitatea.

Heterozidele cardi tonice manifestă anumite avantaje în administrare: ele măjorează capacitatea de lucru a miocardului, asigurând o activitate mai economă și, paralel, mai eficace a cordului.

Clasificare. În funcție de structura inelului lactonic nesaturat, heterozidele cardi tonice se împart în două grupe: cardenolide (pentaatomice) – conținute în degețel, strofant, lăcrimioară și bufadienolide (hexaatomice) – în spânz.

Heterozidele cardi tonice se conțin în degețelul purpuriu, lânos, ruginiu, în micsandre sălbatice, ruscuță de primăvară, lăcrimioară, strofant etc.

În funcție de substituentul în poziția C_{10} , cardenolidele se divizează în trei subgrupe:

1. *Subgrupa degețelului* (conțin radicalul CH_3) – acestea se absorb și se elimină lent din organism, posedă acțiune cumulativă, de ex. heterozida gitoxigenina (degețel purpuriu, lânos, ruginiu etc.).
2. *Subgrupa strofantului* (conțin grupa CHO) – se absorb și se elimină din organism rapid, nu posedă acțiune cumulativă, de ex. strofantidina (strofant Kombe).
3. *Alte heterozide* (micsandre).

Acțiune. Heterozidele cardiotonice au acțiune selectivă asupra cordului: măresc contractilitatea miocardului, micșorează frecvența contracțiilor cardiace, încetinesc transmisiunea atrioventriculară, sporesc excitabilitatea mușchiului cardiac, influențează pozitiv metabolismul energetic în miocard. În urma prelungirii diastolei și a majorării debitului cardiac (mărirea circuitului coronarian), se ameliorează procesele anabolice, energia ATP se utilizează mai rentabil. Concomitent, sporește utilizarea lactatului, a acizilor grași, glucozei, se mărește fondul glicogenului. Preparatele heterozidice au efect direct asupra reabsorbției canaliculare a sodiului, legată de inhibarea ATP-azei $\text{Na}^+\text{-K}^+$ -dependente renale, dar acest fapt se constată doar la administrarea dozelor mari. În condițiile unei hipoxii exprimate, eficiența heterozidelor cardiace se micșorează și crește toxicitatea acestora. Prin urmare, este rațională asocierea digitalicelor cu antihipoxantele sintetice și vegetale.

Indicații. Insuficiență cardiacă de diversă etiologie.

Toxicitate. În scopul asigurării securității terapiei, este necesară cunoașterea primelor semne ale intoxicației (anorexie, greață, vomă, puls mai mic de 60 de bătăi pe minut, extrasistole, bigemenie), de asemenea, faptul că riscul intoxicației crește în hipokaliemie, hipercalcemie, hipomagneziemie, hipoxie, mixedem, insuficiență renală și hepatică, masă corporală mai mică de 65 kg și la persoane de vârstă înaintată.

I. 6.4. ANTRACENOZIDE

Antracenozidele cuprind o grupă mare de compuși vegetali, la baza cărora stă nucleul antracenic; se întâlnesc în crușin, revent, siminichie, aloe, sunătoare etc. Acțiunea lor este purgativă, laxativă sau laxativ-purgativă. Se utilizează și în calitate de coloranți naturali (imprimă culorile galbenă, portocalie, roșie).

Acțiune. Posedă proprietăți laxative (la dizolvarea derivaților antracenicilor în intestinul gros, are loc iritarea receptorilor mucoasei, fapt care conduce la intensificarea peristalticii). Efectul se manifestă peste 8-10 ore de la administrare. Roiba posedă și acțiune nefrolitică (contribuie la eliminarea pietrelor renale și urinare), spasmolitică. Prezintă interes sporit proprietățile antitumorale ale antrachinone-

lor, dezvoltate de către derivații acidului crizofanic (stimulează imunitatea față de formațiunile maligne).

Derivații crizacinei (emodinele) – frangula-emodina, aloe-emodina și compuși analogi (reina, acidul crizofanic) determină acțiunea laxativă. Derivații antrachinonei posedă acțiune nefrolitică și se utilizează în tratamentul urolitiazii.

Indicații. Patologia tractului gastrointestinal. În calitate de substanțe laxative (siminichie, crușin, revent), în patologii renale și hepatice (roibă), ca antiseptice, antiinflamatoare (sunătoare), ca bactericid (măcrișul), în dizenterie. Preparatele de aloe au o aplicare largă în oftalmologie.

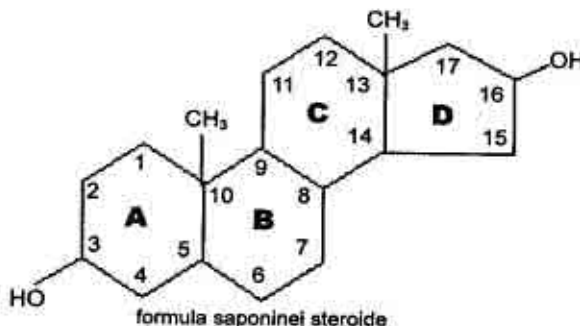
Toxicitate. Antrachinonele naturale sunt compuși practic netoxici, însă derivații lor pot conduce la intoxicații subacute (micșorează nivelul hemoglobinei și al eritrocitelor, dereglează funcția renală și hepatică, precum și echilibrul acidului ascorbic în organism, determină iritarea căilor respiratorii).

I. 6.5. SAPONOZIDE

Saponozidele sunt compuși organici complecși, cu caracter heterozidic, ce posedă proprietăți specifice: soluțiile apoase formează spumă din abundență, iar nimerind în sânge, cauzează hemoliza eritrocitelor. Saponozidele sunt răspândite îndeosebi la reprezentanții familiilor Dioscoreaceae, Amarylidaceae, Liliaceae, Scrophulariaceae. Din acest grup fac parte saponinele: tigonina, gitonina, digitonina, holoturina etc. Saponozidele au acțiune expectorantă, hemolizantă și, în unele cazuri, depurativă.

Clasificare. După caracterul agliconului, saponozidele se grupează în: steroidice și triterpenice.

Saponozide steroidice. Sapogenezile acestor compuși sunt derivați de ciclopentanperhidrofenantrenă. Însă saponozidele steroidice nu posedă efect cardi tonic, întrucât nu au inelul lactonic la C₁₇ și un șir de grupe funcționale. Se atestă rar, în special la plante tropicale (dioscoree, amarillus etc.) sau în combinație cu glicozidele cardiace.

Saponozide triterpenice. Sapogenina multor compuși din grupa dată este acidul oleanolic. Se întâlnesc la aralie, lemn dulce, degețel etc. Saponozidele mai sunt caracteristice albinelor, șerpilor, lipitorilor.

Indicații. Intensifică secreția glandelor bronșice, excită centrul tusei – se utilizează ca remedii expectorante. Adaptogene (ginseng, aralie). Reglează metabolismul hidrosalin și mineral (lemn dulce). Intensifică activitatea hormonilor și fermentilor din contul emulgării. Manifestă acțiune antiinflamatoare (lemn dulce). Saponinele steroidice constituie surse de sinteză a corticosteroidilor și se utilizează în ateroscleroză. Multe saponine se aplică în calitate de diuretice și laxative.

Toxicitate. În doze mari, saponozidele au acțiune emetică, excitantă. Administrate intravenos sau parenteral, provoacă moartea prin hemoliza eritrocitelor.

I.7. ALCALOIZI

Alcaloizii (din arabă *alkali* – bază și, din greacă *eidos* – similar) prezintă un grup de compuși naturali azotați, cu caracter bazic, rezultați din metabolismul secundar al plantelor, care determină la administrare variate acțiuni farmacodinamice și preponderent posedă toxicitate crescută.

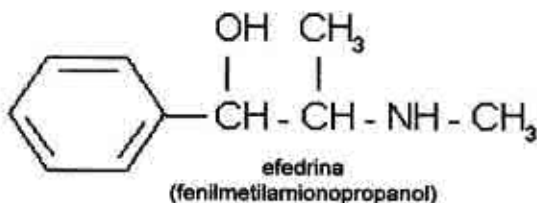
Majoritatea alcaloizilor sunt compuși cu atomul de azot heterociclic în inel, mai rar azotul plasându-se în catena laterală. Bazele alcaloizilor sunt, de regulă, insolubile în apă; iar cu acizii aceștia formează săruri bine solubile în apă. Din soluții apoase, alcaloizii se precipită cu substanțe tanante, săruri ale metalelor grele, iod și unele substanțe chimice, din care motiv sunt incompatibile cu acestea.

Conținutul alcaloizilor în plante variază în limite foarte mari (de la miimi de procent până la 15-20% în scoarța arborelui de chină) și în funcție de diverși factori de mediu. Gustul alcaloizilor este amar, unii fiind otrăvitori. Sunt bogate în alcaloizi plantele din familiile Solanacee, Papaveracee etc. Componenta alcaloidică a plantelor este diferită, astfel, în opiu sunt determinați peste 30 de alcaloizi, iar în rădăcinile de rauwolfie – 35; mai rar, planta conține un singur alcaloid.

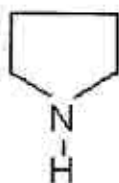
Clasificare. Heterogenitatea structurală și farmacologică a alcaloizilor îi grupează după mai multe criterii: structura chimică, acțiunea farmacodinamică etc.

După structura chimică, alcaloizii se clasifică în următoarele grupuri (după acad. A.Orehov):

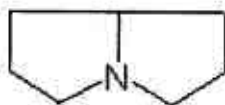
1. *Alcaloizi cu azot în catena laterală* – efedrină (Ephedra sp.), colchicină și colcamină (Colchicum autumnale).

2. *Derivați de pirolidină și pirolizidină* – platifilină, saracină, senecifilină (Senecio platyphyllus).

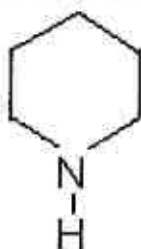

pirrolidina

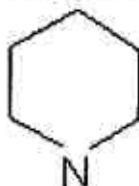

pirolizidina

3. *Derivați de piridină și piperidină* – anabazină, lobelină (Anabasis aphylla și Lobelia sp.).

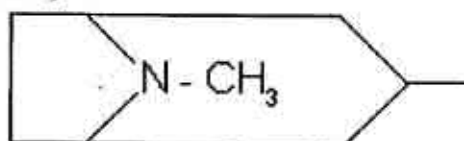

piperidina

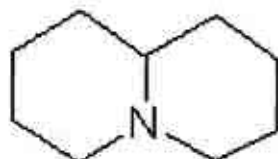
piridina

4. *Alcaloizi cu inele pirolidinice și piperidinice condensate (derivați de tropan)* – hiosciamină, atropină, scopolamină (Atropa belladonna, Hyoscyamus niger și Datura stramonium).

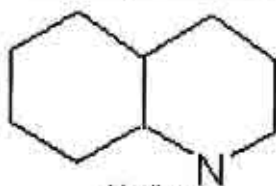
tropan

5. *Derivați de chinolizidină* – pahicarpină, termopsină (Sophora pachycarpa și Thermopsis lanceolata).

chinolizidina

6. *Derivați de chinolină* – chinină (Cinchona succirubra), echinopsină (Echinopsis sp.).

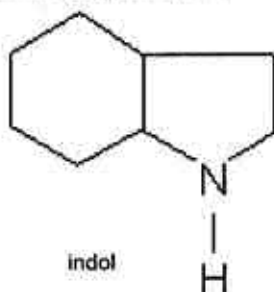

chinolina

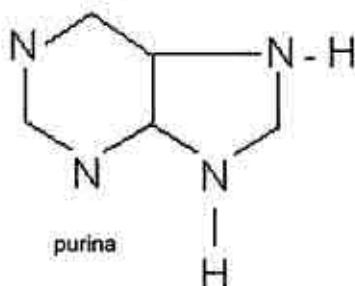
7. *Derivați de izochinolină* – morfina și papaverină (Papaver somniferum), alcaloizii din Chelidonium majus, Berberis vulgaris, Glaucium flavum.

8. *Derivați de indol* – alcaloizii din Secale cornutum, Vinca minor, reserpina (Rauwolfia serpentina), stricnina (Strychnos nux-vomica, Catharanthus roseus).

9. *Derivați de purină* – cofeina (Thea sinensis și semințe de cola).

10. *Alcaloizi steroidici* – solasonina (Solanum laciniatum), alcaloizii din Veratrum lobelianum etc.

Acțiune. Diversitatea structurală a alcaloizilor le imprimă și acțiuni farmacologice complexe și variate, dependente chiar și de chiralitate (de ex.: (-)-chinina este un antimalaric și un slab antipiretic și analgezic, pe când (+)-chinidina este un antifibrilant). De asemenea, un singur alcaloid poate prezenta acțiuni multiple. Chiar și dozele foarte mici de alcaloizi manifestă o activitate foarte înaltă.

După nivelul la care acționează, alcaloizii se clasifică în următoarele categorii:

- *sistemul nervos central* – **alcaloizi stimulanți** (cafeina, stricnina) și depreșori (morfina, reserpina, scopolamina);

- *sistemul nervos vegetativ* – **alcaloizi simpatomimetici** (cocaina, efedrina), **simpatolitici** (yohimbina), **parasimpatomimetici** (escrina, pilocarpina), **anticolinergici** (atropina) și **ganglioplegici** (nicotina, sparteina);
- *receptorii adrenergici, dopaminergici ori serotoninergici* (alcaloizii din *Secale cornutum*);
- *terminațiile nervoase*, unde pot acționa ca **anestezice locale** (cocaina);
- *celulele maligne*, unde pot prezenta **acțiune citostatică** (vinblastina, vincristina etc.);
- *unii paraziți* (emetina, chinina).

Indicații. Produsele vegetale cu conținut de alcaloizi nu au utilizare ca atare în fitoterapie, ci doar ca materie primă pentru obținerea alcaloizilor puri (reserpina din *Rauwolfiae radicebus*, scopolamina din *Daturae innoxiae herba*, morfina din *Opium*) sau a unor preparate galenice (*Tinctura Belladonnae* din *Belladonnae folia*, *Extractum Belladonnae siccum* din *Belladonnae radicebus*, *Tinctura Chinae* din *Chinae cortex* etc.).

Uneori, pentru obținerea unor derivați mai activi, mai puțin toxici, mai hidrosolubili sau cu mai puține efecte secundare sau adverse, alcaloizii sunt prelucrați în mod special (de ex.: morfina se transformă în codeină, chinina în chinidină, eburnamina în vinpocetină, ergotamina în 9,10-dihidroergotamină etc.).

Toxicitate. Majoritatea alcaloizilor sunt foarte toxici, dozele letale fiind foarte mici (pentru aconitină ea constituie 1-3 mg).

Toxicitatea alcaloizilor se prezintă în mod diferit, de exemplu: scopolamina administrată un timp îndelungat provoacă amnezie; chinina și morfina determină depresie respiratorie; stricnina este un excitant al SNC, iar în doze mari produce convulsii și moarte prin asfixie; vincristina are efecte neurotoxice centrale, iar vinblastina (ca majoritatea alcaloizilor antimitotici) este un puternic leucopeniant și determină tulburări gastrointestinale, neurologice, respiratorii și alopecie.

Efectele secundare ale alcaloizilor sunt variate. Unii alcaloizi (cocaina, morfina, cafeina) determină farmacodependență.

I. 8. COMPUȘI FENOLICI

I.8.1. FLAVONOIDE

Flavonoidele reprezintă compuși chimici fenolici, deseori de culoare galbenă, cu exprimate caractere P-vitaminice. Flavonoidele au o răspândire largă în lumea vegetală, cu prevalență în hrișcă, flori de salcâm japonez, frunze și fructe de coacăz negru, aronie, soc, scoruș, părți aeriene de sunătoare, semințe de castan etc.

Clasificare. Din punct de vedere structural, flavonoidele sunt grupate în următoarele categorii:

- a) flavone (vetrice, mușețel);
- b) izoflavone (quercetină, rutină – în hrișcă, troscot, osul-iepurelui etc.);
- c) flavonone (hesperidină, liquiritină – în rădăcinile de lemn-dulce);
- d) flavononoli (aromadendrină – în frunze de eucalipt);
- e) antociane etc.

La flavonoide sunt atribuite și catehinele, antocianii, auronele. Catehinele prezintă polifenoli ce intră în componența taninurilor condensate. Antocianii conferă plantelor culorile roșie și albastră, în funcție de pH.

Acțiune și indicații. Flavonoidele posedă o aplicare destul de largă în medicină. Nu sunt toxice pentru organismul uman. Grație calităților P-vitaminice, micșorează permeabilitatea și amplifică rezistența pereților capilarelor (rutina), majorează acțiunea acidului ascorbic, posedă acțiune sedativă (păducel, talpa-gâștei). Se utilizează în calitate de remedii antiinflamatoare, antiulceroase (rădăcina de lemn-dulce). Unele flavonoide sunt hemostatice (piperul-bălții, iarba-roșie), se aplică în hemoroizi (osul-iepurelui, castanul), reprezintă coleretice de valoare (imortelă, vetrice). Flavonoidele posedă acțiune diuretică. La moment se analizează posibilitățile antitumorale ale flavonoidelor. Totuși preparate cu conținut de flavonoide pure sunt puține.

Antocianii sunt pigmenți răspândiți în flori, fructe, frunze, rădăcini, care își schimbă culoarea în funcție de pH-ul celular. Cei mai cunoscuți antociani sunt: peonina, malvina, cianina etc.

I. 8.2. FENOLGLICOZIDE

Fenolglicozidele reprezintă un grup de glicozide, care au fenolul în calitate de aglicon și, respectiv, posedă acțiune antiseptică asupra căilor respiratorii, rinichilor și căilor urinare. Se întâlnesc în frunzele de strugurii-ursului și de merișor.

Indicații. Glicozidele fenolice cu conținut de arbutozidă posedă activitate antimicrobiană și diuretică. Glicozida solidrozina (salcie, rodiolă) posedă acțiune stimulatorie și adaptogenă.

I. 8.3. TANINURI

Substanțele tanante reprezintă polifenoli cu masă moleculară mare, denumirea cărora exprimă capacitatea lor de a tăbăci pieile animalelor, în urma interacțiunii chimice a grupelor fenolice ale polimerului vegetal cu moleculele de colagen.

Taninurile precipită mucilagiile, proteinele, alcaloizii, motiv pentru care sunt incompatibile cu acestea în forme farmaceutice. Surse naturale de taninuri sunt scoarța de stejar, castan, rizomii de sclipeți, fructele de afin, mălin, semințele de struguri etc.

Acțiune. Taninurile posedă proprietăți antiinflamatoare și bactericide exprimate, bazate pe formarea unei pelicule protectoare proteice. Taninurile sunt astringente și au rol hemostatic.

Indicații. Terapia complexă a bolilor contagioase, toxicoinfecții, intoxicații casnice și de producere, combustii. Lignanele din grupul podoflei posedă acțiune cancerolitică. Uleiul de susan se utilizează în trombopenie, lignanele de lămâi chinezesc și de aralie sunt stimulente și tonizante.

I. 8.4. CUMARINE

Cumarinele sunt compuși naturali la baza structurii cărora se află cumarina și izocumarina. În această grupă se includ furocumarinele și piranocumarinele. Compușii dați sunt caracteristici, în special, plantelor din familiile Apiacee, Rutacee, Fabacee, unde aceștia se află în general sub formă liberă și foarte rar ca glicozide. Clasa cumarinelor a fost cercetată mai intens pe parcursul deceniilor recente, actualmente fiind cunoscute circa 1000 de derivați (Kuznețova G.A., 1990). Dintre aceștia din urmă, majoritatea reprezintă substanțe cristaline, mai rar – lichide. Cumarinele sunt inodore, insolubile în apă și solubile doar în solvenți organici; pe când cumarina propriu-zisă are miros de fân.

În funcție de structura chimică, cumarinele posedă activități fiziologice diverse: unele manifestă acțiune spasmolitică, altele – capilarofortifiantă, sedativă, diuretică, antihelmintică, analgezică, antimicrobiană ș.a. Unii reprezentanți stimulează funcția SNC, micșorează nivelul colesterolului sanguin, preîntâmpină formarea trombilor vasculari și contribuie la dizolvarea acestora.

I. 9. PIGMENȚI, FITOECDIZONE, FITONCIDE, ACIZI ORGANICI

Pigmenții reprezintă substanțe colorante, care determină colorația plantei. Colorația verde se explică prin prezența clorofilei care ia parte în procesul fotosintezei. În componența grăuncioarelor de clorofilă intră pigmentul xantofil de culoare galbenă, carotenoidele – de culoare roșu-închisă sau portocalie, iar uneori și pigmentul roșu – lycopina. În tratamentul bolilor cardiovasculare o semnificație majoră o au carotenoidele – provitaminele A (morcov, scoruș etc.). În mucoasa intestinală, carotenoidele se transformă în retinol, iar apoi în alte forme ale vitaminei A, astfel, indirect, participă la procesele de proliferare și de diferențiere celulară, mecanismul vederii și înmulțirii. Ele posedă proprietăți anticancerogene, radioprotectoare, imunomodulatoare din contul activității antioxidante, adică au capacitatea de a lega formele active ale oxigenului, formate în procesul de peroxidare a lipidelor și a altor compuși organici.

Fitoecdizonele sunt substanțe cu caracter hormonal ce posedă o înaltă activitate biologică. Acestea, la fel ca glicozidele ginsengului, eleuterococului, rodiolii și lignanele lămâiului chinezesc, dețin acțiuni imunomodulatoare, fapt care poate explica eficiența antistres a preparatelor lor. Ecdizonele au mai fost determinate în pătlagina mare și lanceolată.

Antocianii. Antocianii sunt pigmenți răspândiți în flori, fructe, frunze, rădăcini, își schimbă culoarea în funcție de pH-ul celular. Cei mai cunoscuți antociani sunt: peonina, malvina, cianina etc.

Fitoncidele. Fitoncidele sunt substanțe volatile, similare antibioticelor, sintetizate de unele plante superioare (îndeosebi plantele din familiile Liliaceae, Brassicaceae) și au proprietăți bacteriostatice, antibactericide și antifungice.

Acizii organici. Acizii organici sunt compuși, care conțin una sau mai multe grupări carboxilice. Ei sunt produse intermediare ale oxidării și ale hidrolizei glucidelor, lipidelor și a polipeptidelor. Sunt frecvent atestați în regnul vegetal, găsindu-se atât în stare liberă, cât și sub formă de săruri sau de esteri. O răspândire largă au acizii malic, citric, oxalic ș.a. Aceștia posedă proprietăți antiseptice (mușețelul, salcia, crețușca), antiinflamatoare (pătlagina, podbalul).

I. 10. SĂRURI MINERALE

Sărurile minerale dețin un rol de importanță majoră pentru buna funcționare a organismului. Mineralele participă în procesele metabolice, activează unii fermenți, intră în componența sistemelor enzimatic, mențin echilibrul electrolitic, formează mediul intern al organismului. Lichidele intra- și extracelulare există și funcționează normal datorită concentrației minerale echilibrate, menținute pe ambele părți ale membranei. Interacțiunea acestor componente permite celulelor să ingereze substanțele nutritive și să elimine produșii secundari ai metabolismului.

Fierul este un component structural de bază al hemoglobinei sanguine și al unor fermenți, precum catalazele, peroxidazele etc. Dezechilibrul acestui microelement conduce la dezvoltarea unor anemii grave, a dizbacteriozei ș.a. Printre plantele ce acumulează cantități însemnate de fier sunt: imortela, lagochilus, leuzea, scara-Domnului, albumeala, roiba, merele.

Potasiul participă în procesele de transmitere a impulsurilor prin fibrele nervoase, prin urmare se implică în funcționarea normală a cordului, vaselor, organelor interne etc. Cantități importante de potasiu se conțin în fructe uscate: stafide, caise, piersici, smochine, prune, precum și în cartofi copti, roșii, pătrunjel verde, spanac, varză de Bruxelles, coacăz neagră, fasole, țelină. Surse suplimentare de potasiu pot fi merișorul, afinele, murele, zmeura, păpădia, cicoarea, măceșul etc.

Calciul participă în procesele de contracție și de relaxare a mușchilor, de transmitere a impulsurilor nervoase, reglare a permeabilității membranelor biologice, a secreției de hormoni. Insuficiența acestui element conduce la convulsii, dureri în mușchi în timpul alergării. O cantitate însemnată de calciu se introduce în organism cu strugurii, caisele, mazărea, varza, ceapa verde, pătrunjelul, frunzele de salată, prunele, dudul, dovleceii, sfecla, varza de Bruxelles, roșiile. Calciu se mai conține în merișor, afine, coarne, linte de apă, troscot, afine.

Cobaltul ia parte în metabolismul acizilor grași și al acidului folic, intră în componența vitaminei B₁₂ și participă în procesele de hematopoieză. Cea mai semnificativă sursă de cobalt o reprezintă fructele de măceș, albumeala, prunele, nufărul galben etc.

Magneziul este un activator al fermenților și al sintezei proteinelor, participă la reglarea metabolismului glucidic și fosforic, la detoxifierea plumbului. Fiind antagoniști fiziologici ai ionilor de calciu, ionii de magneziu reglează capacitatea de legare a acestuia cu membranele biologice și concurează cu el pentru locurile de legare. Deficitul de magneziu în organism se poate dezvolta atât în stări fizio-

logice (suprasolicitări fizice, stres, graviditate și lactație), cât și patologice (infarct miocardic acut etc.). Simptomele deficitului de magneziu sunt:

1. *cardiovasculare* (tahicardie, mărirea frecvenței acceselor de angină pectorală, apariția aritmiilor, creșterea TA, mărirea predispoziției către tromboză etc.).
2. *cerebrale* (cefalee, vertij, scăderea memoriei și a concentrării atenției).
3. *viscerale* (dureri abdominale, greață, vomă, spasmul sfincterului Oddi, pilorospasm, bronhospasm, creșterea tonusului uterului și eclampsie).
4. *musculo-tonice* (convulsii musculare, parestezie și tetanie).

Deficitul de magneziu contribuie la progresarea aterosclerozei, din cauza dezvoltării dislipidemieii. Suplimentarea de magneziu la dieta cu un conținut înalt de colesterol preîntâmpină dezvoltarea aterosclerozei. În cazul deficitului de magneziu, se majorează tonusul vascular (se micșorează sinteza AMPc, care posedă efect vasodilatator, se mărește sensibilitatea arterelor coronare la agenți vasodilatatori), prin urmare deficitul de magneziu este considerat unul dintre factorii ce contribuie la dezvoltarea anginei pectorale vasospastice, iar administrarea acestuia reprezintă una dintre metodele de tratament. În deficitul de magneziu se majorează riscul morții subite a bolnavilor cu cardiopatie ischemică. Se presupune că motivul morții subite poate fi dezvoltarea aritmiilor fatale sau spasmul arterelor coronare, cu progresul ischemiei miocardice acute, al căror risc este majorat în carența de magneziu.

Compuși de magneziu se atestă în cantități mari în produsele cerealiere (crupe, articole de panificație), boboase, banane, mai puțin în caise, struguri, pătrunjel, spanac, precum și în merișor, afine, mure, zmeură, linte de apă, afine.

Manganul este necesar pentru creșterea normală și dezvoltarea copiilor. El contribuie la amplificarea efectului hipoglicemic al insulinei, la micșorarea conținutului glucozei în sânge, majorarea activității glicolitice, utilizarea lipidelor în organism, contravine degenerării lipidice a ficatului, reduce nivelul general al lipidelor. Sunt bogate în magneziu soia, mazărea, pâinea integrală, orezul și cerealele nedecorticate, cartofii, roșiile și, mai ales, sfecla roșie.

Cuprul este introdus în organismul uman preponderent cu alimentele. Participă la procesele metabolice, în special la respirația tisulară, sinteza pigmentilor etc. Manifestă o acțiune favorabilă asupra metabolismului glucidic prin accelerarea procesului de oxidare a glucozei, micșorarea conținutului de acid piruvic, încetinirea proceselor de glicogenoliză în ficat. Microelementul majorează rezistența organismului față de unele infecții, leagă toxinele microbiene și amplifică acțiunea antibioticelor. Cantități mari de cupru se conțin în mere, spanac, morcovi, cartofi, varză, ciuperci ș.a.

Molibdenul reprezintă un cofactor al aldehiddehidrogenazei, nitratreductazei și al xantinoxidazei, care se implică în dezvoltarea colitelor, ulcerelor gastrice, dizbacteriozei etc. Molibdenul se conține în soponel, brebenoc, troscot, crușin, urzică, izmă bună.

Sodiul are un rol important în menținerea echilibrului hidrosalin. Se conține în majoritatea plantelor, mai ales în lobodă, știr, sfeclă.

Nichelul posedă o acțiune pozitivă asupra proceselor fermentative, ale oxidării glucozei, accelerează transformarea grupelor sulfhidrice în cele disulfidice, posedă proprietăți hipoglicemice și diuretice. Cantități considerabile de nichel se atestă în hrișcă, morcov, frunze de salată, linte lanceolată, mătrăgună, talpa-gâștei etc.

Seleniul, împreună cu vitamina E, influențează semnificativ formarea anticorpilor și, în acest mod, amplifică forțele imune ale organismului. El intră în componența grupelor prostetice ale enzimelor antioxidante. Mecanismul acțiunii antioxidante al preparatelor cu conținut de seleniu constă în accelerarea utilizării fermentative a lipoperoxizilor în sânge (V.Z. Lavkin și coaut., 2000). În acest scop sunt valoroase rostopasca, podofilul, fragii, degețelul, mușețelul, catarantul, măceșul, lemnul dulce, păducelul, aloe, podbalul, lămâiul chinezesc, coacăza neagră, eucaliptul, dovleacul, mărarul, păstârnacul, rodiola ș.a.

Fosforul participă la metabolismul fosforo-calcic (osteogeneză), la acumularea și metabolizarea glucozei în ficat. Microelementul se conține în alimentele de origine vegetală în cantități mici. Surse de fosfor sunt fructele uscate, boboasele, produsele de panificație, ceapa, pătrunjelul, păstârnacul, varza, hreanul, salata, morcovul, sfecla.

Cromul influențează favorabil asupra activității insulinei, previne dezvoltarea bolilor cardiovasculare grave (ateroscleroza, miocardiodistrofiile, reumatismul). Se conține în dioscoree, drojzii de bere, lobelie.

Zincul are un rol important în hematopoieză, înmulțire, amplifică funcțiile protectoare ale organismului. Produsele vegetale cu conținut de zinc sunt albu-meala, roiba și produsele alimentare – orezul și cereale integrale, boboasele, ceapa, spanacul, ciupercile.

I. 11. PRINCIPII ACTIVE DE DIVERSĂ ORIGINE

Buretele de apă dulce (*Spongilla*)

Buretele de apă dulce întrunește reprezentanții speciilor *Spongilla lacustris* și *Ephydatia fluviatilis*. Produsul uscat se utilizează în calitate de preparat medicamentos și prezintă bucăți fragile, ușoare și poroase de colonii *Spongilla* de forme și mărime variată. Acestea posedă miros specific, pot fi distruse cu ușurință la apăsare cu degetul, iar bucățelele microscopice rezultate irită mucoasa nazală.

Compoziție chimică. Buretele este format dintr-o rețea complicată de ace de cremnezemă, legate între ele de o substanță organică – spongila. Conține fosfați, carbonați, compuși organici.

Acțiunea se bazează pe iritarea mecanică a pielii, datorată acelor de siliciu.

Indicații. Radiculite, artrite, reumatism, hematoame. Se utilizează sub formă de unguent și pulbere.

Șerpi (*Ophida*)

Veninul de șarpe este extras din glandele salivare ale unor specii de șarpe: vipere (*Vipera berus*, *V. lebetina*) și cobre (*Naja naja oxiana*). Șerpii veninoși sunt capturați din mediul natural, iar în laboratoarele specializate le este extras veninul.

Acțiune și indicații. Pe baza veninului de șarpe se obțin un șir de preparate: „Vipraxin” (soluție apoasă de venin de viperă): posedă efecte analgezice, antiinflamatoare și resorbitive în nevralgii, artrite, miozite etc. Preparatul este inclus în Lista A de medicamente.

„Vipratox” (liniment cu conținut de venin de specii diferite de șarpe, metilsalicilat, camforă): efect analgezic în reumatism, miozite, ișiază.

„Viprosal” (unguent cu conținut de venin de viperă, camforă, acid salicilic, ulei de brad etc): acțiune analgezică în dureri reumatice, nevralgii.

„Najaxin” (soluție apoasă în fiole cu conținut de venin de cobră, procaină și clorură de sodiu): efect analgezic în radiculite, nevralgii. Este inclus în Lista A de medicamente.

Pante (*Panta*)

Panta reprezintă un produs obținut din coarne de cerb (*Cervus spp.*). Coarnele tinere trebuie să fie neosificate, acoperite cu piele și blană (se taie de la animalele mai mari de 2 ani) și trebuie să corespundă unui șir de caracteristici (nu mai mult de 3 excrescențe, lungimea nu mai puțin de 8-10 cm etc.). Panta poate fi colectată de la cerbul viu, prin tăiere sau de la animalul omorât, împreună cu craniul.

Structura pantei reprezintă un complex de substanțe: compuși organici – 52-57%, cenușă – 30-35%, azot – 9%, precum și lipide, săruri de Ca, Mg, Fe, P, Si, Na, K, 25 de aminoacizi, îndeosebi glicină, prolină și acid glutamic.

Acțiune și indicații. Preparatul medicamentos „Pantocrin” (extract alcoolic din coarne de cerbi): acțiune tonizantă în stări de suprasolicitare, nevroze, neurastenii, boli infecțioase acute, patologii cardiace, hipotonie.

Lipitori (*Hirudinea*)

Lipitorile (*Hirudo medicinalis*) sunt cultivate în bazine specializate. În scop medicinal se utilizează lipitorile cu masa între 1 și 5 g, de vârstă medie. Ele posedă 80-90 de dinți mici și ascuțiți, care mușcă pielea și se atașează de corp. O lipitoare cu masa de 1,5-2 g poate extrage 10-15 ml de sânge. Secretul glandelor salivare conține substanțe biologice active cu acțiune anticoagulantă (hirudină, hialuronidază, substanțe histaminice, pseudohirudină).

Acțiune. Lipitorile imprimă efect analgezic, vasodilatator, antiinflamator, bactericid, antisclerotic, trombolitic, antihemostatic.

Indicații. Infarct miocardic, glaucom, hipertensiune, tromboflebită, procese inflamatorii acute, furuncule, hemoroizi. În HTA lipitorile se aplică după ureche.

Albine (*Apis*)

Albinele prezintă niște insecte ce trăiesc în familii (roiuri) numeroase, de peste 20 000 de indivizi. Roiul este constituit dintr-o femelă (matca), câțiva masculi – trântorii și un număr mare de albine lucrătoare (femele nedezvoltate), care construiesc faguri din ceară, colectează mierea și o depozitează în aceștia. Produsele apicole sunt mierea de albine, polenul, uleiul de matcă, veninul de albine, propolisul.

Mierea de albine (*Mel*). Mierea reprezintă nectarul florilor, colectat de albine și metabolizat de acestea. Mierea este compusă din glucide ușor asimilabile (glucoză, fructoză), vitamine, proteine, acetilcolină, hormoni, antibiotice, fitoncide, săruri de Ca, Na, K, Mg, Fe, Cl, P, S, I; unele tipuri de miere conțin chiar radiu și alte microelemente și polen de flori. Cantitatea de săruri minerale în miere este aproape identică cu cea din serul sanguin.

Acțiune și indicații. Mierea accelerează regenerarea plăgilor, se utilizează local ca bactericid și ca tonizant general. Acționează favorabil asupra mușchilor cardiaci, ameliorează circulația coronariană, se recomandă în tuberculoză pulmonară, ulcer gastroduodenal, patologii hepatice; posedă acțiune calmantă și sedativă, se utilizează în tratamentul combustiilor, furunculilor și carbunculilor.

Ceara de albine (*Cera*). Ceara prezintă un produs al activității unor glande speciale de pe abdomenul albinei, care se elimină sub formă de plăci dreptunghiulare. Albinele și le scot reciproc cu maxilarele și construiesc din ele faguri. Ceara este un amestec complex din acizi organici și esteri. Ea are o aplicare medicală

redușă, intrând în componența unor emplastre și unguente.

Propolisul (*Propolis*). Prezintă un produs al activității vitale a albinelor, utilizat de acestea pentru construirea fagurilor, căptușirea pereților acestora etc. Propolisul constituie un amestec de rășini, ceară, uleiuri volatile, flavone, flavonone, fitoncide, polen.

Indicații. Unguentul „Propoceum” (10% extract de propolis): tratamentul ulcerelor trofice, eczemei cronice, dermatozelor.

Aerosolul „Proposol” (propolis, glicerină, etanol): efect analgezic, antiinflamator, dezinfectant utilizat în practica stomatologică.

Lăptișorul de matcă (*Las apis*). Conține substanțe proteice, glucide, lipide, săruri minerale, hormoni sexuali, vitamina E (stimulează activitatea sexuală), vitaminele B₁, B₂, B₆, PP, D, acizi folic și pantotenic, biotină, acetilcolină (reglează tensiunea arterială).

Indicații. Preparatul „Apilac” (secretul glandelor alotrofice ale albinelor lucrătoare): afecțiuni cutanate, seboree pe față, tulburări de lactație postnatală.

Venin de albine (*Apis toxinum*). Veninul albinelor stă la baza apiterapiei și conține substanțe proteice, fermenți, amine (histamină, colină), uleiuri volatile, urme de S, Cu, Ca, acizi organici (formic, clorhidric, ortofosforic), precum și substanțe de tipul hormonilor sexuali ai suprarenalelor, un important ferment (fosfataza), substanțe cu acțiune antibiotică, histamină, hialuronidază și aminoacizi bogați în sulf (metionina, cisteina). Aceștia din urmă stimulează secreția de cortizon de către glandele suprarenale. De asemenea, veninul posedă proprietăți bactericide.

Indicații. Unguentul „Virapin” (venin de albine): radiculite, miozite etc.

Comprimate „Apifor” (venin liofilizat): pentru electroforeză.

Unguent și soluție injectabilă „Apisartron” (venin de albine, metilsalicilat, ulei volatil de muștar): astm bronșic, boli SNC, reumatism, ulcere trofice, migrene; remediu homeopatic.

Este absolut necesar ca tratamentul să fie făcut sub un control strict medical, evaluându-se periodic urina, pentru a se vedea dacă nu au apărut urme de zahăr sau de albumină. Există posibilitatea ca veninul de albine să producă reacții alergice, erupții dermice sau șoc anafilactic.

II. 1. FITOTERAPIA HIPERTENSIUNII ARTERIALE

PARTEA A II-A. FITOTERAPIA

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contraindicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
<p>Talpa-gâștei <i>Leonurus cardiaca</i> L. Пустырник сердечный</p> <p>Leonuri herba</p>	<p>Flavonoide (quercetol, rutozidă, quinquelozidă, cosmosină, hiperozidă). Glicozide de steroidice, taninuri, ulei volatilit, diterpenoide, rezine, saponine, acizi organici, substanțe amare și colorante, vitamine (A, C, caroten), iridoide.</p>	<p>Sedativ puternic (efect de 2-3 ori mai mare decât la odolean), hipotensiv exprimat, cardiotoxic, spasmodic, micșorează FCC (alcaloizi, flavonoide), amplifică forța contracțiilor cardiace, anticonvulsivant. Influențează favorabil metabolismul glucidic și lipidic, reduce nivelul glucozei, acidului lactic și piruvic, al colesterolului și al lipidelor totale în sânge.</p>	<p>Cardioscleroză, HTA de gradul I și II, angină pectorală, miocardită, cardionevroze, vicii cardiace. Afecțiuni nervoase: hiperexcitabilitate, depresii, nevroze, distonii neurovegetative, insomnii, isterii, epilepsie. Tulburări climatice, algodismenoree. Reumatism. Tradițional: impotență, adenom de prostată și în calitate de diuretic.</p>		<p>La apariția simptomelor de inhibiție SNC, doza preparatului se micșorează treptat sau tratamentul se întrerupe temporar.</p>	<p><i>Tinctură, infuzie, extract fluid.</i></p> <p><i>Ceai hipotensiv (antihipertensiv), specii 50 g.</i></p> <p><i>Cratal</i> (cardiologic), compr. N20.</p> <p><i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g.</p> <p><i>Dr. Theiss Gerovital</i> (multivitamine, anti-anemic), sol. buvabilă 200 ml.</p> <p><i>Părți aeriene de talpa-gâștei</i> (hipnotic, sedativ), pungi filtrante 1,5 g, N 10, 20.</p> <p><i>Picături cardiace</i> (stimulant cardiac), tinctură 25, 30 ml.</p> <p><i>Sedocalm</i> (sedativ), compr. N 40.</p> <p><i>Specie sedativă N1, N2, N3, 50 g.</i></p> <p><i>Tinctură de talpa-gâștei 1:5 (sedativ), 25 ml.</i></p>

<p>Odolean <i>Valeriana officinalis</i> L. Валериана лекарственная</p>	<p>Ulei volatil (izovalerianat de borneol, camfen, pinen etc.), alcaloizi (valerină, hatimină, actimidină etc.), taninuri, saponine, glucide, fermeți, acizi organici (formic, acetic, malic, stearinic, palmitic). Valepotriafi (valtrat, acetoxivaltrat, valtrahidrin, valeroidat etc.). Săruri minerale (K, Ca, Mg, Fe; Mn, Cu, Zn, Cr, Al, Ba, Ni, Se, Sr, Pb).</p>	<p>Sedativ asupra SNC și a cordului (prin valepotriafi și constituenții uleiului volatil), tranchilizant, anxioflic sau anti-depresiv (valepotriafi), timoleptic, spasmolitic de tip papaverinic, anticonvulsivant și hipotensiv prin modificarea conținutului de serotonină și noradrenalină, anestezie local, antipiretic. Calmant lent, dar stabil, tranchilizant, vasodilatator, coronarodilatator, coleretic, reglează activitatea cardiacă, crește secreția glandelor TGI, hipnotic.</p>	<p>Afecțiuni cardiace. Profilaxia și tratamentul anginei pectorale, HTA, palitațiilor. Maladii asociate cu hiperexcitarea SNC, insomnii, migrene, isteric. Forme ușoare de neurastenie și psihastenie, neuroze. Tensiune nervoasă, gastralgii nervoase, neuroze cardiace. Maladii hepatobiliare, spasme abdominale (în asociere cu alte preparate), vomă, diaree, colici abdominale, helmintiaze. Astm bronșic. Dureri menstruale. Colici renale. Tulburări climatice. Disfuncții sexuale, adenom de prostată, prostatită.</p>	<p>De obicei, este bine tolerată. Preparatele odoleanului nu se administrează mai mult de 1,5-2 luni încontinuu, întrucât pot cauza disconfort gastric, cefalee, stări anxioase, constipații. Efectele dispar la micșorarea dozei sau la sistarea tratamentului. TOXICITATE: valepotriafi sunt cardiotoxici și mutageni <i>in vitro</i> (neconfirmat <i>in vivo</i>), toxicitatea lor fiind mai mare decât a extractelor respective. Majoritatea extractelor nu conțin sau conțin cantități minime de valtrafi.</p>	<p><i>Valeriana-Plus</i> (homeopatic, hipnotic-sedativ), granule 20 g <i>Infuzie, tinctură, extract</i> <i>Cardiophyt</i> (cardiac), tinctură 100 ml. <i>Cardiovalen</i> (cardio-tonic), suc, picături buvabile 25 ml. <i>Carditon</i> (cardiac), compr. N10. <i>Corvaldin, Corvalol</i> (hipnotic sedativ), pic.buvabile 25 ml. <i>Corvalment</i> (vasodilatator cardiac), caps. sublinguale 0,1 g, N10, 20. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml.</p>
---	---	--	--	---	--

<p><i>Extract „Trejos de-vynerios” (tonic), extract alcoolic buvabil 40%-100, 200, 500 ml.</i> <i>Extrasedyl (sedativ), compr. N 20.</i> <i>Extraveral (hipnotiv, sedativ), compr. N 20.</i> <i>Hepatobil (terapia bilet), compr. N 40.</i> <i>Nervoflux (hipnotic sedativ), ceai solubil instant 37,5 g.</i> <i>Nervoton (sedativ), compr. N10, 30.</i> <i>Nobrasit (hipnotic, sedativ), sol.buvabilă 100 ml.</i> <i>Novo-Passit (hipnotic, sedativ), sol.buvabilă 100 ml.</i> <i>Persen (sedativ), compr. N 40.</i> <i>Phytorelax (hipnotic, sedativ), compr. N 10, 30.</i> <i>Picături cardiace (stimulant cardiac), tinctură 25, 30 ml.</i></p>					
---	--	--	--	--	--

<p><i>Picături gastrice</i> (antispastic), tinctură buvabilă 25 ml. <i>Picături dentare</i> (stomatologic), 10 ml. <i>Picături Zelenin</i> (cardiotonic), 25 ml. <i>Relox</i> (multivitamine, minerale, microelemente și extracte vegetale), caps. N10, 60. <i>Sanason</i> (sedativ), compr. N 20. <i>Sedanax</i> (sedativ), compr. N 30. <i>Sedasen forte</i> (sedativ), caps. N 20, 40. <i>Sedavit</i> (sedativ), sol. buvabilă 100 ml. <i>Specie antihelmintică</i>, 50 g. <i>Specie sedativă</i> N 1, N 2, N 3, 50 g. <i>Specii stomahice</i>, 50 g <i>Valeriană</i> (hipnotic sedativ): tinctură 30 ml; rizomi cu rădăcini 50 g; compr. 20 mg N 20;</p>									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>Нamel Нитилus Ириилus L. Хмель обыкновенный</p> <p>Lupuli strobuli</p>	<p>Ulei volatili (mircenă, humulină, farnesol, cariofilenă, geraniol, borneol, humulenă), rezine (humulonă, lupulonă, cohumulonă). Lupulină (substanță amară). Taninuri, flavonoide (campferol, quercetol, leucocianidină), calcone,</p>	<p>Sedativ, hipnotic, ameliorează digestia, hipotensiv, hemostatic, antiinflamator, antiulceros, angioprotector (flavonoide), tonic amar, arafrodisiac, spasmolitic, bronholic, hiposensibilizator, analgetic, reglează metabolismul, diuretic, bactericid, fungicid, posedă activitate estrogenică.</p>	<p>Orexigen, pentru ameliorarea digestiei în gastrite, enterite, maladii hepatobiliare. Patologii renale (antiinflamator, hiposensibilizant, diuretic etc.). Hipertensiune, insomnii, tulburări clinice, macterice. Ameliorare, algodismenoree. Tahicardie, HTA.</p>		<p><i>Valeriana-Plus</i> (hipnotic, sedativ), granule 20 g. <i>Valfen</i> (hipnotic, sedativ), caps. N 30. <i>Valocormid</i> (hipnotic, sedativ), pic.buvabile 25 ml. <i>Bioline Nervousness</i> (homeopatic), compr. N 15, 45. <i>Valeriana-Plus</i> (homeopatic, hipnotic-sedativ), granule 20 g.</p>
				<p>Plantă toxică! La supradozare sunt posibile cefalee, greață, vomă, dureri în regiunea cordului, tahicardie.</p>	<p><i>Infuzie, tinctură, extract uscat.</i> <i>Corvaldin</i> (hipnotic sedativ), pic.buvabile 25 ml. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml.</p>

<p>polifenoli, alcaloizi, hormoni, cumarine, vitamine, săruri minerale.</p>	<p>Pielonefrită cronică. Gută. Tuberculoză. Cosmetologie și dermatologie: pentru înlăturarea mătreții, întărirea părului. Dermatite, acnee, maladii inflamatorii, ulcere trofice, alergii, prurit.</p>		<p><i>Extract „Trejos devynorios”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40%-100, 200, 500 ml. <i>Hepatobil</i> (terapia bilei), compr. N 40. <i>Nervoflux</i> (hipnotic sedativ), ceai solubil instant 37,5 g. <i>Nobrassit</i> (hipnotic sedativ), sol.buvabilă 100 ml. <i>Novo-Passit</i> (hipnotic, sedativ), sol.buvabilă 100 ml. <i>Sanason</i> (sedativ), compr. N 20. <i>Sedavit</i> (sedativ), sol.buvabilă 100 ml. <i>Specii sedative</i> N2, 50 g. <i>Urolesan</i> (uricozuric), pic.buvabile 15, 25 ml. <i>Bioline Insomnia</i> (homeopatic, hipnotic-sedativ), compr. N 15, 45.</p>
---	--	--	---

<p>Arnica <i>Arnica montana L.</i> Арника горная</p>	<p>Ulei volatil, lactone sesquiterpene, triterpene pentaciclice, fitosteroli, carotenoide, flavonoidi, procianidoli, taninuri, poline, compuşii azotaţi, acizi graşi, alcani. Substanţe amare (luteină, arnidiol, faradiol).</p>	<p>Faradiolul – iritant local, reduce hematoamele, analgezic, vasodilatator, coronarodilatator, ameliorează funcţia cardiacă, antihipoxic, sedativ, hemostatic, tonic SNC (în doze mici), coleretic (ulei volatil), antiinflamator, antiaterosclerotic.</p>	<p>Colaps respirator şi circulator, HTA, insuficienţă cardiacă, insuficienţă coronariană cu sau fără angină pectorală (este considerat al II-lea produs eficient după păducel), scleroză cerebrală. Dischinezii biliare, parazitoze. Faringite cronice şi catarul cronic al fumătorilor. Inflamaţii (reumatism, artrite), nevralgii. În ginecologie şi obstetrică – în contracţii uterine insuficiente după naştere, în menstruaţii abundente, hemoragii. EXTERN: comprese în hematoame, maladii dermatologice purulente, ulcere</p>	<p>Graviditate.</p>	<p>La administrare internă: cefalee, dureri abdominale, tulburări vasomotorii (palpitaţii) şi respiratorii. Dr. Theiss <i>Arnica Gel</i> (cicatrizant, dermatologic), gel 100 g. <i>Sedocalm</i> (sedativ), compr. N 40. <i>Cardioica</i> (homeopatic), granule 10 g. <i>Cerebrum compositum</i> (homeopatic), sol.inj. 2,2 ml N10. <i>Desi Spray</i> (homeopatic), aerosol oral, 50 ml. <i>Traumeel S</i> (homeopatic), compr. N 50; pic.buvabile 30 ml; sol.inj. 2,2 ml N 5; ung. 50 g.</p>	<p><i>Tinctură 10%, infuzie 3-5%</i> (pentru comprese şi gargarisme), extract uleios (pentru masaj).</p>
---	--	---	--	---------------------	---	--

<p>Vâsc alb <i>Viscum album L.</i> Омела белая</p> <p>Visci stipites cum folia</p>	<p>Glucide și compuși similari (manit), ciclitoli (quercită, inozidă), colină, acetilcolină, histamină, viscerină, viscotoxină, a-viscol, b-viscol, acizi organici (lactic, acetic, propionic, izovalerianic, capronic), triterpene (lupeol, acid betulinic, sterine, cardenolide (strospezidă, nerritalozidă), ulei volatil, cauciuc, glicozida siriginina, lectine, vitamina C, caroten, alcaolizi.</p>	<p>Hipotensiv, sedativ, ameliorează activitatea cardiacă și intestinală, coleretic, anticonvulsivant, hemostatic, galactog, analgezic, antiaterosclerotic, antiinflamator, antioxidant, imunomodulator (lectine).</p>	<p>atrofice, combustii ușoare, degerături, dermatite, laringite. Plăgi, echimoze, edeme, contuzii, entorse, fracturi vechi.</p>	<p>Graviditate.</p>	<p>Plantă toxică! Efect abortiv. A se administra cu precauție.</p>	<p><i>Extract fluid, tinctură, infuzie.</i></p> <p><i>Ceai hipotensiv (antihipertensiv), specii 50 g.</i></p> <p><i>Doppelherz Energie Tonikum (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml.</i></p> <p><i>Părți aeriene de vâsc (cardiac), specii 100 g.</i></p> <p><i>Bioline Candida (homeopatic), compr. N 15, 45.</i></p>
---	---	---	---	---------------------	--	--

<p>Brebenoc <i>Vinca minor</i> L. Барвинок малый</p>	<p>Peste 30 de alcaloizi indolici (vinină, vinca-mină, minorină, pubescină, minorină etc.). Glicozide, taninuri, substanțe amare, acid ursolic, ascorbic, vinicilină, flavonoide, caroten.</p>	<p>Hipotensiv, vasodilatator, antimicrobian, antiinflamator, diuretic, astringent, sedativ, hemostatic, regerant, anticanceros, purifică sângele, febrifug, spasmolitic selectiv al vaselor cerebrale, antihelmintic.</p>	<p>HTA, spasme cerebrale, tahicardie neurogenă. Nevrite și polinevrite la copii, fenomene reziduale ale meningocefalitei. Cefalee de proveniență diversă. Hipertensiune intracraniană, afecțiuni organice ale vaselor cerebrale, osteocondroză, patologii vegetative vasomotorie și cerebrală, stări depresive, schizofrenie, psihoze maniacal-depresive, encefalite. Hemoragii, constipații, ateroscleroză. Tonic digestiv. Oprirea secreției de lapte la femei. Diaree. Boli ORL și oftalmologice. EXTERN: cicatrizarea rănilor, me-troragi, urticarie, dermatoze, gingivite, stomatite.</p>	<p>T u m o r i intracranieni e, HTA intracraniană.</p>	<p>Plantă toxică! Se administrează cu precauție la cardiaci.</p>	<p><i>Infuzie, extract.</i> <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Vincamină</i> (vasodilatator periferic), sirop 10 mg/5 ml – 120 ml; sol.inj. 15 mg/2 ml N 5; caps.retard 30 mg N 10. <i>Vinpocetină</i> (psihostimulant, nootrop), compr. 5 mg N 25; sol.inj. 10 mg/2 ml N10; sol.perfuzabilă 0,5%-2 ml N 50.</p>
---	--	---	--	---	--	---

<p>Coada-caprei <i>Scutellaria baicalensis</i> <i>Georgi</i> Шлемник байкальский <i>Scutellariae baicalensis radicebus</i></p>	<p>Flavonoide (baicalină, baicalenă, vogonină). Saponozide steroidice, ulei volatil, amidon.</p>	<p>Hipotensiv, vasodilatant, sedativ, antiinflamator, hemostatic, antimicrobian, expectorant, anticonvulsivant, spasmolitic intestinal.</p>	<p>HTA, disfuncții neuroase cu hiperexcitabilitate, nevroze cardiovasculare. Eliminarea simptomelor subiective ale bolii: ameliorează somnul, înlătură durerile cardiace, micșorează cefaleea.</p>		<p><i>Tinctură, extract.</i></p>
<p>Păducel <i>Crataegus sanguinea</i> Pall. Боярышник кровавокрасный <i>Crataegi flores, fructus</i></p>	<p>Flavonoide (acetilvitexol, vitexol, quercetol, hiperină, hiperizidă, pinatifidină). Ulei volatil, acizi organici (cafeic, clorogenic), carotenoide, substanțe tanante, pectine, sitosterine, acetilcolină, colină, vitamina C, caroten, săruri minerale (K, Ca, Mg, Fe, Mn, Cu, Zn, Co, Ni, Se, Sr, Pb, Ir).</p>	<p>Antianginos, sedativ, antiaritmie, antihipertensiv, slab diuretic, hipocolesterolemi-ant, antihipoxic, antalgic. Spasmolitic coronarian și cerebrovascular. Amplifică circulația venoasă și cerebrală, crește sensibilitatea miocardului față de acțiunea glicozidelor cardiotonice. Inhibă acțiunea enzimelor</p>	<p>Patologii cardiace și neuroase diverse: disfuncții ale activității cardiace, HTA, angină pectorală, angionevroze, aritmii, tahicardie paroxistică, ateroscleroză, neurocleroză, nevrosismie. Hipertiroză cu tahicardie. Preparatele înlătură senzațiile neplăcute din regiunea inimii, ameliorează starea pacientului.</p>	<p>Nu este toxic, nu cumulează, poate fi administrat și în tulburări renale. Numai dozele mari (peste 100 picături) pot provoca scăderea pulsului, inhibarea SNC. Rar, constipații.</p>	<p><i>Infuzie din flori și decoct din fructe, suc din fructe proaspete, extract fluid, tinctură.</i> <i>Cardiophyt</i> (cardiac), tinctură 100 ml. <i>Cardiovalen</i> (cardio tonic), suc, picături buvabile 25 ml. <i>Carditon</i> (cardiac), compr. N 10. <i>Ceai hipotensiv</i> (antihipertensiv), specii 50 g. <i>Cratal</i> (cardiologic), compr. N 20.</p>

		<p>de conversie a angiotenzinei (principalul factor al vasoconstricției). Florile au un efect mai accentuat ca fructele.</p>	<p>Efectul terapeutic se instalează la administrare îndelungată. În cadrul speciilor, florile de păducel se utilizează în adenom de prostată, iar fructele – în impotență.</p>		<p><i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml. <i>Dr. Theiss Figura Tropfen</i> (preparat contra obezității), pic.buvabile 50 ml. <i>Eficardin</i> (coleretic), sirop 140 ml. <i>Extrasedyl</i> (sedativ), compr. N 20. <i>Gerovit</i> (cardiac), sol.buvabilă 200 ml. <i>Nervoton</i> (sedativ), compr. N 10, 350. <i>Nobrasit</i> (hipnotic, sedativ), sol. buvabilă 100 ml. <i>Novo-Passit</i> (hipnotic, sedativ), sol.buvabilă 100 ml. <i>Tinctură de păducel 1:10</i> (cardiac), 25, 50, 100 ml. <i>Phytorelax</i> (hipnotic, sedativ), compr. N 10, 30. <i>Picături cardiace</i> (stimulent cardiac), tinctură 25, 30 ml.</p>
--	--	--	--	--	--

<p><i>Prevenitil</i> (cardiac), caps. N 10, 60. <i>Relox</i> (multivitamine, minerale, microelemente și extracte vegetale), caps. N 10, 60. <i>Sedanax</i> (sedativ), compr. N 30. <i>Sedarvit</i> (sedativ), sol. buvabilă 100 ml. <i>Sedocalm</i> (sedativ), compr. N 40. <i>Sympathyl</i> (antiaritmie), compr. N 40. <i>Vagostabyl</i> (cardiac, sedativ), drajeuri N 40. <i>Valeriana-Plus</i> (hipnotic, sedativ), granule 20 g. <i>Viscorapas Duo</i> (glicozid cardiac), compr. N 20, 40, 100. <i>Cardioica</i> (homeopatic), granule 10 g. <i>Valeriana-Plus</i> (homeopatic, hipnotic-sedativ), granule 20 g. <i>Viscorapas DUO</i> (homeopatic), compr. N 20.</p>						
---	--	--	--	--	--	--

<p>Soponel <i>Ledum palustre</i> L. Багульник болотный Ledi cornus</p>	<p>Ulei volatili (paulistriol, ledol, geranilacetat), sesquiterpene. Glicozide (arbutozidă, ericolină), andromedotoxină, cumarine (esculină, esculetină, scopoletină, umbeliferonă), taninuri, vitamina C, flavonoide, rezine, săruri de Mn, Cu, Al, Ag, Ba, Pb, Zn, Co, Cr, Se, Sr.</p>	<p>Expectorant (ledol), emolient, antitusiv, bronhodilatator, crește secrețiile mucoaselor respiratorii (eliminându-se prin bronhii, SBA ale soponelui acționează ca iritante locale asupra mucoaselor, mărind secreția glandelor și activitatea epitelului ciliat al căilor respiratorii). Antiseptic, diuretic, antireumatic (homeopatic), analgezic. Planta are acțiune bactericidă asupra microorganismelor din aer. Excitant SNC.</p>	<p>Patologii respiratorii: bronșite, traheite, laringite, tuse convulsivă, astm bronșic, bronhopneumonii (fluidifică secrețiile). În calitate de diuretic, dezinfecat și antiseptic. TRADIȚIONAL: angină pectorală, reumatism, tuberculoză pulmonară, gută, dermaticoze.</p>	<p>Graviditate</p>	<p>Plantă deosebit de toxică în stare nativă! Supradozarea poate duce la dereglări grave (excitație și, în stări grave, inhibiție SNC). Dacă bolnavul acuză o slabă iritabilitate, vertij, hiperexcitabilitate, administrarea preparatelor de soponel se sistează imediat.</p> <p><i>Tinctură, extract.</i> <i>Lăstari de soponel</i> (expectorant), specii 75 g. <i>Bioline Allergy</i> (homeopatic), compr. N 15, 45.</p>
--	--	--	--	--------------------	--

<p>Traista-ciobanului <i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik. Пастушья сумка обыкновенная <i>Bursae pastoris herba</i></p>	<p>Taninuri, colină, histamină, acetilcolină, inozitol; provitamina A, vitaminele grupului B, K, flavonoide, acizi organici (oxalic, fumaric, malic, citric), saponine, b-sitosterină, alcaloizi, săruri de K în cantități mari, cumarine.</p>	<p>Hemostatic, anti-microbian, antiinflamator, hipotensiv, spasmolitic, coleretic, astringent, diuretic, antiemetic, ocitocic, intensifică peristaltismul intestinal.</p>	<p>Hemoragii pulmonare, renale, uterine, gastrointestinale. Sindrom premenstrual. Angină pectorală, insuficiență cardiacă, ateroscleroză, HTA, diaree, li-tiază, hemofilie, tuberculoză.</p>	<p>Graviditate, deficit de glucoză, 5-fosfat dehidrogenază. A se administra cu prudență bolnavilor hipotensivi.</p>	<p>Supradozarea induce o ușoară stupoare, epistaxis, vomă, diaree, iritație renală.</p>	<p><i>Infuzie, extract fluid, specii hemostatice.</i> <i>Nephrophyt</i> (urologic), specii 100 g. <i>Normoponderol</i> (purgativ, coleretic, diuretic, antinfaluent), compr. N 40.</p>
<p>Albumeală <i>Gnaphalium uliginosum</i> L. Сушеница топяная <i>Gnaphalii herba</i></p>	<p>Flavonoide (gnafalozidele A și B), vitaminele C, B₁, K, caroten, alcaloizi (gnafalină), ulei volatil, glicozida luteolina, fitosterine, microelemente (Fe, Cu, Al, Cr, Mn etc.).</p>	<p>Antiinflamator, astringent, antibacterian, regenerant, epiteli-zant. Hipotensiv, vasodilatator periferic, mișorea-ză FCC, sedativ. Reduce tonusul musculaturii netede.</p>	<p>HTA incipientă, angină pectorală în stadiile inițiale, insuficiență cardiacă, ateroscleroză. Ulcer gastro-duodenal, gastrită cronică. EXTERN: combustii, plăgi, ulcere trofice, eczeme; gingivite, stomatite.</p>	<p>Hipotensiune arterială, tromboflebite.</p>		<p><i>Infuzie, extract uleios.</i> <i>Flamin</i> (hepatoprotector), compr. 50 mg N 30. <i>Specie colagogă</i> N 2 (coleretic), 50 g.</p>

<p>Scoruş <i>Sorbus aucuparia L.</i> Рябина обыкновенная Sorbi fructus</p>	<p>Carotenoide (α-, β-caroten, crip-toxantine, muta-crom, fitofluină, aurocrom, zea-xantină, luteină, violaxantină), vitaminele C, P, B₂, K, E, săruri de Mg, Fe, Zn, Cu, Mn, azot. Glucide, acizi organici, pectine, substanțe amare, antociane, cate-hine, flavonoide (quercetol, hipe-rozidă, ciamidol), fosfolipide.</p>	<p>Antiinflamator, astringent, anti-flatulent, laxativ, hemostatic, nor-malizează me-tabolismul, an-tiaterosclerotic, diuretic, colere-tic, vasodilata-tor, hipotensiv, imunostimulator, micșorează tran-spirația.</p>	<p>Gastrite hipose-cretorii, enterite, enterocolite, dia-ree, melenă, he-moragii uterine, hematurie, glome-rulonefrite. HTA, ateroscleroză. Astenie, anemie, avitaminoze. EXTERN: infla-mații în gât, af-toze, gută, reu-matism, hemoro-izi, plăgi, ulcere, combustii, degre-rături, panariciu.</p>	<p>Predispo-ziție către diaree.</p>	<p><i>Fructe proaspete, si-rop, infuzie, extract.</i> <i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml. Eficardin (coleretic), sirop 140 ml. Extract „Trejos de-vynerios” (tonic), extract alcoolice buvabil 40%-100, 200, 500 ml.</p>
<p>Magnolie <i>Magnolia grandiflora L.</i> Магнолия крупноцветко-вая Magnoliace fiores, folia, cortex, semina, fructus</p>	<p>Alcaloizi (mag-nolină, magno-lamină), rutozi-dă, ulei volatil (alcooli, cineol, citral, sesquiter-pene).</p>	<p>Vasodilatator, spasmolitic, adre-nolitic, hipotensiv (prin inhibarea centrului vaso-motor), cardio-tonic, analgezic, îmbunătățește starea generală a bolnavilor, di-uretic, febrifug. Ameliorează ac-tivitatea cardio-vasculară.</p>	<p>Hipertensiune arterială. Febră. Reumatism.</p>	<p>Plantă toxică! Se adminis-trează doar la indicația medicu-lui! Doar câteva flori ingerate pot cauza cefalee, vertij.</p>	<p><i>Tinctură, extract lichid.</i></p>

<p>Sunătoare <i>Hypericum perforatum</i> L. Зверобой про- дырявленный</p>	<p>Flavonoide (hi- perozidă, ruto- zidă, querceto- l, ulei volatil (cineol, b-si- tosterină). Sub- stanțe fluore- scente, colorante, tanante, caroten, hipericină, vita- minele P, PP, co- lină, antociane, saponine triter- penice, alcooli, urme de alcalo- izi, fitoncide.</p>	<p>Antiinflamator, antimicrobian, spasmolitic, va- sodilatator, bron- holic, afrodi- siac, coleretic, astringent, repa- rativ, hemostatic, imunostimulator, reglează metabo- lismul lipidic și glucidic, hiper- tensiv, fotosen- sibilizant.</p>	<p>Dischinezie bili- ară, litiază biliare, insuficiență hepa- tică, ulcere, hepa- tite cronice, colite cronice, colecisti- te. Boli SNC: ne- vroze, insomnii, tulburări de vor- bire, dereglările circulației perife- rice cu staze. Vi- tiligo, gingivite, hematoame. Este aplicat pe larg în dermatologie și în cosmetologie.</p>	<p>Gravi- ditate. Bolnavi- lor hiper- tensivi li se indică sunătoa- rea doar în specii și doze mici.</p>	<p>La administrare îndelungată în stare nativă, poa- te induce senza- ții neplăcute la nivelul ficatului și gust amar în gură, poate ma- jora TA și induce constricția va- selor.</p>	<p><i>Decoct, tinctură.</i> <i>Armon</i> (cicatrizant), ulei de cătină, cremă 100 ml. <i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml. <i>Brusniverum</i> (urolo- gic), brichete N 6. Ceai hepatic (terapie biliară), specii 50 g. <i>Detoxiphyt</i> (stoma- hic, hipocolesterole- miant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Doppelherz Energie</i> <i>Tonikum</i> (multivita- mine și microelemen- te), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml. <i>Extract „Trejos de- vyneros”</i> (tonic), extract alcoolic bu- vabil 40%-100, 200, 500 ml. <i>Gastrophyt</i> (antiulce- ros), specii 100 g. <i>Hepatobil</i> (terapie bilei), compr. N 40.</p>
--	---	--	---	--	---	--

Nervoton (sedativ),
 compr. N 10, 350.
New Woman (sedativ),
 caps. N 10, 60.
Nobrasit (hipnotic,
 sedativ), sol. buvabilă
 100 ml.
Novo-Passit (hipnotic,
 sedativ), sol. buvabilă
 100 ml.
Novoimanină (antiseptic),
 sol. alcoolică 1% - 15 ml.
Phytohyr (aniliazic),
 compr. N 50, 100.
Relox (multivitamine,
 minerale, microelemente
 și extracte vegetale),
 caps. N 10, 60.
Sedanax (sedativ),
 compr. N 30.
Sedavit (sedativ), sol.
 buvabilă 100 ml.
Specie antihelmintică,
 50 g.
Specie diuretică N 1,
 50 g.
Specii colagene N 1,
 N 2, N 3, N 4 (coleric),
 50 g.

<p>Osul-iepureiului <i>Ononis arvensis</i> L. Стальник полевой Ononidis radicebus</p>	<p>Heterozide izoflavonice (onospină, ononină). Spirozină, sitosterine, (onocol), acizi organici, uleiuri volatile, amidon, microelemente, saponine triterpenice, săruri de Ca și K.</p>	<p>Diuretic (saponine), antiinflamator, vasodilatator, micșorează permeabilitatea și fragilitatea capilară, favorizează eliminarea acidului uric, reduce transpirația, laxativ, analgezic, hemostatic, antihemoroidal. Micșorează peristaltismul și mărește tonusul intestinal.</p>	<p>Hemoroizi, constipații cronice, fisuri anale. Edeeme circulatorii, litiază renală, retenție urinară, hidropizie, cistită, uremie, ascită. Obesitate, stări alergice, gută. TRADIȚIONAL: cistite, uretrite, urolitiază.</p>			<p><i>Specii stomahice</i>, 50 g. <i>Sunătoare</i> (antiseptic intestinal și dermatologic, antidepresiv): Părți aeriene 50 g; tinctură 25 ml. <i>Desi Spray</i> (homeopatic), aerosol oral 50 ml. <i>Traumeel S</i> (homeopatic), compr. N 50; pic.buvabile 30 ml; sol.inj. 2,2 ml N 5; ung. 50 g.</p>
			<p><i>Decoct, tinctură.</i></p>			<p><i>Harntee</i> (diuretic), granule 200 g. <i>Nephrosal species</i> (diuretic și antiseptic urinar), plicuri 1,5 g N 20. <i>Specii diuretice</i>, 50 g <i>Uroflux</i> (antiseptic urinar), ceai solubil instant 37,5 și 75 g. <i>Galium-Heel</i> (homeopatic), sol.inj. 1,1 ml N10.</p>

Afin <i>Vaccinium myrtillius</i> L. Черника обыкновенная	Flavonoide, substanțe tanante pirocatehice, antociane. Zaharuri, microelemente, pectine, vitamine, săruri minerale, triptepene, vitamina C, fenoli, acizi organici (oxalic, citric, chinic), glicozide (neomirulină, mirtilină, arbutozidă).	Coleretic, antiinflamator, spasmolitic, tanant, hemostatic, immunostimulator, vitaminizant, reglează metabolismul hidrosalin și glucidic, antiaterosclerotic, antidiabetic, diuretice, antiialergic, analgezic, astrigent, gastroprotector. Neutralizează radicalii liberi implicați în procesele patologice din retină și cristalini.	Hipertensiune arterială incipientă, hipertiroidism. Datorită acțiunii asupra SNC, se utilizează în tratamentul bolilor psihice.	Hipersensibilitate la preparat. Precauții: sarcină, alăptare.	La administrare prea frecventă - înrăutățirea stării generale. Reacții alergice.	<i>Extract uscat.</i> <i>Afin</i> (oftalmologic), capsule 600 mg N 10, 20. <i>Compr. antidiareice</i> N 40. <i>Eficardin</i> (coleretic), sirop 140 ml. <i>Specie „Arphasetinum”</i> (antidiabetic), 100 g.
Rauwolfie <i>Rauwolfia serpentina</i> <i>Benth.</i> Раувольфия змеиная <i>Rauwolfia radicans</i>	Peste 40 de alcaloizi indolici: rezerpină, ajmalicină, ajmalină, sarraumbină, sarraumbigină, johimbina etc. Vitamine, acizi organici, micro- și macroelemente.	Hipertensiune arterială incipientă, hipertiroidism. Datorită acțiunii asupra SNC, se utilizează în tratamentul bolilor psihice.	Boli cardiovasculare organice grave cu fenomene de decompensare (bradicardie,	Cumulează cu dezvoltarea efectelor toxice, mărirea greutății corporale (creșterea poftei de mâncare și reținerea apei și a sodiului), inhibiția SNC coșmarurilor	<i>Extract uscat.</i> <i>Raunatin</i> (antihipertensiv), compr. 2 mg N10, 50. <i>Rezerpină</i> , diuretice și vasodilatatoare (antihipertentiv); <i>Crystepin</i> , drajeuri N 30; <i>Plecidrex</i> , compr. N 10.	

<p>Efectul hipotensiv se dezvoltă treptat, dar este bine exprimat și se manifestă și după întreruperea administrării. Odată cu efectul hipotensiv, se ameliorează funcția renală: cresc circulația renală și filtrația glomerulară. Influențează SNC, posedă efect anti-anxios, determină un somn mai profund, ameliorând starea bolnavului. Ajmalina micșorează excitabilitatea miocardului, reduce conductibilitatea atrioventriculară și automatismul cardiac, manifestând efecte antiaritmice.</p>	<p><i>Raunatinum</i> – (suma alcaloizilor) efect hipotensiv echivalent rezerpinei, dar o acțiune mai slabă asupra SNC. Antiaritmice, sedativ.</p>	<p>nefro-scleroză, ulcer gastro-odenal), epilepsie, parkinsonism.</p>	<p>nocturne și insomniei. Poate provoca parkinsonism, ginecomastie, purpură trombocitopenică, impotență.</p>	<p><i>Relsidrex-H</i>, compr. N 25; <i>Adelphane-Esidrex</i>, compr. N10; <i>Sinepres</i>, compr. N 25; <i>Trirezid K</i>, compr. N 40.</p>
--	---	---	--	---

<p>Crețușca <i>Filipendula ulmaria</i> L. Лабазник</p> <p>Ulmariac rhizomata cum radicibus, flores, herba</p>	<p>Ulei volatili, compuși azotați (izobutilamină) și aromatici (etilbenzoat, benzaldehidă, metilsalicilat), aldehidă salicilică, vitamina C, caroten, vanilină, ceruri, taninuri, flavonoide (avicularină, spireozid).</p>	<p>Antiinflamator, antimicrobian, sedativ, hemostatic, spasmolitic, reglează metabolismul glucidic, astringent, diuretic (flavonoide), antihelmintic, scade permeabilitatea vasculară, micșorează formația eroziilor și a ulcerelor în stomac. Antireumatismal, anti-dibetic.</p>	<p>HTA, gută. Acțiune antireumatismală (derivați salicilici): reumatism articular acut, artralgii. Ascită, erupții tegumentare. Nevralgii, răceală, febră. Hemoroizi, diaree, dizenterie, atonie intestinală. Tabicardie. EXTERN: plăgi, ulcere, combustii.</p>	<p><i>Infuzie.</i></p>
<p>Leurdă <i>Allium ursinum</i> L. Чеснок медвежий (Черемша)</p> <p>Allii ursini bulbos et herba</p>	<p>Compuși sulfurați (tiosulfinați). Săruri minerale, poliholoizide. Ulei volatili (allicină ce hidrolizează până la allicină; allilsulfide, allipolisulfide)</p>	<p>Hipocolesterolemiant, hemostatic (activează agregarea trombocitelor), depurativ, diuretic (elimină acidul uric), stomahic, bacteriostatic, bactericid, vermifug. Inhibă flora anormală și contribuie la dezvoltarea celei normale, orexigen.</p>	<p>Afecțiuni cardiovasculare (HTA, ateroscleroză), renale (hematurie, cistite, nefrite), metabolice (gută), digestive (parazitoze intestinale, anorexie).</p>	<p><i>Infuzie</i> 3-5% din frunze, bulbii se consumă în stare proaspătă.</p>

II. 2. FITOTERAPIA HIPOTENSIUNII ARTERIALE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
<i>Aloe arborescens</i> Mill. Алоэ	Antraglicozide (aloină, natalonă, emodină etc.). Polizaharide, aminoacizi, macro- și microelemente (Fe, Mn, Co, Cu), fermenți, vitamine, uleiuri, fitoncide.	Laxativ (antraglicozide), creșterea secreției TGI, coleretic, orexigen, ameliorază digestia, acțiune antimicrobiană puternică, regenerativ, antiinflamator, anticom-bustiv, imunostimulador.	<i>Sucul proaspăt</i> – în gastrite cronice hipoacide, cu pre-dispoziție pentru constipații; în lip-sa poftei de mâncare. Pentru sporirea reactivității organismului în infecții. Plagi purulente, combus-tii, osteomicelite, ulcere trofice, boli gingivale, dermatite. În ginecologie. În rinite, boli oftalmice.	Pentru laxative: acutizarea hemoroidelor, moragii uterine, trimestrul III de sarcină, boli cardi-vasculare grave, HTA, boli acute TGI.	Dozele mari, administrate ca laxativ, pot reduce peristaltismul intestinal.	<i>Extract pentru injecții, suc, liniment, Balsam amar suedez dr. Theiss</i> (tonic gastrointestinal, cicatrizant), soluție pentru uz intern (extern), 100 ml. <i>Cholastax</i> (coleretic), ceai. <i>Extract fluid de Aloe</i> (imunostimulator), sol.inj. în fiole 1 ml N10.
<i>Ventrilică</i> <i>Veronica officinalis</i> L. Вероника лекарственная Veronicae herba	Taninuri, substanțe amare, glicozida aucubina, ulei volatil, urme de alcaloizi, glicozida veronica, vitamine, saponine.	Antiinflamator, antimicrobic, diuretic, ameliorază funcția TGI (substanțe amare), antidiareic, coleretic, rege-nerant.	Maladii dermatologice: erupții cutanate, eczemă, afecțiuni micotice ale pielii, plăgi. Răceală, infecții ORL, tulburări ale funcției gastrointestinale. Maladii			<i>Ceai, infuzie, suc, specii pectorale. Lymphomyosot</i> (homeopatic), sol.inj. 1,1 ml N 5.

<p>Leuştean <i>Levisiticum officinale</i> <i>L. Koch.</i> Любисток лекарственный</p>	<p>Ulei volatili: flailide, hidrocarburi monoterpeneice (pinen, felandren), sesquiterpeneice, alcoolii, cumarine, furanocumarine (cumarină, umbeliferonă, bergaptenă).</p>	<p>Neurotonic și miotonic (pe musculatura striată), detoxifiant (stimulează hepatocitele și canalele biliare), ușor anticoagulant, antibacterian, antifungic, antiparazitar, antitardar, expectrant, diuretic.</p>	<p>respiratorii, tuse, astm bronșic, reumatism, urolitiază, angină. Diaree. Vertij, tulburări de memorie, gută. Cefalee, climax.</p>	<p>Graviditate (poate cauza hiperemia organelor din bazinul mic și avortul).</p>	<p>Utilizarea îndelungată sau aplicările externe pot determina fenomene de fotosensibilitate (furanocumarine).</p>	<p><i>Ulei volatili, extract.</i> <i>Canephron N</i> (urologic), picături buvabile 100 ml. <i>Extract „Trejos devyneros”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40% – 100, 200, 500 ml.</p>
---	--	--	--	--	--	--

<p>Rodiola <i>Rhodiola rosea L.</i> Родиола розовая Rhodiola roseae rhizomata cum radicibus</p>	<p>Compuși fenolici-glicozide (rodiozidă), salidrozidă, tirazol, taninuri, lactone, ulei volatil, acizi organici (galic, oxalic, succinic, citric).</p>	<p>Adaptogen, anti-septic, antitoxic, biostimulator, stimulator SNC, restabilește transmiterea neuronilor, romusculară, hipoglicemic, imunostimulator, mărește excitabilitatea măduvei spinării, mărește capacitățile intelectuale și fizice, tonizează organismul, mărește rezistența acestuia. Efecte stimulative de tipul ginsengului. Acțiunea preparatelor se datorează, probabil, tirazolului și rodiozidei. Extractul lichid se utilizează în producerea băuturilor energizante.</p>	<p>Extractul lichid este recomandat ca stimulent în boli funcționale ale SNC, hipotonii, surmenaj fizic și psihic. Nevroze, hipotonie, distonii neurovegetative de tip hipotensiv.</p>	<p>Atero-scleroză.</p>	<p>A respecta dozele cu strictețe! Supradozare: insomnii, cefalee, tahicardie, iritabilitate.</p>	<p>Extract lichid, infuzie.</p>
---	---	---	--	------------------------	---	---------------------------------

<p>Ginseng <i>Panax ginseng L.</i> Женшень обыкновенный</p>	<p>Saponozide terpenice: panaxozide. Ulei volatil, vitaminele grupului B, C, pectine, compuși azotați și neazotați, Fe, P, S, Mn, fitosterine, daucosterine etc.</p>	<p>Tonic, imunostimulator, adaptogen, antagonist fiziologic al hipotonicelor, reglează tensiunea arterială (în doze mici), crește capacitățile fizice și intelectuale, cardiotonic, hipoglicemiant, stimulează sinteza acizilor nucleici.</p>	<p>Creșterea capacității de muncă și a reactivității organismului la stres și factori nefavorabili de mediu. Ameliorează starea generală, înlătură fatigabilitatea, cefaleea, reglează pofla de mâncare și tonusul general. Îmbunătățește activitatea cardiovasculară. Maladii SNC, nevroze, astenii, stări astenodepresive, reacții isterice, stupor. Convalescența după boli grave, intervenții chirurgicale. Miocardiodistrofie, hipo- sau hipertensiune, diabet, gastrite, hepatite virale, disfuncții sexuale, ateroscleroză.</p>	<p>Hipertensiune medie/gravă, narcolepsie, gravitate, lactație, copii mai mici de 12 ani, sindrom de apnee obstructivă în somn (la orice vârstă).</p>	<p>Se recomandă administrarea în perioada rece a anului. Uneori, senzații neplăcute, greață, vomă, creșterea TA, cefalee, insomnii, dureri cardiace, micșorarea potenței. Simptomele dispar la micșorarea dozelor sau la sistarea tratamentului.</p>	<p><i>Tinctură, extract fluid, comprimate, Geriatric Pharamton</i> (multivitamine, minerale), caps. N 30, 100. <i>Ginapilac</i> (imunostimulator), compr. N 60. <i>Ginsavit</i> (multivitamine, microelemente cu Ginseng), caps. N 12. <i>Ginseng</i> (psihostimulant, nootrop), caps. 375, 500 mg; lichid buvabil 7 g/200 ml. <i>Ginseng Plus</i> (imunostimulator), caps. N 10. <i>Legenda Haiducului</i> (tonic), elixir 373 ml. <i>Polijen</i> (multivitamine, minerale), caps. N 6, 12. <i>Revital Ginseng Plus Capsules</i> (multivitamine, minerale), caps. N 30.</p>
--	--	---	--	---	--	--

<p>Lămâi chinezeșc <i>Schizandra chinensis</i> (Turcz.) Лимонник китайский Schizandrae fructus, semina</p>	<p>Lignane, schizandrină, schizandrol. Acizi organici, ulei volatil, vitaminele grupului B, C, E, flavonoide, catehine, microelemente, antociane, ulei gras.</p>	<p>Stimulator, imunizant, excită respirația, tonic neurovascular, reglează TA, ameliorează vederea, hipoglicemiant.</p>	<p>Stări astenice și astenodepresive, psihostenii, depresii reactive, asociate cu oboseală, micșorarea capacității de muncă, iritabilitate, somnolență, hipotonie.</p>	<p>Excitație nervoasă, insomnie, HTA, dereglări cardiace, hipercreșterea glicemiei.</p>	<p>Nu prezintă efecte adverse. Pentru evitarea supra-dozării, este necesară consultarea medicului. La supra-dozare se atestă hiperexcitabilitate nervoasă și cardiacă.</p>	<p><i>Royal Vitamin G Capsules</i> (multivitamine, minerale și tonizante), caps. N 20. <i>Thirty-Plus</i> (imunostimulator), caps. N 15. <i>Tinctură de Ginseng</i> (imunostimulator), 30 ml. <i>Vitoforce</i> (psihostimulent, nootrop), elixir 300 ml. <i>Yohimbex-Garmonia</i> (afrodiziac), caps. N 10.</p>
---	--	---	--	---	--	---

II. 3. FITOTERAPIA CARDIOPATIEI ISCHEMICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Mărarăiță <i>Ammi visnaga L.</i> Амми зубная Ammi fructus	Derivați de furanocromonă din șirul benzopirenilului: chelină, chelinol, visaminol, visnagină, chelactol, amiol, samidină. În fructe se conține flavonoïda acacetină.	Chelina posedă următoarele efecte: a) venodilatator și de mărire a circulației de 2-3 ori. Spre deosebire de nitrați, acționează mai lent și mai îndelungat - 3-4 ore. b) spasmolitic: micșorează tonusul pereților vasculari fără reducerea tensiunii arteriale, mărește circulația (mai pronunțat ca spasme intestinale și gastrice. Micșorează tonusul vezicilor biliare și urinare. c) sedativ de lungă durată.	Ateroscleroză, insuficiență coronariană cronică. Nu cupează accesele de angină pectorală, dar se indică după aceea. Nu cupează accesele astmatice, dar le ușurează. Astm bronșic, stări spastice ale TGI și ale căilor urinare. Khellinum - efect spasmolitic, sedativ. Se indică în astm bronșic, spasme intestinale și gastrice. Pentru prevenirea acceselor de angină pectorală (nu cupează accesele).	Insuficiență circulatorie exprimată.	Greață, vomă, agravarea stărilor generale. La apariția efectelor adverse, doza trebuie micșorată.	<i>Vicalin</i> (antiacid, antiulceros), compr. N 10.

<p>Păstărnac <i>Pastinaca sativa L.</i> Пастернак посевной Pastinaca fructus</p>	<p>Ulei volatili (miristicină, terpinolen, furanocumarine). Monoză, celuloză, proteine, grăsimi, săruri de K, vitamine (A, B1, B2, C).</p>	<p>Sedativ, stomahic, diuretic, antipiretic, emenagog, analgezic, orexigen, tonizant general, afrodisiac.</p>	<p>Preîntâmpinarea acceselor de angină pectorală, nevroz asociate cu spasm coronarian, spasme intestinale. Ascită. Colici renale, hepatice, gastrice, tuse, febră. Stimulează formarea melatoninei în piele, contribuie la pigmentarea ei uniformă; pentru stimularea creșterii părului.</p>		<p><i>Decoct, tinctură.</i> Se consumă rădăcina proaspătă pentru suc.</p>
<p>Izmă bună <i>Mentha piperita L.</i> Мята перечная Menthae folia, herba</p>	<p>Ulei volatili (mentol, pinen, limonen etc.). Acizi polifenolici, tanini, hesperidină, betaină, flavonoidi, triterpene, principii amare, carotenoide, enzime, săruri minerale (Na, K, Mg, Ca, Fe, Mn, Zn, Cu).</p>	<p>Tonic-stomahic (principiu amar și ulei volatili), colagog-coleretic și antispastic (acizi polifenolici, ulei volatili), ușor sedativ (esterii mentolului), anti-diaric (taninurile acționează ca antiseptice intestinale și astringente, uleiul volatili</p>	<p>Angină pectorală (efect vasodilatator reflector), spasmarea vaselor cerebrale. Migrene, nevralgii. Hiperexcitabilitate, insomnie, stări neurotice. Tahicardie. Maladii inflamatorii ale căilor respiratorii superioare. Spasme abdominale,</p>	<p>Hipotensiune, vârstă mai mică de 2,5 ani.</p>	<p><i>Ulei (mentol), tinctură, apă de izmă bună, picături, infuzie.</i> <i>Agicold Rub</i> (analgezic-antipiretic), unguent de 20 g. <i>Allalex</i> (revulsiv, spasmolitic, coleretic), picături buvabile și pentru uz extern, pe zona temporală și pe lobii urechilor, pentru</p>

		<p>ca antiseptic și antispastic), antiemetic (mentolul produce anestezia ușoară a mucoasei gastrice), antipruriginos (mentol), antifungic, antiviral (pe virusul herpetic), analgezic, dilată coronarele în mod reflex, orexigen, diuretic, efect iritant local, cu mărirea microcirculației și peristalticii intestinale, hipotensiv, cardi tonic, vitamini zant.</p>	<p>meteorism, greață, vomă. Colecistită, litiază biliară, hepatite. Dizenterii fermentative, tulburări digestive (eructații, flatulență, colici spastice, digestie lentă, balonări), asepsia cavității bucale, antalgic în orofaringită, afecțiuni dermice. EXTERN: reumatism.</p>		<p>supt (susete) 2,5 g N 12. <i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml. <i>Baume-Bengue</i> (analgezic, antiinflamator), unguent 25, 50 g. <i>Ben Gay</i> (antalgic musculator topic), cremă 35 g. <i>Bilichol</i> (terapie biliară), capsule N 24. <i>Biococitail NK Natural Eatable</i> (stimulator al digestiei și metabolismului), coctail 250 ml. <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Cameton</i> (antiseptic nazal și orofaringian), aerosol 30 g. <i>Carditon</i> (cardiac), compr. N 10. <i>Ceai antiastmatic</i>, specii 50 g.</p>
--	--	--	--	--	--

<p><i>Ceai antibronșitic</i> (expectorant), specii 50 g.</p> <p><i>Ceai antidiareic</i>, speci cii 50 g.</p> <p><i>Chest Rub</i> (preparat contra răcelii), mentol, ung. 85 g.</p> <p><i>Cholafix</i> (terapia veziculei biliare, coleretic), caps. N 30, 50.</p> <p><i>Comprimate cu ulei volatil de mentă</i> N10.</p> <p><i>Eucalyptus</i> (antiseptic pentru gât), compr. N 12, 24.</p> <p><i>Corvaldin, Corvalol</i> (hipnotic sedativ), pic.buvabile 25 ml.</p> <p><i>Corvalment</i> (vasodilatator cardiac), caps. sublinguale 0,1 g N 10.</p> <p><i>Deep Heat</i> (analgezic articular și muscular topic), cremă 67 g.</p>					
--	--	--	--	--	--

<p><i>Dr. Theiss AngiSept</i> (antiseptic orofaringian), compr. N 12.</p> <p><i>Depuraflix</i> (laxativ), ceai.</p> <p><i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g.</p> <p><i>Dicloran plus</i> (antiinflamator, anti-reumatic topic), gel 30 g.</p> <p><i>Doctor MOM</i> (expectorant, mucolitic, bronholitic, antiinflamator), sirop 100 ml, compr. N 20, ung. 20 g.</p> <p><i>Dr. Theiss Rheuma Salbe Intensiv</i> (anti-reumatic), cremă 50, 75, 100 ml.</p> <p><i>Efcamon</i> (revulsiv, analgezic), ung. 25 g.</p> <p><i>Extract „Trejos devyneros”</i> (tonic), extract alcoolice buvabil 40% – 100, 200, 500 ml.</p> <p><i>Frunze de izmăbună</i> (terapia bilei), specii 50 g.</p>

<p><i>Gastrophyt</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Geucamen</i> (revulsiv), ung. 20, 50 g. „Golden Star” Balm (antiinflamator, antimigrenos), balsam 4 g. <i>Harntee</i> (diuretic), granule 200 g. <i>Jox</i> (antiseptic, antiinflamator), sol. pentru uz extern 100 ml; aerosol 45 ml. <i>Kamsfart</i> (revulsiv), cremă 40 g. <i>Kamillosan Mund-spray</i> (preparat stomatologic), aerosol 30 ml. <i>Menovasin</i> (revulsiv moderat), sol. alcoolică pentru uz extern 40 ml. <i>Mentoklar</i> (mucolitic, expectorant), inhalator 50 ml. <i>Nazol Advance</i> (decongestant), aerosol 30 ml. <i>Nephrophyt</i> (urologic), specii 100 g.</p>

Nervoton (sedativ),
 compr. N 10, 350.
Novosept Original
 „Green Doc” (vi-
 tamine, minerale,
 extracte vegetale),
 compr. N 12, 24.
Olimetin (terapia bi-
 lei), caps. 0,5 g N 10,
 20.
Olizin (decongestio-
 nant nazal), aerosol
 1 și 2% – 10 ml.
Ox Bill (terapia bi-
 lei), drajeuri N 20.
Pectusin (antitusiv),
 compr. N 10.
Persen (sedativ),
 compr. N 40.
Picături gastrice
 (antispastic), tinctu-
 ră buvabilă 25 ml.
Picături dentare (sto-
 matologic), 10 ml.
Picături Zelenin (car-
 diotonic), 25 ml.
Pinosol (preparat na-
 zal), cremă, ung.
 10 g; pic.nazale 10 ml.
Preventil (cardiac),
 caps. N 10, 60.

<p><i>Relox</i> (multivitamine, minerale, microelemente și extracte vegetale), caps. N 10, 60.</p> <p><i>Salbromol</i> (antibronșitic), sirop 100 ml.</p> <p><i>Sedanax</i> (sedativ), compr. N 30.</p> <p><i>Sedasen forte</i> (sedativ), caps. N 20, 40.</p> <p><i>Sedavit</i> (sedativ), sol. buvabilă 100 ml.</p> <p><i>Septolete</i> (antiinflamator), compr. N 30.</p> <p><i>Sirop antitusiv cu pătlăgină și podbal</i> (antitusiv), 100 ml.</p> <p><i>Dr. Theiss Sirop Antitusiv cu pătlăgină</i> (antitusiv), 100 ml.</p> <p><i>Specie coleretică</i> N1, 50 g.</p> <p><i>Specie sedativă</i> N 1, N 2, 50 g.</p> <p><i>Specie colagogă</i> N 2 (coleretic), 50 g.</p> <p><i>Specie coleretică</i> (terapia bilei), pungi filtrante 2 g N 10.</p>					
---	--	--	--	--	--

Specie gastrointestinală (antiinflamator, spasmolitic), pungi 2 g, N 10.

Specie pectorală N 4 (expectorant), 50 g.

Specie stomahică, 50 g.

Stopangin (antisepctic bucal), sol.pentru uz topic 100 ml.

Strepsils (antiseptic bucal), compr. N 6, 12, 24.

Travisil (antiinflamator, revulsiv) ung. 50 g; (creion rulant) 10 ml. (antitusiv); sirop 90 ml.

Ungolen Species (terapia bilei), ceai 50 g.

Urolesan (uricozuric), pic. buvabile 15, 25 ml.

Validol (vasodilatator cardiac), compr. 60 mg N 10.

Valcormid (hipnotic, sedativ), pic.buvabile 25 ml.

Vigor (tonic), balsam buvabil 200, 500 ml

Sulfină <i>Melilotus officinalis</i> L. Донник лекарственный	Cumarine și cromone, dicumarol, melilotină. Glicozida, melilotozida, derivați purinici, ulei volatil, colină, vitaminele C, E, caroten, derivați purinici, fitoncide.	Antianginos, antihipertensiv, antihipoxic, sedativ, anticoagulant (dicumarol), antiagregant, somnifer, expectorant, mucolitic, antiinflamator, antimicrobian, anticonvulsivant, emolient, analgezic, antiflatulent, iritant local.	Cardiopatie ischemică, HTA, tromboza coronarelor, reumatism. Insomnie, cefalee, migrene, tulburări nervoase, climax. Catar bronșic, dureri la nivelul aparatului urogenital. Furuncule, carbuncule, plăgi purulente, procese inflamatorii în urechea medie.	Graviditate, hepatomegalii interne, hipocoagulare.	Plantă toxică! Tratamentul îndelungat conduce la dispepsie, somnolență, cefalee. Supradozare: cefalee, grețuri, vomă, somnolență, hemoragii (subcutanate, musculare, interne), paralizia SNC.	<i>Herba Meliloti, infuzie, tinctură.</i> <i>Cardiophyt</i> (cardiac) tinctură 100 ml. <i>Detoxiphyt</i> (stomac, hipocolesterolemic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Părți aeriene de Sulfină</i> (expectorant), specii 50 g. <i>Specii sedative</i> N 3, 50 g. <i>Yoseptol</i> (antiinfecțios bucal), compr. pentru supt N 40.
Roiniță (melisă) <i>Melissa officinalis</i> L. Мелисса лекарственная	Ulei volatil (citral, citronelal, mirgeraniol, mirceină, linalool). Acizi organici (rosmarinic, cafeic, clorogenic), ascorbic, principii amare, triterpene (acid ursolic, oleanolic), flavonoide, cumarine, mucilagii, rezine.	Spasmolitic, sedativ, hipotensiv și antiinflamator major, vasodilatator, laxativ, analgezic, carminativ, hipnotic, litolitic, coleretic, slab antidiuretic, colagog și coleretic, cicatrizant, antihiperțic, antitiroidian	Colici gastrointestinale, colite cronice, dischinezie biliară, duodenite, UGD, diaree, vomă, anorexie. Dispnee, astm bronșic. Insomnii, migrene, distonii neurovegetative, migrenă, insomnie, dureri dentare, anemii. Crize	Hipotensiune arterială.	<i>Specii aromatice anticolitice.</i> <i>Ce-yuri: aromat, laxativ, contra colicilor la copii.</i> <i>Altalex</i> (revulsiv, spasmolitic, coleretic), picături buvabile și pentru uz extern, 50 ml.	

		<p>și gonadotrop, imunomodulator.</p>	<p>nervoase, isterii, angină pectorală, palpitații, patologii cardiace, lipotimii, grețuri, stări de rău la gravide. Diverse nevralgii, afecțiuni nervoase ale TGI, nevroze cardiace. Este benefică ascieria melisei cu menta.</p>		<p><i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml. <i>Full energy</i> (tonizant), capsule N 10, 60. <i>Pârți aeriene de roiniță</i> (anxiolitic), pungi filtrante 1,5 g N 10, 20. <i>Nervoflux</i> (hipnotic sedativ), ceai solubil instant 37,5 g. <i>Nobrassit</i> (hipnotic, sedativ), sol.buvabilă 100 ml. <i>Nontusyl Species</i> (expectorant), pungi pentru ceai 1 g N10. <i>Novo-Passit</i> (hipnotic, sedativ), sol.buvabilă 100 ml. <i>Persen</i> (sedativ), compr. N 40. <i>Sedasen forte</i> (sedativ), caps. N 20, 40. <i>Vagostabyl</i> (cardiac, sedativ), drajeuri N 40.</p>
--	--	---------------------------------------	--	--	---

<p>Glădiță (<i>conduras</i>) <i>Gleditsia triacanthos</i> L. Гледичия трех- колючковая</p> <p><i>Gleditsiae</i> fructus, folia</p>	<p>Alcaloizi (triacantină), flavonoide, antraglicozide, taninuri, mucilagii, vitaminele C, K, saponine triterpenice.</p>	<p>Antispastic (triacantină) mai ac-tiv, dar mai toxic ca papaverina, iritant, antiaterosclerotic, ex-pectorant, vaso-dilatator, excită centrul respira-ției, hipotensiv, laxativ.</p>	<p>Spasme TGI, con-stipații cronice. Tradițional: în gastrite cronice, UGD, colite, in-flamații cronice ale vezicii bili-are.</p>	<p>Plantă toxică! Cantitățile mari de saponine din fructe pot cauza intoxicații (sia-lore, paliditate, greață, vomă, li-potimie).</p>	<p><i>Infuzie, tinctură din frunze tinere, decoct din fructe, pulbere din spini uscați</i></p>
<p>Rută <i>Ruta graveolens</i> L. Рута душистая</p> <p><i>Rutae herba</i></p>	<p>Ulei volatil, flavonoide (ru-tozidă), furocu-marine, alcalo-izi, cumarine, sesquiterpene, carotenoide, ulei gras, vitaminele C și P.</p>	<p>Antiinflamator, antibacterian, an-titrichomonazic, anticonvulsivant, tonizant general, detoxifiant, re-generant pentru plăgi, analgezie, antihelmintic.</p>	<p>Boli TGI (coli-ditate, gastrită hipo-acidă). Bronșite, pneumonii. Arit-mii, insuficiență cardiacă. Vertij, nevroze, mai ales climacterice, ce-foale, nevralgii, lumbago, nevrite infecțioase, paralizia nervului facial. Litiaze, reuma-tism, hemoragii, escare hemoroizi.</p>	<p>Are proprietăți abortive. La con-tact cu pielea pot apărea combus-tii, dermatită, rubefiere.</p>	<p><i>Infuzie de frunze și semințe.</i> <i>Cerebrum composi-tum</i> (homeopatic), sol.inj. 2,2 ml N 10.</p>

Odolean – Valeriana officinalis (v. pag. 50)

Păducel – Crataegus sanguinea (v. pag. 58)

Talpa găștei – Leonurus cardiaca (v. pag. 49)

Drăcilă – Berberis vulgaris (v. pag. 156)

II. 4. FITOTERAPIA INSUFICIENTEI CARDIACE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Degețel roșu <i>Digitalis purpurea L.</i> Наперстянка пурпурная	Heterozide cardionice (digitoxina, B-acetil digitoxina, digitonină, gitonină, gintonină); precum și un șir de heterozide genuine (pureaglicozidele A și B). Acizi organici, saponine, flavonoide, colină etc.	Preparatele de Digitalis sunt unele dintre cele mai importante preparate cardiace, utilizate în decompensarea funcției cardiace cu tulburări circulatorii de gradul II și III.	Toate formele de insuficiență cardiacă cronică (decompensare) de diferită etiologie, valvulopatii, coronarocardiopatie, HTA, miocardiodistrofie, aritmie, tahicardie paroxistică ș.a. Patologii cardiovasculare. Chiar și dozele mici de preparate digitale ameliorează starea bolnavului. O importanță practică majoră o are administrarea în vicii cardiace cu fenomene de stază. Dozele terapeutice de digitale conduc la restabilirea activității normale a inimii.	Insuficiență coronariană (indeosebi în sclerocardului), infarct miocardic acut, bradicardie exprimată, bloc atrioventricular complet, endocardită acută și reumocardită (pericol de embolie). Vicii cardiace compensate. Precauție:	La supradozare sau tratament îndelungat în doze terapeutice: intoxicații grave (ex-trasistole politopice, bigemenie, slăbire bruscă a pulsului). Apariția bradicardiei și a extrasistolelor pare („bigemenie digitalică”) solicită sistarea imediată a administrării, pentru prevenirea blocadei atrioventriculare totale.	<i>Infuzie (rar), tinctură, preparate neogalene, comprimate din pulbere de frunze, glicozide pure din semințe și din frunze.</i> <i>Preparate neogalene: Gitoxină (tab. 0,2 mg), Gitalen (fiac.), Cordigit (tab., supp.), Digalen-Neo, Acetil digitoxină.</i>
Digitalis purpureae folia						

		<p>vitatea cardiacă, vasodilatator periferic, tonizant cardiovascular. Glicozidele cardiace posedă un efect direct asupra metabolismului tisular al miocardului (inotrop pozitiv), acțiune diastolică (cronotrop negativ), manifestat pe contul reglării vagotrope centrale, care micșorează conductibilitatea în cord. Glicozidele contribuie la micșorarea rezistenței periferice a vaselor, ameliorarea oxigenării țesuturilor pe contul ameliorării hemodinamicii.</p>	<p>Durata tratamentului se stabilește în funcție de termenele de restabilire a circulației și FCC normale, normalizarea diurezei, dispariția edemelor și, respectiv, a masei corporale a bolnavului, ameliorarea somnului și a stării generale. Se administrează îndelungat (luni).</p>	<p>Vicii cardiace compensate. Cauze: vicii de aortă cu bradicardie</p>		
--	--	--	---	--	--	--

<p>Degețel ruginiu <i>Digitalis ferruginea</i> L. Наперстянка ржавая Digitalis ferruginea folia</p>	<p>Heterozide cardiotonice, iridoidice (derivați de catalpol), acizi fenolcarboxilici, flavonoide. Antrachinone, lanatozida A, B, C, E, verodoxină, strospesidă.</p>	<p>Cardiotonic (vezi Digitalis purpurea).</p>	<p><i>Digalen-Neo</i> - asemănător preparatelor degețelului purpuriu, insuficiență circulatorie cronică de grad I, II și III. Ascită. Tradițional: insuficiență cardiacă, ascită, pneumonie.</p>	<p>Boli infecțioase acute. Precauții: vicii aortale, ateroscleroză coronariană, bloc atrioventricular, infarct miocardic acut (se preferă lăcrămioara, adonisul).</p>	<p>A se administra doar sub controlul medicului! Supradozare: puls rar, extrasistole, bigemie, grețuri, vomă, micșorarea diurezei, stare generală nesatisfăcătoare.</p>	<p><i>Suc (Succudifer), Digalen-Neo.</i></p>
<p>Degețel lănos <i>Digitalis lanata</i> L. Наперстянка шерстистая Digitalis lanatae folia</p>	<p>Heterozide cardiotonice, inclusiv digoxină, lanatozida A și C, glucolanatoxină, digitalinum verum. Digitanolglicoside, digofolein H, lanafolein. Saponine, flavonoide, fenolacizi, fitosteroli.</p>	<p>Cardiotonic. Activitatea heterozidelor din <i>D. lanata</i> este de 3-4 ori mai înaltă decât cea din degețelul purpuriu (cea mai activă este lanatozida C). Dozele toxice sunt mai mari ca cele terapeutice de 4-6 ori.</p>	<p>Insuficiență cardiacă cu tulburări de circulație de gradul II-III, fibrilație atrială. IC asociată cu HTA, nefrită, vicii cardiace decompensate, miocardită, miocardiodistrofi, accese de tahicardie paroxistică.</p>	<p>Supradozare: grețuri, vomă, bradicardie, fibrilație ventriculară.</p>	<p><i>Acetyldigitoxinum</i> (tab. 0,2 mg, fiole 0,025%-2 ml); Diantozid (flac.); <i>Digitoxină</i> (glicozid cardiac), compr. 0,1 și 0,25 mg N 40, sol.inj. 0,25 mg/ml - 2 ml <i>Lanatozid C</i> (glicozid cardiac): Celanid, compr. 0,25 mg N 10, 30</p>	

<p>Strofant <i>Strophanthus</i> <i>Kombe Oliv.</i> Стрoфaнт KOMбe</p>	<p>Heterozide cardi- otonice (strofan- tozida K). Gli- cozida cimarina. Lipide, steroli, taninuri, sapon- zide, substanțe minerale.</p>	<p>Efecte cardiotro- pe: inotrop po- zitiv, cronotrop negativ. Acțiune sistolică pronun- țată, într-o mă- sură mai mică micșorează rit- mul cardiac. Nu blochează trans- miteria excitației prin fasciculul Hiss. Acțiune colinomimetică și anticolineste- razică.</p>	<p>Insuficiență car- diacă cronică, inclusiv pe fun- dalul infarctului miocardic acut, forme grave ale insuficienței cir- culatorii, în spe- cial în ineficiența preparatelor de- getelului. Datori- tă influenței slabe asupra vagului, poate fi indicat în decompensarea funcției cordului.</p>	<p>Celaniid – efect ra- pid, practic similar strofantinei, dar se administrează oral, cumulează mai puțin, e mai sigur. Decompen- sare la copii. Digoxina – IC pe fundalul viciilor cardiace.</p>	<p>Modifi- cări orga- nice acute ale cordu- lui și ale vaselor, vaseilor, miocardi- tă acută, endocar- dită, car- dio scler- roză ex- primată. Precauție: tireotoxi- coză, ex- trasistole.</p>	<p>Supradozare: extrasistole, bi- gemenie, diso- ciera ritmului. Sunt posibile voma, greața.</p>	<p><i>Tinctură.</i> <i>Strofantina K</i> (glico- zid cardiac), sol.inj. 0,05%-1 ml N10.</p>
<p>Strophanthi semina</p>							

<p>Ruscuță de primăvară <i>Adonis vernalis</i> L. Адонис лекарственный (Горицвет весенний) Adonidis vernalis herba</p>	<p>Heterozide cardiotonice (adonitoxină, adonitoxigenină, adonitolidă, strofantină K, strofantidină etc.). Saponine, chitosterine, chinone, flavonoide (orientină, adonivernit, vitexină, vernalozidă), adomidozidă, acid adonilic, cumarina vernalina, taninuri, alcaoloizi, vitamina C, fitosterine, acizi organici, săruri minerale.</p>	<p>Hererozidele cardiotonice (cardenolidele) încetinesc ritmul cordului, amplifică sistola, prelungesc diastola, măresc minut-volumul, frânează moderat conductibilitatea intracardiacă, acționând mai slab și mai scurt ca digitalicele. Proprietăți diuretice (cimarina), sedativ. Nu cumulează în organism, fapt ce permite administrarea ambulatorie și de lungă durată.</p>	<p>Vicii cardiace decompensate, insuficiență cardiacă cu tulburări de conductibilitate (în aceste cazuri, preparatele digitale sunt contraindicate), tulburări funcționale ale activității cardiace, patologii ce decurg cu dereglarea activității cardiace. În combinație cu bromul și codeina (mixturea Beh-terev) – în boli neuropsihice, excitația SNC, psihoze alcoolice, epilepsie. Acutizarea glaucomului. Edeme cauzate de tulburarea funcției renale sau infecțioase.</p>	<p>Nu se recomandă în UGD, gastrite acute și cronice, enterocolite, coplilor până la 2 ani.</p>	<p>Fenomene dispeptice. Sunt posibile fenomene de bromism la persoanele sensibile la brom (acnee bromică, rinită, conjunctivită).</p>	<p><i>Extract uscat.</i> <i>Adonis-Brom</i> (sedativ), compr. N 25. <i>Cardiophyl</i> (cardiac), tinctură 100 ml. <i>Cardiovalen</i> (cardiotonic), suc, picături buvabile 25 ml.</p>
--	---	--	---	---	---	--

<p>Lăcrimioară <i>Convallaria majalis</i> L. Ландыш майский</p>	<p>Heterozide cardiotonice: convallatoxină, convallatoxol, convallatoxid, glucosconvallazid, valarotoxin etc. Saponina convallarină, flavonoide, alcaloidul majalină, ulei volatili, acizi organici, cardenolide.</p>	<p>Sedativ, diuretic. Normalizează funcția cardiacă, circulația sângelui. Efectul este apropiat strofantinei.</p>	<p>Vicii cardiace, cardioscleroză, insuficiență cardiacă, tahicardie. Efectul este mai accentuat la administrarea concomitentă a preparatelor de odolean. În tratamentele interdigitale. În scopul micșorării excitabilității SNC. În boli cardiace, pentru înlăturarea tahicardiei și micșorarea edemelor. Epilepsie, febră. EXTERN: boli oculare, reumatism.</p>	<p>Boli cardiovasculare acute: miocardite acute, endocardite, cardiopatie, oscileroză avansată. Precauție: tireotoxicoză, extrasistolie atrială (pot trece în aritmii). Preparatele nepurificate de saponine sunt contraindicate în gastrite, boli acute hepatice, renale.</p>	<p>Intoxicațiile se manifestă prin dereglarea funcției cardiace și TGI: puls rar, extrasistole, bigemenie, greșuri, vomă, micșorarea diurezei, stare generală netisfăcătoare.</p>	<p><i>Tinctură, extract.</i> <i>Tinctura Convallariae</i> (1:10, pe alcool 70, flac. 25 ml), <i>Extractum Convallariae siccum</i> (53-67 UAB, tab. 0,1 g), <i>Convallatoxinum</i> (fiole 0,3 mg în 1 ml, lista A); <i>Convallatoxinum</i> (fiole 0,6 mg - 1 ml) <i>Cardiophyt</i> (cardiac), tinctură 100 ml. <i>Corgicon</i> (glicozid cardiac), sol.inj. 0,06%-1 ml, fiole N 10. <i>Dr. Theiss Figura Tropfen</i> (preparat contra obezității), pic. buvabile 50 ml. <i>Picături Zelenin</i> (cardiotonic), 25 ml. <i>Valocormid</i> (hipnotic, sedativ), pic.buvabile 25 ml. <i>Viscorapas Duo</i> (glicozid cardiac), compr. N 20, 40, 100. <i>Viscorapas Duo</i> (homeopatic), compr. N 20.</p>
--	---	---	--	--	---	--

<p>Micsandă sălbatică <i>Erysimum diffusum</i> L. Желтушник серый</p>	<p>Heterozide cardiotonice: erizimozida și erizimina. Ulei volatili, acizi organici.</p>	<p>Acțiune cardiotropă exprimată și rapidă. Ameliorează activitatea cardiacă, normalizează pulsul, scade frecvența contracțiilor cardiace, dilată vasele periferice și micșorează fenomenele de stază, acționând ca diuretic. Posedă activitate biologică superioară preparatelor degetelului și strofantului, sunt mai puțin toxice și nu cumulează în organism.</p>	<p>Viciu cardiac, cardioscleroză cu insuficiență cardiacă, angină pectorală, nevroză. Cardiovalen – în viciu cardiac reumatic, cardioscleroză, angină pectorală, nevroză vegetative. Hipertensiune, aritmii.</p>	<p>Miocardită și endocardită acută, cardioscleroză asociată cu ateroscleroză severă.</p>	<p>Se administrează cu precauție, din cauza toxicității.</p>	<p>Suc, infuzie. <i>Cardiovalen</i> (cardiotonic), suc, picături buvabile 25 ml.</p>
<p>Spânz <i>Helleborus odoratus</i> L. Морозник душистый Hellebori rhizomata cum radicibus</p>	<p>Heterozide (helebrozidă – hidrolizează până la helebrigenină; anemonol etc.), o lactonă (protoanemonina). Saponine glicozidice</p>	<p>Normalizează metabolismul, greutatea corporală. Diuretic, bactericid, laxativ, hipoglicemicant, hipotensiv, coleretic, spasmolitic,</p>	<p>Deregări de circulație, insuficiență cardiacă, HTA. Normalizarea greutății corporale, funcției intestinale, eliminarea calculilor.</p>	<p>Graviditate, lactație.</p>	<p>Plantă TOXICĂ! Nu se admite majorarea dozelor! Intoxicații: diaree severă, deshidratare, tahicardie, comă,</p>	<p>Infuzie. <i>Boicil Forte</i> (antiinflamator, antireumatic), unguent 60 g.</p>

	(heleborina și heleboreina).	<p>previne formarea calculilor. Antiinflamator, antalgic, antireumatic, normalizează echilibrul hidrosalin. Anticonvulsivant. Cardiotonic. Expectorant, anticanceros. Stimulează SNC, tonizant general. Hipocolesterolemiant.</p> <p>Cumulează în organism!</p>	<p>Boli urologice (pielonefrită), litiază. Diabet zaharat. Boli hepatice, calculi, UGD, gastrită. Hipertireoză. Reumatism, radiculită, poliartrită, boli articulare. Coșii cerebrale, epilepsie. Bronșită, astm bronșic, tuberculoză. Miome, cisturi, fibrome, polipi, adenom de prostată, prostatită cronică, hemoroizi. Majorarea imunității și detoxifierea organismului.</p>		<p>colaps și chiar deces.</p>	
--	------------------------------	---	--	--	-------------------------------	--

Păducel – Crataegus sanguinea (v. pag. 58)

II. 5. FITOTERAPIA HIPERLIPIDEMIILOR ȘI A ATEROSCLEROZEI

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
<i>Dioscorea</i> <i>Dioscorea saucasica</i> <i>Lipsky</i> Диоскорейя ниппонская	Saponine steroidice, dioscină, diosgenină, tigogenină. Amidon, uleiuri grase.	Antiaterosclerotic, vasodilatator, hipotensiv, diuretic, coleretic, antimicrobian, antitalgic, sedativ, antiinflamator, Mitinomatimetic, colinomimetic, hipoglicemic, hipolipidemic, hipocolesterolemiant (saponine) prin micșorarea absorbției intestinale a colesterolului. Saponinele formează compuși complecși cu colesterolul.	Ateroscleroză cu afectarea vaselor cerebrale și coronare, asociate cu HTA sau cardiopatie ischemică. Se administrează și în scop profilactic. Diabet zaharat. Boli dermatologice.		Nu prezintă reacții adverse. Rar, la supra-dozare, - prurit, transpirație, anorexie.	<i>Decoct, tinctură.</i>
<i>Măceș</i> <i>Rosa canina L.</i> Шиповник собачий <i>Rosae fructus</i>	Vitaminele C, grupul B, P, PP, K, carotenoide, vitamina A, tocoferoli, săruri de Fe, Mn, Mg, Ca.	Antiscorbucică (vitamina C), ameliorează procesele redox în organism, stimulează reactivitatea,	Profilaxia și tratamentul hipotenziv și avitaminozelor. Infecții acute și cronice, ateroscleroză, nefrite,		După administrarea internă a infuziei, gura trebuie clătită cu apă caldă sau cu soluție cu bicarbonat N 6.	<i>Infuzie, sirop, ceaiuri, ulei.</i> <i>Brusniverum</i> (urologic), brichete N 6.

<p>Glucide, pectine, taninuri, taraxantină, fitofluină, criptoxantină, rubixantină, acizi organici (linolic, linoleic, citric, malic, oleic), flavonoide (quercetol, campferol, tilirozidă), taninuri, antociane.</p>	<p>activează sistemele enzimatice, stimulează sisteza hormonilor, ameliorează metabolismul și permeabilitatea vasculară, antiaterosclerotic, regenerant, coleretic.</p>	<p>maladii acute și cronice hepatice, intestinale, ulcere, colecistite, diateză hemoragică, hemofilie, hemoragii, la supradozaj, la anticoagulanților, hipertireoză, insuficiența suprarrenalilor, șoc traumatic. Pneumonii, bronșectazii, astm bronșic. Ameliorează vederea. În dermatologie, stomatologie (gingivite, stomatite).</p>		<p>de sodiu, intrucât acizii din măceș distrug smalțul dentar.</p>	<p><i>Ceai pentru slăbir</i> (produs antiobezitate), specii 50 g. <i>Cholestestorm „Neoline”</i>, compr. N 90. <i>Colosas</i> (terapie biliară), sirop 130 g. <i>Eftionic</i> (coleretic), sirop 140 ml. <i>Fructe de măceș</i> (coleretic), specii 50 g. <i>Gastrophyt</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Hepatophyt</i> (hepatoprotector), specii 100 g. <i>Sirop de fructe de măceș</i> (terapia bili), 130 ml. <i>Specii colagoge N 4</i> (coleretic), 50 g. <i>Toniphyt</i> (psihostimulant, nootrop), specii 100 g. <i>Ulei de măceș</i> (cica-trizant), 100 ml.</p>
---	---	---	--	--	---

<p>In de cultură <i>Linum usitatissimum</i> L. Лен обыкновенный Lini semina</p>	<p>Mucilagiu, ulei gras, albumine. O heterozidă cianogenetică (linamarozida). Glucide, gliceride, glicozida linamarina, vitamina C, fermeți, proteine, retinol acetat.</p>	<p>Emolient (linamarină), antiinflamator (ulei gras), hemostatic, reparativ (ulei gras), antihipoxic, laxativ ușor, antiaterosclerotic, ușor analgetic și regenerant. Furuncule.</p>	<p>Constipații cronice, ulcere, enterite, colite. Ateroscleroză. Maladii dermatologice. Linetol – leziuni cutanate, combuzic și regenerant.</p>	<p>Diaree, acutizarea colecistitelor, hepatitei.</p>	<p>Uneori, dispepsii (greață), în primele zile – masele fecale sunt caracteristice. Toxicitatea e determinată de cantitatea de acid cianhidric este mică).</p>	<p><i>Mucilagin, ulei de in.</i> <i>Dicloran plus</i> (antiinflamator, anti-reumatic topic), gel 30 g. <i>Semințe de in</i> (purgativ), specii 100 g.</p>
<p>Vargă de mare <i>Laminaria saccharina</i> (L.) J.V. Lamour Ламинария сахаристая Laminariae stipites</p>	<p>Poliholoziide: acid alginic, laminarina și fucoidina. Vitaminele grupului B, C, provitamina A, acid folic, săruri (Na, K, P, Mg, Fe, Ag, Co, B), iod și compuși iodurați. Pigmenți, manitol, glucide.</p>	<p>Laxativ, antiinflamator, diuretic, tonic general, reglează metabolismul, hipoglicemiant, antiaterosclerotic.</p>	<p>Hipertireoză, boala Basedov, ateroscleroză, enterocolite, proflaxia gușei endemice. Constipații cronice, proctite etc.</p>	<p>Nefrită, diateze hemoragice, urticarie, intoleranță de iod și maladii în care este contraindicat consumul de iod.</p>	<p><i>Pulbere, în alimentatie.</i> <i>Stipi de alge brune</i> (laxativ), specii 150 g.</p>	

<p>Fragi <i>Fragaria vesca Coville</i> Земляника лесная</p>	<p>Vitaminele grupului B, C, A, acid folic, ascorbic, caroten zaharuri. Glicozida fragarina, flavonoide (rutozida, quercetol etc), leucoantociane, α-catehină, acizi organici, săruri minerale (Fe, Ca, K, Na, Mn, Co, P etc), taninuri, alcaloizi, fitoncide.</p>	<p>Antiinflamator, spasmolitic, slab diuretic și coleretic, orexigen, astringent, reparatoriv, cardiotonic, mărește transpirația, hemostatic, sedativ, normalizează metabolismul.</p>	<p>Maladii digestive (gastrite, ulcere, enterite, colite, constupații cronice), litiază renală și biliară. Astm bronșic. Ateroscleroză, gută, anemie, boli cardiovasculare, HTA, nevroze cardiace, angină pectorală. Astenie de primăvară, scorbut, hipovitaminoze. În cadrul speciilor: în nevroze, isterie, insomnie. În cosmetologie. Sterilitate masculină, adenom de prostată, prostatită acută. În dermatologie: plăgi, eczeme, procese inflamatorii în gât și cavitatea bucală, miros neplăcut din gură. În stomatologie.</p>	<p>Vasculită hemoragică. Reacții alergice.</p>	<p>Reacții alergice (urticarie).</p>	<p><i>Fructe proaspete, extract, produse fito-dietetice.</i> <i>Specie colagogă N I (coleretic), 50 g.</i></p>
<p><i>Fragariae folia, fructus</i></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>	<p></p>

II. 6. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR BRONHOPULMONARE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Nalbă mare <i>Althaea officinalis</i> L. Алтей лекарственный	Mucilagii cu compoziție polizaharidică (pentozăni și hexozani, care hidrolizează în pentoză, galactoză și dextroză); amidon, acizi organici, vitamina C, caroten, glucoide, pectine, ulei gras, săruri minerale, mai ales fosfați, betaină, asparagină.	Expectorant, antitusive, emolient, antiinflamator. Încetinște absorbția medicamentelor administrate concomitent, astfel prolongându-le acțiunea. EXTERN: antiinflamator, emolient. Menține căldura la locul aplicării pentru un timp îndelungat. Se utilizează în alimentație.	Boli respiratorii acute, infecții virale, tuse, eliminarea sputei dențuse convulsivă, tuse convulsivă, bronșită, traheită, pneumonie. În balonare și dureri abdominale, se administrează în asociere cu mușeșelul, mărarul, lemnul dulce și izma bună. Boli TGI: UGD, gastrite, colite, enterite asociate cu diaree. Inflamații ale sistemului renal și urinar, incontinență urinară. Dermatite, psoriazis, eczeme.	Hipersensibilitate la preparat.	Planta este toxică! Nu se admite supradozarea preparatelor.	<i>Macerat la rece (decoct)</i> , <i>excipient popular, extract</i> . <i>Alteyka</i> (expectorant), sirop 100 ml. <i>Bronchophyt</i> (antitusive și expectorant), specii 100 g. <i>Gastrophyt</i> (antitusive), specii 100 g. <i>Mucaltin</i> (expectorant), compr. 50 mg N10. <i>Nontusyl Species</i> (expectorant), purgi pentru ceai 1 g N 10. <i>Specie pectorală N 1</i> (expectorant), 50 g.

<p>Linte lanceolată <i>Thermopsis lanceolata</i> R.BR. Термопис ланцетный Thermopsis herba</p>	<p>Alcaloizi (termopsina, anagirina, homotermopsina, pahicarpina, citizina, metilcitizina), saponine, taninuri, mucilagii, acid ascorbic, eteri.</p>	<p>Expectorant, în doze mari – vomitiv (substituie ipeca și senega). Termopsina mărește secrețiile mucoaselor respiratorii și contractilitatea musculaturii netede bronșice. Excită centrul respirator și vasomotor. Citizina este un analptic respirator (analog al lobelinei). Hiper-tensiv, analgezic, spasmolitic. Stimulează nașterea. Insecticid, antihelmintic.</p>	<p>Patologii respiratorii: bronșite cronice, boli pulmonare. Ca analptic respirator, la oprirea reflexorie a respirației (în operații, traume). Cefalee. Helmin-tiaze. Spasmele vaselor periferice, hemoragii post-natale. Tradițional: anti-parazitar, insecticid. „Tabex” – preparat împotriva fumatului.</p>	<p>UGD. Insuficiență cardiacă, ateroscleroză extinsă, primară, HTA, edem pulmonar.</p>	<p>Plantă toxică! A se administra cu precauție și sub controlul medicului.</p>	<p><i>Infuzie, extract lichid și uscat, pulberi.</i> <i>Antitussin</i> (expectorant), compr. N 10, 30. <i>Codelac Phyto</i> (expectorant), sirop 100 ml. <i>Comprimare antitusive</i> (expectorant), N 10.</p>
--	--	--	---	--	--	---

<p>Iarbă-mare <i>Inula helenium L.</i> Девясил высокий</p>	<p>Ulei volatil (helenină, alantolactonă, acid alantonic, proazulenă). Glucide (inulină, inuleniină). Vitamina E, saponine, acizi organici, mucilagi, cumarine, alcaloizi, stigmatol, pigmenți, săruri minerale.</p>	<p>Antiinflamator, coleretic, diuretic, expectorant, fungicid, antimicrobian, antiseptic, bacteriostatic și fungistatic acțiunează similar nistatinei asupra căilor respiratorii și intestinelui gros), antihelmintic, spasmolitic, mucolitic, tonic general, colagog, coleretic, diuretic. Micșorează peristaltismul și secrețiile intestinale. Hemostatic, regenerant, immunostimulator.</p>	<p>Patologii respiratorii (bronșită acută și cronică cu spută abundentă, traheită), tuse cronică la vârstnici, tuberculoză, gripă. Maladii intestinale (enterite, gastroenterite, diaree nefecțioasă), ulcer gastroduodenal (cauzat de alantoină). Helminți. EXTERN: eczemă, scabie, neurodermită, urticarie, plăgi și alte boli dermatologice. Faringită, gingivită, stomatită. Reumatism, gută, artrită nespecifică, diateză exsudativă. În cadrul speciilor – în impotență, prostatite.</p>	<p>Boli cardiovasculare, renale grave; sarcină.</p>	<p>La supradozare pot apărea simptome de intoxicație: hipersalivație, slăbiciune generală, tulburări cardiovasculare, bradipnee, stare comatoasă.</p>	<p><i>Infuzie, unguent, decoct.</i> <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Expectorante</i> (expectorant), compr. N 40. <i>Rizom și rădăcină de iarbă-mare</i> (expectorant), specii 100 g. <i>Specie colagogă</i> N 4 (coleretic), 50 g. <i>Toniphyt</i> (psihostimulant, nootrop), specii 100 g.</p>
---	--	--	--	---	---	---

<p>Lemn-dulce <i>Glycyrrhiza glabra</i> L. Солодка голая</p>	<p>Saponozide triterpenice pentaciclice (glicirizina). Flavonoide (liquiritol, liquiritozida, licurazida, izoglabrozida, uralozida, glabrona, glabrena, quercetol, campferol, apigenol, ononina), amidon, pectine, glicozide amare, acizi fenolcarbonici, acid salicilic, sinapic, ferulic, cumarine (herniarină, liquicumarină), alcaolizi, vitamina C, ulei volatil, micro- și macroelemente.</p>	<p>Expectorant (glicirizină), spasmolitic (liquiritozidă), antiinflamator exprimat (glicirizina, simulară structural cu hormonii steroidi), acțiune corticosteroidică, laxativ, diuretic, emolient, regenerant (antiulceros), acțiune capilarostabilizantă. Influențază metabolismul hidrosalin.</p>	<p>Bronșită acută și cronică, pneumonie cronică, traheită acută, boli respiratorii acute, gripă. UGD, colită cronică, proctită, enterită cronică, gastrite cu aciditate normală, gastroduodenite cronice. Boala Addison (hipofunția suprarenalelor). Dermatite alergice.</p> <p>TRADIȚIONAL: ca regenerant, tonizant, afrodisiac.</p>	<p>Nu sunt semnala- te.</p>	<p>La administrare îndelungată și, în special, după administrarea carbenoxolonei, se atestă creșterea TA, retenția apei în organism până la apariția edemelor, dereglări sexuale (micșorarea libidoului, ginecomastie, reducerea pilozității etc.).</p> <p><i>Agicold Syrup</i> (preparat contra răcelii), sirop 100 ml. <i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml. <i>Biopassit</i> (hipnotic și sedativ), extract, sirop 100 ml. <i>Bronchicum Hus-tentee</i> (antitusiv și mucolitic), ceai. <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Codelac Phyto</i> (expectorant), sirop 100 ml. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolcsterolizant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Doctor MOM</i> (expectorant, mucolitic, bronholitic, antiinflamator), sirop 100 ml, compr. N 20.</p>
---	---	--	---	---------------------------------	--

*Dr. Theiss Nova Fi-
gura* (preparat con-
tra obezității), caps.
N 30.
Efitusin (antitusiv),
sirop 130 ml.
Elixir Pectoral (ex-
pectorant) 25 ml.
Gastrophyt (antiul-
ceros), specii 100 g.
Harntee (diuretic),
granule 200 g.
Koffet (expectorant),
sirop 100 ml.
Memorite (psiho-
stimulent, nootrop),
compr. N 60.
Nervoflux (hipnotic
sedativ), ceai solubil
instant 37,5 g.
Novosept original
 „Green Doc” (vi-
tamine, minerale,
extracte vegetale),
compr. N 12, 24.
*Rădăcină de lemn-
dulce* (expectorant),
specii 50 g.

<p><i>Sirop din rădăcină de lemn-dulce</i> (anti-ulceros), 50 g.</p>	<p><i>Specie „Aelécasolum”</i> (antiseptic, antiinflamator), brikete 2 g, N 6; specii 75 g</p>	<p><i>Specii Antihemoroidale</i>, 100 g.</p>	<p><i>Specii gastrointestinale</i> (antiinflamator, spasmolitic), pungi 2 g N 10.</p>	<p><i>Specii pectorale</i> N 2, N4 (expectorant), 50 g.</p>	<p><i>Specie sedativă</i> N 2, 50 g.</p>	<p><i>Toniphyt</i> (psihostimulent, nootrop), specii 100 g.</p>	<p><i>Travisil</i> (antitusiv), sirop 90 ml, compr. N 16.</p>	<p><i>Uroflux</i> (antiseptic urinar), ceai solubil instant 37,5 și 75 g.</p>

<p>Lumânăriță <i>Verbascum thapsiforme</i> <i>Schrad.</i> Коровяк скипетровидный Verbasci flores</p>	<p>Mucilagii, flavonoide (hesperidozida), substanțe iridoice, steroli, acizi polifenolcarboxilici, oze. Complex heterozidic (verbascozida etc.).</p>	<p>Expectorant, emolient, behic, diaforetic, antiastmatic, antiinflamator, diuretic, antiviral, antihistaminic, antispastic, anticonvulsivant, hemostatic, antimicrobian. Ate-nuează durerea la locul de aplicare a plantei.</p>	<p>Tuse, tuse convulsivă, bronșitic, astm bronșic, TBC, răgușeală. Afecțiuni TGI, hepatice, ale splinei. Analgezic în combustii, panaricii, hemoroizi (local), angină. Litiază renală, gută. EXTERN: alopecie.</p>	<p>Specii pectorale, infuzie, în stare proaspătă. <i>Cholaflex</i> (coleretic), ceai.</p>
<p>Eucalipt <i>Eucalyptus globulus</i> L. Эвкалипт шариковый <i>Eucalypti folia</i></p>	<p>Ulei volatil (1,8-cineol, pinen, mirtenol, citronelal, piperitonă, criptonă, esterii aromatici și alți constituenți). Tanină, rezine, ceară, fitoncide, fitosteroli, terpeni, flavonoidi (eucaliptină, rutozidă etc.), stilben, principii amare, săruri minerale.</p>	<p>Antiseptic asupra căilor respiratorii, mucolitic și expectorant slab, antiinflamator, sedativ, astrin-gent și tonic amar. Hipoglicemiant, proprietăți neutralizante față de toxinele difterică și tetanică. Acțiunează asupra microorganismelor</p>	<p>Afecțiuni respiratorii (gripă, bronșite catarale și purulente, bronhopneumonii, abcese, gangrenă pulmonară) și ORL (sinuzite, rinofaringite, laringite, traheite, amigdalite). Miozite, radiculite. Prelucrarea plăgilor infectate, a ulcerelor. Boli TGI,</p>	<p><i>Infuzie, tinctură, pentru uz intern sau extern (inhalajii), ulei.</i> <i>Agicold Rub</i> (analgic-antipiretic), ung. 20 g. <i>Altalex</i> (revulsiv, spasmolitic, coleretic), picături buvabile și pentru uz extern, 50 ml.</p>

	<p>gram-pozitive și negative, stafilococului auriu, escherichiilor, micobacteriilor tuberculozei, amoebei dizenterice, trihomonadelor, ciupercilor patogene.</p>	<p>inclusiv disbacterioza stafilococică. Blefarite. Abcese, flegmoane, mastită purulentă, ulcerării infectate, patologii dermatologice purulente, gingivite, stomatite. Uleiul de eucalipt – în osteomielite, carbunculi, flegmoane ș.a., patologii purulente.</p>		<p><i>Bronchicum Balsam</i> <i>mit Eucalypsol</i> (expectorant), gel 55 g. <i>Cameton</i> (antiseptic nazal și orofaringian), aerosol 30 g. <i>Chest Rub</i> (preparat contra răcelii), ung. 85 g. <i>Cloroflipt</i> (antibacterian), soluție uleioasă 2% – 20 ml și alcoolică 1% – 50 ml. <i>Deep Heat</i> (analgescic articular și muscular topic), cremă 67 g. <i>Efcamon</i> (revulsiv, analgezic), ung. 25 g. <i>Eucalyptus</i> (antiseptic pentru gât), comp. N 12, 24. <i>Eucalyptus Dr. Theiss</i> (antitusiv, expectorant), ung. 50 g. <i>Eurosept</i> (antiseptic bucal și orofaringean), compr. Pentru supt N 30. <i>Frunze de eucalipt</i> (antiseptic pentru gât), specie 75 g.</p>
--	--	--	--	--

<p><i>Geucamen</i> (revulsiv), ung. 20, 50 g. <i>Harniee</i> (diuretic), granule 200 g. <i>Mentoklar</i> (mucolitic, expectorant), inhalator 50 ml. <i>Mentalipt</i> (antiinfecțios stomatologic), compr. Pentru supt N 6. <i>Najatox</i> (revulsiv), liniment 40 g. <i>Nazol Advance</i> (decongestant), aerosol 30 ml. <i>Novosept original</i> „<i>Green Doc</i>” (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24. <i>Oleşan</i> (antitusiv, mucolitic), compr. N 20. <i>Olizin</i> (decongestionant nazal), aerosol 1 și 2% – 10 ml. <i>Pectusin</i> (antitusiv), compr. N 10. <i>Pinosol</i> (preparat nazal), cremă, ung. 10 g; pic.nazale 10 ml.</p>						
--	--	--	--	--	--	--

<p><i>Septolete</i> (antiinflamator), compr. N 30.</p> <p><i>Siroop antitusiv cu pălăgină și podbal</i> (antitusiv), 100 ml.</p> <p><i>Spasmocystenal</i> (antispastic urinar), pic. buvabile 10 ml.</p> <p><i>Specii „Aelecasolum”</i> (antiseptic, antiinflamator), brichete 2 g N6; specii 75 g</p> <p><i>Specii pentru inhalatii</i> (antiseptic), 50 g.</p> <p><i>Stopangin</i> (antiseptic bucal), sol. pentru uz topic 100 ml.</p> <p><i>Tinctură de eucalipt</i> (antiinfecțios bucal), 25 ml.</p> <p><i>Transpulmin Kin-derbalsam S</i> (expectorant), cremă 20, 40, 100 g.</p> <p><i>Travisil</i> (antiinflamator, revulsiv) ung. 50 g;</p> <p><i>Voseptol</i> (antiinfecțios bucal), compr. pentru supt N 40.</p>						
--	--	--	--	--	--	--

<p>Pin <i>Pinus sylvestris</i> L. Сосна обыкновенная Pini gemmæ</p>	<p>Ulei volatil (hidrocarburi monoterpene, sesquiterpenice, esteri), glicozida amară pinipicrina, compuși fenolici, steroli, alcooli superiori, acizi rezinici, acizi grași, hidrocarburi, compuși azotați, vitamina C.</p>	<p>Antiseptic, expectorant, bronholic, antiinflamator, anticataral, antiscorbucic, diuretic, hormonal (cortizonic), antifungic, neutronic, polivitaminic. Pentru uleiul volatil se mai atestă acțiune hipertensivă, hiperemiantă (rubeifiantă), antidiabetică, afrodisiacă.</p> <p>Terebentina extrasă din lemnul de pin: iritant, antiseptic.</p>	<p>Infecții ale căilor respiratorii (sinuzite, bronșite, astm bronșic, gripă) și urinare (cistite catarale, nefrite, pielonefrite, uretrite), afecțiuni reumatismale, scorbut. Hipovitaminoză, perioada de convalescență.</p> <p>EXTERN: stomatite, gingivite, parodontoză.</p> <p><i>Terebentina</i>: radiculite, miozite, boli articulare, bronhoectazii, bronșite și tuberculoză pulmonară; în dermatologie.</p> <p><i>Ulei volatil</i>: infecții ale căilor respiratorii (gripă, răceli, viroze), dureri articulare și musculare, diabet, scleroză în plăci,</p>	<p>Glomerulonefrită, hepatită, graviditate. Precauții: preparatele din muguri de pin se administrează cu prudență, deoarece pot determina fenomene toxice ce se manifestă prin oligurie, albuminurie și hematurie.</p>	<p><i>Sirop, infuzie, tinctură sau inhalajă.</i></p> <p><i>Antitox</i> (depurativ), extract, compr. N 40.</p> <p><i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml.</p> <p><i>Bronchicum Balsam mit Eucalypsol</i> (expectorant), gel 55 g.</p> <p><i>Detoxiphyt</i> (stomachic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g.</p> <p><i>Dr. Theiss Rheuma Salbe Intensiv</i> (anti-reumatic), cremă 50, 75, 100 ml.</p> <p><i>Eucalyptus Dr. Theiss</i> (antitusiv, expectorant), ung. 50 g.</p> <p><i>Expectorante</i> (expectorant), compr. N 40.</p> <p><i>Pinosol</i> (preparat nazal), cremă, ung. 10 g; pic-nazale 10 ml.</p>
--	---	--	--	--	--

<p>Ciuboștea-cucului <i>Primula veris L.</i> Первоцвет весенний <i>Primulae veris rhizomata cum radicebus, folia</i></p>	<p>Saponozide triterpenice (acid primulic sau primulina). Două heterozide ale acidului saicilic (primulaverina și primverina), amidon, zahăruri, ulei volatili, enzime, taninuri, caroten, acid ascorbic, vitaminele grupului B, flavonoide, săruri minerale.</p>	<p>Mărește și fluidifică secreția bronșică, expectorant puternic. Diuretic, sudorific, sedativ ușor și hipnotic, spasmolitic, vitaminizant, antibacterial. Ameliorează funcția suprarenalelor și eliminarea sucului gastric.</p>	<p>Afecțiuni respiratorii (laringite, bronșite, tuse, astm bronșic, gripă, angină), dureri reumatismale, insomnii, cefalee, migrene, vertij, neurastenice. Boli renale, hipovitaminoză, boala beriberi. Paralizii, stres. Gută.</p>	<p>artrite, poliartrită reumatoidă, congestii uterine, insuficiență testiculară, alergii.</p>		<p>Transpulmin Kinderbalsam S (expectorant), cremă 20, 40, 100 g. Travisil (antiinflamator, revulsiv) ung. 50 g; (creion rulant) 10 ml; Desi Spray (homeopatic), aerosol oral 50 ml. Lymphomyosot (homeopatic), sol.inj. 1,1 ml N 5.</p>
						<p><i>Decoct. Specii anti-bronșitice, pectorale.</i> <i>Bronchicum Elixir</i> (antitusiv și expectorant), 130 ml. <i>Bronchicum Hustensirup</i> (expectorant), sirop 130 ml. <i>Ceai anti-bronșitic</i> (expectorant), specii 50 g. <i>Expectorante</i> (expectorant), compr. N 40.</p>

<p>Viorea (Trei frați pătăși) <i>Viola tricolor L.</i> Фиалка трехцветная</p> <p><i>Violae tricoloris herba</i></p>	<p>Glicozidele violaquercitrină, violanină. Ulei volatil, alcaloidul violaeemina. Vitamina C, caroten, acizi salicilic, ursolic, saponine, flavonoide (vitexol, orientina, rutinozida), taninuri, cumarine, mucilagii, săruri de K, Ca, Zn, B, Se, Mo.</p>	<p>Intensifică secreția glandelor bronșice, emolient, expectorant (violaemetina), sudorific, diuretic, uroantiseptic (saponine), ameliorează metabolismul în boli dermatologice, antiinflamator, antialergic, spasmolitic. Rădăcinile – laxativ, emetic.</p>	<p>Tuse, tuse convulsivă, astm bronșic, inflamații ale căilor respiratorii (bronșite acute și cronice), diateze, hemoragii, rahitism, ateroscleroză, reumatism, podagră. Boli ginecologice. Litiază. Uretrite, cistite, prostatite.</p> <p>EXTERN: acnee, eczeme, urticarie, tuberculoza pielii la copii, furuncule. În stomatologie.</p>	<p>Hepatite, glomerulonefrite.</p>	<p>Plantă toxică! Administarea îndelungată și dozele mari pot cauza vomă, diaree, urticarie.</p>	<p><i>Novosept Original</i> „Green Doc” (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24. <i>Sinupret</i> (expectorant), compr. N 10; sol.buvabilă 100 ml. <i>Siroop expectorant</i>, 100, 200 ml.</p> <p><i>Infuzie, decoct.</i> <i>Ephiplant</i> (preparat contra obezității), pulbere în pungi 1,5 g N 25. <i>Părți aeriene de viorele</i> (expectorant), specii 60 g. <i>Specie diuretică</i> N 1, 50 g. <i>Specie pectorală</i> N 4 (expectorant), 50 g.</p>
--	--	--	---	------------------------------------	--	---

<p>Cimbru <i>Thymus vulgaris</i> L. Тимьян обыкновенный</p> <p>Thymi vulgaris herba</p>	<p>Ulei volatil, acizi polifenol carboxilici, principii amare, flavonozide și galactozidele timolului și carvacrolului, tanină, compuși triterpenici.</p>	<p>Antiinfecțios, antiseptic și antifungic (prin conținutul fenolic al uleiului volatil și taninuri), antihemimintic, stomachic, coleretic, mahic, coleretic, antioxidant, diuretic, antalgic, revulsiv, cicatrizant.</p>	<p>Afecțiuni respiratorii (bronșite, tuse convulsivă, gripă) și digestive (colici fermentative, colici biliare, anorexii, parazi-toze intestinale), infecții bucofaringiene, mialgii, nevralgii, plăgi și arsuri ușoare.</p>	<p>Precauții: consumul exagerat poate determina fenomene de hepatotoxicitate induse de fenoli (timol, carvacrol).</p>	<p><i>Infuzie, extract, inc-tură, sirop, aerosoli, băi medicinale, frecții.</i> În industria alimentară – drept condiment și aromatizant.</p> <p><i>Altalex</i> (revulsiv, spasmolitic, coleretic), picături buvabile și pentru uz extern, 50 ml.</p> <p><i>Bronchicum Elixir</i> (antitusiv și expectorant), 130 ml.</p> <p><i>Bronchicum Husterpastillen</i> (expectorant), compr. 100 mg N 20, 50.</p> <p><i>Bronchicum Hustersirup</i> (expectorant), sirop 130 ml.</p> <p><i>Bronchicum Medizinalbad mit Thymian</i> (expectorant), soluție pentru băi 150 ml.</p> <p><i>Bronchicumtropfen</i> (antitusiv și expectorant), picături buvabile 30 ml.</p>
--	---	---	--	---	--

Ceai antidiareic,
 specie 50 g.
Cerviron (antiseptic
 ginecologic topic),
 ovule N10.
Dr. Theiss Broncho-
sept (expectorant),
 pic.buvabile 30 ml
Expectorante (ex-
 pectorant), compr.
 N 40.
Mentoklar (muco-
 litic, expectorant),
 inhalator 50 ml.
Mentolipt (antiin-
 fecțios stomatolo-
 gic), compr. pentru
 supt N 6.
Nontusyl Species
 (expectorant), pungi
 pentru ceai 1 g N10.
Pertusin (expecto-
 rant), sol.buvabilă
 100 ml.
Siroop expectorant,
 100, 200 ml.
Stoptussin Fyto
 (expectorant), sirop
 100 ml.
Voseptol (antiinfec-
 țios bucal), compr.
 pentru supt N 40.

<p>Anason <i>Anisum vulgare</i> Gaerth. <i>(Pimpinella</i> <i>anisum L.)</i> Анис обыкновенный</p>	<p>Uleiuri volatile (anetol, estragol, aldehidă anisină, acetaldehidă, metil-havicol, acetaldehidă) Alcool anisic, vanilină, ulei gras, flavo-ne, proteine, glu-cide, cumarine, macroelemente (K, Ca, Mg, Fe) și microelemen-te (Mn, Cu, Zn, Mo, Cr, Al, V, S, Ni, Sr, Pb, Co etc.). Acumulează Cu și S.</p>	<p>Antiinflamator, spasmolitic, ex-pectorant (ane-tol), stomahic, carminativ, eu-peptic, anti-microbian, aromati-zant, antiscabios, sudorific, diure-tic, influențează funcțiile hipofi-zei anterioare. Mărește secreția glandelor mama-re și stimulează activitatea con-tractilă a uteru-lui.</p> <p>Analgezic, resta-bilește peristal-tismul în spasme intestinale. Hi-potensiv, vaso-dilatator, activ în sarcomă. Depig-mentar.</p>	<p>Maladii respirato-rii, inclusiv bac-teriene, mai ales în pediatrie (la-ringite, traheite, bronșite, bronho-pneumonii, tuse convulsivă, astm bronșic). Maladii gastrointestinale asociate cu de-reglări digestive, spasme (gastrită hipoacidă, enteri-tă cronică, colită).</p> <p>Colici intestinale la sugari. Hipo-galactie.</p> <p>TRADIȚIONAL: impotență, pentru mărirea diurezei.</p>		<p>Fotodermatite, dermatite de contact.</p>	<p><i>Picături anisate amoniacale, infuzie 10 %.</i></p> <p><i>Altalex</i> (revulsiv, spasmolitic, colere-tic), picături buvabi-le și pentru uz extern, 50 ml.</p> <p><i>Bromhexin 8 Tropfen</i> (mucolitic și expec-torant), picături bu-vabile 20 ml.</p> <p><i>Bronchicum Hus-tentee</i> (antitusiv și mucolitic), ceai.</p> <p><i>Depuracflux</i> (laxativ), ceai.</p> <p><i>Dr. Theiss Anisol Kapseln</i>, caps. 100 mg N 10, 30.</p> <p><i>Dr. Theiss Broncho-sept</i> (expectorant), pic.buvabile 30 ml.</p> <p><i>Elixir pectoral</i> (ex-pectorant) 25 ml.</p> <p><i>Lespenephryl</i> (urolo-gic), soluție 120 ml.</p> <p><i>Novosept original „Green Doc”</i> (vi-tamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24.</p>
--	--	--	--	--	---	--

<p>Mesteacăn <i>Betula verrucosa Roth.</i> Береза бородавчатая</p> <p><i>Betulae folia, gemmae</i></p>	<p>Ulei volatil, terpenoide (acid betulenic, betulenă, betulol), taninuri catehice, vitamine C, PP, caroten, alcaolizi, saponozide, flavonoide (apigenol, campferol, izoramnetină, quercetol etc.), fitoncide, zaharuri, acizi organici (palmitic, linolic, linoleic), fenol, crezol, săruri de Fe, Ca, Mg, Zn etc.</p>	<p>Diuretic, coleretic, bactericid, antiinflamator, spasmolitic, vasodilatator, antihipoxic, analgezic, anisudorific (frunzele, în stări febrile), astringent, tenant, expectorant (muguri), stimulează procesele imune, antipiretic.</p> <p>Efectul diuretic este mai pronunțat la mugurii de mesteacăn, însă frunzele nu irită parenchimul rinichilor.</p>	<p>Edeme de proveniență cardiovasculară. Afecțiuni renale: cistită cronică, litiază renală, nefrite cronice, uremie. Gută, hidropizie, ascită. Febră. Ateroscleroză, hipercolesterolemie, colecistite. Maladii pulmonare: laringită cronică, bronșită, cancer pulmonar. Avitaminoze.</p> <p>EXTERN: dermatite, alopecie, surdorație excesivă,</p>		<p>Infuzia nu prezintă efecte adverse. La administrarea îndelungată a gudronului se atestă iritații cutanate, iar în eczemă pot surveni acutizări.</p> <p>Nu se recomandă administrarea internă a mugurilor de mesteacăn în patologii renale, din cauza acțiunii iritante asupra parenchimului renal.</p>	<p><i>Spasmocystenal</i> (antispastic urinar), pic. buvabile 10 ml.</p> <p><i>Stopangin</i> (antiseptic bucal), sol. pentru uz topic 100 ml.</p> <p><i>Strepsils</i> (antiseptic bucal), compr. N 6, 12, 24.</p> <p><i>Infuzie, pix liquida, decoct, suc, tinctură.</i></p> <p><i>Anti-P</i> (pediculicid), soluție pentru uz extern 50 ml.</p> <p><i>Ceai diuretic</i>, specie 50 g.</p> <p><i>Dr. Theiss Figura Tropfen</i> (preparat contra obezității), pic. buvabile 50 ml.</p> <p><i>Ephiplant</i> (preparat contra obezității), pulbere în pungi 1,5 g N 25.</p> <p><i>Extract „Trejos devynorios”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40% – 100, 200, 500 ml.</p>
---	---	--	---	--	---	---

<p>eczeme, neuralgii miozite, artrite, reumatism, ulcere trofice. Angină catarală, stomatite, gingivite, escare, combustii.</p> <p>Gudronul de mes-teacă: în pato-logii dermatolo-gice.</p> <p>Cărbunele activat obținut din mes-teacă: în meteo-rism, intoxicații, pregătirea preo-peratorie a bolna-vilor.</p> <p>Sucul de mes-teacă: în ane-mie, slăbiciune generală, gută, reumatism, fu-runculoză.</p>	<p><i>Hartee</i> (diuretic), granule 200 g.</p> <p><i>Muguri de mesteacăn</i> (diuretic), specii 10 g.</p> <p><i>Nephrosal species</i> (diuretic și antiseptic urinar), plicuri 1,5 g N 20.</p> <p><i>Normoponderol</i> (purgativ, coleretic, diuretic, antiflatulent), compr. N 40.</p> <p><i>Specie diuretică</i> N 1, 50 g.</p> <p><i>Specii diuretice</i>, 50 g.</p> <p><i>Uroflux</i> (antiseptic urinar), ceai solubil instant 37,5 și 75 g.</p>
---	--

<p>Tei <i>Tilia cordata</i> Mill. Липа сердцевидная</p>	<p>Ulei volatil (sesquiterpena farnesol), glicozida flavonică hesperidina, flavonoide (camferol, acacetină, quercetol, herbacetol), protoantocianidine, glicozida tiliacina, saponine, tiliafian, taninuri, acizi organici, acid ascorbic, caroten, săruri minerale.</p>	<p>Diuretic, coleretic, sudorific, sedativ moderat, antiinflamator, spasmolitic, antimicrobian, antiulceros, astrigent, antitusiv, emolient, anticonvulsivant, analgezic, fluidifică eliminările mucoase.</p>	<p>Boli respiratorii acute, tuse, rinită, angine, bronșită, catar bronșic, dureri în piept. Distonii, nevroze. Dereglări digestive (dischinezie biliară) și metabolice (gută). Ca antiinflamator în pielonefrite, cistite, reumatism, gută, inflamații genitale la femei. Cefalee. Clătirea cavității bucale în procese inflamatorii, angine. Combustii, ulcere, hemoroizi, dureri reumatismale. Hemoragii nazale.</p>	
				<p><i>Infuzie de flori, brichete, specii medicinale.</i> <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Ceai antibronșitic</i> (expectorant), specii 50 g. <i>Ceai contra colicilor la copii</i> (antispastic), specii 50 g. <i>Ceai aromă</i> (tonic), specii 50 g. <i>Flori de tei</i> (antiinflamator pentru gât), specii 50 g. <i>Nervoton</i> (sedativ), compr. N 10, 350. <i>Montusyl Species</i> (expectorant), pungi pentru ceai 1 g N 10. <i>Relox</i> (multivitamine, minerale, microelemente și extracte vegetale), caps. N 10, 60. <i>Sedanax</i> (sedativ), compr. N 30. <i>Sedocalm</i> (sedativ), compr. N 40. <i>Vigor</i> (tonic), balsam buvabil 200, 500 ml.</p>

<p>Lăsnicior <i>Solanum dulcamara L.</i> Паслен сладко-горький Solani dulcamari folia, fructus</p>	<p>Alcaloizi (solanecicină, solanecină), săruri de K, substanțe tanante, amare (dulcamarină), licopină (colorant).</p>	<p>Diuretic, expectorant, antieumatoric, antiparazitar, sudorific, astringent, analgezic, purifică sângele, antiinflamator, sedativ, normalizează metabolismul în diverse boli metabolice.</p>	<p>Bronșite, astm bronșic, tuse convulsivă, răceli, edeme. Reumatism, eczeme.</p>	<p>Plată toxică! A se administra cu precauție! La majorarea dozei pot surveni: hipercitabilitate, dereglarea vorbirii, deglutiției, greață, vomă. Fructele necoapte prezintă pericol de ingerare de către copii.</p>	<p><i>Extract, infuzie.</i></p>
<p>Gutuie <i>Cydonia oblonga Mill.</i> <i>(C. vulgaris)</i> Айва продолговатая Cydoniae semina, fructus</p>	<p>Mucilagii, ulei gras, glicozida (ulei volatil), efect pozitiv asupra sistemului cardiovascular. Astringent, diuretic, laxativ, hemostatic, antiseptic, coleretic. Mucilagiul - expectorant, antitusiv. Semintele - emolient, antiseptic, antiinflamator.</p>	<p>Anemii ferodificitare (conține fier), boli intestinale, asociate cu diaree (pectine), fisuri anale. Extractul apos din frunze poate facilita sau cupa accesul de astm bronșic. TBC. Bronșite (mai ales la copii). Sedativ în boli TGI (UGD). În stomatologie - glosite, gingivite, paradontoză. Combustii, maladii dermatologice. Alopecie. În alimentație.</p>		<p><i>Fructe proaspete, mucilagiul obținut din semințe, extract apos.</i></p>	

<p>Lămâie Citrus limon Burm.f. Лимон</p> <p>Citri pericarpium</p>	<p>Ulei volatil, principii amare (limonină), carotenoide, flavone (citrină, diosină, limocitrină), cumarine și furocumarone, steride, acid cumaric și sinapic, săruri ale acidului limonic, care în mediu acid se lactonizează, transformându-se în limonoide (triterpene monodificate) și imprimă gust amar sucurilor de citrice.</p>	<p>Stomahic, aromatizant. Uleiul volatil din coji de lămâie posedă acțiune antibacteriană (de elecție față de streptococ), antiseptică (foarte activă pe bacterii sporulate), antivirală, litolitică, sedativă, stomahică, carminativă.</p>	<p>Pentru obținerea tincturii, care se folosește ca aromatizant și corector de gust al unor preparate farmaceutice, industriale sau magistrale. Ca tonic amar în anorexii. <i>Uleiul volatil se utilizează în infecții respiratorii, insuficiențe hepatice și digestive minore, colici renale, calculoză renală, insomnii, coșmăruți, insuficiențe venoase, flebite și tromboză, în prevenirea accidentelor datorate HTA la diabetici, anticoagulant. <i>Sucul de lămâie se recomandă ca aliment dietetic și în tratamentul adjuvant al reumatismului articular și al gutei.</i></i></p>	<p>Precauții: a se evita aplicarea cutanată a produselor cu ulei de lămâie (provoacă fotosensibilizare prin furocumarine și dermoagresivitate prin citrali). La administrarea sucului de lămâie nu trebuie neglijată aciditatea produsului (la persoanele cu soanele cu gastrită hiperacidă și UGD).</p>	<p>Reacții alergice.</p>	<p>Citri aetheroleum și Citri tinctura se aplică ca aromatizante și corectoare de gust. Uleiul lămâiei este utilizat în industria cosmetică și a parfumurilor, în dezinfectarea aerului în locuri publice, cabinete medicale, spații spitalicești, creșe, în special în perioadele de declanșare a maladiilor contagioase.</p>
---	--	---	--	--	--------------------------	--

<p>Ienupăr <i>Juniperus communis</i> L. Можжевельник обыкновенный</p>	<p>Ulei volatil (terpeneol, pinen, camfen, sabinen, borneol, cadien, camforă de ienupăr), rășini, pectine, acizi organici (malic, formic, acetic), acid ascorbic, juniperină (substanță colorantă), pectine, bi-flavonoide, antociani, taninuri, diterpene, săruri minerale.</p>	<p>Diuretic (terpeneolul sporește filtrația glomerulară și micșorează reabsorbția ionilor de sodiu și de clor în tubii contorți), hipotensiv, stomahic, sudorific, carminativ, antireumatic, coleretic, colagog, uroantiseptic, fluidifică secreția bronșică, iritant pentru pielea și mucoase.</p> <p>Uleiul volatil: tonic și stimulant asupra glandelor digestive și pancreatice, antiseptic, antiinflamator, analgezic, reglator al sistemului neurovegetativ, anticataral, expectorant, antilitiazic.</p>	<p>Edeme, cauzate de insuficiență renală și dereglări de circulație. Ca antiseptic – în pielite, cistite, litiaze renale. Afectiuni respiratorii (traheite, laringite, bronșite și rinite acute etc.). Tonic în angine, răceli. Pentru ameliorarea digestiei în gastroenterite, hepatopatii, staze biliare. Distonii neurovegetative, nevrite, insuficiență hepatică, litiaze biliare, colite spastice, enterocolite. Artrite, reumatism. Dermatoze.</p>	<p>Nefrita acută și cronică, nefroză (poate provoca hematurii, hemoragii).</p>	<p>La administrare îndelungată pot surveni iritații renale, din cauza hidrocarburilor (tratament maxim – 6 săptămâni).</p>	<p>Infuzie 1-3%. Ceai antireumatic. Harntee (diuretic), granule 200 g. Galium-Heel (homonopatic), sol.inj. 1,1 ml N 10.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Soponel – *Ledum palustre* (v. pag. 61)
 Soc – *Sambucus nigra* (v. pag. 210)
 Sulfină – *Melilotus officinalis* (v. pag. 84)

Obligeană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)
 Ventriliță – *Veronica officinalis* (v. pag. 70)
 Podbal – *Tussilago farfara* (v. pag. 142)

II. 7. FITOTERAPIA GASTRITELOR ȘI A ULCERULUI GASTRODUODENAL

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Troscot <i>Polygonum aviculare</i> L. Горец птичий	Taninuri, flavonoid (avicularinonă, hiperină, izoramnetină, mircetină, quercetol, campferol), ulei volatil, acid silicic, vitaminele C, E, K, cumarine, scopolină, umbeliferonă, acizi organici (galic, clorogenic), ceară, antrachinone, proteine, celuloză, săruri minerale.	Diuretic, antiinflamator, antiseptic, astringent, anti-diaric (taninuri), hemostatic, depurativ, antidiabetic, hipotensiv (flavonoid), sedativ. Remineralizant pentru anemici, convalescenți, tonifiant, aperitiv, vulnerar, cicatrizant (acid silicic), antiaterosclerotic, sporește coagulabilitatea sângelui, micșorează permeabilitatea vaselor, uterotonic, stimulează glandele sexuale. Contribuie la eliminarea cremențelor din rinichi.	Afecțiuni digestive: diaree, ulcer gastroduodenal, dispepsii, enterite, hemoragii interme, litiază biliară, hemoroizi, anorexie. Afecțiuni cardiovasculare: insuficiență cardiacă, edeme cardiorenale, HTA. Afecțiuni ginecologice: menstruație abundentă, metroragii. Leucoree. Infecții urinare, uremie, litiază renală, retenție urinară. Reumatism, artrite, gută. Afecțiuni inflamatorii respiratorii, răceli, hemoptizic. Varice, flebite. EXTERN: dezinfectarea și cicatrizarea plăgilor, reumatism, furuncule, acnee.	Inflamații renale și urinare acute, gravidație (posibilitatea avortării). Tromboflebită (hemostatic puternic).	Nu se administrează persoanelor care folosesc preparate anticoagulante.	<i>Infuzie, infuzie concentrată</i> (20,0 - 200 ml), <i>decoct</i> (20,0-1000 ml). <i>Nephrophyt</i> (urologic), speci 100 g. <i>Phytolyt</i> (antilitiazic), compr. N 50, 100. <i>Specie antihemoroidală</i> (laxativ), 50 g. <i>Specie diuretică</i> N 1, 50 g. <i>Specii colagoge</i> N 1, N 4 (coleretic), 50 g.
<i>Polygoni avicularis</i> herba						

Cerentel Geum urbanum L. Гравилят городской	Glicozide flavonice, taninuri în cantități mari, ulei volatil (eugenol), gudron, coloranți, catechine, caroten, acid ascorbic, galic, cofeic, clorogenic.	Antiinflamator, antimic. cbian, expectorant, astringent, sedativ, antacid, hemostatic, spasmolitic, coleretic, antiemetic, regerant.	Boli hepatice și renale, inflamații ale căilor respiratorii superioare și tuse neproductivă, astm bronșic. Inflamații ale mucoaselor TGI, în deosebi în hiperaciditate, rahitism. Malarie. Tulburări nervoase, transpirație nocturnă. Cefalee.	EXTERN: hemoragii gingivale, hemoroidale, inflamații ale cavității bucale, boli dermatologice.	Infuzie, decoct.
Răchităcă Chamaenerium angustifolium L. Кырей узколистный (Иван-чай)	Substanțe tanante, proteice, mucilaginoase, flavonoide, acizi organici, glucide, vitamina C, grupul B, taninuri pirogalice, alcaloizi, pectine.	Antiinflamator, antacid (taninuri). Sedativ, anticonvulsivant, hemostatic, emolient, analgezic, regerant.	Cefalee, tulburări metabolice, UGD. Afecțiuni gastrice. Insomnii, inflamații ORL. Adenom de prostată, prostatite acute și cronice, uretrite. Plăgi.	Toxicitate scăzută.	Infuzie, decoct, frunze proaspete.

<p>Coriandru Coriandrum sativum L. Кориандр посевной</p> <p>Coriandri fructus</p>	<p>Uleiuri volatile (alcooli mono- terpenici - citral, linalool, gerani- ol, borneol, ce- tone, cumarine simple și fura- nocumarine). Aldehida deci- lenică (cu mi- ros de ploșniță), ulei gras, pec- tine, mucilagii, acid petroselic, steroli, flavone, proteine, rezine, manitol.</p>	<p>Spasmolitic, car- minativ, bac- tericid (citral), antihelmintic, fungicid, stoma- hic, stimulator al secrețiilor gastro- intestinale, aro- malizant. Uleiul volatil mai are și proprietăți stimulente, neu- rotonice și eufo- rizante, paraziti- cide, analgezice (cu proprietăți pozitive).</p>	<p>Spasme abdomi- nale, dispepsii, diaree, dizente- rie, meteorism, acrofație, hel- minți. Împotriva colicilor la copii, corector de gust, tratamentul he- morizilor, cica- trizarea rănilor, anorexie. Maladii SNC - nevroze, isterie, astenie, insomnie, stres în oftalmologie. Uleiul volatil: as- tenic, oboseală generală, atonie digestivă, aero- fație, dispepsie, enterocolite fer- mentative, cistite, gripă, artroză.</p>	<p><i>Ceai gastric, tonic</i> <i>aperitiv.</i></p> <p><i>Carmenium Baby-</i> <i>nos Colic Drops</i> (an- tifiatulent), picături buvabile 30 ml.</p> <p><i>Ceai contra colicilor</i> <i>la copii</i> (antispastic), specii 50 g.</p> <p><i>Ceai aromă</i> (tonic), specii 50 g.</p> <p><i>Depuraflex</i> (laxativ), ceai.</p> <p><i>Espol</i> (revulsiv), ung. 30 g.</p> <p><i>Specie coleretică</i> N 1, 50 g.</p> <p><i>Specie colagogă</i> N 2 (coleretic), 50 g.</p>
---	--	---	--	--

<p>Coada-mielului <i>Filipendula hexapetala</i> <i>Gilib.</i> Лабазник шестилепестный (Таволга) <i>Filipendulae herba</i></p>	<p>Taninuri, vitamina C, caroten. Flavonoide (quercetol, rutozidă, hiperozidă, avicularină), antociani, urme alcaloizi și cumarine, ulei volatil. Glicozida spireina.</p>	<p>Vasodilatator, antiinflamator, antiulceros, antiparazitar, antireumatic, sedativ, diuretic.</p>	<p>Boli renale, urinare. Reumatism, răceli, gută, boli cardiace. Tulburări TGI (inclusiv dizenterie). Afecțiuni SNC, cefalee, insomnie, HTA. Anemie. Poate fi utilizat în mușcături de șarpe, plăgi purulente.</p>		<p><i>Infuzie.</i> <i>Extract „Trejos devynerios”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40% – 100, 200, 500 ml.</p>
<p>Pătăgină <i>Plantago major L.</i> Подорожник большой <i>Plantaginis folia</i></p>	<p>Glicozida auctubina (hidrolizează în auctubigenină și glucoză). Pectine, acid pectic, galactoaraban, galactan. Flavonoide (quercetol, luteolină, apigenol, scutellareină, hispidulină, baicaleină), vitamina K, acid ascorbic, pantotenic, taninuri,</p>	<p>Sedativ, hipotensiv, diuretic, expectorant, hemostatic, cicatrizant, antiinflamator, bacteriostatic, antiulceros, stimulatează secreția sucului gastric.</p>	<p>Bronșite, laringită, tuse convulsivă, astm bronșic, tuberculoză. Gastrite cronice, ulcer gastroduodenal cu aciditate normală sau micșorată, enterită cronică, colite. Pentru cicatrizarea mai rapidă a rănilor proaspete, furunculelor, pro-ceselor purulente.</p>	<p>Gastrite hiperacide și ulcere cu hiperaciditate.</p>	<p><i>Infuzie, suc.</i> <i>Ceai hepatic</i> (terapia biliară), specie 50 g. <i>Depotusin</i> (expectorant), sirop 100 ml. <i>Ezy Powelz</i> (laxativ de volum), pulbere efervescentă 100 g. <i>Frunze de pătlăgină</i> (expectorant, cicatrizant), pungi filtrante 1,5 g N10, 20. <i>Nephrophyt</i> (urologic), specii 100 g.</p>

<p>substanțe amare, urme de alcaloizi, fitoncide etc.</p>		<p>Hemoragii uterine, hemoroidale, gastrice, pulmonare. Tradițional – ca tonizant în impotență, cistită, incontinență urinară.</p>	
<p><i>Novosept original</i>, „<i>Green Doc</i>” (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24.</p> <p><i>Plantaglifid</i> (antiaceros), granule 2 g în plicuri N 25.</p> <p><i>Siroop anititusiv cu pătlăgină și podbal</i> (antitusiv), 100 ml.</p> <p><i>Dr. Theiss Sirop Anititusiv cu pătlăgină</i> (antitusiv), 100 ml.</p> <p><i>Siroop de pătlăgină</i> (expectorant, antitusiv), 100 ml.</p> <p><i>Specie diuretică N 1</i>, 50 g.</p> <p><i>Specie pectorală N 2</i> (expectorant), 50 g.</p> <p><i>Specie stomahică</i>, 50 g.</p> <p><i>Stoptussin Fyto</i> (expectorant), sirop 100 ml.</p>			

<p>Muşeţel <i>Chamomilla</i> <i>recutita</i> L. Ромашка аптечная</p>	<p>Uleiuri volatile (monoterpene – camazulena, sesquiterpene – matricină, matricarină), flavonoide (apigenol, luteolină, quercetol, izoramnetină). Cumarine (umbeliferonă, herniarină), colină, vitamina K, caroten, acid ascorbic, izovalerianic, salicilic, caprilic, mucilagi, fitosterine.</p>	<p>Antiinflamator, antiseptic, spasmolitic (M-colinolitic), cicatrizant, epitelizant, radioprotector, sedativ, anti-lergic (azulene, bisabolol), stomatic, antitumoros, antitubercos, gastroprotector, colagog-coleretic, analgezic ușor, ameliorează respirația, crește ritmul cardiac, dilată vasele cerebrale, antitoxic, imunomodulator, regenerant.</p>	<p>Spasme intestinale, meteorism, gastrite, ulcere gastroduodenale, colite, enterocolite. Faringite, amigdalite. Afecțiuni SNC: nevroze, isterii, epilepsie, nevralgia de trigemen. Afecțiuni genitale inflamatorii, cistite (în cadrul speciilor). Diateze la copii.</p>	<p>Graviditate, pre-dispoziție către diaree.</p>	<p>Cantități mari de ulei volatil pot cauza cefalee, slăbiciune generală.</p>	<p><i>Compr. antidiareice</i> N 40. <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Carminativum Baby-nos Colic Drops</i> (antiflatulent), picături buvabile 30 ml. <i>Ceai contra colicilor la copii</i> (antispastic), specii 50 g. <i>Ceai pentru slăbit</i> (produs antiobezitate), specii 50 g. <i>Ceai antidiareic</i>, specii 50 g. <i>Dentinox Gel for Children</i> (anesteziic stomatologic), gel 10 g. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Flori de muşeţel</i> (antitubercos, antiinflamator, antiflatulent), specii 50 g.</p>
---	--	--	---	--	---	---

<p>În cadrul speciilor: în adenom de prostată, prostatită cronică, glomerulonefrită cronică. Cosmetologie, parfumerie.</p>	<p><i>Gastrophyt</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Kamillosan Mund-spray</i> (preparat stomatologic), aerosol 30 ml. <i>Matricaria Dn</i> (laxativ), sup.rectale N 6. <i>Nephrophyt</i> (urologic), specii 100 g. <i>Novosept original</i> „Green Doc” (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24. <i>Recutan</i> (ginecologic), lichid pentru uz extern 100 ml. <i>Romasulan</i> (stomatologic, antiseptic), sol.pentru uz extern 100 ml. <i>Rotocan</i> (antiinfecțios stomatologic), lichid pentru uz extern 110 ml. <i>Specie antihemoroidală</i> (laxativ), 50 g. <i>Specie coleretică</i> N 1, 50 g.</p>
--	---

<p>Gălbenele <i>Calendula officinalis</i> L. Календула лекарственная</p>	<p>Carotenoide (licopină, luteină, caroten, violaxantină, flavoxantină etc), flavonoide (rutozidă, narcisină, izoramnetină), vitaminele A, C, K etc. Saponozide triterpenice (calendulozide), quercetol, mucilagii, acizi grași (lauric, miristic), acizi organici (silicic, malic), substanțe amare (calendonă).</p>	<p>Cicatrizant intern și extern (stimulează circulația sangvină), astrigent, emolient, vulnerar, sedativ, analgezic, antiinflamator (gastrointestinal, hemoroidal), decongestiv, hemostatic, antispasmodic, antiemetic, antiseptic, antimicotic (anticandidic), antiviral, antistafilococic, antitrichomonadic, vermifug, imunostimulator, coleretic, colagog, emenagog, diuretic, laxativ, cardiotonic, hipotensiv.</p>	<p>Gastrite hiperacide, gastroduodenite, arsuri gastrice, ulcere gastroduodenale (cicatrizant), afecțiuni hepatobiliare (hepatite, icter, colecistite, creșterea secreției biliare (substanțe amare). Boli stomacale, intestinale (crampe, vomă, greață, dispepsie, diaree, anorexie, colite, intoxicații cu Pb, hemoragii, tumori). Aritmii cardiace, stimularea circulației, purificarea sângelui. Afecțiuni renale, genitale, menopauză, reglarea ciclului menstrual, algodismenoree.</p>	<p>Practic netoxică.</p>	<p><i>Infuzie, tinctură, unguent, pastă.</i> <i>Apis-Plus</i> (antiinflamator), extract, sup. N 6. <i>Armon</i> (cicatrizant), ulei de cătină, cremă 100 ml. <i>Bronchophyl</i> (antiviv și expectorant), specii 100 g. <i>Unguent cu tinctură de gălbenele</i> (cicatrizant), 15, 25, 40 g. <i>Ceai hepatic</i> (terapie biliară), specii 50 g. <i>Cerviron</i> (antiseptic ginecologic topic), ovule N 10. <i>Extract „Trejos devynieros”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40% - 100, 200, 500 ml. <i>Flori de gălbenele</i> (antinfecțios bucal, terapie bilei, antiseptic), specii 40 g.</p>
---	---	--	--	--------------------------	---

<p>EXTERN: me- tragraii, leucoree, trihomoniază, in- fecții stafilococ- cice, cicatrizarea plăgilor purulente, erupții, eczeme, lupus eritematos, negi, scabie, ar- suri, degerături, înțepături de in- secte. Ten acnec, uscat; boli ocula- re, osteoporoză, reumatism.</p>	<p><i>Gastrophyl</i> (antiul- ceros), specii 100 g. <i>Dr. Theiss Gel Anti- varicos</i>, 100 ml. <i>Harnet</i> (diuretic), granule 200 g. <i>Hepatophyl</i> (hepa- toprotector), specii 100 g. <i>Novosept Original</i> „<i>Green Doc</i>” (vi- tamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24. <i>Rotocan</i> (antiinfec- țios stomatologic), lichid pentru uz ex- tern 110 ml. <i>Specie coleretica</i> N 1, 50 g. <i>Specie „Aelecaso- lum”</i> (antiseptic, an- tiinflamator), bri- chete 2 g N 6; specii 75 g. <i>Specii colagoge</i> N 1, N 2 (coleretic), 50 g. <i>Specii coleretice</i> (terapia bilei), pungi filtrante 2 g N 10.</p>
---	---

<p>Varză albă <i>Brassica oleracea L.</i> Капуста белокочанная</p>	<p>Vitaminele U, C, grupului B, P, K, D, caroten; lizocim (bactericid), săruri minerale. Fermenți, tioglicozide (glicobrasidină etc.), fitoncide.</p>	<p>Antiulceros (vitamina U), antihistaminic, antiscrotoninic, antiaterosclerotic, bactericid, bacteriostatic, fungicid, fungistatic, diuretic.</p>	<p>Ulcer gastroduodenal, influențează regenerarea plăgilor ulcerose, ameliorează peristaltismul și evacuarea intestinală, efect favorabil asupra florei microbiene. Găsitrite hipo-și hipertretorii, hepatite, angiocolite. Ameliorează metabolismul lipidic în ateroscleroză. Eczeme, psoriazis, neurodermite, alergite vasculare. Reprezintă un produs dietetic în gută, litiază biliară. Boli cardiace și renale. Diabet zaharat (conține acid lactic).</p>	<p>Enterocolite, peristaltism majorat, acutizarea UGD, predispoziție către spasme intestinale și biliare.</p>	<p>Toxicitate redusă. Este radionuclidofil, trebuie utilizată varza crescută în zone ferite de radionuclizi.</p>	<p><i>Vitamina U</i> (metioninsulfoniu clorid). <i>Biococlitail NK natural Eatable</i> (stimulator al digestiei și al metabolismului), cocteil 250 ml.</p>
---	---	--	--	---	--	--

<p>Obligiană <i>Acorus calamus</i> L. Аир болотный</p>	<p>Ulei volatil (pinnenă, camfenă, calamenă, acorionă, azaronă, proazulenă). Glicozida amară acorina, alcaloidul calamina, mucilagii, fenoli, coline, sterine, oleozine, taninuri, vitaminele B₁, C, saponozide, furfuroli, acizi organici, substanțe minerale (Mn, Cu, Zn, Ca, K, S etc.).</p>	<p>Antidiareic, orexigen, eupeptic, amar, tonic, stimulator al secreției gastrice, carminativ, stomachic, coleretic, astringent, sedativ, analgezic, antispastic gastrointestinal, calmant psihic (azarona), febrifug, sudorific, diuretic, anticonvulsivant, antiaritmie, antitabagic, bactericid, insecticid (azarona), aromatizant.</p>	<p>Stimularea secreției gastrointestinale (acarina), orexigen, gastrite hipoacide, ulcer gastroduodenal, litiază, pancreatite, indigestii, colici, enterocolite, diaree, greață, dizenterie, meteorism, vomă, hemoragii, cancer intestinal, hemoroizi. Bronșite, gripă, răceală, răgușeală, cancer pulmonar.</p>	<p>Gastrite hiperacide.</p>	<p><i>Infuzie sau decoct 2-3%; soluție 1% în alcool 60%, tinctură.</i> <i>Balsam „Monomah” (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml.</i> <i>Balsam amar suedez dr. Theiss (tonic gastrointestinal, cicatrizant), soluție pentru uz intern (extern), 100 ml.</i> <i>Bronchophyt (antitusiv și expectorant), specii 100 g.</i> <i>Detoxiphyt (stomachic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g.</i> <i>Gastrophyt (antiulceros), specii 100 g.</i> <i>Memorite (psihostimulent, nootrop), compr. N 60.</i></p>
---	--	--	--	-----------------------------	---

<p><i>Rizom de obligeană</i> (antiulceros), pungi filtrante 1,5 g N 10, 20.</p> <p><i>Specii gastrointestinale</i> (antinflamator, spasmolitic), pungi 2 g N 10.</p> <p><i>Specii stomahice</i>, 50 g.</p> <p><i>Toniphyt</i> (psihostimulant, nootrop), specii 100 g.</p> <p><i>Ulcerotrat</i> (antiulceros), compr. N 10, 20.</p> <p><i>Vicair</i> (antiacid, antiulceros), compr. N 10.</p> <p><i>Vicalin</i> (antiacid, antiulceros), compr. N 10.</p> <p><i>Vigor</i> (tonic), balsam buvabil 200, 500 ml.</p>						
---	--	--	--	--	--	--

<p>Sovârf <i>Origanum vulgare L.</i> Душица обыкновенная</p>	<p>Uleiuri volatile (timol, cimol, carvacrol, sesquiterpene bi- și triciclice, geranilacetat, selinenă, tuioidină), flavonoide (apigenol, luteolină, izoroifolină, cosmosiină), depside, flavone, antociani, acid cafeic, fenoli, acid ascorbic, taninuri, săruri minerale.</p>	<p>Antianginos, antihipoxic, sedativ exprimat, diuretic, analgezic, antipruriginos, antiinflamator, antiinflatant, mucoletic, antiviral, antimicrobian, ameliorează digestia, mărește secreția sucurilor digestive, uteronic, antiseptic, stomahic, antispastic.</p>	<p>Sporirea poftei de mâncare, ameliorarea digestiei, gastrice hipoacide, UGD, colecistite, dischinezii, enterocolite asociate cu constipații și meteorism. Infecții respiratorii (bronșită acută și cronică, pneumonic). Stări de nervozitate, insomnie, epilepsie. HTA, ateroscleroză. Gargare în angine, tonsilite cronice, gingivite. Hiperexcitabilitate sexuală. Maladii dermatologice, diateze.</p>	<p>Graviditate. Precauții: se recomandă aplicarea cu prudență a uleiului volatil pe piele (poate fi dermocaustic prin carvacrol și p-pinen).</p>	<p>Reacții alergice, impotență (în doze mari și în tratament îndelungat). Avort spontan.</p>	<p><i>Infuzie, brichete.</i> <i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml. <i>Ceai contra colicilor la copii</i> (antispaastic), specii 50 g. <i>Părți aeriene de sovărf</i> (expectorant), pungi filtrante 1,5 g N 10, 20. <i>Sedocalm</i> (sedativ), compr. N 40. <i>Specie sedativă</i> N 1, N3, 50 g. <i>Specie pectorală</i> N 1 (expectorant), 50 g. <i>Urolesan</i> (uricozuric), pic. buvabile 15, 25 ml. <i>Erigoheel</i> (homeopatic), sol. inj. 1, 1 ml N 10.</p>
---	---	--	--	--	--	---

<p>Pelin amar <i>Artemisia absinthium</i> L. Польнь горькая Artemisiae absinthii herba, folia</p>	<p>Glicozide amare (absintină, anabsintină), glucozide (capilină), vitaminele A, B, C, H, acid folic, nicotinic, izovalerianic, fitosterine, săruri de K, Ca, Na. Uleiuri volatile, flavonoide (artemetină, rutozidă), rezine, taninuri, mucilagini, lignane.</p>	<p>Stomahic, antispastic, stimulator al secrețiilor TGI, antiinflamațor, vermifug, mator, aperitiv, coleretic, hipotensiv, depurativ, febrifug, diuretic, anti-tiestic, antiseptic, antimicrobian (capilină), antimalaric.</p>	<p>Gastrite hipocacide cronice, colite, ciroze, indigestii, dispnee, vomă, aerofagie, anorexie, hemo-roizi. Hepatite, colecistite, colelitiază. Gripă, febră, hipertensiune. Reumatism, gută. Tulburări ale SNC. Astenie, anemie, epilepsie. Malarie, tenie, helmintiaze, parazitoze intestinale.</p>	<p>Nu se recomandă administrarea în perioada gravidității și alăptării (neurotoxic, abortiv).</p>	<p>Nu se administrează mai mult de 8 zile, întrucât pot surveni anemii, greață, vomă, intoxicații, tulburări psihice (halucinații, convulsii), chiar decese.</p>	<p><i>Infuzie, macerat, pulbere, ulei.</i> <i>Extract „Trejos de-vyneryos” (tonic), extract alcoolic buvabil 40% – 100, 200, 500 ml.</i> <i>Gastrophyt</i> (antiulceros), speci 100 g. <i>Picături gastrice</i> (antispastic), tinctură buvabilă 25 ml. <i>Specie antihelmintică</i>, 50 g. <i>Specii colagoge</i> N 3 (coleretic), 50 g. <i>Vigor</i> (tonic), balsam buvabil 200, 500 ml. <i>Șalun</i> (homeopatic), granule 10 g.</p>
<p>Coada-șoricelului <i>Achillea millefolium</i> L. Тысячелистник обыкновенный Millefolii flores, herba</p>	<p>Ulei volatil (camazulenă, camfor, tuionă, borneol, cineol etc.), lactone sesquiterpenice (achilină, millefină, leucomizină, artilizină). Alcaloizi (achilleina,</p>	<p>Stomahic, tonic-amar, cicatrizant, bactericid, antipruriginos, antispastic, hemostatic, astrigent, spasmolitic (flavonoide), coleretic, colagog, hipotensiv, anti-inflamator.</p>	<p>Maladii gastrointestinale (gastrite, hiposecretorii, ulcer gastroduodenal, spasme ulceroase, colite, meteorism, hemo-roizi). Hemoragii hemoroidale, ulceroase, nazale, uterine etc. Ec-</p>	<p>Pentru uleiul volatil: sugari, copii, gravide. Precauții: ca și alte plante din familia Asteraceae, poate induce</p>	<p>Plantă toxică! Supradozare: cefalee, erupții cutanate.</p>	<p><i>Infuzie, extract lichid.</i> <i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml. <i>Ceai antiastmatic</i>, speci 50 g. <i>Ceai antibronșitic</i> (expectorant), speci 50 g.</p>

	<p>stahidrina, betoninicina), colină, taninuri, rezine, aminoacizi, caroten, flavonoide (rutozidă, apigenol, cosmoșiină, luteolină, izoramnetină, casticină), vitaminele C, E, K, b-sitosterol, săruri minerale.</p>	<p>zeme, astm bronșic. EXTERN: stomatite, gingivite, parodontoză; plăgi, tăieturi, ulcere trofice (antiinflamator). TRADIȚIONAL: adenom de prostată, sterilitate masculină, impotență, prostatite, cistite.</p>	<p>dermatite de contact.</p>	<p><i>Ceai hepatic</i> (terapia biliară), specii 50 g. <i>Ceai pentru slăbit</i> (produs antiobezitate), specii 50 g. <i>Cholaflex</i> (coleretic), ceai. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml. <i>Extract „Trejos devynerios”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40%-100, 200, 500 ml. <i>Gastrophyt</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Părți aeriene de coada-șoricelului</i> (hemostatic), specii 50 g. <i>LIV 52</i> (terapia hepatică), compr. N 100. <i>New Woman</i> (sedativ), caps. N 10, 60.</p>
--	--	---	------------------------------	--

<p><i>Novosept original</i> <i>„Green Doc”</i> (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24. <i>Romasulan</i> (stomatologic, antiseptic), sol. pentru uz extern 100 ml. <i>Rotocan</i> (antiinfecțios stomatologic), lichid pentru uz extern 110 ml. <i>Specie antihelmintică</i>, 50 g. <i>Specie antihemoroidală</i> (laxativ), 50 g. <i>Specie coleretică</i> N 1, 50 g. <i>Specie diuretică</i> N 1, 50 g. <i>Specii antihemoroidale</i>, 100 g. <i>Specie colagogă</i> N 2, N 3, N 4 (coleretic), 50 g. <i>Specie coleretică</i> (terapie bilci), pungi filtrante 2 g N 10.</p>

<p>Fenicul <i>Foeniculum vulgare. Mill</i> Фенхель обыкновенный</p> <p>Foeniculi fructus</p>	<p>Ulei volatil (anetol, estragol și aldehidă anisică, 1,8-cineol, pinen, fellandren, dipenten, limonen, camfen, timolol, feniculină, etilfenan, metilhavicol), fenhonă (imprimă gustul amar și camforat), terpeno.</p>	<p>Mărește secrețiile TGI și îi reglează motorica, stomatică, carminativă, antiinflamantă, antiinflamator, galactog, vermifug, coleretic, spasmolitic, diuretic, reglează motorica intestinală, antibacterian, sedativ, vasodilatator, expectorant.</p>	<p>Boli gastrointestinale, asociate cu spasme, meteorism, dispepsii, dureri abdominale (colite spastice). Afectiuni respiratorii (bronșite acute și cronice). Orexigen, pentru ameliorarea digestiei. Pentru mărirea lactației.</p>			<p><i>Specie diuretică, 50 g.</i> <i>Specie stomahică, 50 g.</i> <i>Ungolen Species (terapia bilei), ceai 50 g.</i> <i>Wundahyl (cicatrizant), ung. 15, 30 g.</i> <i>Desi Spray (homeopatic), aerosol oral 50 ml.</i> <i>Traumeel S (homeopatic), compr. N 50; pic.buvabile 30 ml; sol.inj. 2,2 ml N 5; ung. 50 g.</i></p>
						<p><i>Infuzie, ulei, apă de fenicul.</i> <i>Altalex (revulsiv, spasmolitic, coleretic), picături buvabile și pentru uz extern, 50 ml.</i> <i>Bromhexin 8 Tropfen (mucolitic și expectorant), picături buvabile 20 ml.</i> <i>Bronchicum Hustentee (antitusiv și mucolitic), ceai.</i></p>

<p>Acid linoleic, petroselinic, stearic, anisic etc, fitosteroli, pectine, triterpene (α-amirenol), oze, tocoferol, cumarine (esculetină, umbeliferonă), furanocumarine, săruri minerale.</p>	<p>Forme uşoare ale insuficienţei cardiace şi ale HTA. TRADIŢIONAL: impotenţă sexuală.</p>		<p><i>Carminativum Babinos Colic Drops</i> (antiflatulent), picături buvabile 30 ml. <i>Depuraflex</i> (laxativ), ceai. <i>Harnitee</i> (diuretic), granule 200 g. <i>Normoponderol</i> (purgativ, coleretic, diuretic, antiflatulent), compr. N 40. <i>Novosept Original „Green Doc”</i> (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24. <i>Plantex</i> (antiflatulent), pulbere granulată 50 mg/5 g în pachete N 25. <i>Solutan</i> (expectorant), sol. buvabilă 50 ml. <i>Spasmocystenal</i> (antispastic urinar), pic. buvabile 10 ml. <i>Specie sedativă</i> N 1, 50 g.</p>
---	--	--	--

<p>Brusture <i>Arctium lappa L.</i> Лопух большой Arctii radicebus</p>	<p>Mucilagii, inulină, proteine, ulei volatil și gras (acid palmitic și stearinic), sitosterină, stigmasterină, acid ascorbic, taninuri, substanțe amare. Glicozida arctiina, săruri minerale.</p>	<p>Stimulează regenerarea țesuturilor, ulcerelor, plăgilor, coleretic, antibacterian, antidiabetic, vitaminizant, normalizează compoziția sângelui, funcția TGI și procesele metabolice.</p>	<p>UGD, hemoragii stomacale, gastrite cronice. Urolitiază, edeme, febrifug și sudorific în stări gripale. Conferă efect analgezic și de normalizare a metabolismului în gută, reumatism, hemoroizi.</p>		<p><i>Specie colagogă N 3</i> (coleretic), 50 g. <i>Specii diuretice</i>, 50 g. <i>Travisil</i> (antitusiv), sirop 90 ml, compr. N 16. <i>Ungolen Species</i> (terapia bilei), ceai 50 g. <i>Pascopancreat Novo Tropfen</i> (homeopatic), pic. buvabile 50 ml. Infuzie, decoct, ulei. Antitox (depurativ), extract, compr. N 40. Detoxiphyt (stomahic, hipocolesterole-miant, detoxifiant), specii 100 g. Nephrophyt (urologic), specii 100 g. Specii colagoge N 4 (coleretic), 50 g.</p>
--	--	--	---	--	---

<p>Podbal <i>Tussilago farfara</i> L. Мать-и-мачеха</p> <p>Farfaea folia</p>	<p>Mucilagii, glicozida tussilagina, saponine, taninuri, sitosterine, stigmasterină, acizi organici (galic, malic), polizaharide (inulină, dextrină), carotenoide, vitamina C, ulei volatil, faradiol, amidol, taraxacină, flavonoide (rutozidă, hiperozidă).</p>	<p>Emolient, expectorant, antiinflamator (carotenoide, taninuri, spasmolitic slab. Orexigen, stimulează funcția glandelor, ușor sudorific și coleretic, regerant.</p>	<p>Laringite, traheite, bronșite cronice, bronhopneumonii, astm bronșic, pleurite, silicoză etc. Gastrite, enterite. Clătirea cavității bucale. Clisme. Procese inflamatorii dermice, tumori, ulcere, plăgi purulente.</p>		<p><i>Infuzie, decoct.</i></p> <p>Ceai antiastmatic, specii 50 g.</p> <p>Frunze de podbal (expectorant), specii 40, 100 g.</p> <p>Sirop antitusive cu pătlăgină și podbal (antitusive), 100 ml.</p> <p>Sirop expectorant, 100, 200 ml.</p> <p>Specii pectorale N 1, N 2 (expectorant), 50 g.</p>
<p>Portocală <i>Citrus sinensis</i> <i>Osbeck.</i> (<i>C. aurantium</i>) Апельсин</p> <p>Aurantii pericarpium</p>	<p>Ulei volatil, principii amare (aurantiamarină, acid aurantiumamaric), carotenoide, flavanone, cumarine, furanocumarine, acizi organici (citric, ascorbic), amine adrenergice (sinefrină), oze, pectine, steroli.</p>	<p>Tonic amar, stomachic (principii amare), sedativ (ulei volatil), ușor colagog, aromatizant (ulei volatil), antispastic (aurantin). Flavonele polimerizate din suc prezintă activitate antitumorală sau anticarcinogenică. Pectinele din</p>	<p>Inapetență, dispepsie, gastrite spastice, anxietate, vertije, insomnii, fragilitate capilară. Uleiul volatil se mai utilizează în stări de nevrozitate, flatulență, colici gastrice, insuficiență circulatorie, dezinfectarea localurilor, este</p>	<p>Sucul - în UGD, gastrite hiperacide. Precauții: aplicarea cutanată a uleiului volatil poate declanșa reacții de fotosensibilizare (furocumarine).</p>	<p><i>Tinctură.</i></p> <p>Essaven Gel (antitrombotic pentru uz topic), 40 g.</p> <p>Extract „Trejos devyneros” (tonic), extract alcoolic buvabil 40% - 100, 200, 500 ml.</p> <p>Nervoflux (hipnotic sedativ), ceai solubil instant 37,5 g.</p>

				un foarte bun co- rctor de gust și de miros al prepa- ratelor cosmetice, farmaceutice și alimentare.				Terra-Plant Alfalfa, Ananas (bioflavono- ide capilarostabiliza- toare), compr. N 20.
Mărar <i>Anethum graveolens L.</i> Укроп пахучий Anethi semina	Cumarine (ber- gaptena, scopo- letina, umbel- liferona). Ulei volatil (limonen, carvonă, dillapi- col, fellandrenă, pinen, miristici- nă), flavonoide (vicenina), xan- tona dillanozida, ulei gras, săruri de K, Ca, P, Fe etc.	Pectinele din fruc- tele imature po- sedă un potențial antialergic compa- rabil cu cel al cro- moglicatului de sodiu (acționează prin inhibarea hi- aluronidazei).	Anemie hipocro- mă, HTA incipi- entă, dereglări de ritm cardiac pe fundal de ate- roscleroză. Ma- ladii digestive: colită cronică, meteorism. Pie- lonefrită, uroli- tiază. Boli respi- ratorii (bronșite, laringite, răceli). Insomnie. Acnee, leziuni dermice. Cosmetologic.				<i>Infuzie, ulei.</i> Extract „Trejos de- vyneros” (tonic), extract alcoolc bu- vabil 40% - 100, 200, 500 ml. Specie antihemoroi- dală (laxativ), 50 g. Specie diuretică N 1, 50 g. Specie diuretică, 50 g. Specie gastrointesti- nală (antinfamator, spasmolitic), punți 2 g N 10. Vigor (tonic), balsam buvabil 200, 500 ml.	

Sunătoare - *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
Nalbă mare - *Althaea officinalis* (v. pag. 99)
Cartof - *Solanum tuberosum* (v. pag. 177)

Albumeală - *Gnaphalium uliginosum* (v. pag. 62)
Pelin amar - *Artemisia absinthium* (v. pag. 136)
Izmă bună - *Mentha piperita* (v. pag. 76)
Anason - *Anisum vulgare* (v. pag. 144)

II. 8. FITOTERAPIA HEPATITELOR ȘI A CIROZEI HEPATICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Porumb <i>Zea mays L.</i> Кукуруза сахарная Maydis styli et stigmata	Steroide (sitosterol), stigmasterol), vitaminele grupului B, C, E, K, P, PP, inozitol, acid pantotenic, săruri de Fe, Mn, Cu, Cr, Al. Ulei gras, substanțe amare, flokinone, alcaloizi, flavonoide (luteolina), saponine.	Puternic coleretic, spasmolitic, antiaterosclerotic, diuretic, astringent, sedativ, hemostatic.	Disfuncții hepatobiliare, litiază biliară, menstruații neregulate, cistite, litiază renală, hidropizie, reumatism, hemoragii, nefrite, catar vezical, artrită, obezitate, edemele gambelor, boli cardiovasculare, hipovitaminoze E. Din mătasea de porumb se extrage acidul glutamic.	Hipercolagialitate.		<i>Decoct de stigmatate, extract fluid.</i> <i>Ceai diuretic, specie 50 g.</i> <i>Detoxiphyt (stomachic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g.</i> <i>Eucalyptus Dr. Theiss (antitusiv, expectorant), ung. 50 g.</i> <i>Hepatophyt (hepatoprotector), specii 100 g.</i> <i>Mătase de porumb (terapia bilei), specii 100 g.</i> <i>Nephrophyt (urologic), specii 100 g.</i> <i>Specie diuretică N 1, 50 g.</i> <i>Specii colagoge N 1, N 2, N 3 (coleretic), 50 g.</i> <i>Vitoforce (psihostimulant, nootrop), elixir 300 ml.</i>

<p>Imortelă (<i>siminoc</i>) <i>Helichrysum</i> <i>arenarium</i> L. Бессмертник песчаный Helyhrisi arenarii flores</p>	<p>Substanțe amare, flavonoide (apigenol, astragalina, salipurozidă). Taninuri, rezine, fitosterine, colorant (helicrizină), caroten, uleiuri volatile (nerol, nerilacetat), săruri etc.</p>	<p>Coleretic, colagog, antibacterian, diuretic, spasmolitic (flavonoide), stimulează secreția sucurilor gastric și pancreatic, antiinflamator, tonizant, hemostatic.</p>	<p>Afecțiuni hepatobiliare: hepatită cronică, insuficiență hepatică, deschinezie biliară, inflamații biliare, colecistite cronice, litiază biliară. Tulburări digestive: gastrită hipoacidă, enterită cronică, colită. Helmintiaze. Reumatism, gută. Ateroscleroză. Tulburări de metabolism.</p> <p>TRADIȚIONAL: impotență.</p>	<p>HTA, tromboflebite (hemostatic puternic).</p>	<p>Toxicitate redusă, însă la administrare îndelungată, pot surveni dereglări hepatice. Poate cauza hipertensiune arterială.</p>	<p><i>Decoct, extract uscat, specii coleretice, infuzie, ulei.</i> <i>Flori de siminoc</i> (terapia ficatului), specii 50 g. <i>Flamin</i> (hepatoprotector), compr. 50 mg N 30. <i>Gastrophyl</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Hepatophyl</i> (hepatoprotector), specii 100 g. <i>Specie colagogă</i> N 3 (coleretic), 50 g.</p>
<p>Albăstrele <i>Centaurea</i> <i>cyanus</i> L. Василек синий Centaureae flores</p>	<p>Flavone (apigenină, luteolină), flavonoide (quercetol, rutozidă), cikorină, anticianide (diglicozidele cianidinei și pelargonidinei), cumarine, heterozida cianina, taninuri, săruri de K, Mg etc.</p>	<p>Diuretic (antician), ameliorază digestia, antiinflamator, antiseptic, coleretic.</p>	<p>Afecțiuni renale inflamatorii, edeme renale și cardiace, litiază renală, pielonefrite cronice, cistite, nefroze, uretrite. Hepatite cronice, colecistite. Conjunctivite, blefarite, suprasolicitarea vederii. Dereglări digestive.</p>		<p>A se administra cu precauție (conține compuși cianici)!</p>	<p><i>Infuzie, specii diuretice.</i></p>

<p>Cicoare <i>Cichorium intybus L.</i> Цикорий обыкновенный</p> <p>Cichorii radicibus, herba, flores</p>	<p>Principii amare (lantocinină, intibină, lactopirină). Inulină, glicozide (cicorină), steroli, coline, rezine, vitamine (A, grupul B, C, E, K, P, PP), microelemente.</p>	<p>Stomahic, coleretic, colagog, ușor laxativ, purgativ, vermifug (ulei volatil, rezine), hipoglicemiant (inulină), depurativ, diuretic, hepatoprotector, hipotensiv, antiaritmie (principii amare), antitiroidian, tonic-apertiv, eupeptic, antianemic.</p>	<p>EXTERN: catarplasmă și spălături în boli oculare. Furunculoză, eczemă, ulcere trofice. În cadrul speciilor – prostatită cronică, atonia prostatei.</p>			<p><i>Infuzie, decoct, sirop, tinctură.</i></p> <p><i>Legenda haiducului</i> (tonic), elixir 373 ml.</p> <p><i>LIV 52</i> (terapia hepatică), compr. N100.</p> <p><i>Normoponderol</i> (purgativ, coleretic, diuretic, antifatulent), compr. N 40.</p>				<p>Afecțiuni hepatobiliare (dischinezii, colecistopatii, angiocolite, hepatite), digestive (anorexie, constipații, helmintiaze, crampe), renale (infecții, litiază, insuficiență renală), diabet zaharat. HTA, ateroscleroză. Gută, artrită. Nervozitate, isterie, astenie, cefalee, nevralgii.</p> <p>Boli dermatologice (furunculoză, acnee, antrax, abcese). În cosmetologie.</p>
---	---	--	---	--	--	--	--	--	--	--

<p>Linăriță <i>Linaria vulgaris Mill.</i> Льнянка обыкновенная</p>	<p>Alcaloizi (peganină), glicozide flavonoidice (linarină, neolinarină, pectolinarină), fitosterine, triacantan, acid ascorbic.</p>	<p>Stimulator puternic al musculaturii stomacului și, mai ales, a intestinului, ameliorând funcția acestora. Coleretic, elimină gazele din intestin, majorează sensibilitatea pentru acetilcolină. Extractul posedă acțiune laxativă exprimată. Majorează diureza, sudorația. Înmoaie infiltratele în cadrul proceselor inflamatorii.</p>	<p>Constipații atonice, meteorism, patologii hepatice (hepatită), renale. EXTERN: hermoizi, eczemă, patologii dermatologice.</p>		<p>Extract.</p>
<p>Mătrăgună <i>Atropa belladonna L.</i> Красавка обыкновенная</p>	<p>Alcaloizi tropanici (hiosciamină, scopolamină, atropină). Baze volatile, flavonoide, cumarine, derivați femipropanici, aminoacizi liberi, vitamine, substanțe minerale.</p>	<p>Parasimpatolitic (M-colinoblocant), anticolinergic indirect (antispastic, midriatic, dromotrop și cromotrop pozitiv). Micșorează secrețiile glandelor salivare și ale</p>	<p>Materie primă pentru extracția atropinei sau pentru obținerea totalului alcaloidic, a extractului uscat, tincturii și a siropului. Acestea se folosesc în calitate de spasmolitice</p>	<p>Glaucom, lactație.</p>	<p><i>Tinctură, extract dens și uscat.</i> <i>Anusol</i> (antihemoroidal), extract uscat, sup. N 20. <i>Atropină sulfat</i> (antispastic), picături oftalmice 1% – 5 ml.</p>

<p>TGI, relaxează musculatura netedă a bronhiilor și stomacului, sporește ritmul cardiac. În doze mari, excită SNC, determină excitație fizică și psihică.</p>	<p>în patologiile spastice: UGD, pilorospasme, gastrite tonice hiperacide, pancreatite, colite cronice cu sindrom algic, astm bronșic, colecistite asociate colicilor, colici renale. Antidot în intoxicații cu morfina și ciuperci. Hiperchinezie, hiperhidroze.</p>	<p>modificări respiratorii, midriază, xerostomie, înroșirea pielii. Comă, oprirea respirației și a funcției cardiace, deces. Intoxicația frecventă este cauzată de conținutul fructelor (mai ales de către copii, care le confundă cu ciureșele negre). Consumul a 5-10 bacc produce moartea unui adult.</p>	<p><i>Atropină sulfat</i> (antispastic), soluție injectabilă, fiole 0,1%-1 ml N 10. <i>Besalol</i> (antispastic și antiseptic intestinal), extract în compr. N 6. <i>Betiol</i> (antihemoroidal), extract în sup. N 10. <i>Calmogen</i> (sedativ), capsule N 20. <i>Neo-Teofedrin</i> (antiasmatic), compr. N 10. <i>Picături gastrice</i> (antispastic), tinctură buvabilă 25 ml. <i>Picături Zelenin</i> (car-tiotonic), 25 ml. <i>Sabal-prostata</i> (hipertrofia benignă de prostată), pic. buvabile 25 ml. <i>Solutan</i> (expectorant), sol. buvabilă 50 ml. <i>Spasmocystenal</i> (antispastic urinar), pic. buvabile 10 ml.</p>
--	---	---	---

Supozitoare cu extract de belladonna (antihemoroidal) 15 mg N 10.

Valocormid (hipnotic, sedativ), pic. buvabile 25 ml.

Desi Spray (homeopatic), aerosol oral 50 ml.

Omegriphi granule (homeopatic), granule 1 g.

Sabal-prostata (homeopatic, hipertrofia benignă de prostată), pic. buvabile 25 ml.

Tartephedree! (homeopatic), sol. buvabilă 100 ml.

Trameel S (homeopatic), compr. N 50; pic. buvabile 30 ml; sol. inj. 2,2 ml N 5; ung. 50 g.

<p>Măselăriță <i>Hyoscyamus niger</i> L. Белена черная</p>	<p>Alcaloizi tropanici (atropină, scopolamină, hioscicipicrină, hioscercină, hioscirezină). Uleiuri grase, aminoacizi, polifenoli, flavonoide.</p>	<p>M-colinolitice (parasimpatolitice) similar mătrăgunei, dar cu intensitate mai mică, spasmolitic, ușor sedativ, depresiv SNC. După proprietățile farmacologice, hiosciamina este apropiată atropinei, însă, spre deosebire de ultima, nu excită, ci inhibă SNC și se utilizează în psihiatrie și în chirurgie. Analgezic.</p>	<p>Preparatele galenice au o răspândire redusă. Uneori, în maladii gastrointestinale, asociate cu stări spastice. Nevralgii, migalgi, artralgii. UGD, astm bronșic. Cinetoze. Dureri de dinți. Gută.</p>	<p>Plantă toxică! La ingerare (se confundă cu semințele de mac) poate cauza deces. În intoxicații se recomandă spălături gastrice cu apă și lanină, preparate vomitive și laxative. Intoxicația acută: excitare, midriază bruscă, xerostomic, înroșirea pielii feței și a gâtului, voce răgușită, cefalee, sete.</p>	<p><i>Extract uscat, tinctură, Oleum Hyoscyami, țigări antiastmatice (tabelul B).</i> <i>Beloid</i> (antispaastic, sedativ), compr. N 50. <i>Valeriana-Plus</i> (homeopatic, hipnotic-sedativ), granule 20 g. <i>Cerebrum compositum</i> (homeopatic), sol.inj. 2,2 ml N 10.</p>
<p>Tătăneasă <i>Symphytum officinalis</i> L. Окопник лекарственный</p>	<p>Alantoină, poliholozide (fructani, amidon), tanină, alcaloizi pirolizidinici (simfitină, echnatină), glicoproteine, acid silicic. Triterpene, saponozide triterpenice,</p>	<p>Cicatrizant (alantoină și poliholozide), demulcent, antipruriginos. Antiinflamator, în special în inflamațiile de periorost și articulare, facilitează consolidarea oaselor fracturate.</p>	<p>Afecțiuni locomotorii (contuzii, luxații, artrite, fracturi osoase), vasculare (tromboflebite, flebite, hematoame), glandulare (mastită, parotidită), plăgi în curs de cicatrizare, furuncule.</p>	<p>Sarcină, alăptare. Precauții: din cauza alcaloizilor, administrarea produsului vegetal și a preparatelor pe bază</p>	<p>Extern: <i>rădăcini crude, extracte standardizate, infuzie 5-10% și suc de presare, pentru cataplasme, gargare, băi bucale sau creme.</i> <i>Dr. Theiss Tătăneasă</i> (cicatrizant), gel 100 ml.</p>

<p>Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L. Одуванчик лекарственный</p>	<p>acizi organici, depside.</p>	<p>Tonic amar, ameliorează digestia, intensifică secreția glandelor digestive, antiinflamator, slab laxativ, ușor coleretic, diuretic și spasmolitic.</p>	<p>Triterpene (taraxerol, taraxol, b-amirină etc.), taraxacina (substanță amară hidrosolubilă). Inulină, carotenoide, terpene, flavoxantine, luteină, colină, sitosteroli, stigmatisteroli, acizi organici, vitaminele A, B₁, B₂, C, săruri de K, Ca, Fe, Mg, Mn, Cu, Zn, Co etc.</p>	<p>Tradițional: afecțiuni orale, ORL, digestive, pulmonare, locomotorii.</p>	
<p>Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L. Одуванчик лекарственный</p>	<p>acizi organici, depside.</p>	<p>Tonic amar, ameliorează digestia, intensifică secreția glandelor digestive, antiinflamator, slab laxativ, ușor coleretic, diuretic și spasmolitic.</p>	<p>Triterpene (taraxerol, taraxol, b-amirină etc.), taraxacina (substanță amară hidrosolubilă). Inulină, carotenoide, terpene, flavoxantine, luteină, colină, sitosteroli, stigmatisteroli, acizi organici, vitaminele A, B₁, B₂, C, săruri de K, Ca, Fe, Mg, Mn, Cu, Zn, Co etc.</p>	<p>Tradițional: afecțiuni orale, ORL, digestive, pulmonare, locomotorii.</p>	
<p>Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L. Одуванчик лекарственный</p>	<p>acizi organici, depside.</p>	<p>Tonic amar, ameliorează digestia, intensifică secreția glandelor digestive, antiinflamator, slab laxativ, ușor coleretic, diuretic și spasmolitic.</p>	<p>Triterpene (taraxerol, taraxol, b-amirină etc.), taraxacina (substanță amară hidrosolubilă). Inulină, carotenoide, terpene, flavoxantine, luteină, colină, sitosteroli, stigmatisteroli, acizi organici, vitaminele A, B₁, B₂, C, săruri de K, Ca, Fe, Mg, Mn, Cu, Zn, Co etc.</p>	<p>Tradițional: afecțiuni orale, ORL, digestive, pulmonare, locomotorii.</p>	
<p>Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L. Одуванчик лекарственный</p>	<p>acizi organici, depside.</p>	<p>Tonic amar, ameliorează digestia, intensifică secreția glandelor digestive, antiinflamator, slab laxativ, ușor coleretic, diuretic și spasmolitic.</p>	<p>Triterpene (taraxerol, taraxol, b-amirină etc.), taraxacina (substanță amară hidrosolubilă). Inulină, carotenoide, terpene, flavoxantine, luteină, colină, sitosteroli, stigmatisteroli, acizi organici, vitaminele A, B₁, B₂, C, săruri de K, Ca, Fe, Mg, Mn, Cu, Zn, Co etc.</p>	<p>Tradițional: afecțiuni orale, ORL, digestive, pulmonare, locomotorii.</p>	
<p>Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L. Одуванчик лекарственный</p>	<p>acizi organici, depside.</p>	<p>Tonic amar, ameliorează digestia, intensifică secreția glandelor digestive, antiinflamator, slab laxativ, ușor coleretic, diuretic și spasmolitic.</p>	<p>Triterpene (taraxerol, taraxol, b-amirină etc.), taraxacina (substanță amară hidrosolubilă). Inulină, carotenoide, terpene, flavoxantine, luteină, colină, sitosteroli, stigmatisteroli, acizi organici, vitaminele A, B₁, B₂, C, săruri de K, Ca, Fe, Mg, Mn, Cu, Zn, Co etc.</p>	<p>Tradițional: afecțiuni orale, ORL, digestive, pulmonare, locomotorii.</p>	
<p>Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L. Одуванчик лекарственный</p>	<p>acizi organici, depside.</p>	<p>Tonic amar, ameliorează digestia, intensifică secreția glandelor digestive, antiinflamator, slab laxativ, ușor coleretic, diuretic și spasmolitic.</p>	<p>Triterpene (taraxerol, taraxol, b-amirină etc.), taraxacina (substanță amară hidrosolubilă). Inulină, carotenoide, terpene, flavoxantine, luteină, colină, sitosteroli, stigmatisteroli, acizi organici, vitaminele A, B₁, B₂, C, săruri de K, Ca, Fe, Mg, Mn, Cu, Zn, Co etc.</p>	<p>Tradițional: afecțiuni orale, ORL, digestive, pulmonare, locomotorii.</p>	
<p>Păpădie <i>Taraxacum officinalis</i> L. Одуванчик лекарственный</p>	<p>acizi organici, depside.</p>	<p>Tonic amar, ameliorează digestia, intensifică secreția glandelor digestive, antiinflamator, slab laxativ, ușor coleretic, diuretic și spasmolitic.</p>	<p>Triterpene (taraxerol, taraxol, b-amirină etc.), taraxacina (substanță amară hidrosolubilă). Inulină, carotenoide, terpene, flavoxantine, luteină, colină, sitosteroli, stigmatisteroli, acizi organici, vitaminele A, B₁, B₂, C, săruri de K, Ca, Fe, Mg, Mn, Cu, Zn, Co etc.</p>	<p>Tradițional: afecțiuni orale, ORL, digestive, pulmonare, locomotorii.</p>	<p><i>Extract fluid, specii.</i> <i>Anitox</i> (depurativ), extract, compr. N 40. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Ephiplant</i> (preparat contra obezității), pulbere în pungi 1,5 g N 25. <i>Fat-Slim</i> (multivitamine, minerale, microelemente și extracte vegetale), caps. N 10, 60. <i>Hepatophyt</i> (hepatoprotector), specii 100 g. <i>Nephrophyt</i> (urologic), specii 100 g. <i>Normoponderol</i> (purgativ, coleretic, diuretic, antiflatulent), compr. N 40.</p>

<p>Rostopască <i>Chelidonium majus L.</i> Чистотел большой</p> <p>Chelidonii herba et radicibus</p>	<p>Alcaloizi izochinolinici, derivați de protoberberine, benzofenotridinici (chelidonina, coptizidona, sanguinarina, cheleritrina, protopina etc.), protoberberine, protopine, aporfine. Flavonoide, saponine, carotenoide, rezine, acizi organici, uleiuri volatile, vitamina A, acid ascorbic.</p>	<p>Spasmolitic asupra muskulaturii netede a vezicii biliare (analog papaverinei), colecistocinetic, hipolipemiant, analgezic, hepatoprotector, antiviral, antibacterian, coleretic, antiinflamator, bactericid, coronarodilatator, hipotensiv, depurativ, stimulator al respirației, antitusiv, antimitotic, citostatic</p>	<p>Boli hepatobiliare (hepatite, colecistite, litiază, colici), constipație, ulcere, helminti, podagră, psoriazis. Tuberculoză, gută, reumatism. Piree alveolară, stomatite cronice. Colpите трихоноадice, erozii ale colului uterin. HTA. Eczeme, cancer de piele, maladii dermatologice. Efect antitanceros de tip colchicinic. Tuse</p>	<p>Plantă toxică (în special rădăcinile)! La supradozare: greață, vomă, paralizia centrului respirator.</p>	<p><i>Specii colagoge</i> N 1, N 3 (coleretic), 50 g. <i>Toniphyt</i> (psihostimulant, nootrop), specii 100 g. <i>Ungolen Species</i> (terapia bilei), ceai 50 g. <i>Hepar compositum</i> (homeopatic), sol. inj. 2,2 ml N 10.</p> <p><i>Infuzie.</i> <i>Compr. antidiareice</i> N 40. <i>Cholastux</i> (coleretic), ceai. <i>Cholastux</i> (terapia veziculei biliare, coleretic), caps. N 30, 50. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Dr. Theiss Figura Tropfen</i> (preparat contra obezității), pic.buvabile 50 ml.</p>
--	--	---	--	---	---

<p>(sanguinarina), spastică și convulsivă. Prurit.</p> <p>rubefiant, cicatrizant, sedativ, antipruriginos.</p>			<p><i>Expectorante</i> (expectorant), compr. N 40.</p> <p><i>Hepatobil</i> (terapia bilei), compr. N 40.</p> <p><i>Hepatofalk Planta</i> (terapia ficatului), caps. N 100.</p> <p><i>Părți aeriene de Rostopască</i> (hepatoprotector, antibacterian), specii 50 g.</p> <p><i>Specie colagogă</i> N 3 (coleretic), 50 g.</p> <p><i>Ukrain</i> (imunostimulator), sol.inj. 5 mg/5 ml în fiole N 1.</p> <p><i>Hepar compositum</i> (homeopatic), sol. inj. 2,2 ml N 10.</p> <p><i>Hepeel</i> (homeopatic), compr. N 50; sol.inj. 1,1 ml N 10.</p>

<p>Armurariu <i>Silybum marianum</i> L. Расторопша пятилистная (Остро-пестро)</p>	<p>Flavonoide, flavonolignane (silibină, silicristină, silidianină), alcaloizi, saponine, mucilagii, acizi organici, vitamina K, substanțe amare, ulei gras, histamină, săruri de K, Ca, Al, V, Mg, Mn, Cu, Zn, Cr, Sr, Pb etc.</p>	<p>Hepatoprotector, ameliorează funcția ficatului, amplifică sinteza bilei și viteza de eliminare a acizilor, protejează hepatocitele nelezate și măsoară rezistența ficatului la infecții, normalizează digestia (flavonolignane).</p>	<p>Hepatite acute și cronice, colangită, colecistită, ciroză și afecțiuni toxicometabolice ale ficatului, maldadii ale splinei și ale căilor biliare, colici cauzate de calculi biliari și nisip, icter, hemoizi, constipații cronice. Dereglări hepatice alcoolice și chimice, diabet zaharat. Reumatism, bronșită cronică.</p>	<p><i>Decoct, pulbere de semințe.</i> <i>Ceai hepatic</i> (terapia biliară), specii 50 g. <i>Fructe de armurariu</i> (hepatoprotector), 50, 100 g. <i>Hepatophyt</i> (hepatoprotector), specii 100 g. <i>Hepatofalk Planta</i> (terapia ficatului), caps. N100. <i>Octoliv</i> (hepatoprotector), compr. N 100. <i>Redigest</i> (hepatoprotector), compr. N 30, caps. N 60. <i>Silimarină</i> (terapia hepatică), caps. 35, 70 mg. <i>Pancreatin</i> <i>Novo Tropfen</i> (homeopatic), pic. buvabile 50 ml.</p>
--	---	---	--	---

<p>Anghinare Сынара <i>scolymus L.</i> Артишок полевой Cynarae flores, folia</p>	<p>Proteine, glucide, inulină, vitaminele grupului B, acid ascorbic, flavonoide (derivajați de luteolină), insulină, cinarină, ulei gras, acizi organici (clorogenic, cafeic).</p>	<p>Diuretic, coleretic (cinarină), antireumatic, hipozotemic (polifenoli), hipocolesterolemiant, orexigen, stimulează activitatea cardiacă, sudorific, sporește capacitatea de muncă și ameliorează dispoziția.</p>	<p>Patologii hepatice, diabet zaharat, ateroscleroză la vârstnici, intoxicații cu opium, colelitiază, colecistită, insuficiență renală și cardiacă, nefrită cronică, reumatism, stări alergice. Boli renale asociate cu azotemie (extractul majorează diureza). Constipații. În dermatologie (psoriazis, eczemă). În alimentație.</p>	<p>Hipersensibilitate de preparate de anghinare, obstrucția biliară, insuficiență hepatică și renală severă. Precauții: colici biliare litiazice sau hiperciliară.</p>	<p>Greață, amețeli, senzație de căldură.</p>	<p><i>Extract din frunze proaspete, decoct.</i> <i>Anghiol</i> (terapia ficatului), extract uscat în drajeuri 3,25 mg N 10, 40. <i>Choliver</i> (coleretic), compr. N 100. <i>Farcovit B₁₂</i> (multivitamine și lipotrope hepatoprotectoare), caps. N 24. <i>Fructe de anghinare</i> (terapia hepatică), 50 g. <i>Hepatobil</i> (terapia bilei), compr. N 40. <i>Hepar compositum</i> (homeopatic), sol. inj. 2,2 ml N 10.</p>
--	--	---	---	---	--	--

<p>Drăciță <i>Berberis vulgaris</i> L. Барбарис обыкновенный Berberidis radicibus, folia</p>	<p>Alcaloizi izochinolinici și protoberberinici (berberină, berberam-berină, iatrorizină, columbamină, palmatină etc.), aporfینici. Ulei volatil, taninuri, flavonoide, vitaminele C, E, K, pectine, acizi organici, săruri minerale (Mn, Cu, Se, Ni, Sr, Pb etc.).</p>	<p>Spasmolitic, antiinflamator, sedativ, coleretic, astringent, hemostatic, antipiretic, analgezic, orexigen, afrodisiac, vasodilatator. Contractă vasele uterului și mărește contractilitatea acestuia.</p>	<p>Hepatite cronice, colecistite, dischinezii biliare, litiaze biliare. Dizenterie, diaree, spasme gastrice. Hemoragii gastrointestinale. Tulburările metabolismului hidrosalin: osteoartroză cronică deformantă, osteocondroză. În obstetrică – hemostatic în hemoragii atonice postnatale, endometrioze. Reumatism, edeme, inflamații ale pleoapelor și ale gingiilor.</p>	<p>Graviditate.</p>	<p>Plantă toxică (în doze mari)!</p>	<p><i>Tinctură, infuzie</i> (1.5), <i>extract</i>. <i>Discus compositum Ampullen</i> (homeopatic), sol. inj. 2,2 ml N 10.</p>
---	---	--	--	---------------------	--------------------------------------	---

Măceș – *Rosa cinamomea* (v. pag. 95)

Gălbenele – *Calendula officinalis* (v. pag. 129)

Fenicul – *Foeniculum vulgare* (v. pag. 139)

Coadă șoricelului – *Achillea millefolium* (v. pag. 136)

Crușin – *Rhamnus frangula* (v. pag. 163)

II. 9. FITOTERAPIA COLECISTITELOR ȘI A PANCREATITELOR

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Urechea- ieureului <i>Vupleurum aureum Fisch.</i> Волдушка золотистая	Saponine, alca- loizi, flavonoide (rutozidă, quer- cetol, izoquer- cetol), acid as- corbic, caroten, fitosterine, tani- nuri.	Coleretic, anti- septic, regenerant, febrifug, tonizant. Modifică compo- ziția chimică a bilei, mărind con- ținutul de acizi biliari, bilirubi- nă și colestero- l. Se presupune că majorează sinte- za proteinelor în ficat și reduce in- flamația prin inhi- biția producerii de prostaglandine.	Patologii hepatice și biliare, hepato- megalie, spleno- megalie, afectarea chimică a ficatu- lui, hepatostază, congestie hepa- tică, colestază. UGD, gastrită hi- peracidă. Depre- siv, menstruație neregulată.	Gravidi- tate, lac- tație.		<i>Infuzie.</i>
Bupleuri herba, folia, flores						
Țintaură <i>Centaureum umbellatum Gilib.</i> Золототысяч- ник зонтичный Centaurei herba	Heterozide ama- re, (eriturozida, eritrocentauri- na). Rezine, al- caloidul genția- nina (eritricina), acid ascorbic, ulei volatil.	Tonic amar, ore- xigen, stimulează glandele diges- tive, coleretic, laxativ ușor, ci- catrizant, anti- helmintic (genți- anina).	Gastrite hipoaci- de, unele dispep- sii, meteorism, maladii hepatice, biliare, renale. Antihelmintic (rareori). Consti- pații, intoxicații. Eczeme, plăgi.		În doze mari poate provoca dereglări la nivel digestiv.	<i>Infuzie, extract fluid, tinctură, ceai tonic, ceai gastric.</i> <i>Canephron N</i> (urolo- gic), picături buvabi- le 100 ml. <i>Depuraflex</i> (laxativ), ceai.

<p>Vetrice <i>Tanacetum vulgare</i> L. Пижма обыкновенная Tanacetii flores, herba</p>	<p>Acizi organici (tanacetinic, galusic etc.), ulei volatil (tuionă), sesquiterpenă amară (tanacetină), flavone, acid cafeic, vitamina C.</p>	<p>Vermifug, emenagog, stimulant al secreției glandelor TGI și tonizant al musculaturii acesteia, antiinflamator, antimicrobian, sudorific, antiparazitar, astrigent, orexigen, coleretic, hipertensiv. Febrifug, antispastic, regenerant, insecticid.</p>	<p>Hepatite, colecistite, lamblioza, boli biliare, UGD cu hipoaciditate, infecții intestinale, parazitose intestinale. Hipotonie, excitare nervoasă, migrenă, cefalee.</p>	<p>Tuiona provoacă intoxicații (convulsii tetanice, inflamații gastrointestinale grave).</p>	<p><i>Pulbere, infuzie, extract eteric.</i> <i>Specie antihelmintică, 50 g.</i> <i>Specie coleretică N 1, 50 g.</i> <i>Specie colagogă N 4 (coleretic), 50 g.</i> <i>Specie coleretică (terapia bilei), punge filtrante 2 g N 10.</i></p>
<p>Chimen <i>Carum carvi</i> L. Тмин обыкновенный Carvi fructus</p>	<p>Ulei volatil: monoterpene (carvonă, carvenonă), monoterpene (limonen, pinen, mircen), monoterpeneoli, cumarine. Ulei gras, proteine, flavonoide (quercetol, campesterol), rezine, ceară, b-sitosterol, poliene, săruri minerale.</p>	<p>Spasmolitic, inhibă procesele fermentative în patologiile TGI, orexigen, mărește secrețiile gastrice, slab coleretic, galactogog, diuretic, expectorant, laxativ ușor, antiseptic, analgezic, anticonvulsivant.</p>	<p>Stări spastice, dereglări ale funcției intestinale (dyspepsii, enterite, colite, meteorism, constipații), mai ales la geriatrici. Gastrite, pancreatite, colecistite (ameliorează secreția bilei, a sucului gastric și pancreatic). Maladii respiratorii. Hipogalactie.</p>	<p>Uleiul volatil se administrează cu prudență copiilor mici și femeilor gravide, deoarece, la depășirea dozelor fiziologice, sunt posibile efecte neurotoxice și abortive.</p>	<p><i>Fructe, ulei volatil.</i> <i>Pulbere sau infuzie pentru nou-năsuși și mame care alăptează.</i> <i>Ceai contra colicilor la copii (antispastic), specii 50 g.</i> <i>Depurafix (laxativ), ceai.</i> <i>Extract „Trejos de vynerios” (tonic), extract alcoolic buvabil 40%-100, 200, 500 ml.</i></p>

<p>Angelica <i>Archangelica</i> L. Дягиль лекарственный (лудник)</p> <p>Angelicae rhizomata cum radicibus</p>	<p>Ulei volatili (b-felandren și alte terpeni), ulei gras, hormoni, acizi organici (malic, angelic, valerianic), ceai ră, caroten, substanțe amare și tanante, amidon, glucide, fitoncide, fofisterine, furocumarine (ostenol).</p>	<p>Diuretic, antiinflamator, spasmolitic, orexigen, tonizant, ameliorează activitatea cardiacă, inhibă procesele fermentative, stimulează funcția secretorie a stomacului și a intestinului, ameliorează eliminarea bilei, sedativ SNC, sudorific, expectorant, analgezic.</p>	<p>Spasme gastrice și intestinale, gastroduodenită, proctită, meteorism, fermentopatii, anorexia. Ca sudorific, în stări gripale; expectorant – în bronșite, laringite. Tulburări nervoase, HTA. Pentru eliminarea toxinelor din sânge. Pentru înlăturarea pirozității. Epilepsie.</p>				<p><i>Paspopancreat Novo Tropfen</i> (homeopatic), pic. buvabile 50 ml.</p> <p><i>Infuzie.</i></p> <p><i>Balsam amar suedez dr. Theiss</i> (tonic gastrointestinal, cicatrizant), soluție pentru uz intern (extern), 100 ml.</p> <p><i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml.</p>
--	---	--	--	--	--	--	---

- Măceș – *Rosa canina* (v. pag. 95)
- Albumeală – *Gnaphalium uliginosum* (v. pag. 145)
- In de cultură – *Linum usitatissimum* (v. pag. 62)
- Gălbenele – *Calendula officinalis* (v. pag. 129)
- Păducel – *Crataegus sanguinea* (v. pag. 58)
- Mătrăguri – *Atropa belladonna* (v. pag. 147)
- Drăcilă – *Berberis vulgaris* (v. pag. 156)
- Mesteacăn – *Betula verrucosa* (v. pag. 115)
- Coadă-calului – *Equisetum arvense* (v. pag. 184)
- Imortelă – *Helichrysum arenarium* (v. pag. 145)
- Jaleș – *Salvia officinalis* (v. pag. 213)

II. 10. FITOTERAPIA SINDROMULUI DE MALABSORBȚIE, A DIAREEI ȘI A CONSTIPAȚIEI

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Crăciuniță <i>Bergenia crassifolia</i> L. Бадан толстолистный Bergeniae rhizomata, folia	Substanțe tanante (galotaninuri), izocumarina bergenina, glicozida arbutozida. Guronuri, flavonoidi, vitamina C, caroten, microelemente (Mn, Cu, Zn, Cd, Pb).	Hemostatic, antiinflamator, astringent puternic (taninuri), vasoconstrictor. Arbutina (după hidroliza până la glucoză și hidrochinonă) imprimă acțiune antiseptică, bacteriostatică.	Colite și enterocolite neinfecțioase. Extractul apos — în dizenterie bacilară. Erozia colului uterin și boli urogenitale. EXTERN: clătirea cavității bucale în stomatite și gingivite.			<i>Extract uscat</i> (40% arbutozidă), <i>infuzie</i> , <i>ceai</i> .
Vișin <i>Cerasus vulgaris</i> Mill. Вишня обыкновенная Cerasi fructus	Glucide (zaharoză). Acizi organici (malic, lactic, citric), vitamine — caroten, tiamină, acid ascorbic, nicotinic. Substanțe azotate, tanante, coloranți. Săruri de Fe, Mg, sалицилаți; aminoacizi.	Sucul din vișine acționează bactericid asupra unor germeni patogeni. Antiseptic, expectorant, diuretic, anti-diaric, hematopoietic.	<i>Corrigens</i> pentru prepararea unor forme farmaceutice. Ameliorează apetitul, reglează activitatea intestinală, majorează digestia lipidelor și a proteinelor. Pentru scăderea febrei în răceli, micșorarea proceselor fermentative în intestine.		În cantități mari, semințele pot cauza fenomene toxice (amigdalina eliberează acid cianhidric). Prezintă pericol utilizarea tincturii și a băurilor, care se păstrează mai mult de un an.	<i>Suc</i> . <i>Ceai diuretic</i> , specie 50 g.

<p>Mure de miriște <i>Rubus caesius</i> L. Ежевика сизая</p> <p>Rubi caesii fructus et folia</p>	<p>Glucide (glucoză, fructoză, zaharoză), caroten, tiamină, acid ascorbic, tocoferol, pectine, acizi organici (malic, citric, salicilic), bioflavonoide, acid nicotinic, filochinone, săruri de K, Mg, P etc.</p>	<p>Vitaminic, astringent, antiinflamator, regenerator, expectorant, antihelmintic, antitusive, bactericid, sudorific, diuretic, sedativ, potolește setea, febrifug, laxativ ușor (fructele proaspete) și antidiareic (fructele imature), ameliorează funcția intestinală și renală.</p>	<p><i>Sacul</i> – în boli hepatice, pentru ameliorarea metabolismului, în special al celui glucidic. Boli respiratorii, litiaze, boli articulare, atonia intestinului.</p>		
		<p>În combinație cu alte produse vegetale – în diabet. Ca astringent – în toxinfecții alimentare, dizenterie. Pneumonii. Nevroze climatice. Diaree, gastrite, hemoragii TGI, uneori în UGD. În alimentație.</p> <p>EXTERN: hemoragii gingivale, angine, inflamații ale căilor respiratorii superioare. Menstre abundente, ulcere cronice, plăgi proaspete și purulente, eczemă.</p>	<p><i>Fructe proaspete, infuzie.</i></p> <p><i>Frunze de mur</i> (antidiareic), specii 50, 100 g.</p>		

<p>Porumbur <i>Prunus spinosa L.</i> Терн колючий (колючая слива)</p> <p><i>Pruni spinosae fructus, folia, flores, radicibus, cortex</i></p>	<p>Glucide, celuloză, pectine, vitaminele C, grupa B, taninuri, substanțe azotate, aromate, acizi, compuși cianici, glicozide flavonice. Semințele conțin o glicozidă ce eliberează acid cianhidric.</p>	<p>Astringent, antiseptic, diuretic, anti-diareic, orexigen, laxativ, sudorific, anti-vomitiv, înlătură senzația de grețuri, ameliorează procesele metabolice, sedativ SNC, febrifug, regenerant.</p>	<p>Colite nespecifice, dizenterie, intoxicații alimentare (taninuri), enterite. Candidoze. Boli dermatologice.</p>		<p>Decoct, infuzie, fructe proaspete, suc.</p>
<p>Cais <i>Armeniaca vulgaris L.</i> Абрикос обыкновенный</p> <p><i>Armeniaca gummi, semina</i></p>	<p>Glucide (galactoză, arabinoză, acid glucuronic, zaharoză), inulină, amidon. Acizi organici (malic, citric, succinic, urme de acid salicilic), pectine. Glicozida amigdalina (semințe), enzime. Provitamina A, acizi ascorbic, nicotinic, caroten, vitaminele B₁₂, C PP. Microelemente (K, Fe,</p>	<p>Sucul de caise cu zahăr posedă acțiune bactericidă asupra unor bacterii (<i>Proteus vulgaris</i>, <i>Pseudomonas fluorescens</i>, <i>Ps. aeruginosa</i>). Efect favorabil asupra sistemului cardiovascular. Atenuază tusea și sughitul. Ameliorează vederea (caroten).</p>	<p>În alimentație. Gudronul de cais (pulbere) este substituentul Gummi Arabica (pentru prepararea emulsiilor, pilulelor, comprimatelelor). Fructele proaspete și uscate ameliorează funcția TGI și cardiovasculară. Pentru substituția deficitului de potasiu, la administrarea diureticelor (caisele sunt cele mai</p>	<p>Precauții: bolnavii diabetici trebuie să reducă consumul de caise.</p>	<p>Fructe proaspete și uscate, suc, emulsie din semințe, gudron, ulei.</p> <p>Datorită prezenței amigdalinei și a enzimei, emulsina, la mestecarea intensă a semințelor, se poate forma acidul cianhidric, cauzând intoxicație și moarte prin paralizie respiratorie.</p>

<p>Cruşin <i>Rhamnus frangula L.</i> Крушина ольховидная Frangulae cortex, fructus</p>	<p>Mh, Mo, Ni, Ti). Ulei volatil (mircen, limonen, cimol, terpinolen, linalool, geraniol etc), aminoacizi, ulei gras.</p>	<p>Proprietăți vomitive (scoarța proaspătă), laxativ. Purgativ (datorită frangulozidei și acidului crizofanic). Regenerant, antiinflamator ușor, astringent, bactericid, relaxează musculatura organelor interne,</p>	<p>Constipații. Colicite spastice, constipatii atonice, hemoroizi și fisuri anale. Malaria, tulburări climatice, tahicardie, vertij, boli SNC, obezitate, diabet zaharat, boli dermatologice legate de disfuncții metabolice.</p>	<p>bogate surse de K vegetal). HTA. Boli hepatice. Sucul – în aciditate scăzută sau achilie, boli intestinale. Emulsiile din semințe – efect sedativ în tuse, sughiț, bronșite, traheite, laringite. Apa de migdale – sedativ, analgezic. Anemie (fier). Cosmetologie. Ameliorarea vederii (caroten).</p>	<p>La administrare îndelungată, se poate dezvolta hiperemia organelor bazinului mic; avort.</p>	<p>Provoacă toleranță. La supradozare – colici abdominale, tenesme, discomfort. Nu se utilizează scoarța proaspătă (conține antrapoli, care provoacă greață, vomă). Semințele necoapte sunt toxice!</p>	<p><i>Pubere, decoct, extract fluid și uscat.</i> <i>Ceai pentru slăbit</i> (produs antiobezitate), specii 50 g. <i>Depurgăflux</i> (laxativ), ceai. <i>Dr. Theiss Figura Tropfen</i> (preparat contra obezității), pic.buvabile 50 ml.</p>
---	---	---	---	---	---	---	---

	<p>iniătură spasmele. Latența efectului se datorează hidrolizei lente a antraglicozidei. Efectul laxativ se dezvoltă lent, 10-12 ore.</p>	<p>Local - în streptodermii, piodermii, furuncule.</p>	<p><i>Extract de crușin</i> (laxativ de contact), compr. 200 mg N 10, 50. <i>Extract „Trejos de vynerios”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40% - 100, 200, 500 ml. <i>Normponderol</i> (purgativ, coleretic, diuretic, antifatulent), compr. N 40. <i>Scoarță de crușin</i> (purgativ), specii 100 g. <i>Siroop de crușin</i> (laxativ), 100 ml. <i>Specie antihelmintică</i>, 50 g. <i>Specie antihemoroidală</i> (laxativ), 50 g. <i>Specie antihemoroidală</i>, 100 g. <i>Ulcerotrat</i> (antiulceros), compr. N 10, 20. <i>Vicair</i> (antiacid, antiulceros), compr. N10. <i>Vicalin</i> (antiacid, antiulceros), compr. N10.</p>
--	---	--	---

Perene galben (Zemos) <i>Cucumis melo L.</i> Дыня обыкновенная	Glucide (zaharoză, fructoză, glucoză), substanțe azotate, celuloză, uleiuri grase, compuși volatili, acizii fosforici și nicotinic, vitamina C.	Ameliorează activitatea TGI, laxativ ușor. Sedativ asupra SNC, diuretic. Potolește setea.	Boli ale TGI, helmiozi, constipații. Reumatism, gută. Scorbut, tulburări depressive. În alimențație.	Predispoziție către diaree, enterocolite cronice cu motorică intestinală mărită.	Utilizarea abundentă poate provoca diaree și dureri abdominale.	<i>Infuzie.</i>
Ricin <i>Ricinus communis L.</i> Клещевина обыкновенная	Ulei gras (ulei de ricin), substanțe proteice neazotate. Alcaloidul ricinina. În semințe - ricina, o toxalbumină extrem de toxică.	La administrare per os, uleiul de ricin este degradat de lipaza intestinală cu eliberarea acidului ricinolic, care excită receptorii intestinului și provoacă intensificarea reflexă a peristaltismului intestinului subțire, apoi a celui gros, fără a provoca iritarea acestuia. Efectul laxativ apare peste 5-6 ore după introducerea uleiului.	Laxativ-purgativ, cu acțiune asupra intestinului subțire și gros în constipații, unele intoxicații. Lipsa efectelor adverse permite administrarea în inflamații TGI. În obstrucție-ginecologică - pentru stimularea contractilității uterului. EXTERN: combustii, ulcere, pentru ameliorarea creșterii părului, regenerarea plăgilor. Local: boli uterine, practica oftalmologică.		Semințele sunt toxice (ricină). Intoxicația:cefalee, febră, tulburări ale funcției cardiace, gastrită, anurie, convulsii, leucocitoză, colaps, deces. Doza letală de ricină - 0,02g. Uleiul de ricin nu este toxic.	<i>Oleum Ricini, Colloidum elasticum.</i> <i>Liniment balsamic Vishnevsky</i> (cicatrizant), 25 g. <i>Loțiune tonică pentru păr</i> (dermatologic), 100 ml. <i>Spasmocystenal</i> (antispastic urinar), pic. buvabile 10 ml. <i>Ulei de ricin</i> (laxativ de contact), 100 ml. <i>Urolesan</i> (uricozuric), pic. buvabile 15, 25 ml.

Revent <i>Rheum palmatum L.</i> Ревень пальчатый	Antraglicozide (crizofanol, emodol, aloemodol, fisionă, reină, sennozidele A, B, C, D), substanțe tanante (tanoglicozide), pectine, pigmenți, amidon, acizi fenolcarbonici, vitaminele grupului B, P, PP, C, carotenoide, flavonoida rutina.	Acțiunea laxativă a antraglicozidelor se atestă la doze mărite (0,5-1g) și în preparate alcoolice. În mediul bazic al intestinului, antraglicozidele se descompun, iritând receptorii intestinali și intensificând peristaltismul (predominant în intestinul gros). Acțiunea laxativă începe peste 8-10 ore după administrare. În doze mici (0,05-0,2g) - astringent (taninuri), micșorează peristaltismul intestinal. Coleretic, anticorbucic, antiinflamator, antiseptic, antifatulent, tonizant general.	Atonie intestinală, constipații cronice, meteorism, UGD, intoxicații alimentare, reumatism, procese inflamatorii genitale la femei, hemoragii interne. Se indică copiilor și vârstnicilor, întrucât nu modifică apetitul și digestia. Poate fi administrat concomitent cu substanțe amare.	Apendicită, ocluzie intestinală, colică, cistită, hemoragii gastrice, graviditate, gută, calculi oxalici, hemoragii.	Urina, laptele și transpirația se colorează în galben. În mediu bazic - colorație roșie.	<i>Suc proaspăt, extract apos.</i> <i>Balsam amar suedez dr. Theiss</i> (tonic gastrointestinal, cicatrizant), soluție pentru uz intern (extern), 100 ml. <i>Cholagflux</i> (coleretic), ocazi <i>Dr. Theiss Nova Fingura</i> (preparat contra obezității), caps. N 30. <i>Specie stomachică</i> , 50 g.
--	--	--	--	--	--	--

<p>Dovleac <i>Cucurbita pepo L.</i> Тыква обыкновенная</p> <p>Cucurbitae semina</p>	<p>Ulei gras (acizi omega-6 dienici, predecesori ai prostaglandinelor, acidul linolic, linoleic etc.), coenzima Q, lecitină. Steroli (colesterol, sitosterol, stigmasterol etc), tocopherol, proteine, carbohidrați, cucurbitină, vitamine (A, C, D, E), o proteină inactivatoare de ribozomi (peponina).</p>	<p>Antihelmintic, antiinflamator în hiperplazia de prostată, antioxidant, ameliorază reziduul postmijocional și simptomele de nicturie, slab laxativ, inhibitor al reverstranscriptazei virusului HIV-1 (peponină) și al tripsinei.</p>	<p>Helmintiaze. Proflaxia și tratamentul aterosclerozei de diferită localizare, HTA, hiperlipoproteinemie, cardiopatie ischemică, inclusiv infarct miocardic suportat, aritmie, suprasolicitare, convalescență după boli cronice, profilactic în geriatrie. Afecțiuni ale vezicii urinare (cistite) și ale prostatei.</p>	<p>Sindrom hemoragic, intoleranță individuală.</p>	<p><i>Extract, ulei gras, semințe</i> ca atare (10-20 g = 1-2 linguri/zi).</p> <p><i>Ceai pentru slăbit</i> (produs antiobezitate), specie 50 g. <i>Peponen</i> (urologic), caps. 300 mg N 100. <i>Specie antihelmintică</i>, 50 g.</p>
--	---	---	---	--	---

Obligeană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)

Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)

Osul-iepurei – *Ononis spinosa* (v. pag. 66)

Soc – *Sambucus nigra* (v. pag. 210)

Fenicul – *Foeniculum vulgare* (v. pag. 139)

Anason – *Anisum vulgare* (v. pag. 114)

II. II. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR SISTEMULUI NERVOS CENTRAL

II. 11.1. Plante medicinale aplicate în stimularea SNC

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
<i>Aralie</i> <i>Aralia</i> <i>mandshurica</i> L. Аралия маньжурская	Saponozide terpenice (aralozidele A, B, C - glicozide ale acidului oleanolic). Uleiuri volatile, cardenolide, an-tociani, taninuri, colină, proteine, amidon, glucide, alcaloizi (aralină), vitamina B, macroelemente (K, Ca, Mg, Fe) și microelemente (Mn, Cu, Zn, Mo, Cr, Al, Ba, Se, Ni, Sr, Pb etc.).	Aralozidele stimulează formațiunea reticulară a SNC (efect mai puternic ca al ginseng-ului și eleuterococul). Imprimă un efect inotrop pozitiv și cronotrop negativ cordului, crește volumul vital al plămânilor, forța musculară și potența sexuală, este un imunomodulator. Nu influențează semnificativ TA. Orexigen, crește capacitatea de muncă. Ameliorează somnul, memoria, tonusul vascular.	Surmenaj fizic și psihic, astenii neurotice și post-traumatice (traume cerebrale), sindrom astenic pe fundalul bolilor neurologice cronice (în special, în arahnoidite postgripale). Favorabil în atrosleroză cerebrală incipientă. În reconvalescență, impotență, hipotonie. Atonia TGI.	H T A , epilepsie, hipertenzii, excitație nervoasă, insomnie.	Nu are efecte adverse. Nu se recomandă administrarea seara.	<i>Tinctură</i> (alcohol 70%); <i>Sapara</i> (tab.). <i>Specie „Arphasetinum”</i> (antidiabetic), 100 g.
<i>Araliae</i> <i>mandshuricae</i> <i>radicibus</i>						

<p>Eleuterococcus <i>Eleutherococcus senticosus Maxim.</i> Элеутерококк колючий Eleutherococcus radiceus</p>	<p>Glicozide (eleuterozidele A, B, C, D, E). Ulei volatil și gras, cumarine, aralină (alcaloid), microelemente, ceruri, pectine. Aralozidele J, K, L și M.</p>	<p>Antitoxic, astrin-gent, hemostatic, antiagregant, vasodilatator, anti-inflamator, diuretic, scade nivelul glucozei în sânge. Efect antistres.</p>	<p>Imunomodulator, ameliorează circulația cerebrală, hipoglicemic, stimulant, tonic exprimat, hipotensiv (i/v), stimulează potența, crește acuitatea vederii, auzului, mărește producerea de energie, scade efectul barbituricelor. Constituie substituentul ginsengului.</p>	<p>Nevroze, sporirește capacitatea de muncă, scădere de fatigabilitate fizică și psihică, mărește acuitatea vizuală și auditivă. Ameliorează starea generală a pacienților, hipotensiv și expander de trăsistole, HTA.</p>	<p>Toxicitate redusă.</p>	<p><i>Extract apos, tinctură, comprimate.</i> <i>Extract fluid de eleuterococ (anabolizant), 50 ml.</i></p>
--	--	--	---	--	---------------------------	--

<p>Echinopanax <i>Echinopanax elatus Nakai.</i> Заманиха высокая</p> <p>Echinopanax rhizomata cum radicebus</p>	<p>Ulei volatili (alcooli, aldehide, fenoli, acizi organici, glucide), saponine, alcaloidul aralină.</p> <p>Macroelemente (K, Ca, Mg, Fe) și microelemente (Mn, Cu, Zn, Co, Cr, Al, Ba, V, Se, Ni, Sr, Pb, I, B).</p>	<p>Stimulator SNC (acționează similar ginsengului, însă mai slab), substituent al ginsengului, tonizant general, afrodisiac, hipoglicemiant. La introducerea i/v, efect cardi tonic exprimat, modulează TA, mărește diureza, excită respirația.</p>	<p>Astenii, stări asteno-depresive, asteno-ipocondrice, hipotensiune. Subpracticare fizică și psihică, convalescență, forme ușoare de diabet. Impotență.</p>	<p>H T A , epilepsie, h i p e r - chinezii, excitație nervoasă, insomnie.</p>	<p>Nu se recomandă administrarea scara.</p>	<p><i>Tinctură (1:5).</i></p>
<p>Ceai <i>Thea sinensis L.</i> Чай китайский</p> <p>Theae folia</p>	<p>Alcaloizi purinici (cafeină, teofilină, teobromină, xantină, hipoxantină, izaxantină), taninuri, adenină, ulei volatili (limonen), glucide, proteine, enzime, lecitină, clorofilă, nucleoproteine cu conținut de Fe și Mn, acid ascorbic, vitaminele B1, B2, K, PP, acid pantotenic,</p>	<p>Stimulent SNC, anti depresiv, angioprotector, antimutagenic și inhibitor al procesului de cancerizare cu ajutorul substanțelor chimice, inhibitor al peroxidării lipidelor și al absorbției colestrolului exogen, astringent, diuretic, antipruriginos, antidiareic.</p>	<p>Slăbiciune, hipotensiune, infecții acute, suprasolicitare fizică și psihică. Ateroscleroză (dilatată coronarele), intoxicație alcoolică, cu substanțe narcotice și stronțiu-90 (din precipitații atmosferice). Prevenirea cancerului și a cariei dentare.</p>	<p>Gută, dereglări ale metabolismului purinic. Sensibilitate la acid clorogenic și tanină (iritație gastrică, scăderea apetitului, constipație sau diaree).</p>	<p>Reacțiile adverse sunt posibile la persoane cu sensibilitate la acid clorogenic și tanină (iritație gastrică, scăderea apetitului, constipație sau diaree).</p>	<p><i>Infuzie.</i></p>

	teafolia saponine, teaflavine, pectine, compuși fenolici, circa 10 catalizatori biologici, săruri minerale.	Ameliorază funcția digestivă, respiratoric, renală (ulei volatil, cafeină). Diuretic (teobromină). Acțiunea antioxidantă a ceaiului verde este mai puternică decât a celui negru. Administrarea zilnică a ¼ pahar de ceai verde concentrat suplimentează doza zilnică profilactică de vitamina P. Ceaiul negru conține de 10 ori mai puțină vitamină C, decât cel verde.	Tradițional: astenii funcționale, diarei ușoare, edeme (adjuvant), în regimul de slăbire (ca energizant), afecțiuni dermice (antipruriginos).	afecțiuni psihice (anxietate), sarcină, alăptare.	
Sterculie <i>Sterculia platanifolia L.</i> Стеркулия платанолистная <i>Sterculiae folia</i>	Ulei volatil, gudron, acizi organici, urme de alcaloizi; semintele conțin cofeină, acizi organici, ulei gras.	Stimulator SNC.	Stări astenice și neurotice în boli cronice, suprasolicitare fizică și intelectuală, hipotensiune arterială. Convalescență.	Nu se recomandă administrarea pe noapte.	<i>Tinctură.</i>

<p>Leuzea <i>Leuzea carthamoides</i> DC. Левзея сафлоровидная</p> <p>Leuzea rhizomata cum radicebus</p>	<p>Ecdisteroide (fitoecdizone), Alcaloizi, acid ascorbic, caroten, inulină, ulei volatil, gudron, substanțe tanante, săruri de fosfor, oxalat de calciu.</p>	<p>Majorează capacitatea de muncă, intensifică forța de contracție a musculaturii, dilată vasele periferice și crește viteza de circulație a sângelui, amelioară circulația în mușchi și SNC. Facilitează activitatea cordului, rărește ritmul și</p>	<p>Tonic și stimulent în tulburări funcționale ale SNC, în suprasolicitare intelectuală și fizică, capacitate scăzută de muncă, impotență sexuală, alcoolism cronic, cefalee, stări astenodepresive.</p>	<p>HTA severă, boli ale fundului lui ochiului.</p>	<p>A se administra sub supravegherea medicului!</p>	<p><i>Extract fluid, tinctură.</i> <i>Leuzeae extractum</i> (adaptogen), 50 ml. <i>Toniphyt</i> (psihostimulent, nootrop), specii 100 g. <i>Vigor</i> (tonic), balsam buvabil 200, 500 ml.</p>
---	---	---	--	--	---	--

Pelin amar – *Artemisia absinthium* (v. pag. 136)

Ginseng – *Panax ginseng* (v. pag. 73)

Lămâi chinezece – *Schizandra chinensis* (v. pag. 74)

Rodiola – *Rhodiola rosea* (v. pag. 72)

II. 11.2. Plante medicinale cu efect sedativ

<p>Scara-Domnului <i>Polemonium saeruleum</i> L. Сянуха голубая Polemonii coerulei rhizomata cum radicibus</p>	<p>Saponozide triterpenice. Lipide, acizi organici, amidon, uleiuri volatile, macro- și microelemente.</p>	<p>Expectorant (saponozide), sedativ puternic (de 8-10 ori mai activ ca odoleanul), anticonvulsivant, antiinflamator, vasodilatator, hipotensiv. Coagulant.</p>	<p>Bronșite acute și cronice, bronhopneumonii, abcese pulmonare, tuse convulsivă. Tuberculoză. Hipercitabilitate nervoasă, insomnie, neurăstăenie, epilepsie. În ulcere gastroduodenale (în combinație cu albumeala), diaree sangvinolentă. Prevenirea sclerozei.</p>	<p>Toxicitate redusă. Efecte adverse rare.</p>	<p><i>Extract uscat, infuzie.</i></p>
<p>Vujor <i>Raouonia anomala</i> L. Плюн уклоняющийся Paeoniae rhizomata cum radicibus</p>	<p>Principii active diverse. Ulei volatil (cu metilsalicilat, pentalonină), glicozide (salicilină), acid salicilic și benzoic, glucida amiloidă, amidon, taninuri.</p>	<p>Sedativ puternic, sporește eficiența anesteziei, analgezic, anticonvulsivant, spasmolitic, antimicrobian, desensibilizant, crește funcția secretorie a stomacului, orexigen. Reglează somnul, micșorează cefaleea, majorează capacitatea de muncă.</p>	<p>Neurastenii, nevroză, isterii, insomnii, schizofrenie, epilepsie, dereglări neurovegetative, stări nevrotice în hipertireoză, stări fobice și ipohondrice. Reumatism, gută. Bronșite.</p>	<p>Plantă toxică! Nu se indică copiilor.</p>	<p><i>Tinctură (alcool 40%), extract alcoolic, infuzie.</i> <i>Tinctură de bujor</i> 1:10 (hipnotic, sedativ) 50 ml.</p>

Sovârf – *Origanum vulgare* (v. pag. 135)Rauwolfie – *Rauwolfia serpentina* (v. pag. 67)Hamei – *Humulus lupulus* (v. pag. 53)Odolean – *Valeriana officinalis* (v. pag. 50)Talpa-gâștei – *Leonurus cardiaca* (v. pag. 49)

II. 11.3. Plante medicinale cu efect analgezic

<p>Mac de grădină <i>Papaver somniferum L.</i> Мак снотворный</p> <p><i>Papaveris capita</i></p>	<p>Alcaloizi izochinolinici, derivați din benzilzochinolină, alcaloizi morfinaici - morfina, codeină, tebaină, papaverină, narcotină, narceină, papaveramină. Acizi organici (meconic, tarttric, malic, citric), poliholoziide.</p>	<p>Opium diluat: analgezic slab, antispastic, sedativ. Opium: analgezic (morfina este considerată etalon pentru substanțele care combat durerea), antispastic, antitusiv, narcotic. Morfina crește pragul de durere, micșorează reacția bolnavului la aceasta, ameliorează starea psihologică. Aceste efecte se dezvoltă cu menținerea conștiinței și a gândirii, dar cu o parțială pierdere a autocontrolului. Atenuează emoțiile negative: frica, anxietatea, senzația</p>	<p>Materie primă pentru extracția alcaloizilor. Morfina: analgezic în cazul ineficienței altor preparate și după operații grele, în traumatisme violente, forme avansate de cancer, colici biliare sau renale, pentru preîntâmpinarea șocului. Insuficiență coronariană, infarct miocardic. Dureri îndelungate, mai puțin în cele acute și de scurtă durată. Codeina fosfat: antitusiv. Opium: în tratamentul diareilor acute, colicilor abdominale.</p>	<p>Inhibarea respirației, anorexie, emfizem pulmonar, astm bronșic, inhibiția peristaltismului intestinal, grețuri, vomă, insuficiență miocardică, coolism, insuficiență hepatică.</p>	<p>Dezavantajul tratamentului: dependența fizică și psihică, care se instalează la administrare repetată (morfina). Nu se indică copiilor sub 2 ani. Bolnavilor peste 50 de ani li se administrează doze scăzute. Morfina poate determina reacții alergice.</p>	<p>Morfina clorhidrat (analgezic opioid), sol. inj. 1% - 1 ml N 5, compr. 10, 30, 60, 100, 200 mg N 60. Omnopon (analgezic opioid), sol. inj. 1% și 2% - 1 ml N 5. Codeină fosfat (antitusiv), compr. 15 mg N 20. Papaverină clorhidrat (antispastic), compr. 10, 20, 40 mg N 20, sol. inj. 2% - 2 ml N 10, sup. 20 mg N 10. Sirup expectorant, 100, 200 ml.</p>
--	---	--	--	--	---	--

<p>Mac galben <i>Glaucium</i> <i>Лавум Crantz</i> Мачек желтый</p> <p>Glaucii scmina, herba</p>	<p>Alcaloizi izochinolinici, derivați din benzilizo-chinoline, alcaloizi aporfincici (glaucină) ben-zofenantridimici (chelidonină), protoberberinici, rhoeadimici (aurotenzină, coridonă, chelodinină, sanguinarină, cheleterină etc.).</p>	<p>de foame și oboseală. Induce o stare de euforie. Scade excitabilitatea centrului respirator și al tusei, accelerează ritmul cardiac pe o perioadă scurtă, iar apoi îl scade.</p>	<p>Patologii ale căilor respiratorii superioare și ale plămânilor, bronșite acute și cronice, astm bronșic. Tuse de diversă etiologie, litiază renală și unele afecțiuni dermice (din cauza efectului diuretic).</p>	<p>Din cauza efectului ușor hipotensiv, nu se administrează în hipertensiune și infarct miocardic.</p>	<p>Este bine tolerată, dar uneori pot apărea vertij și grețuri, simptome care trec peste 10-15 min. Preparatele sunt slab toxice.</p>	<p><i>Glaucină, drajeuri, soluție.</i> <i>Bronchocin, Broncholytin</i> (antitusiv și expectorant), sirop 125 ml.</p>
--	---	---	--	--	---	--

<p>Floarea-suferinței <i>Passiflora incarnata</i> L. Пассифлора инкарнатная</p>	<p>Alcaloizi indolici, harmanici (harman, harmin, harmol), flavonoid, maltol, etilmaltol, acizi fenolici, cumarine, heterozide cianogene, poliu-ronide, aminoacizi liberi, steroli liberi, clorofilă, proteine, pectine, saponine, vitamina C.</p>	<p>Sedativ și tranchilizant, antispastic de tip papaverinic, antihipertensiv, stimulator al respirației, hipnotic ușor (nu provoacă senzații neplăcute la trezire), anticonvulsivant, antibacterian, antifungic, cicatrizant. Nu influențează activitatea cordului. Nu produce dependență.</p>	<p>Maladii funcționale ale SNC, însoțite de hiperexcitație, neurastenii, astenie postcontuzie și postgripală, insomnie, cefalee, hiperchinezii, arahnoidite postgripale, dereglări climatice, nevralgii, convulsii, spasme musculare, stări emotive, colite nervoase, alcoolism etc.</p>	<p>Angină pectorală, infarct miocardic, ateroscleroză. Sarcină, lactație, vârstă sub 3 ani. Precauții: persoane care necesită atenție sporită (șoferi etc.)</p>	<p>Practic netoxic. În doze mari provoacă cefalee și halucinații.</p>	<p><i>Aloa</i> (hipnotic, sedativ), sirop 694 mg/5 ml 100 ml. <i>Nobrasit</i> (hipnotic, sedativ), sol. buvabilă 100 ml. <i>Novo-Passit</i> (hipnotic, sedativ), sol. buvabilă 100 ml. <i>Valeriana-Plus</i> (hipnotic, sedativ), granule 20 g. <i>Bioline Insomnia</i> (homeopatic, hipnotic-sedativ), compr. N15, 45. <i>Bioline Nervousness</i> (homeopatic), compr. N15, 45. <i>Valeriana-Plus</i> (homeopatic, hipnotic-sedativ), granule 20 g.</p>
---	--	--	--	---	---	--

Obligeană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)
Nalbă mare – *Althaea officinalis* (v. pag. 99)
Rostopască – *Chelidonium majus* (v. pag. 152)

II. 12. FITOTERAPIA BOLILOR ALERGICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Cartof <i>Solanum tuberosum L.</i> Картофель Solani tuberosi flores, bulbos	Amidon, proteine. Vitamine (grupa B, C, acid folic, caroten, D, PP, K, E, H, U), aminoacizi esențiali, săruri minerale (Ca, K, P, Fe etc.). Acizi organici (în special citric, oxalic), acetilcolină, alcaloidul solanina, celuloză.	Vitaminizant, antiinflamator, cicatrizant, spasmolitic, diuretic, scade secreția gastrică, hipotensiv (acetilcolina), dietetic. Antiulceros (amidon) prin blocarea acțiunii pepsinei asupra mucoasei. Emolient.	Maladii cardiovasculare (conținune potasiu): tahicardie, HTA. Boli renale și metabolice. Diabet, alergii, șoc dureros. Edeme. Gastrite, ulcere însoțite de hipersecreție. Boli respiratorii acute și cronice. Provine eructațiile. Tulburări dispeptice, constipații. Combustii, eczeme etc. Cefalee. Cosmetologie. Tradițional: UGD, gastrite.	La soare, sub coajă se acumulează glicocalcaloizi ce pot determina în consumarea carbohidraților; tofilor alterați - greață, vomă, diaree, amețeli, palpitații, convulsii etc.	În doze mari, alcaloidul toxic solanina (din fructe) inhibă SNC, modifică caracteristicile sângelui. La consumarea carbohidraților alterați - greață, vomă, diaree, amețeli, palpitații, convulsii etc.	<i>Suc proaspăt, amidon.</i>

<p>Aronie <i>Aronia melanocarpa Elliott</i> Рябина черноплодная</p>	<p>Flavonolide cu activitate P-vitamincă (rutozidă, hesperidinol, quercetol), vitamine (PP, caroten, acid nicotinic, ascorbic, E, acid folic, B₂), catechine (epicatehina), antociani (cianidină, leucoantociani). Fi-lochinonă, acizi organici, amigdalină (fructe), glucide, microelemente (I, P, Fe, Cu, Mn, Co).</p>	<p>Hipotensiv, micșorează permeabilitatea capilară, participă în procesele redox. Hemostatic, elimină stronțitul radioactiv, hipocolesterolemiant (iod), normotensiv, vitaminizant, orexigen, sporește secreția sucului gastric. Ameliorează starea generală a organismului și funcția glandei tiroide (iod). Acțiune neurotropică.</p>	<p>HTA de gradele I și II, afecțiuni vasculare cerebrale. Hipovitaminoze. Ameliorează evoluția bolilor SNC, SCV și TGI (amigdalină, tocoferol). Tireotoxicoză. Diabet zaharat, boli renale, hepatite, gastrite, intoxicații, ateroscleroză. Hemoragii. Boală actinică. Capilarotoxicoze, reumatism. Stări alergice, eczeme. În alimentație.</p>	<p>Gastrite cronice, UGD, hipercoga-labilitate sangvină.</p>	<p>Suc, fructe proaspete, extract, infuzie. Balsam „Monomah” (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml. Eficardin (coleretic), sirop 140 ml. Fructe de aronie (antihipertensiv, vitaminizant, antitoxic), picuri cu pulbere 2 g N 25.</p>
--	---	---	---	--	---

Măceș – *Rosa canina* (v. pag. 95)

Mesteacăn – *Betula verrucosa* (v. pag. 115)

Aloe – *Aloe arborescens* (v. pag. 70)

Afin – *Vaccinium myrtillosum* (v. pag. 67)

Cicoare – *Cichorium inthibus* (v. pag. 146)

Scorș – *Sorbus aucuparia* (v. pag. 63)

Troscot – *Polygonum aviculare* (v. pag. 121)

Imortelă – *Helichrysum arenarium* (v. pag. 145)

Brebenoc – *Vinca minor* (v. pag. 57)

Drăcilă – *Berberis vulgaris* (v. pag. 156)

II. 13. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR REUMATISMALE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
<p>Castan <i>Aesculus hippocastanum L.</i> Каштан конский</p> <p>Hippocastani semina, cortex, flores, folia</p>	Glicozidele aesculina, fraxina, aescina, tiamina, substanțe tanante, ulei gras, glicozide flavonoidice (quercetol, izoquercetol, campferol), amidon etc.	Capilarostabilizator (escina și tiamina): reduce concentrația enzimelor lizozomiale și scindează mucopolizaharidele din peretele capilar; astfel, micșorează permeabilitatea capilară, filtrația proteinelor oligomoleculare, a electrolitilor și a apei în interstițiu. Anticoagulant, antitrombotic, venotonizant, antiexsudativ, antitradichininic, micșorează vâscozitatea sângelui. Micșorează permeabilitatea barierei plasmolinfatică.	Tromboflebite, varice ale membrilor inferioare, ulcere ale gabei, ateroscleroză, reumatism, tulburări ale circulației periferice (sele-roza vaselor), hemoroizi. Pre-întâmpină dezvoltarea trombozei în timpul nașterii.	Hipersensibilitate la preparat.	La administrarea esflazidei - fenomene dispeptice, dureri cardiace, lacrimare (dispar la micșorarea dozei sau la sistarea administrării), reacții alergice.	<p><i>Extract.</i></p> <p><i>Aescusan Drops</i> (capilarostabilizator), pic. buvabile 5,0-6,25 g.</p> <p><i>Cardiophyt</i> (cardiac), tinctură 100 ml.</p> <p><i>Cefasabal</i> (hipertrofia benignă de prostată), compr. N 20, 100.</p> <p><i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterole-miant, detoxifiant), specii 100 g.</p> <p><i>Escuvit</i> (angioprotector, capilarostabilizator), compr. N 10, 20, 40.</p> <p><i>Dr. Theiss Gel Antivaricos</i>, 100 ml.</p> <p><i>Cerebrum compositum</i> (homeopatic), sol.inj. 2,2 ml N 10.</p> <p><i>Discus compositum Ampullen</i> (homeopatic), sol.inj. 2,2 ml N 10.</p>

<p>Urzică <i>Urtica dioica L.</i> Крапива двудомная</p>	<p>Vitaminele C, K, B₁, B₂, carotenoide, acid pantotenic. Glucide, flavonoide (quercetol, campferol), uleiuri volatile, clorofilă, acizi organici (lactic, citric, formic etc.), alcaloizi (nicotină, acetilcolină, histamină), săruri de Ca, Mg, Fe, Si, P.</p>	<p>Stimulează eritropoieza, anti-anemic, hemostatic exprimat (vitamina K), vasodilatator, anti-diabetic, diuretic, coleretic, anti-berculos, antiinflamator. Pentru extragerea clofiliei (care este tonic, reparativ, mobilizează metabolismul).</p>	<p>Cicatrizant, în dermatologie (ulcere trofice, dermatite seboreice, eczeme, combustii, plăgi), dezodorant, pentru normalizarea metabolismului. Hemoragii pulmonare, renale, intestinale, uterine. Podagră, tuberculoză, ateroscleroză, maladii hepatice, ale vezicii biliare, alergii, anemii ferodeficitare. Contraindicații: boli renale.</p>	<p>Graviditate. Hemoragii cauzate de polipi, chisturi, tumori uterine, patologii chirurgicale. Hipercogulabilitate, HTA, ateroscleroză. Precauție: boli renale.</p>	<p><i>Infuzie, decoct, extract fluid.</i> <i>Alcohol</i> (terapia bilei), capsule N 10, 50. <i>Antitox</i> (depurativ), extract, compr. N 40. <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Cardiophyt</i> (cardiac), tinctură 100 ml. <i>Ceai antidiabetic</i>, specii 50 g. <i>Ceai diuretic</i>, specii 50 g. <i>Fat-Slim</i> (multivitamine, minerale, microelemente și extracte vegetale), caps. N 10, 60. <i>Frunze de urzică</i> (hemostatic), punți filtrante 1,5 g N 10, 20. <i>Gastrophyt</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Hepatophyt</i> (hepatoprotector), specii 100 g.</p>
--	--	--	---	---	---

II. 14. FITOTERAPIA BOLILOR APARATULUI UROEXCRETOR

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contraindicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Silnic <i>Glechoma hederacea L.</i> Бура плоцевидная <i>Glechomae herba</i>	Vitamina C, uleiuri volatile, flavonoide, taninuri, săruri minerale. Substanțe amare, colină, caroten, aminoacizi liberi, saponine.	Tonic, stimulent. Normalizează funcția respiratorie, expectorant, stomachic, diuretic, coleretic, antiinflamator, analgezic, orexigen.	Ulcere, enterocolite, diaree, disfuncții biliare, hemoroizi. Afecțiuni respiratorii (bronșite, pneumonii, pleurite, astm bronșic), hepatice și biliare, renale, splenice. Ipohondrie, cefalee. Stări gripale. Gută. Edeme pu-rulente, furunculoză, traumc.		Plantă TOXICĂ!	<i>Infuzie, suc.</i>
Limba-mielului <i>Borago officinalis L.</i> Огуречная трава <i>Boraginis flores, herba, semina</i>	Alcaloizi pirolizidiniici, mucilagii și pirolizidine saturate (tesinina, licopsamina, supinina etc.), acid silicic, ulci-gras. Saponine, taninuri, retinol.	Diuretic, sudorific, antiinflamator, sedativ, laxativ, antacid, reglează metabolismul, antireumatic. Reglează funcția cardiacă.	Inflamații renale, nevroze cardiace. Reumatism, gută, afecțiuni articulare și musculare, edeme, litiază. Hiperexcitabilitate nervoasă, tuse, febră, fobii, insomii, cefalee.			<i>Infuzie, decoct.</i>

<p>Afecțiuni dermatologice. Tradițional: în bronșite acute benigne.</p>	<p>Litiază renală, vezicală, cistită cronică, prostatită, albuminurie. Incontinență urinară. Boli stomacale. Eczeme, dermatite.</p>		<p>Plantă toxică! Se administrează doar în compoziția speciilor!</p>	<p><i>Specii.</i></p>
				<p>Preparatele au gust neplăcut. La administrarea dozelor mari - vomă, diaree etc.</p>
<p>Diuretic puternic, coleretic, antiinflamator, antimicrobian, spasmolitic, astringent.</p>	<p>Boli renale inflamatorii (cistite cronice), urolitiază, gută. Mai rar, tulburări TGI (astringent). Tradițional: diaree, tulburări metabolice, TBC, boli ginecologice.</p>	<p>Gravidelor cu glomerulonefrită.</p>	<p>Poate induce idiosincrazie cu urticaria.</p>	
<p>Cumarine (herniarină, scopoletină, umbeliferonă). Glicozida herniarina, alcaloidul poronihină, flavonoide (rutozidă), taninuri, saponine, uleiuri volatile, fenol, acid salicilic, vanilic, vitamina C, caroten.</p>	<p>Diuretic, antiseptic (hidrochinona formată la hidroliza arbutinei). Astringent.</p>			
<p>Glicozida arbutozida, o hidrochinonă liberă, substanțe tanante, acid galic, galotanină, acid elagic, elagotanină, acid ursolic, chinic, formic, ulei volatil, glucoză.</p>				
<p>Struguri-ursului <i>Arctostaphylos uva-ursi Spreng.</i> Толокнянка обыкновенная</p>	<p>Uvae-ursi folia</p>			

<p>Coadă-calului <i>Equisetum arvense</i> L. Хвощ полевой</p>	<p>Flavonoide (quercetol, isoquercetol, campferol, luteolină, equisetină, apigenol, saponarctină), saponină (equisetonină), acid silicic, acizi organici (aconitic, malic, oxalic), ulei gras, substanțe amare, taninuri, rezine, urme de alcaloizi (nicotină, pafustrină), săruri minerale.</p>	<p>Diuretic, hemostatic, antiinflamator, antimicrobian, dezintoxicant (elimină plumbul din organism), remineralizant, antiaterosclerotic. Hipotensiv, hipocolesterolemiant, fortifică pereții vaselor, determină dezvoltarea țesutului osos și cartilajinos, formează coloizi protectori, care previn formarea calculilor renali etc.</p>	<p>Edeme și staze de origine cardiacă sau cardiopulmonară, insuficiență circulatorie cu fenomene de stază. Maladii ale căilor urinare (pielite, cistite, uretrite). Ateroscleroză. Litiază renală, tuberculoză pulmonară. Se administrează bolnavilor în procesul chimioterapiei. Hemoroizi și metroragii, intoxicația cronică cu Pb. În gerontologie. EXTERN: stomatite, gingivite, parodontoză, eczeme, acnee, ulcere trofice, plăgi.</p>	<p>Afecțiuni grave ale parenchimului renal (nefrite, nefroze), întrucât acidul silicic și alte componente sunt iritante.</p>	<p><i>Infuzie, extract lichid, decoct.</i> <i>Părți aeriene de coada-calului</i> (diuretic), 50 g. <i>Depuraflox</i> (laxativ), ceai. <i>Detoxiphyt</i> (stomahic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Harntee</i> (diuretic), granule 200 g. <i>Nephrophyt</i> (urologic), specii 100 g. <i>Nephrosal species</i> (diuretic și antiseptic urinar), plicuri 1,5 g N 20. <i>Phytolyt</i> (antilitiazic), compr. N 50, 100. Specie antihemoroidală (laxativ), 50 g. Specie diuretică N 1, 50 g. Specie diuretică, 50 g. <i>Uroflux</i> (antiseptic urinar), ceai solubil instant 37,5 și 75 g.</p>
--	--	---	---	--	---

<p>Pepene verde (harbuz) <i>Citrullus vulgaris</i> <i>Matsunura & Nakai</i> Арбуз обыкновенный</p> <p><i>Citrulli fructus</i>, semina</p>	<p>80% apă, glucoză, pectine, celuloză, acid ascorbic, bioflavonoide, tiamină, riboflavină, acid folic, caroten. Aminoacizi, ulei gras, săruri de K, Fe, Mg, Ca.</p>	<p>Antiparazitar (acțiunea paralizantă asupra paraziților este mai pronunțată decât la semințele de dovleac). Diuretic, alcalinizează urina, contribuie la eliminarea sărurilor din organism. Coleretic, asigură ficatul cu substanțe ușor asimilabile (glucide, săruri, aminoacizi). Ameliorează digestia, influențează favorabil flora intestinală, contribuie la eliminarea colesterolului din organism.</p>	<p>Anemii (Fe, acid folic). Edeme cardiovasculare și renale. Ateroscleroză, HTA. Disfuncții ale metabolismului hidrosalin, calculi renali. Obezitate, reumatism, gută. Boli hepatice și biliare. Febră. Cosmetologie (tonic).</p>	<p>Precauții: nu se recomandă în calculi formați din fosfați în mediu alcalin.</p>	<p>Suc.</p>
--	--	---	---	--	-------------

<p>Pătrunjel <i>Petroselinum</i> <i>sativum</i> Hoffm. Петрушка кудрявая</p>	<p>Uleiuri volatile (apiol, pinen, miristicină), flavonolide (determină mirosul și gustul caracteristic). Flavonoide (apinină, diosmină, luteolină), proteine, carbohidrați, furocumarine (bergapten), vitamine (A, gr.B, C, caroten, niacină), săruri minerale (Na, K, Ca, Fe, P, Mg, Mn, Cu, S, I).</p>	<p>Diuretic exprimat, depigmentant, anticonvulsivant, antispasmodic, tonic, antitartar, orexigen, ameliorază funcția digestivă, neutralizează gazele intestinale, reglează menstruațiile, atenuează colicile, durerile și procesele inflamatorii.</p>	<p>Deregări digestive, litiază biliară. Maladii renale cronice (cistită cronică, litiază cronică, litiază renală). Edeme de proveniență diversă. Tulburări ale ciclului menstrual, prostatite, pentru stimularea funcției glandelor sexuale. Epileptic. Vicii cardiace decompensate. EXTERN: pediculoză, psoriazis, vasculite, demodeoză, vitiligo. Pentru depigmentarea pielii.</p>	<p>Graviditate (stimulează con tracțiile uterului). Datorită acțiunii iritante asupra parenchimului renal, este contraindicat în glomerulonefrita acută și cronică.</p>	<p><i>Extract, în stare proaspătă.</i> <i>Biococtail NK Natural Eatable</i> (stimulator al digestiei și metabolismului), coctail 250 ml.</p>
--	---	---	--	---	--

<p>Țelină <i>Apium graveolens L.</i> Сельдерей душистый Apii radicebus</p>	<p>Ulei volatil (hidrocarburi monoterpene (limonen, pinen), sesquiterpene (carfilen, humulen), alcoolii, flavonoidă, furanocumarine. Protide, hidrați de carbon, săruri minerale (Na, K, Ca, Fe, P, Mg, Mn, Cu), iod, vitamine (C, A, B₁, B₂, PP).</p>	<p>Tonic (asupra SNC și glandelor suprarenale), afrodisiac, stomaic, drenor biliar, diaforetic, diuretic, depurativ, carminativ, antiseptic, anti-piretic, hipoglicemiant, galactogog, ocitocic.</p>	<p>Afecțiuni digestive (anorexie, digestie lentă, meteorism, colecistite), renale (calculoză, retenție urinară), boli metabolice (obezitate, diabet, gută), afecțiuni endocrine (insuficiență suprarenală, sindrom premenstrual, im-potență).</p>	<p>Uleiul volatil nu se administrează în preparate de uz extern (bergaptenule și ducenduriscul apariției unor fotoder-mii).</p>	<p>Sucul proaspăt – în diferite preparate culinare sau suc obținut prin presare. <i>Ulei volatil.</i></p>
<p>Roibă <i>Rubia tinctorum L.</i> Марена красильная Rubiae rhizomata cum radicebus</p>	<p>Substanțe colorante (oximetil- și oxiantrachinolone), antraglicozide. Acid rubertrinic, alizarină, galiozină, purpurină, quantopurină, pseudopurpurină, acizi organici, proteine, pectine, taninuri.</p>	<p>Diuretic, bactericid asupra cociilor, scade tonusul și se mărește tonusul musculaturii rinichior și a căilor urinare, favorizând mișcarea calculilor.</p>	<p>Urolitiază (îndeosebi calculi de natură fosfată și oxalată), calculi biliari, gută, afecțiuni TGI, cistită, poliartrită, inflamația spinei, reținerea menstruației, tuberculoză, rahitism.</p>	<p>Glomerulonefrite acute și cronice, UGD, gastrite hiperacide, insuficiență renală ex-primată.</p>	<p>Decoct, extract. Cystenal (antispastic urinar), pic. 10 ml. Cyston (solvent al calculilor renali), compr. N100. Spasmocystenal (antispastic urinar), pic. buvabile 10 ml.</p>

<p>Rozmarin <i>Rosmarinus officinalis</i> L. Розмарин лекарственный</p>	<p>Ulei volatil: camfor, cineol, verbenonă; monoterpene, sesquiterpene, alcooli, esteri, oxizi. Acizi polifenol-carboxilici (rosmarinic, cafeic, vanilic, galic), flavonoide (diosmetină, diosmină), taină, principii amare diterpenice, terpene, vitamina C, caroten, ceruri, aminoacizi.</p>	<p>Ameliorează microcirculația și circulația cerebrală, hipocolesterolemiant și colagog-coleretic, diuretic, antispastic, cicatrizant și epitelizant, adaptogen (antistres, datorat capacității antioxidante a acidului rosmarinic). Bactericid, antiinflamator. Ameliorează în mod simțitor activitatea surfactantului și funcția pulmonară. Hipertensiv de scurtă durată. Accelerează menstrele. Tonicizant general, analgezic, immunomodulator, ameliorează memoria.</p>	<p>Vertij și migrene (adjuvant), tulburări digestive (tratament simptomatic), gută și reumatism, în combaterea proceselor de senescență (în geriatric). Boli inflamatorii cronice, imunitate scăzută, boli cardiovasculare și respiratorii (bronșite, astm bronșic).</p>	<p>La subiecții hepatici hipersensibili, copii și femei în sarcină (din cauza neurotoxicității cetonei).</p>	<p>Extern: unguente, linimente, alcoolaturi. <i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitamine și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml.</p>
--	--	---	--	--	---

<p>Ridiche <i>Raphanus sativus</i> L. Редька полевная Raphani radicebus</p>	<p>Glicozide, ulei volatil, lizocim, glucide, acid ascorbic, vitaminele grupului B, PP, fitoncide, săruri de iod, fermeși, substanța cristalică rafanol (împrună gustul iute).</p>	<p>Orexigen, bactericid (lizocim), stimulează digestia. Antiarosclerotic, diuretic, coleretic, expectorant, antidiareic, antihelmintic.</p>	<p>Ateroscleroză, urolitiază, gută, colecistite, ciroză hepatică, hepatite. Afecțiuni inflamatorii ale căilor respiratorii superioare, tuse, ascită, tuberculoză, tuse convulsivă. Neuralgii, radiculite, edeme. În mușcături de scorpion, șarpe. Trichomoniază vaginală. Stimularea digestiei, diaree cronică, gastrite hipoacide. Plăgi purulente, ulcere.</p>	<p>Boli SCV, hepatice, U G D, gastrite hiperacide.</p>	<p>Se administrează postprandial.</p>	<p>Suc proaspăt, semințe.</p>
--	--	---	--	--	---------------------------------------	-------------------------------

<p>Merișor <i>Vaccinium vitis idaea L.</i> Брусника обыкновенная</p>	<p>Glicozide fenolice (arbutozidă - ce hidrolizează până la hidrochinonă, metil-arbutozidă, pirozidă), flavonoide (camferol, quercetol, izoquercetol, rutozidă, avicularină, hiperină), catechine, vaccinină, licopină, ulei volatil (mircenol, linalool, borneol, camfor, timol, metilsalicilat). Acizi organici (benzoic, ursolic, galic, chinic, elagice, oxalic etc.), glucide, taninuri, acid ascorbic, carotene, fitoncide.</p>	<p>Diuretic (arbutozidă), antiinflamator, coleretic, sedativ, antiseptic (hidrochinonă), ameliorează permeabilitatea vasculară (catechine), vitamini-zant, laxativ ușor, antihelmintic.</p>	<p>Afecțiuni renale (pielonefrite cronice, cistite, litiază renală). Gastroenterite, gastrite hipoacide, diaree, meteorism, constipații cronice. Maladii metabolice (gută, osteocondroză); reumatism, artrite infecțioase nespecifice. Avitaminozele A și C. Dietetic. Înlătură setea, se administrează în febră.</p> <p>TRADITIONAL: în nicturie (în asociere cu sunătoare).</p>	<p>La degradarea arbutinei se formează hidrochinonă (bactericid), substanță potențial periculoasă, la a cărei supradozare pot surveni greșuri, vomă.</p>	<p><i>Decoct.</i> <i>Brusniverum</i> (urologic), brichete N 6.</p>
---	---	---	--	--	--

Albăstrele <i>Centaurea cyanus L.</i> Василек синий Cyani flores	Flavonoide, saponine, taninuri, alcaloizi, substanță colorantă, pelargonin-clorid, ulei gras, acid ascorbic, caroten, antociani.	Diuretic, cole-retic, antimicrobian, sudorific, febrifug, analgezic, regenerant. Melifer.	Ca diuretic, în patologii renale (nefrite, nefrozofrite, cistite, uretrite), hepatice și biliare. Ca tonizant și pentru principiile amare în alimentație.		<i>Infuzie.</i> <i>Novosept original</i> <i>"Green Doc"</i> (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N12, 24.
--	--	---	---	--	--

Mesteacăn – *Betula verrucosa* (v. pag. 115)
 Leuștean – *Levisticum officinalis* (v. pag. 71)
 Pelin amar – *Artemisia absinthium* (v. pag. 58)
 Ienupăr – *Juniperus communis* (v. pag. 120)
 Viorea – *Viola tricolor* (v. pag. 111)
 Păpădie – *Taraxacum officinalis* (v. pag. 151)

Troscot – *Polygonum aviculare* (v. pag. 121)
 Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
 Urzică – *Urtica dioica* (v. pag. 180)
 Măceș – *Rosa canina* (v. pag. 95)
 Osul-îepurelui – *Ononis arvensis* (v. pag. 66)

II. 15. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR ENDOCRINE ȘI METABOLICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Mazăre <i>Pisum sativum L.</i> Горох посевной Pisi folia, semina	Proteine cu un conținut bogat de aminoacizi (tirozină, metionină, cisteină, lizină, triptofan), colină și inozitol, vitaminele grupului B, C, PP, vitamina A, caroten, săruri de K, P, Mn, Na, Mg, I, Fe, celuloză.	Antitumoral, diuretic, astringent, hemostatic, antidiareic, stimulează procesele de regenerare a mucoaselor și a pielii, intensifică hematopoieza. Proprietăți hormonale.	Anemii, tuse, hemoroizi, tulburări metabolice, boli dermatologice, urolitiază, prozis (câte 3-4 boabe per os). EXTERN: infiltrațe inflamate în furuncule, carbuncule. Măști cosmetice.		Meteorism (adăugarea mărarului preîntâmpină acest efect). Nu se recomandă de băut apă rece după ingerarea mazărei.	Boabe pisate, boabe proaspete, făina de mazăre.
Fasole <i>Phaseolus vulgaris L.</i> Фасоль обыкновенная Phaseoli fructus, pericarpium	Aminoacizi (arginină, triptofan, tirozină, lizină, acid asparagic), alantoină, urează, flavonoide (quercetol, campferol), saponozide, acid L-pipecolic, lecitine, oze, hemiluloze (fibre),	Diuretic, hipoglicemiant, reduce absorbția glucozei și a lipidelor (fibre). Favorizează elaborarea insulinei și hormonilor, acționează benefic asupra sistemului cardiovascular. Grăbește tranzitul	Diabet zaharat. În medicina tradițională: edeme cardiovasculare, boli renale (cistite, nefrite, culoză renală), reumatism, HTA, gută.		Poliholozidele ozuronice din semințe sunt nedigerabile și reprezintă medii de cultură pentru bacteriile TGI, deci produc fenomene fermentative, care conduc la meteorism. Lectinele stau la originea	Decoct 5%, rareori macerat, pulberea de păstăi lipsite de semințe. Ceaiuri anti-diabete și diuretice. Ceai anti-diabetic, specie 50 g. Harnee (diuretic), granule 200 g. Hepatophyt (hepatoprotector), specii 100 g.

<p>intoxicărilor și conduc la fe- nomene toxice. Consumul înde- lungat poate in- duce degeneres- cență hepatică și renală, necroză intestinală.</p>	<p><i>Nephrosal species</i> (diuretic și antiseptic urinar), plicuri 1,5 g N 20. <i>Specii „Arphaseti- num”</i> (antidiabetic), 100 g. <i>Teci de fasole</i> (hipo- glicemiant), specii 50 g.</p>			<p><i>Pulbere, tinctură, picături orexigene, preparate tonizante.</i></p>
<p>intestinal, anti- bacterian, antiin- flamator, regene- rant, antialergic, înlătură senzația de mâncărime. Prodiu dietetic. Semințele cru- de inactivează chymotripsina și amilaza. Se cercetează activitatea anti- tumorală a fito- hemaglutininelor (lectinelor) de fa- sole, care stimu- lează activitatea fagocitară a leu- cocitelor umane.</p>				<p>Deregări diges- tive, anorexie, meteorism, oli- gurie, enterită cronică, edeme, reumatism, angi- nă, cefalee, astm bronșic. Neuro- dermită. Pentru clătirea cavității bucale.</p>
<p>elemente mine- rale (Cr, acid si- licic). Semințe: amidon bogată în amila- ză și oligozide nedigerabile, proteine, lecti- ne, vitamine: C, B₁, B₂, B₆, PP, inhibitori enzi- matici.</p>			<p>A m e l i o r e a z ă funcția TGI, ore- xigen, acțiunea ză benefic asupra sistemului urinar, antireumatic. Ex- pectorant, antifa- lulent, antiemetic, analgezic, anti- microbian, anti- trichomonazic.</p>	<p>Ulei volatil (ses- quiterpene – zin- giberină, bise- bolen, borneol, farnesen), gu- dron (gingerol – imprimă gustul specific), săruri de K, Ca, Mg, Fe, Mn, Si, Zn, Co, Al, V, Se etc. Taninuri, calagi- nă, alpinină.</p>
<p>Ghimbir <i>Zingiber</i> <i>officinale</i> <i>Roscoe</i> Имбирь лекарственный</p>				<p>Zingiberi rhizomata</p>

<p>Dafin <i>Laurus nobilis</i> L. Лавр благородный Lauri folia, cortex, radicibus, fructus, oleum</p>	<p>Ulei volatili (pinenen, cineol, felandren, terpineol, geraniol, eugenol, metileugenol), ulei gras (trigliceridele acidului lauric), gudron, lauran, fitosterină, alcool melisic, rutozidă.</p>	<p>Sedativ, analgezic, antiseptic, antiinflamator, anticonvulsivant.</p>	<p>Paralizie generală, paralizia nervului facial, tumori hepatice și splenice, colice, dureri articulare. Gripă. Cefalee, dureri auriculare. Ameliorează auzul, atenuează senzația de zgomot în urechi. Dureri hepatice. Artrită reumatoidă, gută, dureri spastice, diabet zaharat. Reumatism, tumori.</p>	<p>Graviditate.</p>	<p>Poate cauza alergii de contact. Nu se recomandă administrarea mai mult de 3 săptămâni: poate cauza sensibilitatea pielii.</p>	<p><i>Infuzie din frunze, decoct, ulei de laur.</i> <i>Extract „Trejos devynerios” (tonic), extract alcoolice buvabil 40% – 100, 200, 500 ml.</i></p>
<p>Ananas <i>Ananas comosus</i> Merr. Ананас настоящий Ananasi fructus</p>	<p>Glucide (zaharoză), acizi organici (citric), compuși azotați, săruri de K, Cu, acid ascorbic, bromelină (pepsină și papaină).</p>	<p>Antiinflamator, mărește activitatea fermentativă. Înlătură edemele.</p>	<p>Afecțiuni TGI, SCV și renale, ameliorarea digestiei, disfuncții funcționale ale SNC, scorbut.</p>	<p>Nu se recomandă în hiperaciditate gastrică.</p>	<p>Poate cauza alergii de contact. Nu se recomandă administrarea mai mult de 3 săptămâni: poate cauza sensibilitatea pielii.</p>	<p><i>Suc.</i> <i>Terra-plant Ananas</i> (bioflavonoide capilarestabilizatoare), comprimate N 20.</p>

<p>Măr pădureț <i>Malus sylvestris Mill.</i> Яблоня лесная</p>	<p>Polizaharide, celuloză. Substanțe neazotate, pectine, proteine, catechine, acizi organici (citric, malic, arabinic, clorogenic, salicilic, boric, ascorbic). Fitoncide, pectine, săruri de K, Na, Ca, Mn, Fe, Cu, Mn, flavonoide, caroten, taninuri.</p>	<p>Mărește rezistența organismului. Antidiareic (pectine detoxifică organismul și elimină toxinele), sporește capacitățile intelectuale, diuretic. Inhibă formarea acidului uric (potasiu și taninuri), antiaterosclerotic. Reține și împătrânirea organismului, previne dezvoltarea acidozei. Detoxifiant (pectinele conțin cantități mari de grupări carboxilice și metoxice). Antiinflamator, antimicrobian, antiseptic, diuretic, stimulează hematopoieza. Favorizează eliminarea colestero-lului. Reține dezvoltarea virusului gripei A. Radioprotector. Regenerant.</p>	<p>Diaree, enterocolite, îndecscbi la copii. Edeme. HTA, vertij, su-prasolicitare. An-gină. Obezitate și ateroscleroză. Merele dulci – în gastrite hipoacide, UGD, colite spas-tice, dischinezia căilor biliare. Merele acre – în anemii hipocrome. Gută, uroliti-ază. Anemie, febră. EXTERN: inflamații dermice.</p>	<p>Precauție: în enterocolite și UGD coaja merelor se scoate pentru a evita iritarea mucoasei.</p>	<p><i>Mere proaspete, ceai, infuzie, oțet de mere.</i> <i>Balsam „Monomah”</i> (imunostimulator), balsam buvabil 375 și 500 ml.</p>
---	---	---	---	--	---

<p>Ridiche de iarnă <i>Raphanus nigra L.</i> Редька чёрная</p>	<p>Glicozide, proteine, lipide, glucide, săruri de Ca, P, Fe, K, Na, caroten, vitamina D, B₁, B₂, PP, C, celuloză.</p>	<p>Colecistochinetic, coleretic, antitrahitic, favorizează dizolvarea acidului uric în țesuturile articulare. Participă la dizolvarea calculilor renali și biliari. Antitussiv. Tonizant.</p>	<p>Gută, reumatism, artrite cronice. Litiază biliară și renală. Tuse, bronșite. Surmenaj fizic și psihic.</p>	<p>Boli digestive.</p>	<p>Suc.</p>
---	--	---	---	------------------------	-------------

- Arnică – *Arnica montana* (v. pag. 55)
 Troscot – *Polygonum aviculare* (v. pag. 121)
 Jaleș – *Salvia officinalis* (v. pag. 213)
 Afîn – *Vaccinium myrtilloides* (v. pag. 67)
 Crușin – *Rhamnus frangula* (v. pag. 163)
 Pelin amar – *Artemisia absinthium* (v. pag. 136)
 Pătrunjel – *Petroselinum sativum* (v. pag. 186)
 Leuștean – *Levisticum officinale* (v. pag. 71)
 Anason – *Anisum vulgare* (v. pag. 114)
 Leuzea – *Leuzea carthamoides* (v. pag. 172)
 Mușețel – *Chamomilla recutita* (v. pag. 126)
 Rostopască – *Chelidonium majus* (v. pag. 152)
 Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
 Ienupăr – *Juniperus communis* (v. pag. 120)
 Iarbă mare – *Inula helenium* (v. pag. 101)
 Talpa-gâștei – *Leonurus cardiaca* (v. pag. 49)
 Păducel – *Crataegus sanguinea* (v. pag. 58)
 Odolean – *Valeriana officinalis* (v. pag. 50)
 Roiniță – *Melissa officinalis* (v. pag. 84)
 Lemn-dulce – *Glycyrrhiza glabra* (v. pag. 102)
 Păpădie – *Taraxacum officinale* (v. pag. 151)
 Cicoare – *Cichorium intybus* (v. pag. 146)

II. 16. FITOTERAPIA AFECTIUNILOR SANGUINE

II. 16.1. Plante cu efect antianemic

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Cătină albă <i>Hippophae rhamnoides L.</i> Облепиха крушиновидная <i>Hippophae fructus</i>	Vitamine (C, E, grupa B, P). Pigmenți, acizi esențiali, taninuri, cumarine, flavonoide, uleiuri volatile, microelemente, fitosterine, stigmatisterine, fitonocide.	Regenerant, cicatrizant (sterilne), antibacterial, inhibă secreția gastrică, reglează metabolismul lipidic, antiaterosclerotic.	Combustii, ulcere trofice, maladii dermatologice cu epitelizare lentă. În practica ginecologică, în erozii, procese inflamatorii. Combustii oculare. Ulcere gastroduodenale (nu modifică aciditatea). În proctite, sfincterite, fisuri anale, hemoroizi. Sinuzite, după tonzilectomie, tonzilitate. Pulpite, periodontite. Ateroscleroză.			<i>Armon</i> (cicatrizant), ulei de cătină, cremă 100 ml. <i>Cătina</i> (antiulceros, dermatologic, imunostimulator) sub formă de supozitoare cu ulei de cătină 0,5; capsule 0,3; ulei 50 ml. <i>Olasol</i> (cicatrizant), spray 60 ml. <i>Ulei de cătină albă</i> (antihemoroidal), sup. 0,5 g N 5, 10.

<p>Mur de pădure (mur negru) <i>Rubus fruticosus L.</i> Ежевика</p> <p>Rubi fruticosi folia, fructus</p>	<p>Taninuri, acizi organici (malic, citric, oxalic), pectine, caroten, vitaminele grupului B, C, E, taninuri, săruri de K, Cu, Mn.</p>	<p>Antiinflamator, regenerant, expectorant, vine putrefacția, antitusive, bactericid, sudorific, diuretic, sedativ, febrifug.</p>	<p>Nevroze climatice, rice, diaree, gastrite, ulcere cronice, hemoragii gastrice și intestinale, ca adjuvant în dizenterie și intoxicații alimentare, UGD. Afecțiuni ale căilor respiratorii superioare, gripă, pneumonii. Hemoragii gingivale, angine, menstruale abundente, plăgi purulente, eczeme.</p>		<p><i>Infuzie, suc, sirop.</i></p> <p><i>Novosept original „Green Doc”</i> (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24.</p>
<p>Coacăz negru <i>Ribes nigrum L.</i> Смородина черная</p> <p><i>Ribes nigri folia, gemmae conservativi</i></p>	<p>Vitaminele C, P, B₁, B₂, B₆, K, E, acid folic, nicotinic. Zaharuri, acid malic, citric, clorogenic, cafeinic, chinic, flavonoide, microelemente (B, Mn, Zn, Mo, Co, Cu, Fe, D). Taninuri, ulei volatil, substanțe azotate, antociane, pectine.</p>	<p>Vitaminizant, orexigen, diuretic, antimicrobian, antiviral, favorizează eliminarea excesului de acid uric și oxalic, hemostatic, antiinflamator.</p>	<p>Profilaxia și tratamentul hipovitaminozelor. În perioada de convalescență. Boli hematopoietice (anemii), hemoragii hepatice, biliare, respiratorii. Scrofuloză. Maladii gastrointestinale (ulcere, gastrite, colite, afecțiuni hepatobiliare).</p>		<p><i>Infuzie, sirop, concentrat.</i></p> <p><i>Eficardin</i> (coleretic), sirop 140 ml.</p> <p><i>Sirop de coacăze negre</i> (multivitamine), 300 ml.</p>

<p>Mierea-ursului <i>Pulmonaria officinalis L.</i> Медуница лекарственная</p>	<p>Taninuri, mucilagii, flavonoide (rutozidă, quercetol, campferol), antociani, saponine, acizi organici, caroten, săruri de Mn, Fe, K, I, Si etc.</p>	<p>Hematopoietic, antacid, astrin-gent, antiinfla-mator, analgezie, diuretic, sudori-fic, expectorant, regenerant, sti-mulează secreți-ile glandelor.</p>	<p>Afecțiuni ale că-ilor respiratorii superioare, plă-mănilor, tuber-culoză. Siliciul normalizează procesele imune. Diaree, inflamații TGI, renale, uri-nare. Hemoragii, hemoroizi.</p>	<p>renale (pielonefri-te, edeme), unele afecțiuni cardio-vasculare (insu-ficiență cardiacă și ateroscleroză). Reumatism, gută. În alimentație.</p>	<p><i>Infuzie.</i> <i>Bronchicum Husten-tee</i> (antitusiv și mu-colic), ceai. <i>Novosept original</i> „<i>Green Doc</i>” (vi-tamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24.</p>	
<p>Coarne <i>Cornus mas L.</i> Кизил мужской <i>Corni fructus</i></p>	<p>Glucide (fructo-ză și glucoză), acid malic, vita-mina C, pigmenți vegetali, pectine, tanin, săruri mi-nerale.</p>	<p>Antidiareic, anti-scorbutic, antidi-abetic, antipiretic, antiinflamator, bactericid, toni-zant general, co-leretic, diuretic.</p>	<p>Inflamații ale ficatului și rini-chilor. Anemie. Inflamații TGI, hipovitaminoze, angină, gripă, ra-hitism. Diaree. În alimentație.</p>		<p><i>Decoct, ceai, tinctu-ră, infuzie.</i></p>	

<p>Zmeură <i>Rubus idaeus L.</i> Малина обыкновенная</p> <p>Rubi idaei fructus</p>	<p>Glicide (glucoză, fructoză, zaharoză), celuloză, acizi organici (citric, salicilic, malic, formic, capronic), acid ascorbic, vitamine (B₁, B₂, acid nicotinic, caroten), pectine, flavonoide (quercetol), antociani, cumarine, săruri minerale (Na, K, Ca, Mg, P, Fe).</p>	<p>Antimicrobian, sudorific, astringent, sedativ, antidiareic. Tradițional: antifisclerotic, antiinflamator, febrifug, vitaminizant.</p>	<p>Boli inflamatorii ale aparatului respirator (răceală, gripă, angină). Neurastenie. Patologii TGI (diaree, dizenterie), boli hepatice. Anemii. <i>Corrigens</i> în diferite forme farmaceutice. În alimentație. Tradițional: HTA, ateroscleroză, răceli, tratarea acnelor, a inflamațiilor de pe față, pleoape, ochi.</p>	<p>Intoleranță individuală.</p>	<p><i>Fructe proaspete și uscate, infuzie.</i> <i>Ceai aromatic (tonic), specii 50 g.</i> <i>Legenda haiducului (tonic), elixir 373 ml.</i></p>
<p>Dentiță <i>Bidens tripartita L.</i> Черда трехраздельная</p> <p>Bidentis herba</p>	<p>Vitamine: caroten, acid ascorbic. Substanțe tanante, flavonoide (buteină, izocoreopsină, flavanomereină, lutcolină, cinarozidă, sulfuretină, maritimetină), cumarine (umbeliferonă,</p>	<p>Diuretic, sudorific, ușor laxativ, sedativ, stimulează circulația, ameliorează digestia, reglează metabolismul, antiinflamator, desensibilizant, bactericid, hipotensiv.</p>	<p>La copii – băi pentru fortificarea organismului, vindecarea urticariilor, scrofulozei. Gută, furunculoză, diateze hemoragice cu urticarie, în neurodermite, afecțiunea seboreică a pielii capului. Ci-catrizarea plăgilor,</p>		<p><i>Infuzie, briquete.</i> <i>Brusniverum</i> (urologic), briquete N 6. <i>Detoxiphyt</i> (stomachic, hipocolesterolemiant, detoxifiant), specii 100 g. <i>Părți aeriene de dențiță</i> (antiinflamator, antialergic), specie 50 g.</p>

	scopoletină, esculetină), substanțe minerale, mucilagii, ulei volatil.		psoriazis, acnee. Vitaminizant în boli pulmonare, ulceroase, dermatologice.			<i>Nephrophyt</i> (urologic), specie 100 g. <i>Specie „Aelecasolum”</i> (antiseptic, antiinflamator), brichete 2 g N 6; specii 75 g. <i>Specie colagogă</i> N 4 (coleretic), 50 g.
--	--	--	---	--	--	--

Vărză albă – *Brassica oleracea* (v. pag. 132)

Cais – *Armeniaca vulgaris* (v. pag. 162)

Fragi – *Fragaria vesca* (v. pag. 98)

Rostopască – *Chelidonium majus* (v. pag. 152)

Urzică – *Urtica dioica* (v. pag. 180)

Păducel – *Crataegus sanguinea* (v. pag. 58)

Scoruș – *Sorbus aucuparia* (v. pag. 63)

Pătăgină – *Plantago major* (v. pag. 124)

Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)

Roiniță – *Melissa officinalis* (v. pag. 84)

Sorbestrea – *Sanguisorba officinalis* (v. pag. 203)

Măceș – *Rosa canina* (v. pag. 95)

Afin – *Vaccinium myrtilloides* (v. pag. 67)

Mure de miriște – *Rubus caesius* (v. pag. 161)

Osul-îepurelui – *Ononis arvensis* (v. pag. 66)

Drăcilă – *Berberis vulgaris* (v. pag. 156)

Traista-cjobanului – *Capsella bursa pastoris* (v. pag. 62)

Cartof – *Solanum tuberosum* (v. pag. 177)

II. 16.2. Plante cu efect hemostatic

<p>Cimbru de casă <i>Lagochilus</i> <i>inebrians</i> <i>Vunge</i> Зайцегуб опьяняющий</p> <p><i>Lagochili flores,</i> <i>folia</i></p>	<p>Lagochilină (alcooli cuaternari), flavonoide, ulei volatil, taninuri, glucide, acid ascorbic, caroten.</p>	<p>Hemostatic, anticonvulsivant, sedativ, spasmolitic. Scade sensibilitatea doloară, sporește aciditatea gastrică, micșorează tensiunea intraculară, crește acuitatea vizuală, mărește capacitatea de muncă în condiții dificile. Ameliorează funcția SNC.</p>	<p>Hemoragii uterine, hemoroidale, traumatice, pulmonare, nazale, hemofilie, boli chirurgicale. Glaucom, reumatism (pentru micșorarea permeabilității capilare), dereglări de somn, hiperexcitabilitate. Eczemă.</p>	<p>Uneori – efect laxativ, mărește pulsul.</p>	<p><i>Infuzie.</i></p>
<p>Călin <i>Viburnum</i> <i>opulus L.</i> Калина обыкновенная</p> <p><i>Viburni cortex,</i> <i>folios</i></p>	<p>Alcaloizi indolici (viburnină). Tanină, iridoide, biflavonoide, rezină, ulei volatil, triterpene (amirine, acizi), β-sitosterol, cumarine, derivați fenolici (salicoidă și derivați), antocianozide,</p>	<p>Uterotonic, hemostatic, Sedativ, analgezic. Crește capacitatea de oxigenare cerebrală (viburnină). Antianafilactic (inhibă fosfodiesteraza, agregarea plachetară și eliberarea histaminei</p>	<p>Hemoragii interrene, în special uterine, tulburări ale ciclului menstrual, iminență de avort, neurastenii hiperstenică.</p>	<p>Toxicitate: fructele sunt alergizante. Provoacă gastroenterite severe, uneori mortale, dacă sunt consumate în cantități mari.</p>	<p><i>Infuzie, decoct, suc, extract.</i></p> <p><i>Eficardim</i> (coleretic), sirop 140 ml.</p>

	<p>alcaloizi (hirsutină).</p>	<p>de către mastocite). Antiinflamator și antiulceros (prin inhibarea COX-2).</p>			
<p>Sorbestrea <i>Sanguisorba officinalis</i> L. Кровохлебка лекарственная</p> <p><i>Sanguisorba rhizomata</i> cum <i>radicibus</i></p>	<p>Substanțe tanante (pirogalice, galice, elagice), saponine, amidon, acid ascorbic, fitoncide, oxalat de calciu.</p>	<p>Antiinflamator, hemostatic, astringent, inhibă peristaltismul intestinal și înlătură spasmele, vasoconstrictor, analgezic. Bactericid puternic, antiseptic.</p>	<p>Ca astringent în enterocolite, diaree. Inflamații TGI, în special cele induse de intoxicații. Hemoragii uterine, hemoroidale, gastrointestinale, pulmonare etc.). Tumori ale glandei mamare, erozia colului uterin.</p> <p>EXTERN: boala varicoasă, hemoragii hemoroidale, spălături nazale în gripă etc. Gingivite, stomatite. În alimentație.</p>		<p><i>Extract fluid, decoct.</i> <i>Ceai gastric N 5.</i></p>

<p>Vindecuță (crețîșor) <i>Betonica officinalis</i> L. Букица лекарственная</p>	<p>Alcaloizi piroli- dinici. Betaine, iridoide glucozi- date (harpagină), lactone, flavone, acizi polifenil- carboxilici (clo- rogenic, rosma- rinic).</p>	<p>Tonic amar, ex- pectorant, an- titusiv, sedativ, anticataral, anti- inflamator, hipo- tensiv, metabolic, laxativ.</p>	<p>Afecțiuni respi- ratorii (bronșită, astm bronșic, catar pulmonar), gastrice (anore- xie, pirozis, hi- peraciditate, dia- reie), renale (cal- culoză renală), metabolice (gută), dermice (arsuri), SNC (nevralgii, anxietate, nevro- ze). Radiculite, ateroscleroză.</p>		<p><i>Extract și infuzie 5% preparate din produs uscat sau proaspăt, cataplasme din frun- ze proaspete, zdro- bite.</i></p>
--	--	--	--	--	---

Drăcilă – *Berberis vulgaris* (v. pag. 156)

Traista-ciobanului – *Capsella bursa pastoris* (v. pag. 62)

Arnica – *Arnica montana* (v. pag. 55)

II. 17. FITOTERAPIA INFECTIILOR INTESTINALE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Fumăriță <i>Fumaria officinalis L.</i> Дьянканка лекарственная Fumariae herba	Vitamina K, acid ascorbic, alcaloidul fumarina. Flavonoide, glicozide, substanțe tanante și amare, caroten, acizi organici, flocchinonă, gudron.	Hemostatic, normalizează aciditatea scăzută a stomacului, coleretic, orexigen, laxativ, sudorific, antimalaric. Acțiunează favorabil asupra metabolismului glucidic. Fumarina în doze mici crește pulsul, iar în doze mari îl scade, provoacă somnolență. Antiscorbucic.	Hemoragii interne de diferită localizare. Tulburări ale funcției hepatice. Hipocaciditate gastrică, anorexie, diaree, hemoroizi. Răceală, febră. Isotemie. EXTERN: erupții cutanate, eczemă, urticarie, furuncule.		Plantă toxică! A se administra cu precauție!	<i>Infuzie, extract.</i> <i>Lymphomyosot</i> (homeopatic), sol. inj. 1,1 ml N 5.
Salcie <i>Salix alba L.</i> Ива белая Salicis cortex	Salicină, ce hidrolizează în acid salicilic, celuloză, lignină, fenolglicozide, catechine, tanini, antociani, flavone, vitamina C.	Astringent, hemostatic, antiseptic, febrifug, diuretic, antiinflamator. Fluidifică sângele, previne trombogeneza. Analgezic.	Dizenterie, inflamații ale mucoasei stomacului și ale intestinului gros. Tifos. Febră. Hemoragii interne. Tuberculoză. Boli ginecologice, reumatism, gută.			<i>Decoct, suc, coajă mărunțită.</i> <i>Bronchicum Hustentee</i> (antitusiv și mucolitic), ceai. <i>Extract „Trejos devynerios”</i> (tonic), extract alcoolice buvabil 40% – 100, 200, 500 ml.

<p>Scilipeți <i>Potentilla erecta L.</i> Лапчатка прямостоячая (калган)</p>	<p>Substanțe tanante, mai ales nehidrolizabile, glicozida tormentilina, triterpene (acid chinic, tormentozidă, tormentol), acid galic, malic, elagic. Flavonozide (campferol), flabafene, fenoli, catehine, ceruri, saponozide, rășini, ulei volatil, flobafen roșu, săruri minerale.</p>	<p>Astringent, hemostatic, bactericid, antiinflamator, analgezic, coleretic, regerant, expectorant.</p>	<p>Infecții respiratorii acute, angină. Boală varicoasă, transpirația picioarelor, boli dermice.</p>		<p><i>Uroflux</i> (antiseptic urinar), ceai solubil instant 37,5 și 75 g.</p>
<p><i>Potentillae rhizomata</i></p>		<p>Boli inflamatorii ale TGI (enterite, colite, enterocolite, diaree funcțională, dispepsie, dizenterie). Hemoragii interne (stomacale, uterine, intestinale). Hepatite. Colpitate trihomonadice. Gută, reumatism. EXTERN: degerături, combustii, eczeme, plăgi, contuzii, hemoroizi. Angină cardiacă, stomatite, gingivite. În cadrul speciilor – în adenom de prostată.</p>		<p><i>Decoct, infuzie.</i> <i>Balsam amar suedez dr. Theiss</i> (tonic gastrointestinal, cicatrizant), soluție pentru uz intern (extern), 100 ml. <i>Wundahyl</i> (cicatrizant), ung. 15, 30 g.</p>	

Nuc <i>Juglans regia L.</i> Орех грецкий	Acid ascorbic (în fructe imature), colorantul juglonă (în coaja fructelor imature), taninuri, vitamine (B ₂ , B ₁ , E), ulei volatil și gras, substanțe amare, proteine, glucide, arginină. Uleiul gras – 98% acizi nesaturai.	Influențează favorabil spermatozeneza, fortifică rezistența organismului. Antibacterian (juglona), regenerant, astringent. Analgezic, antitusive, antiseptic, hipoglicemiant, antiparazitar. Sursă de aminoacizi și acid ascorbic.	Hiperaciditate gastrică. Aliment dietetic. Diaree, hemoragii TGI, hemoroidale, diateză hemoragică. Ateroscleroză, boli hepatice. Diabet, avitaminoză. Gută. Infecții microbiene, tamentul eczemei ș.a., boli dermice. Afecțiuni oftalmologice. Combuști.	În boli intestinale, se recomandă administrarea doar a uleiului de nuci.	La administrare excesivă – cefalee (spasm vascular cerebral).	<i>Fructe proaspete, tinctură, decoct.</i> <i>Ceai antidiareic, speci 50 g.</i> <i>Legenda haiducului (tonic), elixir 373 ml.</i> <i>Nucină (antiseptic), sol. alcoolică 0,2% – 10 ml.</i>
---	--	--	--	--	---	---

- Obligeană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)
 Anason – *Anisum vulgare* (v. pag. 114)
 Eucalipt – *Eucalyptus globulus* (v. pag. 105)
 Cimbru – *Thymus vulgaris* (v. pag. 112)
 Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
 Pelin amar – *Artemisia absinthium* (v. pag. 136)
 Vetrice – *Tanacetum vulgare* (v. pag. 156)
 Leurdă – *Allium ursinum* (v. pag. 69)
 Crăciuniță – *Bergenia crassifolia* (v. pag. 160)
 Gălbenele – *Calendula officinalis* (v. pag. 129)
 Țintaură – *Centaurium umbellatum* (v. pag. 157)
 Sovârf – *Origanum vulgare* (v. pag. 135)
 Zmeură – *Rubus idaeus* (v. pag. 200)
 Mușețel – *Chamomilla recutita L.* (v. pag. 126)
 Merișor – *Vaccinium vitis idaea* (v. pag. 190)

II. 18. FITOTERAPIA AFECȚIUNILOR DERMATOLOGICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contraindicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Ceapă <i>Allium cepa L.</i> Лук репчатый Allii cepae bulbus	Compuși sulfurati. Fitoncide, uleiuri eterice cu componenți sulfidici lacrimogeni. Fermenți, glicozide, inulină, adenzină, prostaglandine, flavonoide, fitină, vitamine (A, B ₁ , B ₂ , C, E, PP), acizi, enzime, celuloză, săruri de Ca, P, Na, P, Fe, Al, Cr, Co, Cu, Mn, Mo, Ni, Zn, S, iod.	Fungistatic, fungicid, antimicrobian, orexigen, expectorant, stomahic, diuretic (elimină ureea și clorurile), hipoglicemiant, antiagregant plachetar, fibrinolitic, antiastmatic, vermifug, decongestionant pelvian, afrodisiac, regenerativ, împotriva mătreji.	Profilaxia scorbutilui. Maladii respiratorii acute (fitoncide) – angine, tonzilitate cronice etc. Ameliorează digestia, se administrează în constipații cronice, atonii intestinale. Maladii purulente dermale, ulcere purulente greu regenerabile. Ateroscleroză, HTA. În stare proaspătă, stimulează formarea spermiei, mărește potența.	Nu se recomandă consumarea exagerată a cepei în maladii cardiovasculare, hepatice și renale.		<i>Macerat în ulei de floarea-soarelui, sirop, extract (în vin), suc proaspăt.</i>

<p>Usturoi <i>Allium sativum</i> L. Чеснок посевной Allii sativi bulbos</p>	<p>Compuși sulfurați. Constituentul principal al bulbului proaspăt de usturoi, nesfărâmat, este aliina. La zdrobirea bulbului, sub acțiunea aliinazei, rezultă mai mulți compuși volatili: alicina (fitoncid), dialil-disulfoxid (împună mirosul specific). Uleiuri grase, fitosterine. Saponozide, terpeni, glucide, lipide, acizi organici, vitamine (B₁, B₂, C, E, PP), enzime, săruri minerale (K, P, Ca, Mg, Na, Cl, Fe, Cu, Si, Mn, Se, Cd).</p>	<p>Bactericid puternic (chiar la doza 1:125000), antimicrobic, antihelmintic, fungistatic, coleretice, stimulează activitatea cardiacă, dilată coronarele, fluidifică secrețiile, hipocolesterolemiant și hipolipemiant (prin reducerea absorbției colesterolului și lipidelor), hipoglicemiant, antihipertensiv, antiagregant, fibrinolitik, antioxidant, tireostimulent, citostatic. Suprimă procesele de putrefacție în intestine, orexigen, antihelmintic, antisclerotic.</p>	<p>Maladii hepatice, respiratorii și ORL (bronșite cronice, pneumonii, astm bronșic). Profilaxia gripei. Tuberculoză. Nevroză cardiacă. Hipercolesterolemie, hiperlipidemie, HTA, ateroscleroză, tulburări circulatorii minore, diabet. Anorexie, disbacterioză intestinală, dizenterie, constipații. Consumat cu regularitate, conferă protecție contra cancerului gastric. Colpate trihomonadice, candidoze, giardie. Utilizare largă în stomatologie, dermatologie, ulcerare greu regenerante. Uneori, în helmintiaze (sub formă de clisme în enterobioza copiilor).</p>	<p>Flatulență la pacienți hipersensibili la usturoi.</p>	<p><i>Alixina</i> N-250 mg (hipolipemiant), capsule N10. <i>Allihera</i> (hipolipemiant, antiagregant, antiinflamator, immunostimulator), capsule 500 mg. <i>Allochol</i> (terapia bilei), tab. N 10, 50. <i>Garlic Oil</i> (antihipertensiv, antiagregant), caps. 150 mg N 30. <i>Kolez</i> (hipocolesterolemiant), compr. N 60.</p>
---	--	---	---	--	---

<p>Soc <i>Sambucus nigra</i> L. Бузина черная</p>	<p>Glicozida sambunigrina (hidrolizează până la acid cianhidric, benzaidehidă și glucoză). Flavonoide (rutozidă, quercetol), colină, alcaloidul sambucina, ulei volatil, acizi organici (cafeic, clorogenic, acetinic, valerianic), taminuri. Vitaminele C, E, caroten, antociane, aminoacizi, săruri minerale.</p>	<p>Antisudorific, antiinflamator (ulei gras), slab expectorant, febrifug, sedativ, antiseptic, coleretic, laxativ, purifică sângele, emetic. Efectul diuretic este selectiv, neafectând activitatea cardiacă și TA.</p>	<p>Ca diuretic, în boli cardiovasculare, însoțite de edeme. Pentru micșorarea respirației în maladii acute respiratorii, laringite și bronșite cronice, gripe, angine. Se făc gargare în laringite, angine. Unele dereglări funcționale ale ficatului, rinichilor (edeme, pielonefrită cronică, cistită). Se folosește în combinație cu laxativele. EXTERN: miozite, neuralgii, dureri articulare, artrită reumatoidă, reumatism. În combustii, plăgi, furuncule, hemoroizi. Angină catarală, stomatite, gingivite.</p>	<p><i>Infuzie.</i> <i>Bronchophyt</i> (antiviv și expectorant), specii 100 g. <i>Cardiophyt</i> (cardiac), tinctură 100 ml. <i>Ceai pentru slăbit</i> (produs antiobezitate), specii 50 g. <i>Ceai aromat</i> (tonic), specii 50 g. <i>Ephiplant</i> (preparat contra obezității), pulbere în pungi 1,5 g N 25. <i>Fat-Slim</i> (multivitamină, minerale, miocromente și extracte vegetale), caps. N 10, 60. <i>Flori de soc</i> (antiviv), specii 50 g. <i>Gastrophyt</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Nephrophyt</i> (urologic), specii 100 g. <i>Nobrasit</i> (hipnotic, sedativ), sol. buva-biă 100 ml.</p>
--	---	---	---	--

			în cadrul speciilor: în atonia prostatei, sterilitate masculină, impotență, în special pe fundalul diabetului zaharat.		<i>Novo-Passit</i> (hipnotic, sedativ), sol. buvabilă 100 ml. <i>Sinupret</i> (expectorant), compr, N 10; pic.buvabile 100 ml. Specie sedativă N 1, 50 g.
--	--	--	---	--	---

Lemn-dulce – *Glycyrrhiza glabra* (v. pag. 102)
 Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
 Rostopască – *Chelidonium majus* (v. pag. 152)
 Dentijă – *Bidens tripartita* (v. pag. 200)
 Brebenoc – *Vinca minor* (v. pag. 57)
 Gălbenele – *Calendula officinalis* (v. pag. 129)
 Coadă-șoricelului – *Achillea millefolium* (v. pag. 136)
 Mușețel – *Chamomilla recutita* L. (v. pag. 126)
 Mesteacăn – *Betula verrucosa* (v. pag. 115)
 Păpădie – *Taraxacum officinalis* (v. pag. 151)
 Albăstrele – *Centaurea cyanus* (v. pag. 145, 191)
 Urzică – *Urtica dioica* (v. pag. 180)
 Aloe – *Aloe arberescens* (v. pag. 70)
 Măceș – *Rosa canina* (v. pag. 95)

II. 19. FITOTERAPIA BOLILOR OFTALMOLOGICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Morcov <i>Daucus carota L.</i> Морковь посевная Dauci radicebus	Caroten (provitamina A). Uleiuri volatile (terpene, citral, caratol, daucol, azaronă etc). Acizi grași (palmitic, linoleic etc.), flavonoide.	A acțiune A-vitaminică, ușor laxativ și diuretic; uleiul volatil posedă acțiune regeneratoare hepatocelulară, neurotonică, hipocolesterolemică, hipotensivă slabă, ușor anticoagulantă.	Hipovitaminoza A, asociată cu fragilitate, anorexie, stări frecvente de răceală, boli digestive și dermale (uscăciunea tegumentelor etc.). Maladii oftalmologice. Dereglarea metabolismului mineral. Osteoporoză, osteocondroză. Litiază renală și biliară. Gravitate, alăptare.	Ulcer gastrode- ntal, enterite.		Suc, în stare proaspătă. <i>Urolesan</i> (uricosuric), pic. buvabile 15, 25 ml.

- Chimen – *Carum carvi* (v. pag. 158)
 Soc – *Sambucus nigra* (v. pag. 210)
 Troscot – *Polygonum aviculare* (v. pag. 121)
 Soponel – *Ledum palustre* (v. pag. 61)
 Dentită – *Bidens tripartita* (v. pag. 200)
 Scoruș – *Sorbus aucuparia* (v. pag. 63)
 Pătrunjel – *Petroselinum sativum* (v. pag. 186)
 Lăcrimioară – *Convallaria majalis* (v. pag. 92)
 Urzică – *Urtica dioica* (v. pag. 180)
 Mușetel – *Chamomilla recutita L.* (v. pag. 126)
 Gălbenele – *Calendula officinalis* (v. pag. 129)
 Pălăginiță – *Plantago major* (v. pag. 124)
 Mesteacăn – *Betula verrucosa* (v. pag. 115)
 Lămâi chinezesc – *Schizandra chinensis* (v. pag. 74)
 Obligeană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)

II. 20. FITOTERAPIA BOLILOR OTORINOLARINGOLOGICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contraindicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Jaleș <i>Salvia officinalis</i> L. Шалфей лекарственный <i>Salviae folia</i>	Ulei volatili (pinen, cineol, tuiionă, borneol, salvenă, linalol). Flavonoide (henqualină, hispidulină, luteolină, salvitină, nepetină), alcaloizi, taninuri catehice, principii amare, rezine, acizi organici, vitaminele C, B ₁ , P, PP, acid pantotenic, oze, acizi organici, enzime, fitoncide, fitosteroli.	Stomahic, hemostatic, estrogen și emenagog, antisudorific, antinevralgic, antiseptic, coleretic, hipoglicemiant, astringent, spasmolitic, antiinflamator (taninuri, flavonoide, vitamine), antimicrobian (în special asupra bacteriilor gramnegative), hemostatic, mărește secreția gastrică (substanțe amare).	Neuralgii, anorexii, viroze. Procese inflamatorii bucale, nazale, ale căilor respiratorii superioare, precum și dermatologice (ulcere purulente, plăgi), combustii ușoare, degerături. Gastrite, ulcere gastrice, ulcere gastroduodenale cu aciditate scăzută, stări spastice gastrointestinale, disbacterioză, sindromul colonului iritat, diaree, hemoroizi. Inflamații ale vezicii urinare. Pentru micșorarea transpirației, în perioada climacterică, în stări febrile, tuberculoză.	Nu se administrează nou-născuților (neurotoxic, estrogenic). Precauții: administrarea orală se face cu prudență, în special la gravide.		<i>Infuzie și decoct 5%, extract fluid.</i> <i>Altax</i> (revulsiv, spasmolitic, coleretic), picături buvabile și pentru uz extern, 50 ml. <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Ceai antiastmatic</i> , specie 50 g. <i>Ceai antiadiabetic</i> , specie 50 g. <i>Doppelherz Energie Tonikum</i> (multivitaminic și microelemente), soluție buvabilă 50, 250, 500 ml. <i>Dr. Theiss Salbei</i> (antinfecțios bucal), soluție pentru gargarisme 50 ml.

<p><i>Frunze de salvie</i> (antiinfecțios bucal), specii 60 g. <i>Gastrophyl</i> (antiulceros), specii 100 g. <i>Novosept original</i> „Green Doc” (vitamine, minerale, extracte vegetale), compr. N 12, 24. <i>Dr. Theiss Pastile cu salvie și vitamina C</i> (imunostimulator, expectorant), 2,5 g N 30. Salbei (preparat contra răcelii), compr. pentru supt N 20. Salvin (antiinfecțios bucal), sol.alcoolică pentru uz extern 10 ml. <i>Specie „Aelcasolum”</i> (antiseptic, antiinflamator), brichete 2 g N 6; specii 75 g. <i>Specie colagogă</i> N 4 (coleretic), 50 g.</p>						
--	--	--	--	--	--	--

<p>Stejar <i>Quercus robur L.</i> Дуб обыкновенный</p>	<p>Substanțe tanante. Flavonoide (quercetol), triterpenoide (fridelanol, fridelină, glutinol), acid galic, elagic, flobafen, pentozani, metilpentozani, levulină, glucide, pectine, mucilagii, prosteine, p-sitosterină, catechine, acid pantotenic, vitaminele B₁, B₂, B₆, C, PP, tauraxonă, celuloză, săruri minerale.</p>	<p>Astringent, anti-helmintic, bacteriostatic, hemostatic.</p>	<p>Stomatită, faringită acută și cronică, gingivită, parodontoză, pentru înlăturarea mirosului neplăcut din gură, angină catarală. Înlătură transpirația abundentă a picioarelor. Hemoragii ale TGI, diaree, dizenterie, enterocolite cronice. Patologii ale ficatului și ale splinei. Menstruații abundente. Inflamații vezicale și ale căilor urinare, ulcere purulente cronice etc. Eroziunea colului uterin. Combustii, degerături, eczeme, escare, hemoizi. Intoxicății cu ciuperci, Cu și Pb. Se prepară cafea dietetică.</p>	<p>Precauție: nu se recomandă administrarea la copii.</p>	<p>Nu prezintă complicații la utilizare în doze uzuale. În doze mari, poate provoca vomă. La efectuarea îndelungată a gargarismelor cu decoct de stejar, se poate atenua simțul olfactiv.</p>	<p>Decoct, infuzie, tinctură. <i>Compr. antiidiareice</i> N 40. <i>Extract „Trejos devynerios”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40% – 100, 200, 500 ml. <i>Scoarță de stejar</i> (antiseptic și antiinflamator stomatologic), specii 100 g. <i>Vigor</i> (tonic), balsam buvabil 200, 500 ml.</p>
--	---	--	---	---	---	--

- Ciuboțica-cucului – *Primula veris* (v. pag. 110)
Coadă-șoricelului – *Achillea millefolium* (v. pag. 136)
Coacăz negru și roșu – *Ribes nigrum*, *Ribes rubrum*
(v. pag. 198)
Obligeană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)
Anason – *Anisum vulgare* (v. pag. 114)
Soponel – *Ledum palustre* (v. pag. 61)
Călin – *Viburnum opulus* (v. pag. 202)
Salcie – *Salix alba* (v. pag. 205)
Eucalipt – *Eucalyptus globulus* (v. pag. 105)
Afin – *Vaccinium myrtillus* (v. pag. 67)
Sovârf – *Origanum vulgare* (v. pag. 135)
Merișor – *Vaccinium vitis idaea* (v. pag. 190)
Brebenoc – *Vinca minor* (v. pag. 57)
Nalbă mare – *Althaea officinalis* (v. pag. 99)
Gălbenele – *Calendula officinalis* (v. pag. 129)
Aloe – *Aloe arborescens* (v. pag. 70)
Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
Tei – *Tilia cordata* (v. pag. 117)
Mușețel – *Chamomilla recutita* L. (v. pag. 126)
Zmeură – *Rubus idaeus* (v. pag. 200)
Pin – *Pinus sylvestris* (v. pag. 109)
Iarbă-mare – *Inula helenium* (v. pag. 101)

II. 21. FITOTERAPIA BOLILOR GINECOLOGICE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Roua-cerului <i>Drosera rotundifolia</i> L. Росанка крудилистная Droserae herba	Naftochinone (droseronă, plumbagină), acid ascorbic. Pigmenți antocianici, acizi organici (malic, citric), ferment proteolitic, taninuri.	Expectorant, sudorific, diuretic, bactericid, spasmolitic. Antitusive în tuse puternică convulsivantă. Inhibă creșterea unor bacterii și ciuperci patogene.	Afecțiuni ale organelor respiratorii (bronșite cronice, laringite, tuse, tuse convulsivă). Diaree cronică, dizenterie. EXTERN: negi, calozități (bătă-turi), pistrui.			Infuzie.
Iarbă-roșie <i>Polygonum persicaria</i> L. (<i>Persicaria maculosa</i>) Горец почечуйный <i>Polygoni persicariae</i> herba	Flavonoide (hiperoxidă, avicularozidă, quercetol, rutozidă, campferol). Vitaminele K, C, E. Ulei volatil, oxalat de calciu, fitosterine, ceruri, mucilagii, taninuri, pectine, filochinone etc.	Coagulant, majoarează activitatea cardiacă, vasoconstrictor, nu influențează tensiunea arterială, antibacterian. Laxativ ușor, diuretic. Hemostatic. Antiinflamator, anesteziec. Intensifică contractilitatea uterului și a intestinului.	Hemoragii uterine și hemoroidale și gastrice. Sindrom hipermenstrual. Dureri intestinale. Constipații spastice și atonice, hemoroizi. EXTERN: angină catarală, vaginită acută. Ulcere trofice, eczeme. Reumatism, edeme la picioare.	Graviditate. Tromboflebită (hemostatic puternic).		Infuzie, extract.

- Iarbă-mare – *Inula helenium* (v. pag. 101)
Coadă-șoricelului – *Achillea millefolium* (v. pag. 136)
Mesteacăn – *Betula verrucosa* (v. pag. 115)
Îmortelă – *Helichrysum arenarium* (v. pag. 64)
Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
Urzică – *Urtica dioica* (v. pag. 180)
Sovârf – *Origanum vulgare* (v. pag. 135)
Stejar – *Quercus robur* (v. pag. 215)
Chimen – *Carum carvi* (v. pag. 158)
- Troscot – *Polygonum aviculare* (v. pag. 121)
Vâsc alb – *Viscum album* (v. pag. 56)
Anason – *Anisum vulgare* (v. pag. 114)
Rostopască – *Chelidonium majus* (v. pag. 152)
Jaleș – *Salvia officinalis* (v. pag. 213)
Obligeană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)
Fenicul – *Foeniculum vulgare* (v. pag. 139)
Mărar – *Anethum graveolens* (v. pag. 143)

II. 22. FITOTERAPIA ÎN PEDIATRIE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Răculeț <i>Polygonum bistorta Samp.</i> <i>(Persicaria bistorta)</i> Гореч змений Bistortae rhizomata	Substanțe tanante de tip pirogalic, galic, elagic, catechine, oximetilantrochinone, amidon. Acid ascorbic, proteine, sterolizi, pigmenți, glucide. Macro- și microelemente.	Astringent ex-primat, antiinflamator, analgezic, antiseptic, che-ratoplastic, hemostatic, sedativ, deodorant.	Boli intestinale acute și cronice, asociate cu diaree neinfecțioasă, inflamații ale mucoaselor (enterită cronică, colită, diaree funcțională). Uretrită cronică, prostatită. EXTERN: pentru clătirea cavității bucale, gingivite, stomatite, spălarea plăgilor, eczeme. Tradițional: în boli TGI, hepatice, renale, ginecologice, epilepsie, nevroze, diaree, dizenterie.			<i>Decoct, extract fluid.</i>

<p>Piersic <i>Persica vulgaris Mill.</i> Персик обыкновенный</p>	<p>Glucide, celuloză, ulei volatil, proteine. Ulei gras (gliceridele acizilor palmitic, oleinic, stearinic), sitosterină, glicozida amigdalina ce hidrolizează până la benzaldehidă, acid cianhidric și glucoză (în semințe), flavonoide, microelemente (K, Ca, Mg, S, Na, P, Cl, Al, I, Fe, Ni, F, Cr, Zn, vitaminele A, B₁, B₂, B₆, B₁₅ și C.</p>	<p>Depurativ, laxativ, diuretic, dietetic. Ameliorează digestia, antiemetice, antiscorbucic.</p>	<p>Conjunctivite. Pentru producerea ulcicului de migdale. Diabet zaharat, obezitate.</p>	<p><i>Fructe proaspete, infuzie, ulei de migdale.</i></p>
<p>Persici fructus, folia, Oleum Persicorum</p>				
<p>Brad de Siberia <i>Abies sibirica L.</i> Лиственница сибирская Abies cortex</p>	<p>Gudron, ulei volatil. Borneol cetat și borneol (folosii pentru sinteza camferei). Terebentină. Alcoolul diterpenic abietol, acizi</p>	<p>Polivitaminic, diuretic, purifică sângele, analgezic, regenerează plăgile, antiulceros, antiscorbucic, imunomodulator. Antiseptic puternic.</p>	<p>Tratamentul și profilaxia scorbutului, ulcerelor gastroduodenale, bolilor reumatice. Stări gripale. Combustii, tumori.</p>	<p><i>Deep Heat (analgezic articular și muscular topic), cremă 67 g. Doctor MOM (topic în durerile musculare și articulare), unguent 20 g.</i></p>

	<p>abietinic și neobietinic. Acid ascorbic.</p>	<p>Camfora – tonic SNC și cardiovascular. Stimularea respirației și mărirea pulsului la administrarea camforei sunt determinate și de efectul revulsiv local și de acțiunea reflectorie asupra centrului respirator și vasomotor. Acțiunea ză benefic asupra ventilației alveolare, ameliorează circulația pulmonară și funcția miocardului. Amplifică procesele metabolice în miocard și îi mărește sensibilitatea pentru inerția simpatică. Inhibă agregarea trombocitelor, ameliorează microcirculația.</p>	<p><i>Terebentina</i> (extern), în reumatism, miozite, neurite, miopatii.</p>		<p><i>Dr. Theiss Rheuma Salbe Intensiv</i> (anti-reumatic), cremă 50, 75, 100 ml. <i>Mentoklar</i> (mucolitic, expectorant), inhalator 50 ml. <i>Olimetin</i> (terapia bilei), caps. 0,5 g N10, 20. <i>Unguent cu terebentină</i> (revulsiv), 15, 25 g. <i>Viprosal B</i> (topic în durerile musculare și articulare), ung. 50 g.</p>
--	---	--	---	--	---

<p>Cimbrisor <i>Thymus serpyllum</i> L. Тимьян (Чабрец)</p>	<p>Ulei volatil (timol carvacrol, cimol, terpinol, borneol etc.), acizi polifenol-carboxilici, flavonoid, flavone, compusi triterpenici, glucuronida scutellarina, principii amare (serpilina), taninuri, saponine, mucilagii, saruri de Mn etc.</p>	<p>Expectorant, antiastmatic, antitusiv, sudorific, hepatoprotector, coleretic-colagog, stomachic, diuretic, diaforetic, antihemorrhagic, sedativ, puternic antiseptic, bactericid, antiviral, tonizant general.</p>	<p>Afectiuni respiratorii (laringite, traheite, gripa, bronșite, astm bronșic, tuse convulsivă). Maladii hepatobiliare (dischinezii, hepatite), enterite, colici abdominale, constipații, aerofagie, hemoroizi. Reumatism, artrite. Neuroze, neuroastenie, depresie psihică. Algodismenoree, spasme ale organelor genitale. Furuncule, plăgi, abcese, combustii; stomatite, gingivite.</p>	<p>Boli hepatice și reționale grave, UGD, gravitate.</p>	<p>Toxicitate: Uleiul volatil, prin utilizare îndelungată, poate determina fenomene dermatice sau iritații ale mucoaselor, din cauza fenolilor.</p>	<p><i>Infuzie 3% și tinctură</i> pentru uz intern sau extern (gargarisme, băi medicinale, comprese). <i>Bronchophyt</i> (antitusiv și expectorant), specii 100 g. <i>Ceai antiastmatic</i>, specie 50 g. <i>Ceai antibronșitic</i> (expectorant), specii 50 g. <i>Codelac Phyto</i> (expectorant), sirop 100 ml. <i>Extract „Trejos devyneros”</i> (tonic), extract alcoolic buvabil 40% – 100, 200, 500 ml. <i>Părți aeriene de cimbrisor</i> (expectorant), punți filtrante 1,5 g N 10, 20. <i>Pertusin</i> (expectorant), sol. buvabilă 100 ml. <i>Specie sedativă</i> N 3, 50 g <i>Stoptussin Fyto</i> (expectorant), sirop 100 ml.</p>
--	--	--	--	--	---	--

Molid <i>Picea abies</i> L. Ель обыкновенная Piceae fructus	Ulei volatil, taninuri, gudron, fitoncide, săruri de Fe, Cr, Mn, Al, acid ascorbic, caroten, flavonoide, ulei gras.	Antiscorbucic, diuretic, coleretic, analgezic, antimicrobian, sudorific, regenerant, expectorant. Din lemnul de molid se obține cărbune activat.	Astm bronșic, boli renale și urinare, tuberculoză pulmonară, scorbut, inflamații ale organelor respiratorii (rinite, angine, tonzilitate, laringite, traheite, sinuzite). Profilaxia bolilor infecțioase la copii. Gută, reumatism articular. Furunculoză, plăgi, ulcere.	Gastrită hiperacidă, ulcer gastric.	Infuzie, decoct.
---	---	---	---	-------------------------------------	------------------

- Măceș – *Rosa canina* (v. pag. 95)
 Pelin amar – *Artemisia absinthium* (v. pag. 136)
 Podbal – *Tussilago farfara* (v. pag. 142)
 Mușețel – *Chamomilla recutita* (v. pag. 126)
 Eucalipt – *Eucalyptus globulus* (v. pag. 105)
 Căis – *Armeniaca vulgaris* (v. pag. 162)
 Jaleș – *Salvia officinalis* (v. pag. 213)
 Cătină albă – *Hippophaes rhamnoides* (v. pag. 197)
 Gălbenele – *Calendula officinalis* (v. pag. 129)
 Usturoi – *Allium sativum* (v. pag. 209)
 Ceapă – *Allium cepa* (v. pag. 208)
 Obligană – *Acorus calamus* (v. pag. 133)
 Pătlagină – *Plantago major* (v. pag. 124)
 Mesteacăn – *Betula verrucosa* (v. pag. 115)
 Pin – *Pinus sylvestris* (v. pag. 109)
 Păpădie – *Taraxacum officinalis* (v. pag. 151)
 Ienupăr – *Juniperus communis* (v. pag. 120)
 Morcov – *Daucus carota* (v. pag. 212)
 Sovârf – *Origanum vulgare* (v. pag. 135)
 Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)

II. 23. FITOTERAPIA ÎN GERIATRIE

Denumirea plantei	Compoziție chimică	Efecte farmacologice	Indicații	Contra-indicații	Reacții adverse	Forme farmaceutice
Coșaci <i>Astragalus dasyanthus</i> <i>Pall.</i> Астрагал шерстистотравяной Astragali herba	Polizaharide, acizi organici, steroli, alcaoloizi, triterpene (dazi-antozide), cumarine, flavonoide (quercetol, narsină, astragalozidă, campferol). Vitaminele C și E, amidon, coloranți, mucilagii, azot, săruri de Fe, Al, Na, Mg, P, mai puțin Ba, Sr, Mo, V, Mn. Acumulează Fe, Mo, Se, Ba.	Vasodilatator, coronarodilatator, efect inotrop pozitiv și cronotrop negativ asupra cordului, hipotensiv, spasmolitic, sedativ, diuretic, astringent, emolient, hipoglicemiant.	Hipertensiune arterială incipientă, insuficiență cardiovasculară și coronariană. Nefrite, glomerulonefrite acute și cronice, edeme. Nevroze, iritabilitate, excitabilitate.			<i>Infuzie.</i>

Rutişor <i>Thalictrum flavum</i> L. Василистник желтый	Alcaloizi protoberberinici (berberină, palmatină), baze cuaternare aporfine, bisbenzilcholine. Flavone, mucilagii, oze, aminoacizi, săruri minerale.	Antibacterian, colecistochinetic, antispastic, antihipertensiv, citostatic, sedativ, antiepileptic, febrifug, antiinflamator, hemostatic, regenerant.	Infecţii intestinale (dizenterii), oftalmice (conjunctivite), genitale (gonoree, leucoree). Afecţiuni hepatobiliare (colicistite cronice, stări icterice) şi cardiovasculare (HTA). Dureri reumatismale, plăgi, ulcere, leishmanioze.	A se administra intern cu precauţie.	<i>Tinctură, infuzie.</i>
--	--	---	---	--------------------------------------	---------------------------

- Magnolie – *Magnolia grandiflora* (v. pag. 63)
 Talpa-gâştei – *Leonurus cardiaca* (v. pag. 49)
 Imortelă – *Helichrysum arenarium* (v. pag. 145)
 Păducel – *Crataegus sanguinea* (v. pag. 58)
 Cimbrişor – *Thymus serpyllum* (v. pag. 222)
 Nalbă mare – *Althaea officinalis* (v. pag. 99)
 Sunătoare – *Hypericum perforatum* (v. pag. 64)
 Sovârf – *Origanum vulgare* (v. pag. 135)
 Măceş – *Rosa canina* (v. pag. 95)
 Muşeţel – *Chamomilla recutita* L. (v. pag. 126)
 Coadă-caprei – *Scutellaria baicalensis* (v. pag. 58)
 Rauwolfie – *Rauwolfia serpentina* (v. pag. 67)
 Scoruş – *Sorbus aucuparia* (v. pag. 63)
 Linte lanceolată – *Thermopsis lanceolata* (v. pag. 100)

Anexa 1.

**LISTA PLANTELOR MEDICINALE
UTILIZATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

- Abies balsamea* (L.) Mill.
Achillea millefolium L.
Acorus calamus L.
Adonis vernalis L.
Aerva lanata (L.) A. L. Juss. ex
Schultes
Aesculus hippocastanum L.
Agrimonia eupatoria L.
Allium cepa L.
Allium sativum L.
Alnus glutinosa L.
Alnus incana L.
Aloe ferox Mill.
Aloe vera (L.) Burm.
Althaea officinalis L.
Ammi majus L.
Ammi visnaga (L.) Lam.
Anethum graveolens L.
Angelica archangelica L.
Anisum vulgare Gaertn.
Apium graveolens L.
Aralia mandshurica Rupr. et Maxim.
Aristolochia clematitis L.
Aronia melanocarpa (Michx) Elliot.
Artemisia absinthium L.
Artemisia annua L.
Astragalus dasyanthus Pall.
Avena sativa L.
Berberis vulgaris L.
Beta vulgaris L.
Betula pendula Roth.
Bidens tripartita L.
Borago officinalis L.
Brassica nigra (L.) W.D.J. Koch
Brassica oleracea L.
Calendula officinalis L.
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.
Capsicum annuum L.
Carum carvi L.
Castanea sativa Mill.
Centaurea cyanus L.
Centaurium erythrea Rafn.
Chamomilla recutita L.
Chelidonium majus L.
Convallaria majalis L.
Coriandrum sativum L.
Cotinus coggygria Scop.
Crataegus laevigata (Poirer) DC.
Crataegus monogyna Jacq.
Cucurbita pepo L.
Cucurbita pepo L.
Cynara cardunculus L.
Digitalis lanata Ehrl.
Digitalis purpurea L.
Dryopteris filix-mas (L.) Schott
Echinacea angustifolia DC.
Echinacea pallida (Nutt.) Nutt.
Echinacea purpurea (L.) Moench
Equisetum arvense L.
Erysimum diffusum Ehrh.
Fagopyrum esculentum Moench
Filipendula ulmaria (L.) Maxim
Foeniculum vulgare Mill.
Foeniculum vulgare Mill.
Fragaria vesca L.
Fraxinus ornus L.
Fumaria officinalis L.
Galium odoratum (L.) Scop.
Gentiana lutea L.

- Ginkgo biloba* L.
Glycine max (L.) Merr
Glycyrrhiza glabra L.
Gnaphalium uliginosum L.
Hedera helix L.
Helianthus annuus L.
Helichrysum arenarium L.
Hippophae rhamnoides L.
Humulus lupulus L.
Hypericum perforatum L.
Hyssopus officinalis L.
Inula helenium L.
Juglans regia L.
Juniperus communis L.
Lactuca sativa L.
Lactuca virosa L.
Lamium album L.
Lavandula angustifolia Mill.
Leonurus cardiaca L.
Linum usitatissimum L.
Malva sylvestris L.
Medicago sativa L.
Melilotus officinalis (L.) Pall.
Melissa officinalis L.
Mentha piperita L.
Menyanthes trifoliata L.
Nepeta cataria L.
Ocimum basilicum L.
Ononis spinosa L.
Origanum majorana L.
Origanum vulgare L.
Padus avium Mill.
Pastinaca sativa L.
Petroselinum crispum (Mill.) Nyman
 ex A.W. Hill
Phaseolus vulgaris L.
Pimpinella major (L.) Hudson
Pimpinella saxifraga L.
Pinus spp.
Pinus sylvestris L.
Plantago lanceolata L.
Plantago major L.
Polygonum aviculare L.
Polygonum hydropiper L.
Polygonum persicaria L.
Populus tremula L.
Populus tremuloides Michx.
Potentilla anserina L.
Primula veris L.
Prunus armeniaca L.
Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb
Prunus persica (L.) Batsch
Prunus spinosa L.
Pulmonaria officinalis L.
Pulsatilla vulgaris Mill.
Quercus petrea (Matt.) Liebl.
Quercus robur L.
Rhamnus cathartica L.
Rhamnus frangula L.
Rheum palmatum L.
Rhus coriaria L.
Ribes nigrum L.
Ribes nigrum L.
Ricinus communis L.
Rosa canina L.
Rosa gallica L.
Rubia tinctorum L.
Rubus fruticosus L.
Rubus idaeus L.
Rumex confertus L.
Salix alba L.
Salvia officinalis L.
Sambucus nigra L.
Sanguisorba officinalis L.
Saponaria officinalis L.
Schizandra chinensis (Turcz.)

Silybum marianum (L.) Gaertn.

Sinapis alna L.

Sinapis juncea L.

Sinapis nigra L.

Solanum dulcamara L.

Solidago virgaurea L.

Sophora japonica L.

Sorbus aucuparia L.

Symphytum officinale L.

Tanacetum cinerariifolium (Trevir.)

Sch. Bip.

Tanacetum parthenium (L.) Sch.Bip.

Taraxacum officinale sensu auct., non

Weber ex Wiggers

Thymus serpyllum L.

Thymus vulgaris L.

Tilia cordata Mill.

Tilia platyphyllos Scop.

Triticum aestivum L.

Tussilago farfara L.

Ulmus rubra Muhl.

Urtica dioica L.

Valeriana officinalis L.

Verbena officinalis L.

Veronicastrum virginicum (L.) Farw.

Viburnum opulus L.

Viola tricolor L.

Viscum album L.

Vitis vinifera L.

Zea mays L.

Anexa 2.

HERBAL ATC INDEX**Indexul ATC al plantelor medicinale utilizate în Republica Moldova****HA TRACT ALIMENTAR ȘI METABOLISM****HA01 PREPARATE STOMATOLOGICE***HA01A PREPARATE STOMATOLOGICE**HA01AD Alfi agenți pentru tratamentul local bucal**HA01W REMEDII STOMATOLOGICE VEGETALE**HA01WA Remedii stomatologice vegetale care conțin taninuri*

1. Agrimonia eupatoria L.	7. Pimpinella major (L.)
Hudson
2. Alnus glutinosa L.	8. Pimpinella saxifraga L.
3. Alnus incana L.	9. Quercus petraea (Matt.) Liebl.
4. Cotinus coggygria Scop.	10. Quercus robur L.
5. Ocimum basilicum L.	11. Rubus fruticosus L.
6. Padus avium Mill	12. Rhus coriaria L.

HA01WB Remedii stomatologice vegetale care conțin mucilagii

1. Althaea officinalis L.	3. Malva sylvestris L.
2. Malva sylvestris L.	

HA01WC Remedii stomatologice vegetale care conțin rezine sau uleiuri volatile

1. Salvia officinalis L.	2. Thymus vulgaris L.

HA01WD Remedii stomatologice vegetale care conțin iridoizi

1. Verbena officinalis L.

HA01WX Alte remedii stomatologice vegetale

1. Rosa gallica L.

HA02 MEDICAMENTE PENTRU DEREGLĂRI ALE ACIDITĂȚII*HA02W REMEDII VEGETALE PENTRU TRATAMENTUL ULCERULUI PEPTIC**HA02WA Remedii vegetale pentru tratamentul ulcerului peptic care conțin saponine*

1. Glycyrrhiza glabra L.

HA02WB Remedii vegetale pentru tratamentul ulcerului peptic care conțin mucilagii

1. Symphytum officinale L.	3. Ulmus rubra Muhl.
2. Gnaphalium uliginosum L.	

HA02WC *Remedii vegetale pentru tratamentul ulcerului peptic care conțin alcaloizi*
 1. Brassica oleracea L. 2. Symphytum officinale L.

HA03 MEDICAMENTE PENTRU DEREGLĂRILE GASTROINTESTINALE FUNCȚIONALE

HA03A MEDICAMENTE PENTRU DEREGLĂRILE FUNCȚIONALE INTESTINALE

HA03AD *Papaverină și derivați*

HA03AW *Carminative vegetale*

1. Achillea millefolium L.	13. Matricaria recutita (L.)
Raush
2. Acorus calamus L.	14. Melissa officinalis L.
3. Anethum graveolens L.	15. Mentha piperita L.
4. Angelica archangelica L.	16. Ocimum basilicum L.
5. Artemisia absinthium L.	17. Petroselinum crispum
(Mill.) Nyman ex A. W. Hill
6. Capsicum annum L.	18. Anisum vulgare Gaerth.
7. Carum carvi L.	19. Thymus serpyllum L.
8. Coriandrum sativum L.	20. Thymus vulgaris L.
9. Foeniculum vulgare Mill.	21. Valeriana officinalis L.
10. Juniperus communis L.	22. Mentha piperita L. cu
Carum carvi L.
11. Lamium album L.	
12. Lavandula angustifolia Mill.	

HA03W REMEDII VEGETALE ANTISPASTICE

HA03WA *Agenți herbali antispastici, care conțin furanocromone și/sau derivați de cumarină*

1. Ammi majus L.	3. Apium graveolens L.
2. Ammi visnaga (L.) Lam.	4. Galium odoratum (L.) Scop.

HA03WB *Agenți herbali antispastici care conțin derivați de bisabolol și/sau flavonoizi*

1. Matricaria recutita (L.) Raush.

HA03WX *Alți agenți herbali antispastici*

1. Achillea millefolium L.	2. Origanum vulgare L.

HA03Y REMEDII VEGETALE ANTICOLINERGICE**HA03YA** Remedii anticolinergice vegetale care conțin alcaloizi tropanici**HA04** ANTIEMETICE ȘI ANTINAUZEANTE**HA04AW** ANTIEMETICE VEGETALE**HA04WA** Antiemetice vegetale care conțin cannabinoizi**HA04WB** Antiemetice vegetale care conțin polizaharide (mucilagii)**HA04WX** Alte antiemetice vegetale1. *Berberis vulgaris* L.**HA05** TERAPIA BILIARĂ ȘI HEPATICĂ**HA05A** TERAPIA BILIARĂ**HA05AW** Colagoge și coleretice vegetale1. *Achillea millefolium* L.2. *Artemisia absinthium* L.3. *Berberis vulgaris* L.4. *Chelidonium majus* L.5. *Cynara cardunculus* L.6. *Fumaria officinalis* L.7. *Gentiana lutea* L.8. *Helichrysum arenarium* L.9. *Lavandula angustifolia* Mill.10. *Taraxacum officinale* sensu
auct., non Weber ex Wiggers11. *Urtica dioica* L.**HA05B** TERAPIA BILIARĂ, LIPOTROPE**HA05BA** Terapia biliară1. *Silybum marianum* (L.) Gaertn.**HA06** LAXATIVE**HA06A** LAXATIVE**HA06AB** Laxative de contact1. *Aloe ferox* Mill.2. *Aloe vera* (L.) Burm.3. *Rhamnus cathartica* L.4. *Rhamnus frangula* L.5. *Rheum palmatum* L.6. *Ricinus communis* L.**HA06AC** Laxative de volum1. *Fraxinus ornus* L.2. *Linum usitatissimum* L.

HA06AX *Alte laxative*

1. Helianthus annuus L.	5. Taraxacum officinale sensu auct., non Weber ex Wiggers
2. Prunus spinosa L.	
3. Rumex confertus L.	6. Veronicastrum virginicum (L.) Farw.
4. Sambucus nigra L.	

HA07 **ANTIDIAREICE, ANTIINFLAMATOARE/
ANTIINFECȚIOASE INTESTINALE**

HA07B *ADSORBENȚI INTESTINALI*

HA07BW *Adsorbenți intestinali vegetali*

HA07D *ANTIPROPULSIVE*

HA07DA *Antipropulsive*

HA07X *ALTE ANTIDIAREICE*

HA07XA *Alte antidiareice*

1. Aesculus hippocastanum L.	7. Quercus petrea (Matt.) Liebl.
2. Alnus glutinosa L.	8. Quercus robur L.
3. Alnus incana L.	9. Ribes nigrum L.
4. Cotinus coggygria Scop.	10. Rubus fruticosus L.
5. Fragaria vesca L.	11. Rhus coriaria L.
6. Padus avium Mill.	12. Urtica dioica L.

HA08 **PREPARATE CONTRA OBEZITĂȚII, EXCL.
PRODUSE DIETETICE**

HA08A *PREPARATE CONTRA OBEZITĂȚII, EX. PRODUSE DIETETICE*

HA08AW *Preparate vegetale contra obezității*

HA09 **DIGESTIVE, INCL. ENZIME**

HA09A *DIGESTIVE, INCL. ENZIME*

HA09WA *Preparate cu enzime*

HA09W *Digestive vegetale, amare*

1. Achillea millefolium L.	6. Matricaria recutita (L.) Rausch.
2. Artemisia absinthium L.	
3. Centaurium erythrea Rafn.	7. Menyanthes trifoliata L.
4. Gentiana lutea L.	8. Taraxacum officinale sensu auct., non Weber ex Wiggers
5. Humulus lupulus L.	

- HA09WX Alte digestive vegetale*
- HA10 ANTIDIABETICE**
- HA10B MEDICAMENTE HIPOGLICEMIANTE*
- HA10BX Alte medicamente hipoglicemiante*
1. Glycine max (L.) Merr.
 2. Medicago sativa L.
 3. Phaseolus vulgaris L.
- HA11 VITAMINE**
- HA11W REMEDII VEGETALE VITAMINIFERE CARE CONȚIN ACID ASCORBIC (VITAMINA C)*
- HA11WA Remedii vegetale vitaminifere care conțin acid ascorbic (vitamină C)*
1. Rosa canina L.
 2. Sorbus aucuparia L.
 3. Viburnum opulus L.
- HA11Y ALTE REMEDII VEGETALE VITAMINIFERE*
- HA11YA Remedii vitaminifere care conțin vitamină E*
1. Triticum aestivum L.
- HA13 TONICE**
- HA13A TONICE*
- HA13AW Tonice vegetale care conțin alcaloizi*
- HA15 STIMULENTE ALE APETITULUI**
- HA15W STIMULENTE VEGETALE ALE APETITULUI*
- HA15WA Stimulente vegetale ale apetitului*
- HA16 ALTE PRODUSE PENTRU TRACTUL ALIMENTAR ȘI METABOLISM**
- HA16A ALTE PRODUSE PENTRU TRACTUL ALIMENTAR ȘI METABOLISM*
- HA16AX Diverse produse pentru tractul alimentar și metabolism*
1. Filipendula ulmaria (L.) Maxim.
 2. Malva sylvestris L.

HB SÂNGE ȘI ORGANE HEMATOPOIETICE

HB05 *SUBSTITUENȚI DE SÂNGE ȘI SOLUȚII PERFUZABILE*

HB05B *SOLUȚII INTRAVENOASE*

HB05BA *Soluții pentru nutriție parenterală*

1. Glycine max (L.) Merr

Hemostatice

1. Polygonum hydropiper L.

3. Sanguisorba officinalis L.

2. Polygonum persicaria L.

HC SISTEM CARDIOVASCULAR

HC01 *TERAPIA CORDULUI*

HC01A *GLICOZIZI CARDIACI*

HC01AA *Glicozizi digitalici*

1. Digitalis lanata Ehrl.

2. Digitalis purpurea L.

HC01AB *Glicozizi de Scilla*

HC01AC *Glicozizi de Strofant*

HC01AX *Alți glicozizi cardiaci*

1. Adonis vernalis L.

3. Erysimum diffusum Ehrh.

2. Convallaria majalis L.

HC01D *VASODILATATOARE UTILIZATE ÎN BOLILE CARDIACE*

HC01DW *Vasodilatatoare vegetale care conțin kelină*

1. Ammi visnaga (L.) Lam.

HC01E *ALTE PREPARATE CARDIACE*

HC01EB *Alte preparate cardiace*

1. Crataegus laevigata (Poirer) DC.

4. Populus tremula L.

2. Crataegus monogyna Jacq.

5. Populus tremuloides Michx.

3. Leonurus cardiaca L.

HC02 ANTIHIPERTENSIVE*HC02A ANTIADRENERGICE CU ACȚIUNE CENTRALĂ**HC02AA Alcaloizi de Rauwolfia**HC02KA Alcaloizi, excl. Alcaloizi de Rauwolfia*

1. Aronia melanocarpa (Michx) Elliot.
3. Viscum album L.
2. Astragalus dasyanthus Pall.

HC04 VASODILATATOARE PERIFERICE*HC04A VASODILATATOARE PERIFERICE**HC04AW Remedii de Ginkgo*

1. Ginkgo biloba L.

HC05 VASOPROTECTOARE*HC05A ANTIHEMOROIDALE PENTRU UZ TOPIC**HC05AW Antihemoroidale vegetale pentru uz topic*

1. Achillea millefolium L.
2. Calendula officinalis L.
3. Plantago major L.

HC05B TERAPIA ANTIVARICOASĂ*HC05BW Remedii antivaricoase vegetale*

1. Aesculus hippocastanum L.	4. Pimpinella saxifraga L.
2. Melilotus officinalis (L.) Pall.	5. Vitis vinifera L.
3. Pimpinella major (L.) Hudson	

*HC05C AGENȚI CAPILAROSTABILIZATORI**HC05CW Remedii capilarostabilizatoare vegetale*

1. Aesculus hippocastanum L.	3. Sophora japonica L.
2. Fagopyrum esculentum Moench	

HC10 HIPOLIPIDEMIANTE*HC10A HIPOCOLESTEROLEMIANTE ȘI HIPOTRIGLICERIDEMIANTE**HC10AW Hipocolesterolemiant și hipotrigliceridemiant vegetale*

1. Allium cepa L.	2. Allium sativum L.

HD DERMATOLOGICE

HD02 EMOLIENTE ȘI PROTECTIVE

HD02W EMOLIENTE ȘI PROTECTIVE VEGETALE

HD02WA Emoliente și protective vegetale, care conțin mucilagii

1. Aloe vera (L.) Burm.f.
2. Althaea officinalis L.
3. Malva sylvestris L.

HD02WB Emoliente și protective vegetale, care sunt sau conțin uleiuri

1. Glycine max (L.) Merr.
2. Helianthus annuus L.
3. Linum usitatissimum L.
4. Prunus armeniaca L.
5. Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb
6. Prunus persica (L.) Batsch
7. Ricinus communis L.

HD02WX Alte emoliente și protective vegetale

1. Agrimonia eupatoria L.
2. Calendula officinalis L.
3. Plantago lanceolata L.

HD03 PREPARATE PENTRU TRATAMENTUL RĂNILOR ȘI AL ULCERELOR

HD03W PREPARATE VEGETALE PENTRU TRATAMENTUL RĂNILOR ȘI AL ULCERELOR

HD03WA Preparate vegetale pentru tratamentul rănilor și al ulcerelor care conțin taninuri

1. Alnus glutinosa L.
2. Alnus incana L.
3. Cotinus coggygria Scap.
4. Juglans regia L.
5. Padus avium Mill.
6. Potentilla anserina L.
7. Quercus petraea (Matt.) Liebl.
8. Quercus robur L.
9. Rhus coriaria L.

HD03WB Preparate vegetale pentru tratamentul rănilor și al ulcerelor care conțin asiaticozid

HD03WC Preparate vegetale pentru tratamentul rănilor și al ulcerelor care conțin alantoină

1. Symphytum officinale L.

- HD03WX** *Alte preparate vegetale pentru tratamentul rănilor și al ulcerelor*
 1. Aesculus hippocastanum L. 5. Hypericum perforatum L.
 2. Calendula officinalis L. 6. Matricaria recutita (L.) Rausch.
 3. Equisetum arvense L.
 4. Hippophae rhamnoides L.
- HD04** **ANTIPRURIGINOASE, INCL. ANTIHISTAMINICE, ANESTEZICE ETC.**
- HD04A** *ANTIPRURIGINOASE, INCL. ANTIHISTAMINICE, ANESTEZICE ETC.*
- HD04AW** *Antipruriginoase vegetale*
 1. Mentha piperita L.
- HD05** **ANTIPSORIAZICE**
- HD05A** *ANTIPSORIAZICE TOPICE*
- HD05AA** *Gudroane*
- HD05AX** *Alte antipsoriazice pentru uz topic*
- HD06** **ANTIBIOTICE ȘI CHIMIOTERAPICE DE UZ DERMATOLOGIC**
- HD06B** *CHIMIOTERAPICE PENTRU UZ TOPIC*
- HD06BB** *Antivirale*
- HD08** **ANTISEPTICE ȘI DEZINFECTANTE**
- HD08A** *ANTISEPTICE ȘI DEZINFECTANTE*
- HD08AW** *Antiseptice și dezinfectante VEGETALE*
 1. Pinus spp. 3. Thymus serpyllum L.
 2. Pulsatilla vulgaris Mill.
- HD10** **PREPARATE ANTIACNEICE**
- HD10A** *PREPARATE ANTIACNEICE PENTRU UZ TOPIC*
- HD10AW** *Preparate antiacneice vegetale pentru uz topic*
 1. Juglans regia L.

HD11 ALTE PREPARATE DERMATOLOGICE

HD11A ALTE PREPARATE DERMATOLOGICE

HD11AA Antihidrotice

1. *Salvia officinalis* L.

HD11AF Preparate anticlavus și keratolitice

HD11AX Alte dermatologice

1. *Bidens tripartita* L.
2. *Ocimum basilicum* L.
3. *Sinapis alba* L.
4. *Sinapis juncea* L.
5. *Sinapis nigra* L.
6. *Viola tricolor* L.

HG SISTEM GENITOURINAR ȘI HORMONI SEXUALI

HG01 ANTIINFECȚIOASE ȘI ANTISEPTICE GINECOLOGICE

HG01A ANTIINFECȚIOASE ȘI ANTISEPTICE, EXCL. COMBINAȚII CU CORTICOSTEROIZI

HG01AW Antiinfecțioase și antiseptice ginecologice vegetale

1. *Pulsatilla vulgaris* Mill.

HG02 ALTE GINECOLOGICE

HG02A OCITOCICE

HG02AW Ocitocice vegetale

HG02W ALTE GINECOLOGICE VEGETALE

HG02WA Emenagoge vegetale

1. *Achillea millefolium* L.

HG02WB Remedii vegetale pentru tratamentul sindromului premenstrual și al dismenoreei

1. *Petroselinum crispum* (Mill.)
Nyman ex A.W. Hill
2. *Potentilla anserina* L.

HG02WC Remedii vegetale pentru tratamentul menoragiei și al metroragiei

1. *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.

HG02WD Remedii vegetale pentru stimularea lactației

1. *Verbena officinalis* L.

HG02WX Alte remedii vegetale pentru afecțiuni ginecologice

1. *Lamium album* L.

HG03 HORMONI SEXUALI ȘI MODULATORI AI SISTEMULUI GENITAL

HG03W REMEDII VEGETALE CU ACTIVITATE HORMONALĂ SEXUALĂ

HG03WA Remedii vegetale cu activitate estrogenică

HG04 UROLOGICE

HG04B ALTE UROLOGICE, INCL. ANTISPASTICE

HG04BE Preparate utilizate în disfuncția erectilă

HG04BW Diuretice vegetale

1. <i>Abies balsamea</i> (L.) Mill.	11. <i>Medicago sativa</i> L.
2. <i>Angelica archangelica</i> L.	12. <i>Ononis spinosa</i> L.
3. <i>Apium graveolens</i> L.	13. <i>Origanum majorana</i> L.
4. <i>Betula pendula</i> Roth.	14. <i>Pastinaca sativa</i> L.
5. <i>Centaurea cyanus</i> L.	15. <i>Petroselinum crispum</i>
(Mill.) Nyman ex A. W. Hill
6. <i>Equisetum arvense</i> L.	16. <i>Rosa canina</i> L.
7. <i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim	17. <i>Sambucus nigra</i> L.
8. <i>Juniperus communis</i> L.	18. <i>Urtica dioica</i> L.
9. <i>Lactuca sativa</i> L.	19. <i>Zea mays</i> L.
10. <i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	

HG04BX Alte urologice

1. <i>Polygonum aviculare</i> L.	3. <i>Aerva lanata</i> (L.) A. L.
Juss. ex Schultes
2. <i>Rubia tinctorum</i> L.	

HG04C MEDICAMENTE UTILIZATE ÎN HIPERTROFIA BENIGNĂ DE PROSTATĂ

HG04CW Medicamente vegetale utilizate în hipertrofia benignă de prostată

1. <i>Cucurbita pepo</i> L.	4. <i>Populus tremuloides</i> Michx.
2. <i>Equisetum arvense</i> L.	5. <i>Urtica dioica</i> L.
3. <i>Populus tremula</i> L.	

HH PREPARATE HORMONALE SISTEMICE, EXCL. HORMONI SEXUALI ȘI INSULINĂ

HH03 TERAPIA TIROIDĂ

HH03B PREPARATE ANTITIROIDIENE

HH03BW Remedii antitiroidiene vegetale

HH03C TERAPIE CU IOD

HH03CW Remedii vegetale pentru terapia cu iod

HJ ANTIINFECȚIOASE PENTRU UZ SISTEMIC

HJ01 ANTIBACTERIENE PENTRU UZ SISTEMIC

H01W ANTIBACTERIENE ȘI ANTIINFECȚIOASE VEGETALE
PENTRU UZ SISTEMIC

HJ01WA Antibacteriene vegetale pentru uz sistemic

1. Allium sativum L.

HJWB Antiseptice și antiinfecțioase vegetale urinare

1. Allium sativum L.

5. Pimpinella major (L.) Hudson

2. Borago officinalis L.

6. Pimpinella saxifraga L.

3. Filipendula ulmaria (L.) Maxim.,

7. Solidago virgaurea L.

4. Linum usitatissimum L.

HL ANTINEOPLAZICE ȘI IMUNOMODULATOARE

HL01 AGENȚI ANTINEOPLAZICI

HL01C Remedii anticanceroase vegetale

1. Viscum album L.

HL03 IMUNOMODULATOARE

HL03A CITOCHINE ȘI IMUNOMODULATOARE

HL03AW Imunomodulatoare vegetale

1. Aristolochia clematitis L.

4. Echinacea purpurea (L.)

2. Echinacea angustifolia DC.

Moench

3. Echinacea pallida (Nutt.) Nutt.

HM SISTEM MUSCULO-SCHELETIC**HM01 PRODUSE ANTIINFLAMATOARE ȘI ANTIREUMATICE****HM01A PRODUSE ANTIINFLAMATOARE ȘI ANTIREUMATICE
NESTEROIDIENE****HM01AW Remedii antiinflamatoare și antireumatice vegetale**

1. Achillea millefolium L.
2. Apium graveolens L.
3. Borago officinalis L.
4. Hypericum perforatum L.
5. Juniperus communis L.
6. Matricaria recutita (L.) Rausch.
7. Rosa canina L.
8. Solanum dulcamara L.
9. Urtica dioica L.

**HM02 PRODUSE TOPICE PENTRU DUREREA ARTICULARĂ
ȘI MUSCULARĂ****HM02A PRODUSE TOPICE PENTRU DUREREA ARTICULARĂ
ȘI MUSCULARĂ****HM02AB Preparate cu Capsicum și agenți similari**

1. Capsicum annum L.

**HM02AW Produse vegetale pentru durerea articulară și musculară, care conțin
uleiuri esențiale**

1. Brassica nigra (L.) W.D.J. Koch	3. Pinus sylvestris L.
2. Ocimum basilicum L.	4. Linum usitatissimum L.

HM02AX Alte produse topice pentru durerea articulară și musculară

1. Symphytum officinale L.	2. Urtica dioica L.

HM03 MIORELAXANTE**HM03A MIORELAXANTE PERIFERICE****HM03AA Alcaloizi de Curara****HM04 PREPARATE ANTIGUTOASE****HM04A PREPARATE ANTIGUTOASE****HM04AC Preparate care nu afectează metabolismul acidului uric**

HN SISTEM NERVOS

HN01 ANESTEZICE

HN01B ANESTEZICE LOCALE

HN01BW *Anestezice locale vegetale pentru practica stomatologică*

HN02 ANALGEZICE

HN02A OPIOIDE

HN02A A *Alcaloizi naturali din opiu*

HN02B ALTE ANALGEZICE ȘI ANTIPIRETICE

HN02BA *Acid salicilic și derivați*

1. Filipendula ulmaria (L.) Maxim.	3. Populus tremuloides Minchx.
2. Populus tremula L.	4. Salix alba L.

HN02BG *Alte analgezice și antipiretice*

1. Chelidonium majus L.

HN02BW *Analgezice și antipiretice vegetale care conțin alcaloizi*

1. Achillea millefolium L.	3. Malva sylvestris L.
2. Fraxinus ornus L.	

HN02C PREPARATE ANTIMIGRENOASE

HN02CW *Remedii antimigrenoase vegetale*

1. Melissa officinalis L.	4. Tilia cordata Mill.
2. Origanum majorana L.	5. Tilia platyphylos Scop.
3. Tanacetum parthenium (L.) Sch.Bip.	

HN05 PSIHOLEPTICE

HN05B ANXIOLITICE

HN05BW *Anxiolitice vegetale*

HN05C HIPNOTICE ȘI SEDATIVE*HN05CM Alte hipnotice și sedative*

1. Galium odoratum (L.) Scop.	8. Valeriana officinalis L.
2. Humulus lupulus L.	9. Valeriana officinalis L.
cu Humulus lupulus L.
3. Lavandula angustifolia Mill.	10. Valeriana officinalis L.
cu Melissa officinalis L.
4. Leonurus cardiaca L.	11. Valeriana officinalis L.
cu Passiflora incarnata L.
5. Matricaria recutita (L.) Rausch.	
6. Melissa officinalis L.	
7. Thymus serpyllum L.	

*HN05CW Hipnotice și sedative vegetale conținând alcaloizi***HN06 PSIHOANALEPTICE***HN06A ANTIDEPRESIVE**HN06AW Antidepressive vegetale*

1. Hypericum perforatum L.	2. Origanum vulgare L.

HN06B PSIHOSTIMULANTE, AGENȚI UTILIZAȚI ÎN ADHD ȘI NOOTROPE*HN06BC Derivați de xantină**HN06BX Alte psihostimulante și nootrope*

1. Aralia mandshurica Rupr. et Maxim.	3. Schizandra chinensis (Turcz.)
2. Avena sativa L.	

*HN06D PREPARATE ANTIDEMENȚĂ**HN06DX Alte medicamente antidemență*

1. Ginkgo biloba L.

*HN06W PSIHOANALEPTICE VEGETALE**HN06WA Adaptogene vegetale***HN07 ALTE MEDICAMENTE PENTRU SISTEMUL NERVOS***HN07C PREPARATE ANTIVERTIGO**HN07CA Preparate antivertigo*

1. Ginkgo biloba L.

**HP PRODUSE ANTIPARAZITARE, INSECTICIDE
 ȘI REPELENTE**

HP01 ANTIPROTOZOARE

HP01A AGENȚI CONTRA AMOEBIAZEI ȘI ALTOR BOLI PROTOZOICE

HP01AW Remedii vegetale care conțin alcaloizi

HP01B ANTIMALARICE

HP01BC Metanolchinoline

HP01BE Artemisinină și derivați

1. Artemisia annua L.

HP02 ANTIHELMINTICE

HP02D ANTICESTODE

HP02DW Anticestode vegetale

1. Cucurbita pepo L.

2. Dryopteris filix-mas (L.) Schott

HP02W ANTIHELMINTICE VEGETALE

HP02W Antihelmintice vegetale

1. Artemisia absinthium L.

**HP03 ECTOPARAZITICIDE, INCL. SCABICIDE, INSECTICIDE
 ȘI REPELENTE**

HP03A ECTOPARAZITICIDE, INCL. SCABICIDE

HP03AC Piretrine, incl. compuși sintetici

1. Tanacetum cinerariifolium (Trevir.)
Sch. Bip.

HP03AX Alte ectoparaziticide, incl. scabicide

HP03B INSECTICIDE ȘI REPELENTE

HP03BA Piretrine

1. Tanacetum cinerariifolium (Trevir.)
Sch. Bip.

HP03BX Alte insecticide și repelente

1. Lavandula angustifolia Mill.

HR SISTEM RESPIRATOR**HR03 MEDICAMENTE PENTRU BOLILE RESPIRATORII OBSTRUCTIVE***HR03B ALTE MEDICAMENTE PENTRU BOLILE RESPIRATORII OBSTRUCTIVE**HR03BB Anticolinergice**HR03W REMEDII VEGETALE PENTRU BOLILE RESPIRATORII OBSTRUCTIVE DE UZ SISTEMIC**HR03WA Remedii vegetale pentru bolile respiratorii obstructive de uz sistemic, care conțin alcaloizi**HR03WB Remedii vegetale pentru bolile respiratorii obstructive de uz sistemic, care conțin chelină*
1. Ammi visnaga (L.) Lam.*HR03WX Alte remedii vegetale pentru bolile respiratorii obstructive de uz sistemic***HR05 PREPARATE PENTRU TRATAMENTUL TUSEI ȘI AL RĂCELII***HR05D ANTITUSIVE, EXCL. COMBINAȚII CU EXPECTORANTE**HR05DA Alcaloizi de opiu și derivați**HR05DB Alte antitusive*

1. Aesculus hippocastanum L.	4. Castanea sativa Mill.
2. Althaea officinalis L.	5. Lactuca virosa L.
3. Borago officinalis L.	6. Origanum majorana L.

*HR05W EXPECTORANTE ȘI EMOLIENTE VEGETALE, EXCL. COMBINAȚII CU ANTITUSIVE**HR05WA Expectorante și emoliente vegetale*

1. Foeniculum vulgare Mill.	9. Populus tremula L.
2. Glycyrrhiza glabra L.	10. Populus tremuloides Michx.
3. Hedera helix L.	11. Primula veris L.
4. Inula helenium L.	12. Pulmonaria officinalis L.
5. Lamium album L.	13. Saponaria officinalis L.
6. Linum usitatissimum L.	14. Thymus serpyllum L.
7. Malva sylvestris L.	15. Thymus vulgaris L.
8. Pinus sylvestris L.	16. Tussilago farfara L.

HR05Y ALTE REMEDII VEGETALE ANTITUSIVE ȘI CONTRA RĂCELII

HR05YA Plante diaforetice și alte remedii antitusive și contra răcelii

1. Achillea millefolium L.	10. Plantago lanceolata L.
2. Angelica archangelica L.	11. Ribes nigrum L.
3. Beta vulgaris L.	12. Rosa canina L.
4. Filipendula ulmaria (L.) Maxim.	13. Rubus idaeus L.
5. Hyssopus officinalis L.	14. Sambucus nigra L.
6. Juniperus communis L. lemn	15. Tilia cordata Mill.
7. Melissa officinalis L.	16. Tilia platyphyllos Scop.
8. Nepeta cataria L.	17. Verbena officinalis L.
9. Ocimum basilicum L.	

HR07 ALTE PREPARATE PENTRU APARATUL RESPIRATOR

**HR07A ALTE PREPARATE PENTRU
APARATUL RESPIRATOR**

HR07AW Alte remedii pentru aparatul respirator

HS ORGANE SENZITIVE

HS01 PRODUSE OFTALMOLOGICE

HS01B ANTIINFLAMATOARE

HS01BW Antiinflamatoare oftalmologice vegetale

HS01X ALTE OFTALMOLOGICE

HS01XW Alte oftalmologice vegetale

1. Ricinus communis L.

HV VARIA

HV03 ORICE ALTE PRODUSE TERAPEUTICE

HV03A ORICE ALTE PRODUSE TERAPEUTICE

HV03AB Antidoturi

BIBLIOGRAFIE

1. Crețu, Larisa. Plante alimentare / Larisa Crețu, Lilia Domașencu; red.șt.: A.Ciubotaru – Ch.: Arc, 2005 (Combin. Poligrafic). – 320 p.
2. Istudor, Viorica. Farmacognozie, fitochimie, fitoterapie / prof.dr. Viorica Istudor, ș.l.dr. Cerasela Elena Gîrd, ș.l.dr. Ligia Elena Duțu, - București: Editura Medicală, 2005. Vol. 2: Aetherolea, rezine, iridoide, prinipii amare, vitamine. – 2001. Vol. 3: Principii active alcaloidice și nealcaloidice. – 2005.
3. Nistreanu, Anatolie. Farmacognozie / Anatolie Nistreanu; Univ. de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. – Ch.: F.E.P. „Tipografia Centrală”, 2001. – 672 p.
4. Temelie, Mihaela. Enciclopedia plantelor medicinale cultivate din România / Mihaela Temelie, - 2000. – 412 p.
5. Vasilca-Mozăceni, Adrian. Incursiune în fitoterapie: plante medicinale în dermatocosmetică / Adrian Vasilca-Mozăceni – Iași: Polirom, 2002.
6. Корсун В.Ф., Ройзман С.А., Чуйко Т.В. Фитотерапия кардио-васкулярных заболеваний. – М., - 288 с.
7. Корсун В.Ф. Лекарственные растения в гепатологии. – М.: Издательский дом «Русский врач», 2005. – 274 с.
8. Корсун В.Ф., Суворов А.П. Фитотерапия мочеполовых болезней». – СПб. «ДИЛЯ», 1999. – 224 с.
9. Соколов С.Я. Фитотерапия и фитофармакология: Руководство для врачей. М.: Медицинское информационное агенство, 2000. 976 с.
10. Руженкова И.В. Основы фитотерапии. Серия «Медицина для вас». Ростов-на-Дону: «Феникс», 2005. – 192 с.
11. Ужегов Г.Н. Фитотерапия. – М.: Издательство «Познавательная книга плюс», 2001. – 352 с.